

การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ช่วงชั้นที่สอง

นางสาววิทิตา ชื่นอารมณ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5790-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF THE PERFORMANCE EVALUATION FORM OF ARTS LEARNING STRAND:
VISUAL ART, SECOND LEVEL

Miss Withisa Chuenarrom

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Research

Department of Education Research

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5790-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
	ด้านทัศนศิลป์ ช่วงชั้นที่สอง
โดย	นางสาววิทิตา ชื่นอารมณ์
สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.นางลักษณะ วีรัชชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชา ชั้นอากรมณ์ : การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ด้านทัศนศิลป์ ช่วงชั้นที่สอง (DEVELOPMENT OF THE PERFORMANCE
 EVALUATION FORM OF ARTS LEARNING STRAND: VISUAL ART, SECOND
 LEVEL) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม, 239 หน้า.
 ISBN 974-17-5790-5

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) กำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของ
 คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 2) สร้างแบบ
 ประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้
 ทัศนศิลป์ 3) ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการ
 เรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ครู นักเรียน และผู้ปกครองชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน เครื่องมือในการวิจัย
 คือ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
 และการหาค่าสถิติบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินผลการปฏิบัติงานครอบคลุมการวัด 3 ด้าน คือ การ
 ปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย เนื้อหาที่วัดแบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) การเขียน
 ภาพระบายสี 2) การพิมพ์ภาพ 3) การปั้น 4) การสร้างสรรค์ด้วยวัสดุ แต่ละหน่วยการเรียนรู้มี
 ตัวบ่งชี้ 18-19 ตัว ผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานคือ ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง อัตราส่วน
 น้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินจากผู้ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ครู นักเรียน เพื่อน
 ผู้ปกครอง เท่ากับ 5:1.5:2.5:1 และอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากด้านที่วัด คือ
 การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย เท่ากับ 5:2.5:2.5 เครื่องมือเป็นแบบมาตราประมาณ
 ค่าการสังเกตพฤติกรรม และผลงาน ด้วยวิธีการให้คะแนนแบบรูปรีคัส จำแนกระดับคุณภาพ 3
 ระดับ คือ ดี ปานกลาง และปรับปรุง เครื่องมือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่บ่งชี้
 ความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน กลุ่มครูอยู่ระหว่าง .689-.959 กลุ่มผู้ปกครอง
 อยู่ระหว่าง .667-.802 และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบวัดซ้ำในนักเรียนอยู่ระหว่าง .816-.911
 และผลการใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์บ่งชี้ว่า
 เครื่องมือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา..... 2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4583779527 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD : PERFORMANCE EVALUATION FORM / VISUAL ART LEARNING STRAND

WITHISA CHUENARROM: DEVELOPMENT OF THE PERFORMANCE EVALUATION FORM OF ARTS LEARNING STRAND: VISUAL ART, SECOND LEVEL . THESIS
ADVISOR: ASST.PROF.SUWATTANA SUWUNNAKATENIKOM.Ph.D. 239 pp.
ISBN974-17-5790-5

This research was objected to 1) determine indicators and coefficient 2) develop performance evaluation and 3) study effectiveness and efficiency of performance evaluation form of art learning strand: visual art.

The sampling consisted of 54 teachers, parents and students in grade 4 of Department of Local Administration (DLA). Interview guideline and performance evaluation form were the research instruments. Content analysis and description statistics were employed in the analysis.

The research results were as follow. The developed performance evaluation form measured 3 aspects of performing in an art task. They were performance, product and working habits. The performance evaluation forms composed of 4 studying of 4 art tasks: 1) drawing 2) printing 3) sculpturing and 4) art craft. Scores were teachers, students, friends and parents. Each tack had 18-19 indicators. The ratio of the scorers' weights were 50:15:25:10 while the ratio of the aspect weights were 50:25:25. Observation of behaviors and products was the data methods. The forms contained rating scale with rubric scoring. The realistics reliability of the forms reflected by Pearson's correlation coefficients between raters in the teachers' group were between .689 and .959 while in the parents' group were between .667 and .802. The test-retest correlation coefficients from students' group were between .816 and .911. Teachers who tried out the forms supported the efficiency and effectiveness of the evaluation forms.

Department..... Educational Research..... Student's signature.....

Field of study .. Educational Research..... Advisor's signature.....

Academic Year 2003.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุวิธนา สุวรรณเขตนิคม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการดำเนินการวิจัย การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณดร.อำไพ ตีรณสาร อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ อาจารย์ทินกร บัวพูล จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ (ฝ่ายประถม) ที่กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ชายที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณคุณคุณนุชา สารกุล เพื่อนๆ ตลอดจนทุกๆ ท่านที่มีได้กล่าวมา ณ ที่นี้ที่มีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพและแผนภูมิ.....	ฐ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	8
แนวทางการประเมินการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	12

การประเมินตามสภาพที่แท้จริง

ความหมายการประเมินตามสภาพที่แท้จริง.....	15
ปรัชญาพื้นฐานของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง.....	16
ลักษณะการประเมินตามสภาพที่แท้จริง.....	16
แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้จริง.....	18

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ความหมายการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	20
เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อตัดสินเกี่ยวกับการวัดการปฏิบัติงาน.....	22
กระบวนการวัดการปฏิบัติงาน.....	22
หลักการสร้างเครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเลือกวิธีวัดผลการปฏิบัติงาน.....	26
ประเภทของเครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน.....	26
การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	
การเรียนการสอนวิชาศิลปะในระดับประถมศึกษา.....	27
พัฒนาการของเด็กกับศิลปะ.....	30
ทฤษฎีพัฒนาการด้านศิลปะของเด็ก.....	32
การประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา.....	36
หลักการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา.....	37
แนวทางในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา.....	38
วิธีการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษาในชั้นเรียน.....	41
เครื่องมือในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา.....	42
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	52
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
การกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผล	
การปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	55
การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพ	
แบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	59
การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	
สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	69
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผล	
การปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	71
การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพ	
แบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	
ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	103
การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	
สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	
ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	127
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	132
รายการอ้างอิง.....	143
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	
หนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ.....	149
หนังสือขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง.....	151
ภาคผนวก ข	
แบบสัมภาษณ์ครู.....	153
แนวทางการสนทนากลุ่มนักเรียน.....	159
แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงตามเนื้อหา.....	161
ภาคผนวก ค	
แผนการสอน.....	180
แบบประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า.....	192
แบบประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง ภาพพิมพ์กึ่งพื้นผิว.....	203
แบบประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง การปั้นรูปทรงสูง.....	213
แบบประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง พวงมะหวด.....	223
คู่มือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	233
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	239

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	การเปรียบเทียบการประเมินแบบเดิมและการประเมินตามสภาพจริง.....	19
ตารางที่ 2	การเปรียบเทียบแนวทางการจัดการเรียนการสอน กลุ่มประสบการณ์ สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) กับสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544.....	50
ตารางที่ 3	โครงสร้างแบบสัมภาษณ์ครู	57
ตารางที่ 4	รายละเอียดการดำเนินการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง	58
ตารางที่ 5	ความสอดคล้องระหว่างแนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลของ ครู นักเรียน โรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอ พระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ	59
ตารางที่ 6	กรอบโครงสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	62
ตารางที่ 7	ตัวบ่งชี้การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน.....	64
ตารางที่ 8	การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	68
ตารางที่ 9	ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	70
ตารางที่ 10	ตารางเปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็น ของครู นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์และการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	82
ตารางที่ 11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับผู้ประเมินในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	90
ตารางที่ 12	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับ ด้านการประเมินในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	94
ตารางที่ 13	ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	95

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 14	ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	97
ตารางที่ 15	ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	98
ตารางที่ 16	ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	99
ตารางที่ 17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	102
ตารางที่ 18	ผลการวิเคราะห์กรอบและแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระ การเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์และการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	103
ตารางที่ 19	ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ด้าน คุณลักษณะนิสัย.....	107
ตารางที่ 20	ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	108
ตารางที่ 21	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	109
ตารางที่ 22	ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน.....	111
ตารางที่ 23	ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมิน.....	112
ตารางที่ 24	ผลการวิเคราะห์ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินและ รายการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	112
ตารางที่ 25	ผลการวิเคราะห์วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	113
ตารางที่ 26	ผลการวิเคราะห์รายการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วย การเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า.....	114
ตารางที่ 27	ผลการวิเคราะห์รายการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วย การเรียนรู้การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์ถูพื้นผิว.....	116
ตารางที่ 28	ผลการวิเคราะห์รายการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วย การเรียนรู้การปั้น เรื่อง การปั้นนูนสูง.....	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 29	ผลการวิเคราะห์รายการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วย การเรียนรู้การปั้น เรื่อง พวงมะหวด.....120
ตารางที่ 30	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันใน การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของครูผู้สอน.....123
ตารางที่ 31	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันใน การประเมินผล การปฏิบัติงานของครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า.....124
ตารางที่ 32	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการตรวจสอบ ความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ปกครอง ในรายการประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ของนักเรียน 125
ตารางที่ 33	ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการตรวจสอบ ความเที่ยงแบบวัดซ้ำของนักเรียนจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....125
ตารางที่ 34	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ของนักเรียน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล.....126
ตารางที่ 35	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....130

สารบัญภาพและแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1	สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	46
แผนภูมิที่ 2	กระบวนการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	49

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งการกำหนดหลักสูตร การบริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพ การจัดรูปแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องตื่นตัวเรียนรู้และปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามรูปแบบการจัดการศึกษาแนวใหม่

แนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุดทุกคนมีความสามารถโดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ แนวทางการจัดการศึกษาได้กำหนดไว้ในหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ว่า

- 1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2 ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ให้สมดุลรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 5 ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากแหล่งวิทยาการต่างๆ
- 6 จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการร่วมมือระหว่างบุคคลในทุกๆ ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการสอนแล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติยังกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล โดยให้ทำการวัดผลควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน

เพราะการวัดผลเป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าทางความรู้ของผู้เรียน ด้วยการทำ
หน้าที่ประเมินความสามารถและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทั้งของผู้สอนและผู้เรียน

รูปแบบของการวัดและประเมินผลแบบเดิมนั้น มุ่งเน้นที่การตัดสินการเรียนรู้หรือให้
ความสำคัญที่การประเมินผลเมื่อจบภาคเรียน แต่แนวทางการประเมินผลในปัจจุบันจะเน้น
กระบวนการพัฒนาความรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่นเดียวกับคำกล่าวของ Stufflebeam ที่ว่า
Evaluation is not to prove but to improve การประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติมีลักษณะดังนี้ 1) ต้องทำการวัดผลควบคู่กับการเรียนให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับ
เป็นสารสนเทศในการวินิจฉัยข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขในการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอน
และผู้เรียน 2) ต้องมีการประเมินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากผู้สอน เช่น ตนเอง
เพื่อน ผู้ปกครอง 3) การวัดผลต้องสามารถวัดทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะค่านิยมที่
พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะความสามารถและดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้
อย่างมีความสุข 4) การประเมินผลจะเน้นพัฒนาการเรียนรู้อันผู้เรียน

ศิลปะเป็นอีกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์
2) มีจินตนาการ 3) ชื่นชมความงามและตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปะวัฒนธรรมไทยโดย
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต้องการให้กระบวนการเรียนการสอนสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา
อารมณ์และสังคม ให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก มีทักษะกระบวนการ
สามารถค้นพบศักยภาพของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพ ซึ่ง
คุณลักษณะดังกล่าวจะช่วยพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสังคมให้ดีขึ้น (กรม
วิชาการ, 2545)

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้จัดแนวทางการเรียนดังนี้ 1) กำหนดให้ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตั้งแต่ผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 2) ให้ผู้เรียน
สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก 4) เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม
โดยกำหนดให้เพิ่มประสบการณ์การทำงานจริงตามสถานการณ์ให้มากยิ่งขึ้นตามช่วงชั้นปี
(กรมวิชาการ, 2545)

ด้านการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักการของ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้ 1) ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง 2)
ประเมินผลพัฒนาการผู้เรียนครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม

จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายด้วยการให้ผู้เรียนประเมินตนเองหรือให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนเป็นผู้ประเมินร่วมกัน 4) การประเมินผลต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและประเมินผลรวบยอด 5) ไม่เน้นผลงานศิลปะเป็นตัวหลักในการกำหนดคุณภาพความสำเร็จของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2545)

จากการศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) พบว่ามีปัญหาการประเมินผลหลายด้าน เช่น ผู้สอนขาดความรู้และหลักการในการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง (บรรจง บุญการี, 2532) การประเมินผลไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอน (บันลือ ขอรวมเดช, 2533) การประเมินขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้สอนและประเมินผลไม่ต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนไม่ทราบพัฒนาการของตนเอง (นพดล สายทองยนต์, 2536) ใช้วิธีการประเมินผลจากผลงานโดยให้ความสำคัญกับผลงานสำเร็จมากกว่าพฤติกรรมกรรมการแสดงออกระหว่างปฏิบัติงานทั้งที่จุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชานั้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ผู้สอนไม่สามารถประเมินผลครอบคลุมรายการทุกด้าน เนื่องจากรับผิดชอบสอนจำนวนมาก (มาลียา กองสุข, 2533) ขาดความช่วยเหลือจากต้นสังกัดในการสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน ส่วนใหญ่มิได้สร้างแบบประเมินผลด้วยตนเอง แต่ใช้แบบประเมินผลจากกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา (กฤตศักดิ์ดา เรือนนาค, 2537) และประเมินผลความรู้เดิมก่อนเรียน และความรู้ระหว่างเรียนน้อย (อัศวพล เดชชะพหุล, 2537)

จากสภาพดังกล่าวนับเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการประเมินผลสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลจากผลงานให้ความสำคัญกับผลงานสำเร็จมากกว่าพฤติกรรมกรรมการแสดงออกระหว่างปฏิบัติงานซึ่งขัดแย้งกับแนวทางการประเมินผลสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ที่ไม่เน้นผลงานศิลปะเป็นตัวหลักในการกำหนดคุณภาพความสำเร็จของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2544) เพราะธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์จะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ผู้เรียนสามารถแสดงออกทั้งวิธีการรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นการตัดสินคุณภาพของผู้เรียนที่ผลงานศิลปะจึงไม่สามารถวัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะอันเป็นพื้นฐานความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้อย่างแท้จริงและปัญหาที่พบมากอีกด้าน คือ ผู้สอนไม่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล ไม่สามารถสร้างแบบประเมินด้วยตนเองได้และไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว สมใจ สิทธิชัย (2537) ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติงานวิชาศิลปะศึกษา หน่วยงานเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและนำเสนอเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติ โดยผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยงานเขียนภาพระบายสี มีกรอบโครงสร้างการประเมิน 4 ด้าน 1) กรอบโครงสร้างด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน 2) กรอบโครงสร้างด้านกระบวนการปฏิบัติงาน 3) กรอบโครงสร้างด้านผลงาน 4) กรอบโครงสร้างด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน แต่การเรียนการสอนในปัจจุบันใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ซึ่งต่างจากเดิมดังนั้นเครื่องมือในลักษณะดังกล่าวจึงน่าจะต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ ประกอบกับเกณฑ์การประเมินนำเสนอหน่วยงานเรียนเรื่องการเขียนภาพระบายสีเพียงเรื่องเดียว ในขณะที่สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์มีหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาด้านการวาดภาพ การพิมพ์ภาพ การปั้น และการสร้างสรรค์วัสดุ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน โดยประเมินผลการเรียนรอบด้านครอบคลุมเนื้อหา 4 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ได้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์สำหรับใช้เป็นแนวทางการประเมินผลการเรียนสำหรับผู้สอน และเพื่อนำสารสนเทศจากการประเมินมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 กำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- 2 สร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- 3 ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดการศึกษา ส่วนท้องถิ่น อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. การประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ครอบคลุม การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัยในการทำงานของนักเรียน

ข้อจำกัดในการวิจัย

สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ กำหนดมาตรฐานสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนจำนวน 8 รายการ คือ 1) สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ 2) สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยใช้เทคนิค วิธีการใหม่ๆ 3) เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม 4) รู้คุณค่าความงามของทัศนศิลป์ 5) แสดงความคิดเห็นต่อผลงานทัศนศิลป์ 6) นำความรู้ด้านทัศนศิลป์ประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ 7) รู้ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่นและศิลปะไทย 8) การพึงพอใจ ยอมรับและสืบทอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและสากล แต่การประเมินผลการปฏิบัติงานวัดสิ่งที่มีความเป็นรูปธรรม และเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานไม่ใช่วัดความรู้หรือความรู้สึกจากการปฏิบัติงาน(สุวิมล ว่องวาณิช, 2546) ดังนั้น แบบประเมินผลการปฏิบัติงานจึงครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้รายข้อที่ 1 - 3 ไม่สามารถประเมินผลด้านสุนทรียภาพและภูมิปัญญาไทยได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการรวบรวม ประมวลผล เรียบเรียง สารสนเทศของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการสะท้อนสภาพของผู้เรียนในด้านของจุดเด่น จุดบกพร่องและพัฒนาการในการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจะใช้เป็นพื้นฐานในการวินิจฉัยและตัดสินคุณค่าประสิทธิภาพประสิทธิผลในการเรียนรู้ ผลจากการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การวินิจฉัยและตัดสินคุณค่าของความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในด้านของการปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย ซึ่งเป็นผลจากการใช้ความรู้ ความคิดและทักษะในการปฏิบัติงาน โดยลักษณะของงานจะถูกออกแบบขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดขึ้นอันเป็นสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพชีวิตจริง

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง แบบจัดเก็บข้อมูลและประมวลผล เพื่อให้ได้สารสนเทศ อธิบายความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลตามจุดมุ่งหมายและเกณฑ์การประเมิน ในด้านของการปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน

ประสิทธิภาพของแบบประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของแบบประเมินที่ผู้ใช้อยอมรับว่าเข้าใจได้ง่าย และมีความสะดวกในการใช้ประเมินการปฏิบัติงานด้านศิลปะของนักเรียน

ประสิทธิผลของแบบประเมิน หมายถึง ความสามารถของแบบประเมินที่ให้สารสนเทศ และเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับครูศิลปศึกษาในการวินิจฉัยทักษะการปฏิบัติงานด้านศิลปะของนักเรียน ครอบคลุมการปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่แสดงถึง สภาพ การดำเนินงาน ผลงาน จาก การปฏิบัติงานที่สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสะท้อนลักษณะการปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย จากการเรียนรู้ของนักเรียน

สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ หมายถึง องค์ความรู้ที่ครอบคลุมในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติงานทางศิลปะ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ที่มีคุณภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สอนได้รู้และเข้าใจผู้เรียนได้ถูกต้องและสามารถใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการพิจารณา จัดแผนการเรียนรู้อีกเพื่อสนับสนุนนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ส่งเสริมให้ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองได้พัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินผล สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- (1) แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
  - (2) แนวทางการประเมินการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 การประเมินตามสภาพที่แท้จริง

- (1) ความหมายการประเมินตามสภาพที่แท้จริง
- (2) ปรัชญาพื้นฐานของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง
- (3) ลักษณะการประเมินตามสภาพที่แท้จริง
- (4) แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

ตอนที่ 3 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

- (1) ความหมายการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (2) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อตัดสินเกี่ยวกับการวัดการปฏิบัติงาน
- (3) กระบวนการวัดการปฏิบัติงาน
- (4) หลักการสร้างเครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน
- (5) การเลือกวิธีวัดผลการปฏิบัติงาน
- (6) ประเภทของเครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

- (1) การเรียนการสอนวิชาศิลปะในระดับประถมศึกษา
- (2) พัฒนาการของเด็กกับศิลปะ
- (3) ทฤษฎีพัฒนาการด้านศิลปะของเด็ก
- (4) การประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา
- (5) หลักการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา
- (6) แนวทางในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา
- (7) วิธีการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษาในชั้นเรียน
- (8) เครื่องมือในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา
- (9) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

(1) แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

1.1 นโยบายการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ความต้องการปฏิรูปการศึกษาของไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู จนทำให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งศิริชัย กาญจนวาสี(2546) ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยศึกษาสาระสำคัญในหมวด 1 "ความมุ่งหมายและหลักการ" ในมาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในหมวด 4 มาตรา 22 "การจัดการศึกษา" ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สำหรับมาตรา 23 กำหนดว่าการจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 26 ให้สถานศึกษาประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน

จากหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีความต้องการจะปฏิรูปการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น ความต้องการยกระดับความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยให้สู่ระดับสากล การวัดและการประเมินผลเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต้องทำหน้าที่ทั้งการประเมินเพื่อพัฒนา และการประเมินเพื่อตัดสินผลให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ กำหนดหลักการและแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาพร้อมกัน

1.2 ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ความมุ่งหมาย

ก) ความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้คือ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6)

ข) ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังผู้เรียน ให้มีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้จักรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเอง ความเคารพกฎหมาย มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักการจัดการศึกษา

ก) จัดระบบโครงสร้างการศึกษาให้มีเอกภาพในทางนโยบาย แต่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่การศึกษา ทั้งสถานศึกษาและองค์การปกครองท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู เน้นการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่นๆ

ข) จัดการศึกษาภาคบังคับแบบให้เปล่าที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

แนวทางการจัดการศึกษา

ก) การจัดการศึกษาต้องยึดว่าหลักผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ(มาตรา 22)

ข) การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ(มาตรา 23)

ค) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ(มาตรา 24)

ง) สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการ ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ไปกับกระบวนการเรียนการสอน(มาตรา 26)

จ) ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 30)

ในส่วนของการประเมินการเรียนรู้ การปฏิรูประบบการประเมินการเรียนรู้สำหรับประเทศไทย ศิริชัย กาญจนวาสี (2546) ได้เสนอแนวทางหลักการดังนี้

1) การจัดการศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ต้องผ่านการเห็นชอบจากผู้บริหารการศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกของการติดตาม กำกับ สนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ทุกระดับอย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

3) ระบบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องมีความเที่ยงธรรมโปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

4) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ผู้สอนต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งก่อน ระหว่างและหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน

5) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และจำเป็นต้องตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ระดับบุคคล ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ รวมทั้งมีความเป็นสากลระดับนานาชาติ

6) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องครอบคลุมทั้งสถานภาพ และความก้าวหน้าด้านความรู้/ทักษะพัฒนาการของผู้เรียน และคุณธรรม

7) บุคคลที่รับผิดชอบด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับ จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา

8) ผลจากการประเมินจะต้องใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศทางการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและผู้สอน

นอกจากนี้สุวิมล ว่องวานิช(2546) ได้กล่าวถึงหลักประเมินผู้เรียนดังนี้

1. เป็นการประเมินที่สะท้อนถึงจุดประสงค์การเรียนรู้และมีการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน

2. การประเมินผลจะต้องมีความต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สอน

3. ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองต้องรับรู้และกำหนดความคาดหวังจากการประเมินผล ตั้งแต่เริ่มทำการประเมินร่วมกัน

4. การประเมินผลต้องมีความยุติธรรม

5. การประเมินผลใช้เป็นสารสนเทศในทางสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาแก้ไขในจุดที่ต้องปรับปรุง

6. การประเมินผลต้องครอบคลุมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสมดุล

การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ มีลักษณะที่สำคัญ รวม 9 ประการดังต่อไปนี้(Guba and Lincoln, 1998; Marsh, 2001; Land, 1997; Baker, Linn and Herman, 1996 อ้างถึงใน นางลักษณีย์ วิรัชชัย, 2543)

1. ผู้เกี่ยวข้องเช่นผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เป็นสภาพจริงเป็นที่ยอมรับและเห็นพ้องต้องกันของทุกฝ่าย

2. การประเมินผลการเรียนรู้เน้นความสำคัญของคุณค่าโดยมีการรวบรวม วิเคราะห์และตีความสารสนเทศจนเป็นเนื้อเดียวกัน

3. การประเมินผลการเรียนรู้มีลักษณะเฉพาะตัว เมื่อนำไปใช้พื้นที่อื่นต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆ

4. การประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสังคม การเมือง ดังนั้นทุกขั้นตอนการประเมินจึงต้องปรับสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน

5. การประเมินผลการเรียนรู้ถูกผสมผสานเข้ากับกระบวนการเรียนการสอน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้ได้ผลการประเมินที่เป็นสภาพจริง

6. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องทำเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง มีการย้อนกลับระหว่าง

ขั้นตอนได้ เน้นความสำคัญของการตั้งคำถามประเมินที่ลึกซึ้งซับซ้อนเพื่อให้ได้คำตอบตามสภาพจริง

7. วิธีและการประเมินผลการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การวางแผนการประเมิน จึงทำได้เพียงการวางกรอบการดำเนินงาน ในรายละเอียดของการประเมินจะปรับตามสภาพที่แท้จริง

8. การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน

9. นักประเมินยังต้องมีบทบาทในฐานะผู้จัดการ ผู้ประสานงาน ผู้เปลี่ยนแปลงดังนั้น นักประเมินควรต้องมีความสามารถทำงานแบบรวมพลัง ใจกว้าง ถ่อมตัว อดทน มีอารมณ์ขัน และปรับตัวเก่ง

(2) แนวทางการประเมินการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้สอนถือเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป็นผู้เตรียมการสอนทั้งในขั้นเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ ขั้นประเมินและขั้นการใช้ผลการประเมิน ซึ่งในขั้นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นขั้นตอนของการตัดสินประสิทธิภาพการเรียนรู้และพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรมของผู้เรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2546)

2.1 ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนการเตรียมการทั้งในส่วนของผู้สอน กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน โดยผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ พัฒนาทักษะของตนเองและปรับบุคลิกภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จากนั้นจึงวางแผนกิจกรรมการเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แผนการและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียน และตรวจสอบความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 ขั้นดำเนินการกิจกรรม ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่กระตุ้น ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เรียนได้รับความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ได้พัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริงและช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 ขั้นประเมิน ในการประเมินผลเป็นขั้นตอนการตัดสินคุณค่าการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนสามารถประเมินผลการเรียนของผู้เรียนได้ตลอดเวลา โดยการสอดแทรกการประเมินผล ในขณะที่ดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถทำการประเมินผู้เรียนทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งผู้สอน ผู้เรียน เพื่อน และผู้ปกครอง

2.3.1 ช่วงเวลาของการประเมิน ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหรือรายหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถประเมินผู้เรียนได้ตลอด 3 ช่วงเวลาคือ(กรมวิชาการ, 2544)

2.3.1.1 การประเมินผลก่อนเรียน ผู้สอนจะต้องประเมินผลก่อนเริ่มเนื้อหาการเรียนใหม่ เพื่อหาความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในเบื้องต้นสำหรับนำไปใช้สร้าง กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่จะไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน การประเมินก่อนเรียนประกอบด้วย การประเมินดังต่อไปนี้

ก) การประเมินความพร้อมพื้นฐานของผู้เรียน เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความรู้ ทักษะ ความพร้อมของผู้เรียนในเรื่องที่เป็นพื้นฐานของผู้เรียนว่ามีความพร้อมในการเรียนเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ผู้สอนนำผลจากการประเมินมาใช้เป็นแนวทางเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ก่อนเรียน

ข) การประเมินความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนก่อนเรียน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบความรู้และทักษะเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นการตรวจสอบพัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากจบบทเรียนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

2.3.1.2 การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนในระหว่างเรียน เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ซึ่งสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลจะนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพของตนเอง

ก) การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล เป็นการสนทนา พูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในระหว่างเรียน หรือบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน ตรวจสอบแบบฝึกหัดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้เรียน

ค) การประเมินจากการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินโดยการมอบหมายภาระงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนจากวิธีการปฏิบัติงานอาจเป็นการกำหนดงานเป็นรายกลุ่ม /รายบุคคล การสาธิตหรือการทำโครงการ โดยสิ่งที่สำคัญสำหรับการประเมินคือ ภาระงานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน (rubrics) โดยผู้สอนต้องสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการประเมินเช่น แบบวัดภาคปฏิบัติ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ

ง) การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการมอบหมายงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยจะเป็นงานในลักษณะที่ใกล้เคียงกับสภาพชีวิตจริง เป็นงานที่มีความซับซ้อนมากกว่างานปฏิบัติ วิธีการประเมินตาม

สภาพจริงไม่มีความแตกต่างจากการประเมินการปฏิบัติงาน เพียงแต่จะมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เพราะการประเมินจะต้องรู้ถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนว่ามีจุดเด่นและข้อบกพร่องในเรื่องใด อันนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงประเด็นมากที่สุด

จ) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริงมีความสมบูรณ์ที่สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนมากขึ้น ด้วยการให้ผู้เรียนเก็บรวบรวมผลงานจากการปฏิบัติจริง ทั้งในชั้นเรียนและในชีวิตมาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็นความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และความสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3.1.3 การประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชา ปลายปี/ปลายภาค

ก) การประเมินหลังเรียน เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่คาดหวัง ด้วยการนำผลการประเมินก่อนเรียนเปรียบเทียบกับผลการประเมินผลหลังเรียนว่าผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด เป็นการประเมินศักยภาพในการเรียนรู้ และประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียน ข้อมูลจากการประเมินผลภายหลังการเรียน สามารถนำไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม ปรับปรุงวิธีเรียนของผู้เรียน และนำไปแก้ไขพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนของครู

ข) การประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ ตามผลการเรียนที่คาดหวังรายปี ใช้สรุปการตัดสินความสำเร็จของผู้เรียนในสาระการเรียนรู้รายปี และใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินผล เพื่อให้เกิดพัฒนาการและมีผลการเรียนตามผลการเรียนที่คาดหวัง

2.4 ชั้นใช้ผลการประเมิน ผลจากการประเมินสามารถนำมาใช้เป็นสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรม จากการประเมินทั้งก่อน ระหว่างและหลังการเรียน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อผู้เรียนได้ดังนี้

2.4.1 การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อใช้ในการประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรมเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.4.2 การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะและตรวจดูความก้าวหน้า พัฒนาการในการเรียนรู้ เพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผู้เรียน

2.4.3 การประเมินผลหลังเรียน เป็นการตัดสินพัฒนาการและระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ตอนที่ 2 การประเมินตามสภาพที่แท้จริง

(1) ความหมายการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

โดยทั่วไปในการประเมินผลการเรียนมักนิยมใช้แบบทดสอบในการวัดผลความรู้ในด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย เนื่องจากความสะดวกในประเมินผล แต่ในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาตินั้น การประเมินผลด้วยแบบทดสอบดังกล่าวไม่สามารถวัดศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ได้ จึงต้องหาแนวทางการประเมินผลรูปแบบใหม่ที่สามารถวินิจฉัยและพัฒนาผู้เรียนได้ตรงกับ สภาพที่ต้องการ การประเมินตามสภาพที่แท้จริงจึงเป็นทางเลือกใหม่ เป็นการประเมินผลจาก งาน หรือการปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถวัดความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา การบูรณาการได้อย่างลึกซึ้งถึงสภาพของผู้เรียน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2546) ได้ให้ความหมายของ การประเมินตามสภาพจริงว่า เป็น กระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก ลงมือกระทำ หรือผลิต จากกระบวนการการทำงานตามที าคาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพจะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2544) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นการ ประเมินการปฏิบัติงานแบบหนึ่ง หมายถึงการประเมินทักษะความรู้ความสามารถ ที่จะต้องใช้ ในโลกความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นจริงตามธรรมชาติ เพื่อแสดง ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีการรวบรวมสารสนเทศจากผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มและทุก คนด้วยวิธีการที่หลากหลาย นำมาวิเคราะห์ อภิปรายเจาะจาะต่อตรง ให้ได้ผลการประเมินซึ่ง สะท้อนภาพที่แท้จริงของผู้ถูกประเมิน และทุกฝ่ายเห็นพ้องกัน ผลการประเมินทำให้ ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัดเจนในงานที่ทำ และจุดประกายความคิดได้ แนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานต่อไปด้วย

นอกจากนี้ยังมีความหมายของการประเมินตามสภาพจริงอีกหลายความหมาย เช่น การ ประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินผลโดยเน้นการปฏิบัติจริง เป็นการประเมินการ กระทำการแสดงออกในหลายๆ ด้านของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงทั้งในและนอกชั้นเรียน หรือสถานที่อื่นๆนอกโรงเรียน(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540)

การประเมินตามสภาพจริง หมายถึงกระบวนการสังเกต การบันทึกและการรวบรวมข้อมูล จากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อเด็ก เหล่านั้น ไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการ ปฏิบัติในสภาพจริง(กรมวิชาการ, 2540)

(2) ปรัชญาพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญหลายประการดังนี้
(สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ, 2444)

1. เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นความรู้ที่หลากหลาย ไม่ได้มีความหมายสำหรับเรื่องใดเรื่อง หนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
2. กระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง เน้นการปฏิบัติงานจากสภาพจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามคำบอกเล่า
3. การประเมินผลให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และผลผลิตที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และสาเหตุของการเรียนรู้
4. การประเมินจะเน้นการสืบสวน การแก้ปัญหาของผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริงในชีวิต ประจำวัน
5. การประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ข้อมูลย้อนกลับ และสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง
6. การประเมินจะเชื่อมโยงความรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย
7. การประเมินเชื่อว่าสิ่งที่สอนและสิ่งที่วัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเรื่องอัตนัย และเป็น เรื่องเกี่ยวกับคุณค่า
8. การประเมินจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้สอนและผู้เรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ เรียนและร่วมกันตรวจสอบความรู้โดยใช้กระบวนการแบบประชาธิปไตย
9. กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน มีการแสดงออกและตรวจสอบความคิดร่วมกัน

(3) ลักษณะของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

การประเมินตามสภาพที่แท้จริง เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับการวัดและการ ประเมินผล ซึ่งเข้ามามีบทบาททดแทนในส่วนที่เป็นแบบทดสอบมาตรฐาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็น แบบทดสอบเลือกตอบที่ไม่สามารถวัดและประเมินผลได้ ลักษณะที่สำคัญของการประเมินตาม

สภาพที่แท้จริงคือ (Burke, Fogarty and Belgrad, 1994: 7 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

1. เป็นงานปฏิบัติที่มีความหมาย(meaningful task)งานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติต้องเป็นงานที่
สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวันเป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการ
ทดสอบ
2. เป็นการประเมินรอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย(multiple assessment) เป็นการ
ประเมินผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะนิสัย โดยใช้เครื่องมือ
ที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิธีแห่งการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนตอบสนองด้วย
การแสดงออก สร้างสรรค์ ผลิต หรือทำงาน ในการประเมินต้องประเมินหลายครั้งด้วยวิธีการที่
หลากหลาย และเหมาะสม เน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการประเมินความรู้
3. ผลผลิตงานมีคุณภาพ(quality products) นักเรียนจะมีการประเมินตนเองตลอด
เวลา และพยายามแก้ไขจุดบกพร่องของตนเอง จนกระทั่งได้ผลงานที่ผลิตขึ้นอย่างมีคุณภาพ
ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในผลงานของตนเอง มีการแสดงผลงานต่อหน้าสาธารณชน เพื่อเปิด
โอกาสให้ผู้อื่นได้เรียนรู้และชื่นชมจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสเลือก
ปฏิบัติงานได้ตามความพึงพอใจนอกจากนั้นยังจำเป็นต้องมีมาตรฐานของงาน หรือสภาพ
ความสำเร็จของงานที่เกิดจากการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และอาจรวมถึง
ผู้ปกครองด้วย มาตรฐาน หรือสภาพความสำเร็จดังกล่าว จะเป็นสิ่งที่ช่วยบ่งบอกว่างานผู้เรียนมี
คุณภาพอยู่ในระดับใด
4. ใช้ความคิดระดับสูง(higher-order thinking) ต้องพยายามให้ผู้เรียนแสดงออกหรือ
ผลิตผลงานขึ้นมา ซึ่งเป็นผลงานที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินทางเลือก ลงมือ
กระทำ ตลอดจนการใช้ทักษะการแก้ปัญหาเมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้น
5. มีปฏิสัมพันธ์ทางบวก(positive interaction) ผู้เรียนต้องไม่รู้สึกเครียด หรือเบื่อหน่าย
ต่อการประเมินของผู้สอน ผู้ปกครองและผู้เรียนต้องเกิดความร่วมมือที่ดีต่อกันในการประเมิน
และการใช้ผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงผู้เรียน
6. งานและมาตรฐานต้องชัดเจน(clear task and standard) งานและกิจกรรมที่จะให้
ผู้เรียนปฏิบัติต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดหมาย หรือสภาพที่คาดหวังที่ต้องการให้เกิด
พฤติกรรมดังกล่าว
7. มีการสะท้อนตนเอง(self reflections) ต้องมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึก
ความคิดเห็น หรือเหตุผลต่อการแสดงออก การกระทำ หรือผลงานของตนเองว่า ทำไม่ถึงปฏิบัติ ไม่
ปฏิบัติ ทำไม่ถึงชอบ ทำไม่ถึงไม่ชอบ

8. มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง(transfer into life) ปัญหาที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนได้
ตอบสนองต้องเป็นปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน พฤติกรรมที่ประเมินต้องเป็นพฤติกรรมที่
แท้จริง ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ดังนั้น ผู้ปกครองและผู้เรียนจึง
นับว่ามีบทบาทอย่างยิ่งในการประเมินตามสภาพที่แท้จริง
9. เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง(ongoing or formative) ต้องประเมินผู้เรียนตลอด
เวลาและทุกสถานที่อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งจะทำให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริง เห็นพัฒนาการ
ค้นพบจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียน
10. เป็นการบูรณาการความรู้(intergration of knowledge) งานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ
นั้นต้องเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ในสาขาวิชา
ลักษณะสำคัญดังกล่าว จะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของการวัดและการประเมินแบบเดิมที่พยายามแยก
จุดประสงค์ออกเป็นส่วนๆ เรียนรู้และประเมินเป็นเรื่องๆ ดังนั้น ผู้เรียนจึงขาดโอกาสที่จะ
บูรณาการความรู้และทักษะจากวิชาการต่างๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบ ซึ่ง
สอดคล้องกับชีวิตประจำวันทั้งงานแต่ละงาน หรือปัญหาแต่ละปัญหานั้นต้องใช้ความรู้
ความสามารถ และทักษะจากหลายวิชามาช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหา

(4) แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

แนวทางการประเมินตามสภาพจริงออกเป็น 4 ลักษณะดังนี้(Winggin, 1989 อ้างถึงใน
สมศักดิ์ ภาววิภาดาวรรณ, 2544)

1. การปฏิบัติในสภาพจริง(performance in the field) การประเมินตามสภาพจริง
ออกแบบขึ้นเพื่อประเมินการปฏิบัติในสภาพจริง งานที่ให้นักเรียนทำต้องสัมพันธ์กับชีวิตความเป็น
จริง ทำทนายการใช้สติปัญญาที่ซับซ้อน หรือความรู้ที่อาศัยทักษะทางอภิปัญญา และต้อง
คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน(learning style) ความ
ถนัด/aptitudes) และความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถและค้นหาจุดเด่น
ของผู้เรียน
2. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน(criteria) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินต้องเป็นเกณฑ์ประเมิน
แก่นแท้ของการปฏิบัติมากกว่าเป็นเกณฑ์ที่สร้างขึ้นจากผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ เกณฑ์ที่เป็นแก่นแท้
ต้องเป็นเกณฑ์ที่เปิดเผยผู้เรียนและผู้สอนต้องรับรู้ร่วมกัน ซึ่งถ้าผู้สอนและผู้เรียนรู้ล่วงหน้าว่าการ
ประเมินจะเน้นที่จุดใด ผู้เรียนที่เป็นผู้ปฏิบัติจะสามารถปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่
กำหนดขึ้น และผู้สอนที่เป็นผู้ประเมินก็จะประเมินผู้เรียนได้ตรงตามเกณฑ์ ซึ่งการกำหนดเกณฑ์
ดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน

3. การประเมินตนเอง(self assessment) การประเมินตนเองมีความสำคัญมากต่อการปฏิบัติภารกิจจริง (authentic task) โดยจุดประสงค์ของการประเมินตามสภาพจริงก็คือ 1) เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการประเมินงานของตนเอง โดยเทียบวัดกับมาตรฐานทั่วไปของสาธารณชน 2) เพื่อปรับปรุง ขยับขยาย และเปลี่ยนแปลงทิศทางดำเนินงาน 3) เพื่อริเริ่มในการวัดความก้าวหน้าของตนในแบบต่างๆ จะเห็นได้ว่าการประเมินตนเอง เป็นการทำงานที่ตนเป็นผู้ชี้แนะตนเองปรับปรุงจากแรงจูงใจของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อมนุษย์ในโลกของความเป็นจริง เนื่องจากมาตรฐานการปฏิบัติยึดถือเรื่องความก้าวหน้าเป็นสำคัญ ดังนั้นการทำให้กระบวนการปรับปรุงสิ่งต่างๆ ดียิ่งขึ้น ชัดเจนมากขึ้น จึงถือเป็นหัวใจของการประเมินตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนซึ่งอยู่ในระดับขั้นต้นของการพัฒนาสมรรถภาพมีโอกาสเห็น รับรู้ และได้รับคำชมเชยในการพัฒนาคน

4. การนำเสนอผลงาน การประเมินตามสภาพจริงมักคาดหวังให้ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอผลงานต่อสาธารณชน เป็นการนำเสนอผลงานด้วยปากเปล่า กิจกรรมการนำเสนอทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หยั่งรากลึก เนื่องจากผู้เรียนได้สะท้อนความรู้สึกของตนว่าเรียนรู้อะไร และนำเสนอให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ในหัวข้อนั้นๆ อย่างแท้จริง นอกจากนี้ คุณลักษณะของการประเมินผลตามสภาพจริงเช่นนี้มีประโยชน์ตอบสนองต่อเป้าหมายที่สำคัญอีกหลายประการ คือ 1) เป็นสัญญาณบ่งบอกว่านักเรียนมีความสำคัญมากพอที่จะให้ผู้อื่นได้รับรู้และชื่นชมได้ 2) เปิดโอกาสให้ผู้อื่น เช่น ครู เพื่อน นักเรียน และผู้ปกครอง ได้เรียนรู้ ตรวจสอบ ปรับปรุง และชื่นชมในความสำเร็จด้วยอย่างต่อเนื่อง 3) เป็นตัวแทนของการบรรลุถึงเป้าหมายในการวัดทางการศึกษาอย่างแท้จริงและมีชีวิตชีวา

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการประเมินแบบเดิมและการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินแบบเดิม	การประเมินตามสภาพจริง
1. เน้นพฤติกรรมพื้นฐาน(simple behavior)	1. เน้นพฤติกรรมที่เป็นความคิดซับซ้อนและวิธีการที่ใช้ในการเรียนรู้ (complex thinking&learning strategies)
2. แยกการเรียนรู้และการสอบออกจากกัน	2. ไม่แยกการเรียนรู้และการสอบออกจากกัน เปิดโอกาสให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง
3. วัดได้ในวงจำกัด(reductive)	3. วัดได้อย่างกว้างขวาง(expansive)
4. เชื้อในตัวเลข(number)ที่ได้จากการสอบ	4. เชื้อในคำ(words)ที่ใช้เขียนบรรยาย
5. ดึงการวัดออกจากบริบทของการเรียนการสอน	5. การวัดถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอน
6. ครูเปรียบเสมือนผู้ประเมินภายนอก	

การประเมินแบบเดิม	การประเมินตามสภาพจริง
7. เชื่อในการให้ผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน	6. ครูเป็นส่วนหนึ่งของการสอบ
8. มีเกณฑ์มาตรฐานเพื่อบ่งบอกความสำเร็จ	7. เชื่อในการประเมินตนเอง
9. เชื่อความคิดเอคนัย(convergent thinking) และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว	8. มีเกณฑ์หลากหลายตามสภาพเพื่อบ่งบอกความสำเร็จ
10. เน้นการประเมินโดยแยกทักษะ	9. เชื่อเรื่องความคิดเอคนัย (divergent thinking) และมีคำตอบที่หลากหลาย
11. เน้นรายวิชา	10 เน้นการประเมินโดยการบูรณาการทักษะ
	10. 11. เน้นสหวิทยาการ

(Wiener and Cohen, 1994 อ้างถึงใน สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ, 2544)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการประเมินผลตามสภาพจริงสอดคล้องกับแนวทางการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้การประเมินผลการเรียนดำเนินการควบคู่กับการเรียนการสอนใช้แหล่งข้อมูลและผู้ประเมินที่หลากหลาย โดยการประเมินจะวัดทักษะวิธีการคิดที่เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการบูรณาการร่วมกับสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

ตอนที่ 3 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

(1) ความหมายการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลภาคปฏิบัติเป็นกระบวนการประเมินความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติการ จัดกระทำ ซึ่งเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่ในลักษณะของรูปธรรม โดยทางกายหรือการรับรู้ของประสาทสัมผัส (เฝียน ไชยศร, 2529: 37 อ้างถึงในสมใจ สิทธิชัย, 2537)

การประเมินผลภาคปฏิบัติเป็นการเลียนแบบชีวิตจริงในระดับต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปตามความเป็นจริงที่กำหนดขึ้น (สมศักดิ์ สินธุเวชญ์, 2530: 97อ้างถึงในสมใจ สิทธิชัย, 2537)

การประเมินผลภาคปฏิบัติเป็นการพิจารณาความสามารถในการทำงานได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย หรือเป็นการทดสอบเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น (สุนันท์ ศลโกสม, 2532: 65 อ้างถึงใน สมใจ สิทธิชัย, 2537)

สมใจ สิทธิชัย (2537) การประเมินผลภาคปฏิบัติ เป็นการพิจารณาความสามารถของบุคคลในการทำงานตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นอยู่ในลักษณะของรูปธรรม โดยการรับรู้ทางประสาทสัมผัส ซึ่งวิธีการประเมินผลจะเป็นการเลียนแบบชีวิตจริงในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับความเป็นจริงต่ำที่สุดจนถึงระดับสูงที่สุดด้วยการสอบข้อเขียนถึงการให้ปฏิบัติจริง ทั้งนี้เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์(2544) การประเมินผลภาคปฏิบัติ หมายถึง การประเมินที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถพิเศษที่เขารอบรู้และความสามารถที่สำคัญๆ ด้วยการปฏิบัติหรือผลิตผลงานบางสิ่งบางอย่าง

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2544) การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การประเมินที่ผู้เรียน หรือผู้ถูกประเมินต้องลงมือทำงานที่ใช้ความเข้าใจลึกซึ้งและต้องใช้ความคิดระดับสูง มิใช่เพียงแต่ใช้ความรู้ความจำ และต้องมีผลงานปรากฏให้สามารถประเมินได้ตามเกณฑ์ที่ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินได้ร่วมกันกำหนดไว้ การประเมินเน้นความสำคัญของการพัฒนาการ และทักษะการคิดระดับสูง

ศิริชัย กาญจนวาสี(2546) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติ(performance assessment)ว่าเป็นการประเมินความสามารถในภาคปฏิบัติงานของผู้เรียนภายใต้สภาพการณ์ และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยพิจารณาจากกระบวนการทำและคุณภาพของงาน เกณฑ์ประเมินอาจสร้างขึ้นจากมิติความสำคัญ (rubic)ของคุณลักษณะด้านต่างๆ ของผลงานนั้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานหมายถึง การประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ในด้านของกระบวนการทำงาน ผลงาน ซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติงานที่ใช้ทักษะความคิด ความรู้ ความเข้าใจในระดับสูง โดยลักษณะของงานจะถูกกำหนดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดขึ้นหรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพชีวิตจริง

ดังนั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานกับการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงนั้นมีลักษณะต่างกัน เพราะการปฏิบัติงานสภาพที่แท้จริงจะเป็นการทำงานที่อยู่ในขอบเขตของงานที่ทำทนาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานตามสภาพที่แท้จริง โดยให้ระยะเวลาในการทำงานอย่างเพียงพอในการวางแผน ลงมือทำ และประเมินตนเอง

(2) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อตัดสินเกี่ยวกับการวัดการปฏิบัติงาน

ก่อนการวัดการปฏิบัติงาน ผู้วัดจะต้องตรวจสอบเกณฑ์ต่อไปนี้เพื่อตัดสินใจว่าจำเป็นต้องมีการวัดการปฏิบัติงานหรือไม่ หรือมีความเป็นไปได้ที่จะวัด (สุวิมล ว่องวานิช, 2546)

1. สิ่งที่ต้องการวัดจะต้องเป็นการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง มีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะในการทำงานเช่นการเคลื่อนไหว การใช้อุปกรณ์ การเดินรำ ซึ่งการวัดเช่นนี้ไม่สามารถแสดงผลได้ดีเมื่อใช้แบบทดสอบในการวัด

2. สิ่งที่ต้องการวัดจำเป็นต้องใช้วิธีการปฏิบัติงานในการทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในกระบวนการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติ ผู้สอนจำเป็นต้องใช้วัดการปฏิบัติงานในการทดสอบความสามารถนั้นๆ

3. ผลงานที่เกิดขึ้นต้องสามารถวัดได้ มีความเป็นรูปธรรม เช่น อาจวัดจากผลงานจากการตอบคำถามหรือ จากการประเมินคุณภาพของชิ้นงาน

4. สิ่งที่จะวัดเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากทักษะการปฏิบัติงานไม่ใช่ การวัดความรู้หรือความรู้สึกลงในการปฏิบัติงาน

5. สิ่งที่จะวัดเป็นพฤติกรรมที่จะวัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

6. สิ่งที่จะวัดต้องเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจด้วยการประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ ไม่ใช่การปฏิบัติงานที่อาศัยการฝึกฝนจนมีความชำนาญ ซึ่งไม่ได้สะท้อนการเรียนรู้แต่อย่างใด

(3) กระบวนการวัดการปฏิบัติงาน

กระบวนการวัดการปฏิบัติงานคล้ายกับการวัดและการประเมินผลการเรียนทั่วไป ซึ่งผู้ประเมินต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจน และต้องวิเคราะห์พฤติกรรมที่จะวัดเพื่อสามารถนำมากำหนดเกณฑ์ในการวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการวัดการปฏิบัติงานมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2546)

1. การกำหนดงานที่ให้ทำ

การวัดการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการวางแผนการทำงานเกี่ยวกับงานที่ให้ผู้เรียนทำการวางแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการควบคุมการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากการสอนผู้สอนต้องสอน อธิบายและประเมินผลร่วมกัน ซึ่งการวางแผนการจะทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ

1.1 ผู้สอนต้องวางแผนเกี่ยวกับงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ผู้สอนต้องเลือกลักษณะและปริมาณงานให้เหมาะสมกับผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ ต้องตรวจสอบความเข้าใจและพยายามให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของงานในแต่ละขั้นตอน

1.2 ผู้สอนต้องวางแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยพยายามจัดอุปกรณ์ วัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงานและสภาพแวดล้อมให้มีลักษณะใกล้เคียงและเหมือนสภาพจริงมากที่สุด

1.3 ผู้สอนต้องวางแผนงานเกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติ ด้วยการสอนหรือประเมินผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอน

2. การวิเคราะห์งาน (Job analysis) เพื่อระบุผลการปฏิบัติที่มุ่งวัด

ในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ต้องสามารถจำแนกกิจกรรม ขั้นตอนการทำงาน โดยแยกเป็นรายละเอียดส่วนย่อยเช่นการกำหนด กิจกรรมหรือขั้นตอนการทำงาน ลำดับของการปฏิบัติงาน คุณลักษณะที่ต้องการวัดในการปฏิบัติงาน ในส่วนนี้ผู้สอนอาจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดโดยเน้นที่คุณภาพของการทำงานคือ ความถูกต้อง ความสวยงาม หรืออาจวัดคุณลักษณะของงานที่ปฏิบัติโดยเน้นที่ปริมาณงานที่ทำได้ เช่น ปริมาณของชิ้นงานที่ผลิตได้ใน 1 ชั่วโมง

3. กำหนดวิธีการวัดการปฏิบัติงาน

การวัดการปฏิบัติงานสามารถกระทำได้ หลายวิธี ดังนี้

3.1 วัดโดยการให้เขียนตอบ เช่น การคัดไทย การวาดภาพ การสร้างข้อสอบ

3.2 การวัดโดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้ดูในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง เช่น ในห้องเรียน ในโรงงาน โรงพยาบาล ห้องทดลอง ซึ่งการวัดอาจทำได้โดยให้ผู้ถูกทดสอบรู้ตัวว่ากำลังถูกหรืออาจวัดโดยผู้ถูกทดสอบไม่รู้ตัว

3.3 การวัดตัวอย่างของงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง (work sample) การวัดในลักษณะนี้ใช้เป็นการวัดผลการปฏิบัติงานหรือพิจารณาจากชิ้นงานที่ผู้เรียนทำส่งเช่น การประดิษฐ์ การเขียนทำนองเสนาะ

4. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ผู้วัด ช่วงเวลาที่วัด

ในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องกำหนดช่วงเวลาที่ใช้ในการวัด ซึ่งควรเป็นช่วงเวลาที่ผู้สอนสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ได้เห็นการปฏิบัติงานที่

แท้จริง เห็นพัฒนาการของผู้เรียน นอกจากนี้ยังต้องเตรียมเครื่องมือที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการวัดภาคปฏิบัติเช่น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรม บางครั้งอาจต้องใช้เครื่องมือมากกว่า 1 ชิ้น ขึ้นอยู่กับตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่ผู้วัดกำหนดขึ้น สิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งในการวัดการปฏิบัติงาน คือ การกำหนดผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งข้อมูลอาจไม่ได้มาจากตัวผู้สอนเพียงแหล่งเดียว บางครั้งอาจต้องเก็บข้อมูลจากเพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนที่ทำงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายซึ่งจะทำให้ผลการประเมินที่ถูกต้องเที่ยงตรง

(4) หลักการสร้างเครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน

1. การวางแผนการสร้างเครื่องมือ (สุวิมล ว่องวานิช, 2546)

1.1 การศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชาที่สอน
หลักสูตรส่วนใหญ่จะกำหนดวัตถุประสงค์ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติที่เป็นนามธรรม ผู้สอนต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และกำหนดเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมสามารถวัดและสังเกตได้

1.2 การศึกษาธรรมชาติของงานที่ใช้ปฏิบัติ เนื่องจากธรรมชาติของแต่ละวิชาไม่เหมือนกันจึงต้องจัดประเภทของทักษะที่ต้องการวัดให้อยู่ในลักษณะเดียวกัน

1.3 การวิเคราะห์คุณลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการวัด เป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างเครื่องมือ เนื่องจากขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้สอนทราบถึงตัวบ่งชี้และกิจกรรมที่ใช้ในการวัดทักษะ ซึ่งผู้สอนต้องวิเคราะห์งานเพื่อหาพฤติกรรมที่ต้องการวัด นอกจากนั้นยังต้องวัดในส่วนของลักษณะนิสัยในการทำงาน เช่น การให้ความร่วมมือ ความประหยัด

1.4 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ต้องการวัด เนื่องจากความสำคัญของพฤติกรรมที่แสดงออกในการวัดไม่เท่ากัน เช่น การเตรียมอุปกรณ์มีความสำคัญน้อยกว่าการลำดับขั้นตอนในการทำงาน

2. การดำเนินการสร้างเครื่องมือ

2.1 การกำหนดวิธีการวัดและคุณลักษณะด้านทักษะ เป็นการให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้ดูในสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลอง การสอบปากเปล่า หรือการตรวจผลงาน เพื่อนำมาประเมินทักษะการปฏิบัติงาน วิธีการวัดที่ดีที่สุดคือ การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เพราะจะทำให้ผู้สอนเห็นพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนทุกขั้นตอน

2.2 การกำหนดเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านทักษะ เครื่องมือที่ใช้วัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) ประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ เช่นแบบตรวจสอบรายการ แบบประมาณค่า แบบบันทึกพฤติกรรม ซึ่งการสังเกตจะเหมาะสมกับลักษณะการประเมินผลกระบวนการทำงานและ

ผลงานมากที่สุด 2) ประเภทที่ใช้การทดสอบ เช่น การสอบด้วยข้อเขียน หรือการสอบปากเปล่า การใช้ข้อสอบทดสอบเหมาะกับการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยง ต้องทดสอบความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานก่อนจึงลงมือทำ ส่วนการสอบปากเปล่าเหมาะกับการปฏิบัติงานกลุ่มหรือการปฏิบัติงานที่ผู้สอนไม่เห็นการทำงาน ซึ่งการสอบปากเปล่าจะช่วยตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงและการแก้ปัญหาในกระบวนการทำงานของผู้เรียน

2.3 การกำหนดเนื้อหาที่ปรากฏในเครื่องมือ สามารถกำหนดได้จากการศึกษาธรรมชาติของวิชาหรือผลงานที่ผู้อื่นเคยทำ ซึ่งเนื้อหาที่กำหนดต้องมีสัดส่วนกระจายน้ำหนักตามความสำคัญของคุณลักษณะพฤติกรรม

2.4 การกำหนดวิธีการตรวจให้คะแนน คุณลักษณะที่วัดต้องใช้ความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้สอน จึงต้องกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินให้ชัดเจนมีความเป็นปรนัยเพื่อความสะดวกในการประเมิน

2.5 การสร้างคู่มือการใช้เครื่องมือ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำเครื่องมือไปใช้ ซึ่งในคู่มือจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดของสถานการณ์ที่ต้องการวัด การดำเนินการทดสอบ การตรวจให้คะแนน การแปลความหมายของคะแนน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การนำเครื่องมือไปทดลองใช้แล้วปรับปรุง หลังการสร้างเครื่องมือต้องนำเครื่องมือไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาพฤติกรรมที่ควรวัดและความเข้าใจตรงกันของพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน จากนั้นนำมาแก้ไขจุดบกพร่องและทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความเที่ยงความตรง

3.2 การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ แบบวัดทักษะการปฏิบัติงานมีรูปแบบการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเช่นเดียวกับการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป โดยจะตรวจสอบความตรงในด้านของความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามสภาพ ความตรงเชิงจำแนก ส่วนความเที่ยงเน้นการวัดความเที่ยงในการวัดซ้ำและความเที่ยงแบบสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน

4. การตัดสินผลการวัดทักษะการปฏิบัติงาน

ข้อมูลที่ใช้ในการวัดผลต้องนำมารวมเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นคะแนนรวม เพื่อตัดสินผลการปฏิบัติงานสามารถตัดสินด้วยการประเมินผลแบบอิงกลุ่ม การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลแบบอิงตนเองที่เน้นพัฒนาการในการปฏิบัติงานของผู้เรียน

(5) การเลือกวิธีการวัดผลการปฏิบัติงาน

สุวิมล ว่องวาณิช (2546) สรุปการเลือกวิธีการวัดผลการปฏิบัติงานดังนี้

1. การทดสอบด้วยข้อสอบ เป็นการวัดทักษะการปฏิบัติงานที่มีลักษณะความเป็นจริงต่ำสุด วิธีการนี้ใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หรือตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยง

2. การทดสอบโดยให้ปฏิบัติในสถานการณ์ที่ควบคุม เป็นการวัดสภาพแวดล้อมการทำงานให้คล้ายของจริงและอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ทำการวัดผล ซึ่งสถานการณ์ที่สร้างขึ้นต้องเปิดโอกาสให้ผู้สอนสังเกตเห็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดอย่างชัดเจน วิธีการนี้จะเน้นประโยชน์ในการประเมินการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาของผู้เรียน เมื่อต้องตอบสนองสภาพแวดล้อมที่ผู้สอนสร้างขึ้น และยังสามารถทดสอบได้หลายครั้งเนื่องจากเป็นสภาพการณ์ที่ผู้สอนสร้างขึ้น

3. การทดสอบโดยให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง เป็นการทดสอบที่ให้ความตรงมากที่สุด เนื่องจากสถานการณ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นการดำเนินงานจริง ผู้เรียนสามารถแสดงทักษะการทำงานได้อย่างแท้จริง ซึ่งการทดสอบจะได้ข้อมูลที่เป็นความสามารถของผู้เรียนที่เผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง แต่การทดสอบในสภาพจริงมีผลต่อความเที่ยง เพราะผู้วัดไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ได้ ผลของการวัดอาจไม่คงเส้นคงวาเนื่องจากสถานการณ์ภายนอกอาจมีอิทธิพลต่อการวัด

(6) ประเภทของเครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ใช้การทดสอบและประเภทอื่นที่ไม่ใช่การทดสอบ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546)

1. เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ

1.1 แบบทดสอบข้อเขียน เหมาะกับการทดสอบความสามารถการทำงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีความเป็นปรนัยค่อนข้างสูง แต่วัดความสามารถในการปฏิบัติงานได้เพียงบางส่วน เครื่องมือที่ใช้แยกเป็น 1) แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ (test items) 2) แบบทดสอบที่ให้อธิบายกระบวนการทำงานหรือแก้ปัญหา (practical examination)

1.2 แบบทดสอบปากเปล่า เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนในการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ แต่ไม่นิยมใช้เนื่องจากสิ้นเปลืองระยะเวลาในการทดสอบ และมีความเป็นปรนัยน้อย การสอบปากเปล่าเหมาะกับการใช้เพื่อตรวจสอบการมีส่วนร่วมในการทำงานของผู้เรียน ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้วยตนเองและตรวจสอบทักษะการทำงานที่มีความ

หลากหลาย การสอบปากเปล่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้ตั้งใจปฏิบัติงานและทำงานด้วยตนเอง

2. เครื่องมือประเภทอื่นๆที่ไม่ใช่การทดสอบ

การวัดทักษะการปฏิบัติงานที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง จากนั้นผู้สอนสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกข้อมูล ในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสังเกตซึ่งให้ข้อมูลที่มีความตรงเหมาะสมกับข้อมูลที่ได้จากการเห็นการปฏิบัติงานจริง ในการวัดวิธีนี้เหมาะสมกับลักษณะงานดังนี้

- ธรรมชาติของงานที่ให้ปฏิบัติมีลำดับขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน
- การปฏิบัติงานเน้นการวัดกระบวนการทำงานของผู้เรียน
- ผู้สอนมีโอกาสเห็นและใกล้ชิดกับผู้เรียนในสถานการณ์ที่ทำการทดสอบ
- ต้องการวัดลักษณะนิสัยของผู้เรียนในการปฏิบัติงาน
- ต้องการวัดพฤติกรรมการทำงานแบบกลุ่มและแบบรายบุคคล
- ผู้เรียนมีจำนวนไม่มาก
- พฤติกรรมที่ต้องการวัดไม่สามารถวัดผ่านวิธีการอื่นๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมการทำงานมีหลายชนิดเช่น การใช้มาตรประมาณค่า แบบบันทึกพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 4 การจัดการเรียนรู้สาระศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

(1) การเรียนการสอนวิชาศิลปะในระดับชั้นประถมศึกษา

ศิลปะศึกษา หมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก โดยให้เด็กได้แสดงออก ซึ่งความสามารถทางด้านความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ที่ได้รับจากประสบการณ์ภายนอก และเกิดจากจินตนาการอย่างอิสระของนักเรียน ตลอดจนรู้คุณค่าทางศิลปะเพื่อช่วยให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ มีความสุขในชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ (กรมวิชาการ, 2533: 13)

ศิลปะเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ มีความชื่นชมและเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมของชาติ ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้ค่าทั้งของตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นศิลปะจึงเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความเป็นมนุษย์ และสามารถสร้างศักยภาพในการคิดอย่างสร้างสรรค์

มีนักวิชาการและนักการศึกษาทางศิลปะ ได้ให้ทัศนะในเรื่องความสำคัญและคุณค่าของวิชาศิลปะศึกษาในลักษณะต่างๆ ดังนี้

วิรัตน์ พิษณุไพฑูรย์ (2516: 23 -25) ได้กล่าวว่าศิลปะสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลให้เกิดคุณค่าของสังคมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมการเตรียมพื้นฐานในการเรียนวิชาชีพ วิชา ศิลปศึกษาและศิลปะปฏิบัติมีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมถึงวิชาชีพหลายแขนงซึ่งจัดขึ้นในหลักสูตร เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจตรวจสอบความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตัวเอง เพื่อจะได้เลือกเรียนวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง
2. ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมประสบการณ์ในการดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบัน กิจกรรมศิลปะมีส่วนส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน เพื่อสามารถเตรียมตัวให้อยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ผักผ่อนให้เด็กทำงาน ร่วมงานและประสานงานกับผู้อื่นได้
3. ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมความเป็นระเบียบของบ้านเมืองและสิ่งแวดล้อม วิชาศิลปศึกษามีส่วนส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตทางด้านสุนทรียภาพการรับรู้ เด็กที่มีการเจริญเติบโตทางด้านนี้จะได้รับการปลูกฝังนิสัยที่เป็นระเบียบในการทำงานและรักสวยรักงาม ช่วยปรับปรุงบ้านและสิ่งแวดล้อมให้สวยงามเป็นระเบียบดีขึ้นอยู่เสมอ
4. ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ วิชาศิลปะจึงมีกิจกรรมหลากหลายชนิดที่เด็กสามารถที่จะใช้ทำเป็นงานอดิเรกได้ การใช้เวลาว่างในการทำงานอดิเรกย่อมเป็นผลดีต่อสังคมเด็กที่ได้ทำงานที่ตนสนใจทำให้เกิดความเพลิดเพลินและเป็นสุขในการทำงานนั้น
5. ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมสุขภาพทางจิตและบุคลิกภาพ การสร้างสรรค์งานศิลปะช่วยให้ได้แสดงออกทางอารมณ์ ความคิดคำนึง และสติปัญญา ความสำเร็จในการทำงานจะช่วยให้เกิดความสบายใจมีความสุขและเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ มีความมั่นใจในตนเองอันเป็นผลต่อบุคลิกภาพที่ดี

เกสร ธิตะจारी (2530: 7- 9) ได้ให้ทัศนะว่า ศิลปศึกษามีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและสร้างสรรค์ความเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ของมนุษย์ 4 ด้านด้วยกันคือ

1. พัฒนาทางสติปัญญาช่วยฝึกปัญญาให้เจริญงอกงามเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่น สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในการทำงาน ตลอดจนรู้จักปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้นอย่างมีคุณภาพ
2. พัฒนาทางอารมณ์ สามารถสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความรู้สึกที่ต้องการแสดงออก รู้จักสร้างจินตนาการในการสร้างผลงาน มีสุนทรียะในการทำงานและมีทัศนคติที่ดีต่องานศิลปะทั่วไป

3. พัฒนาทางสังคม ศิลปะจัดเป็นสื่อกลางของมหาชนที่ช่วยโยงความสัมพันธ์อันดีที่มีต่อคนที่ต้องอยู่ร่วมกัน เสริมสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบ ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยใจยุติธรรม

4. พัฒนาทางกาย การสร้างสรรคงานทุกชนิด จำเป็นต้องใช้กล้ามเนื้อบางส่วนของร่างกายในการทำงานให้ได้ตามแบบที่กำหนด การบังคับมือและกล้ามเนื้อจึงมีส่วนในการพัฒนาร่างกายให้แข็งแรงและคล่องตัวในการทำงาน

มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (2545) กล่าวว่า การเรียนการสอนศิลปะควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์ ต้องควบคุมการประเมินผลเพราะเมื่อเรามุ่งหวังตั้งใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใด เวลาครูประเมินผลต้องเข้าใจว่าผู้เรียนได้รับสิ่งนั้นหรือเกิดสิ่งนั้นหรือไม่

2. เนื้อหาสาระ เป็นการให้ข้อมูลหรือจัดประสบการณ์อะไรให้กับผู้เรียนบ้าง และครูควรช่วยกันวางแผนให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องอย่างมีระบบ

3. กิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดฝีมือทางด้านศิลปะ สามารถแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเองและสอดแทรกการแสดงออก

4. วิธีสอน เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในทุกระดับการศึกษาเพียงแต่ต้องวางแผนกระบวนการให้เหมาะสมกับวัยนั้น ๆ และควรเหมาะสมกับเนื้อหาหรือประสบการณ์แต่ละประเภทที่ให้กับผู้เรียน

5. การประเมินผล มีการประเมินทั้งกระบวนการเรียนและประเมินผลการเรียน ซึ่งถ้าหลักสูตรนั้นให้ความสำคัญกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน ในขณะที่เรียนอยู่หรือขณะที่ทำอยู่ การประเมินผลย่อมจะทำจากผลบั้นปลายของความรู้และผลประการเดียวไม่ได้ควรจะต้องพิจารณากระบวนการต่างๆ ขณะที่เราเรียนรู้ไปด้วย และควรใช้เครื่องมือที่ผสมผสานกันมากกว่าหนึ่งประเภท

นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ยังต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ (Mary Jane, Zander, 2002 อ้างถึงใน อัญฐพุด คงพัฒน์, 2545)

1. ผลสะท้อน / การตอบรับในการทำงานศิลปะของผู้เรียน เพื่อต้องการทราบความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

2. การสื่อสาร ระหว่างครูกับผู้เรียน

3. กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในและนอกสถานที่รวมถึงการอภิปรายร่วมกัน

สรุปว่าการเรียนการสอนศิลปะในความคิดเห็นของนักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา ในแต่ละด้านควรมีการเน้นดังนี้คือ

การกำหนดจุดประสงค์ ควรสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์

การจัดเนื้อหาสาระ ให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้คิด ได้แก้ปัญหา และได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะทักษะการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์

การวัดและประเมินผล ควรใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเป็นตามสภาพที่เป็นจริง

(2) พัฒนาการของเด็กกับศิลปะ

การแสดงออกทางการวาดภาพของเด็กหรือศิลปะเด็กนั้น มีความจำเป็นต้องอาศัยความเชื่อมโยงกันทั้งในส่วนของหลักสูตรการสอน พัฒนาการของเด็ก อีกทั้งทางด้านจิตวิทยา พัฒนาการ (Development Psychology) ดังที่ วิรุณ ตั้งเจริญ (2525: 230) กล่าวว่า ศิลปะศึกษาในการสอนเด็ก มีความสัมพันธ์กับระบบการเรียนการสอนและจิตวิทยาในการเรียนการสอนไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เราได้เรียนรู้พัฒนาการทางศิลปะของเด็กอีกทั้งยังเป็นบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนศิลปะศึกษา

วัยเด็กตอนกลาง (Middle Children) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 6 – 12 ปี ซึ่งตรงกับเด็กระดับชั้นประถมศึกษา พัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กมีการเจริญเติบโตขึ้นตามลำดับ เช่น สถิติปัญญา สังคม อารมณ์ เป็นต้น ลักษณะที่สำคัญของเด็กในวัยนี้คือ “การเตรียมตัว” เพื่อเป็นเด็กวัยรุ่นและเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถ รับผิดชอบตนเองในด้านต่างๆ ต่อไป (ศรีเรือน แก้วสังวาล, 2540)

เด็กในชั้นประถมศึกษาตอนปลายอายุประมาณ 9-12 ปี จัดอยู่ในขั้นเข้าสู่วัยรุ่น (Preadolescence) วัยนี้จะคาบเกี่ยวกับวัยรุ่นแรกและวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งพัฒนาการของเด็กวัยดังกล่าวมีลักษณะโดยสรุปได้ดังนี้

พัฒนาการทางกาย เด็กในวัยนี้มีส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เด็กหญิงจะเติบโตเร็วกว่าเด็กชาย เด็กในวัยนี้มีความสนใจในเรื่องเพศมากขึ้นและถือว่เป็นวัยที่มีสุขภาพดีที่สุด เด็กจะให้ความสนใจในเรื่องกีฬา การใช้กำลัง ขอบในการผจญภัยหรือต่อสู้

พัฒนาการทางอารมณ์ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ของเด็กด้วย เด็กวัยนี้สามารถยอมรับกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติได้ เริ่มมองทุกอย่างอย่างมีเหตุผล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา รู้จักพิจารณาสิ่งต่างๆ ด้วยความเป็นธรรมมากขึ้น เด็กวัยนี้ควรได้รับการช่วยเหลือให้สามารถควบคุมอารมณ์และปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอมีฉะนั้นนั้นอาจกลายเป็นเด็กที่มีอารมณ์รุนแรงหรือเจ็บขริ้มได้

พัฒนาการทางสังคม เด็กในวัยนี้ทั้งหญิงและชายจะเล่นกันน้อยลง เริ่มมีการเข้ากลุ่มแบ่งแยกเพศ ต้องการให้กลุ่มยอมรับตนเอง เริ่มปลีกตัวออกจากบุคคลในครอบครัวเป็นตัวของตัวเองมากขึ้นไม่ชอบให้ผู้ใหญ่เข้ามายุ่งเกี่ยวในเรื่องส่วนตัว ชอบความเป็นอิสระ เด็กในวัยนี้จะเรียนรู้แก้ปัญหาจากประสบการณ์และยึดการเล่นเป็นการระบายความเครียดเพราะเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเองตามความต้องการของร่างกายและจิตใจ ผู้ใหญ่ควรหากิจกรรมที่สร้างสรรค์ให้กับเด็ก เช่น เด็กชายวัย 10 ขวบ จะสนใจการเล่นเป็นทีมการเล่นกลางแจ้งที่มีกฎเกณฑ์ ใช้ความว่องไวโลดโผน ในเด็กหญิงชอบการทำอาหารและการแสดงเกี่ยวกับเรื่องจริง กิจกรรมต่างๆ จึงนับว่าเป็นประโยชน์มากสำหรับเด็กในวัยนี้

พัฒนาการทางสติปัญญา เด็กวัยนี้มีความสามารถในการใช้เหตุผลมากขึ้น ความสามารถในการใช้คำพูดที่เป็นนามธรรมสูง สามารถเข้าใจความหมายต่างๆ ได้ดีขึ้น ความจำพัฒนาขึ้นและพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มักจะอยากรู้อยากเห็นในทุกเรื่อง แต่จะเป็นช่วงเวลาอันสั้น และจะตั้งความหวังกับผลสำเร็จของงานสูงมาก จึงควรสนับสนุนให้ทำกิจกรรม จากง่ายไปยาก เพื่อให้ได้รู้ถึงความสามารถของตนเองได้

เด็กในวัยนี้จะสามารถควบคุมตัวเองได้มากขึ้น สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปัญหาของเด็กในวัยนี้ คือเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น อาจเกิดไม่พร้อมกันทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์และสังคมเนื่องจากการปรับตัวไม่เหมาะสม จากสาเหตุดังกล่าวทำให้พบว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเป็นการเรียนรู้ส่วนหนึ่งของเด็กวัยดังกล่าว ที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องไปถึงพัฒนาการทางศิลปะเด็กเนื่องจากลักษณะพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กมีดังนี้

1. มีความสนใจสิ่งต่างๆ นานขึ้น
2. เริ่มฟังเหตุผลของผู้ใหญ่ และต้องการให้ผู้ใหญ่รับฟังเหตุผลของตน
3. การแก้ไขปัญหามีความคิดความสามารถที่จะดำเนินการด้วยตนเองโดยการตัดสินใจจะอาศัยประสบการณ์และคิดอย่างไตร่ตรอง
4. ความอยากรู้อยากเห็น เด็กวัยนี้ชอบแสวงหาความจริง และมักชอบถามเรื่องเกี่ยวกับตนเอง

5. ความสนใจในทักษะต้องการทำงานเพื่อหาความสามารถและประสบการณ์

6. ความคิดคำนึง การเล่นสมมุติจะน้อยลงเริ่มสนใจปัญหาสังคมและโลกภายนอก ชอบอภิปรายและแสดงความคิดเห็นและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เข้าใจเกี่ยวกับเวลา ความแม่นยำสามารถลำดับวันเดือนปีได้ถูกต้อง (สุชา จันทรโอ, 2541)

(3) ทฤษฎีพัฒนาการด้านศิลปะของเด็ก

พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็กมีการค้นคว้าศึกษาและมีการนำเผยแพร่กันมานานหลายศตวรรษ โดยในส่วนของรายละเอียดได้ดังนี้

พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก หมายถึง ความเจริญงอกงามในการแสดงออกทางศิลปะของเด็กหรือหมายถึง การเจริญขึ้นตามขั้นของอายุ ในการประกอบกิจกรรมทางศิลปะ ให้สามารถใช้มือบังคับเครื่องมือไปในทางที่ต้องการและถูกต้องตามวิธีการอย่างง่าย ๆ และค่อย ๆ เริ่มยากขึ้นตามลำดับ พร้อมทั้งใช้ความคิดที่ตัวเองมีอยู่แสดงออกมาเป็นภาพตามความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง (สมสมร ภูประกร, 2531: 10)

ทฤษฎีพัฒนาการของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ เป็นทฤษฎีหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญและเป็นรากฐาน ในการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กที่ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กจากภาพที่ได้กวาดและรวบรวมผลที่ได้โดยมีการแบ่งออกขั้นพัฒนาการทางศิลปะโดยสรุปได้ดังนี้ (Lowenfeld, 1982 อ้างถึงใน อัญฐุพล คงพัฒน์, 2545)

1. ขั้นขีดเขียน (The Scribbling Stage)

ขั้นนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 2 - 4 ปี เด็กที่อยู่ในขั้นนี้ยังมองไม่เห็นว่าเป็นศิลปะคืออะไรยังใช้ความสนุกสนานในการเคลื่อนไหวร่างกาย ความสำคัญของขั้นนี้อยู่ที่กระบวนการมากกว่าความสำเร็จ เด็กยังไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของมือกับเครื่องมือได้ถูกต้อง เด็กแสดงออกด้วยการใช้มือป้ายหรือละเลงสิ่งที่เลอะเทอะ โคลน น้ำ ฯลฯ หรือเด็กอาจขีดเป็นเส้นที่ขาดๆ วีนๆ ไม่เป็นรูปร่างอะไรทั้งนั้น เด็กไม่อาจลากเส้นจากซ้ายไปขวา หรือจากบนลงล่าง เส้นต่างๆ จากการขีดเขียน ของเด็กแสดงให้เห็นถึง การเคลื่อนไหวที่ไม่มีการควบคุมทางร่างกายแต่การขีดเขียน เช่นนี้จะไม่อยู่ในลักษณะเดิมตลอดไป จนถึงอายุ 4 ปี หากแต่มีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1.1 ขีดเขียนอย่างไม่มีระเบียบ (Disordered Scribbling) เป็นการขีดเขียนอย่างไม่มีจุดหมาย เส้นที่ได้จึงยุ่งเหยิงไม่เป็นระเบียบ เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมมือของตนได้ โดยเส้นที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวของแขน การขีดเขียนนี้แม้จะไม่มีจุดหมาย แต่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเด็ก

1.2 ขีดเขียนแบบสามารถบังคับควบคุมทิศทางได้ (Circular Scribbling) ช่วงนี้เด็กสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของแขนได้ สามารถควบคุมการลากเส้น โดยประสาทตากับมือของเด็กเริ่มมีความสัมพันธ์กัน เด็กเริ่มมีความเชื่อมั่นในการลากเส้น เส้นที่เคยขีดเขียนอย่างไร้ความหมายเริ่มเปลี่ยนเป็นเส้นโค้งวนซ้ำๆ ในลักษณะเดิม ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน

1.3 ขีดเขียนแบบตั้งชื่อ (Naming Scribbling) เด็กวัยนี้จะเริ่มเล่าเรื่อง อธิบายในสิ่งที่ตนกำลังขีดเขียน เด็กสามารถสื่อความคิดของตนออกมาเป็นภาษาได้ และมีการกำหนดชื่อของสิ่งต่างๆ ที่สร้างขึ้น แม้ว่าจะไม่เป็นภาพจะไม่เป็นรูปร่างอย่างที่เด็กอธิบายก็ตาม โดยพัฒนาการของเด็กจะเริ่มการเปลี่ยนแปลงจาก การนึกคิดในการเคลื่อนไหว (Kinesthetic Thinking) มาเป็นความคิดคำนึง (Imaginative Thinking) ที่เกี่ยวกับภาพ โดยสมบูรณ์

2. ขั้นขีดเขียน (The Preschematic Stage)

เด็กจะมีอายุประมาณ 4 – 7 ปี เป็นขั้นที่ต่อการเขียนภาพในขั้นขีดเขียนหรือสร้างให้ปรากฏภาพและรูปร่าง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพที่ตนเขียนกับของจริงในโลกภายนอก ซึ่งจะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ตามขั้นอายุและวุฒิภาวะของเด็ก

การวาดรูปคนเขียนวงกลมเป็นสัญลักษณ์ของหัว มีเส้นยาวเป็นแขนขาในระยะต้น, การใช้ช่องไฟไม่มีระเบียบ เด็กไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ สิ่งที่เด็กเขียนลงในภาพจึงกระจัดกระจายไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน, การใช้สี เด็กจะใช้สีตามอารมณ์ การใช้สียังไม่มีการเกี่ยวโยงใดๆระหว่างสีที่เด็กใช้เขียนภาพกับสีของวัตถุที่เด็กเห็นจริง เด็กยังไม่เข้าใจการออกแบบจึงไม่มีการปรากฏให้เห็นในขั้นนี้

3. ขั้นการวาดภาพได้เป็นเรื่องราว (The Schematic Stage)

เด็กขั้นนี้มีอายุประมาณ 7 – 9 ปี เด็กจะมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของตนเองกับสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น รู้จักนำตนเองเข้าไปสัมพันธ์กับคนอื่นอันเป็นประสบการณ์ที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานของการใช้ช่องไฟ เด็กจะเข้าใจว่าภาพของตนควรจะอยู่ที่ใดมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเพียงใด ทำให้เด็กแสดงออกโดยใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่า เส้นฐาน (Base Line) การเขียนเส้นฐานนั้นเป็นสากลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก เช่นเดียวกับการวิ่งหรือกระโดด นอกจากนี้เด็กยังมักเขียนภาพที่เรียกว่า ภาพแบบมองทะลุเห็นภายใน (X-Ray), ภาพแบบพับกลาง เนื่องจากเด็กยังเห็นตนเองมีความสำคัญอยู่ จึงถือตนเองเป็นศูนย์กลางและสัมพันธ์สิ่งต่างๆ เข้ากับตน (Egocentric) สำหรับการใช้สี เด็กค้นพบเองตามธรรมชาติว่าความสัมพันธ์ระหว่างสีกับวัตถุไม่ใช่การเลือกตามอารมณ์ แต่เป็นสิ่งที่เห็นจริง

4. ขั้นเริ่มเขียนรูปอย่างของจริง (Drawing Realism)

เด็กในขั้นนี้มีอายุประมาณ 9 – 12 ปี การเขียนรูปอย่างของจริงนี้มีได้หมายถึง การวาดรูปจากสิ่งที่เป็นของจริงโดยตรง แต่หมายถึงการวาดรูปจากประสบการณ์ ที่ผู้วาดมีต่อ สิ่งใดโดยเฉพาะเด็กในระยะนี้สนใจแต่ในหมู่เพื่อนเพศเดียวกัน และต้องการความเป็นอิสระ

การเขียนภาพมีการเน้นถึงเครื่องแต่งกายเช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ เด็กเริ่มมีการใช้เส้นอื่นๆ เข้ามาช่วยในการแสดงออกสัมพันธ์กับธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงในระยะนี้ค่อนข้างฉับพลันและมักจะจัดระยะของวัตถุในภาพวาดของคนให้สัมพันธ์กันไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากครู

การวาดรูปคน เด็กจะรับรู้ถึงความรู้สึกในรายละเอียดแต่ไม่รู้สึกในเรื่องของ อากัปกริยา การแสดงรูปร่างลักษณะมนุษย์ ในภาพวาดของเด็กช่วงนี้มีลักษณะแข็งกระด้างเกินกว่าความเป็นจริงมาก การใช้ช่องไฟเด็กเริ่มพบว่าภาพพื้นราบ (Plane) มีความหมายและความสำคัญมากกว่าเส้นฐาน แต่เด็กยังไม่รู้จักเส้นระดับ ความคิดรวบยอดในเรื่องเหล่านี้เป็นขั้นแรกของพัฒนาการทางการรับรู้ ทางจักขุประสาท ซึ่งนำไปสู่การวาดภาพสามมิติต่อไป

การจัดระยะวัตถุให้มีความสัมพันธ์กัน และทัศนคติที่ถือตนเป็นใหญ่เป็นสิ่งสำคัญในระยะนี้ การใช้สีของเด็กเริ่มเปลี่ยนจากการใช้สีวัตถุแบบแข็งกระด้าง มาเป็นการใช้สีที่หลากหลายเด็กจะไม่เลือกใช้สีสดๆ เพียงอย่างเดียว แต่เด็กจะเริ่มรู้จักการใช้สีให้ที่มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของตนหรือตามสภาพวัตถุจริง

5. ขั้นการวาดภาพเลียนแบบ (The Pseudo – Naturalistic Stage)

ขั้นนี้เด็กมีอายุประมาณ 12 – 14 ปี เป็นระยะที่เข้าสู่วัยรุ่น จะมีความรู้สึกต่อประสบการณ์ทางการสร้างสรรค์ต่างกันโดยแบ่งเป็นสองพวก คือ

5.1 เด็กพวกทำตามเห็น (Visually minded) เด็กพวกนี้มีการกระทำทางการสร้างสรรค์ทางจักขุสัมผัส ช่างสังเกต เอาใจใส่ในความแตกต่างของสี แสงและเงา ตลอดจนระยะใกล้ไกล ชอบเขียนภาพแสดงสิ่งแวดล้อม โดยเขียนในแบบที่ตนเป็นผู้ดูงานของตน และเขียนภาพคนได้ใกล้เคียงความจริง เช่นเสื้อผ้ามีรอยยับย่นตามท่าทางของผู้สวมใส่ในอิริยาบถต่างๆ การใช้ช่องไฟ เด็กเริ่มรู้จักเส้นระดับและแสดงระยะใกล้ไกล

5.2 เด็กพวกทำตามคิด (Non - visually minded) เด็กพวกนี้ถือว่าความรู้สึกนึกคิดของเขามีความสำคัญในการแสดงออกเป็นอย่างยิ่ง งานมีความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์กับสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ รู้สึกว่าตนเองเป็นนักแสดงออก (Expressionist) เขียนภาพโดยการนำเอาตัวเองเข้าไปอยู่ร่วมในภาพ ชอบเขียนภาพเกี่ยวกับตนเองและความรู้สึกของร่างกายมากกว่าลักษณะภายนอกที่มองเห็น การใช้ช่องไฟเด็กเห็นความสำคัญของการ

แสดงออกของตน เด็กมีพัฒนาการเกี่ยวกับระยะระหว่างวัตถุได้ดีขึ้น จึงสามารถจัดความสัมพันธ์ของระยะวัตถุในภาพได้ การใช้สีของเด็ก เด็กใช้สีตามความรู้สึกนึกคิดของตน จึงทำให้ สีสัมพันธ์กับเรื่องที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าการแสดงออกทางการวาดภาพของเด็กนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของเด็กและอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

6. ขั้นการตัดสินใจ (Adolescent Art in the High School)

เด็กที่อยู่ในวัยนี้จะมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 14 – 17 ปี การเรียนการสอนศิลปะในวัยนี้เป็นช่วงที่มีความหมายสำหรับเด็กเป็นอย่างมาก เนื่องจากว่าก่อนหน้านี้ศิลปะเป็นเพียงกิจกรรมที่หลอหลอมพัฒนาบุคลิกภาพหรือเพื่อการแสดงออกทางธรรมชาติเท่านั้น แต่เมื่อถึงวัยนี้การสร้างสรรค์ผลงานจะต้องมีเป้าหมายและมีเหตุผลมากขึ้น เด็กเหล่านี้อาจค้นพบแล้วว่าตนมีความชอบความถนัดที่จะต้องการทำงานเกี่ยวกับด้านศิลปะ

ดังนั้นครูต้องช่วยในการส่งเสริมพัฒนาทักษะและควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกซึ่งอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของตน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อารมณ์และทัศนคติที่ดีต่อสังคมด้วย สอดคล้องกับแนวทางในการกำหนดขั้นพัฒนาการทางการสร้างสรรค์ของเด็กที่ได้แบ่งตามระดับอายุและพิจารณาตามการแสดงออกทางศิลปะของ เดอ ฟรานซิสโก (De Francesco, 1985 อ้างถึงใน อัญญพาล คงพัฒน์, 2545) ที่แบ่งออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นใช้มือ (Manipulative Stage)
2. ขั้นก่อนสัญลักษณ์ (Pherymbolic Stage)
3. ขั้นสัญลักษณ์ (Symbolic Stage)
4. ขั้นเริ่มต้นจริง (Stage of Inceptive Realism)
5. ขั้นวิเคราะห์ของจริง (Stage of Analytical Realism)

การพัฒนาการทางศิลปะของเด็กนั้น จินตนาการของเด็กเป็นส่วนหนึ่งซึ่งสามารถบ่งบอกได้ถึงพัฒนาการทางการวาดภาพของเด็กได้อีกทางหนึ่ง โดยในส่วนดังกล่าว กริฟฟิทส์ (Griffiths, 1945 อ้างถึงในอารี พันธุ์มณี, 2540: 49 – 50) และประเทิน มหาพันธ์ (2531:117) ได้แบ่งระยะของจินตนาการที่แสดงออกทางการวาดภาพ ที่สามารถสรุปได้เป็น 11 ขั้นดังนี้

ระยะที่ 1	เป็นระยะที่ขีดเขียนซึ่งยังไม่สามารถแยกความแตกต่างได้
ระยะที่ 2	เป็นระยะที่เขียนรูปทรงเรขาคณิตหยาบๆ ส่วนมากเป็นวงกลม สีเหลี่ยมพร้อมทั้งให้ชื่อด้วย เช่น ประตู หน้าต่าง แอบเบิ้ล เป็นต้น
ระยะที่ 3	เป็นระยะที่วาดรูปสิ่งของโดยการใช้เส้นและสีเหลี่ยมหรือวงกลม
- เท่านั้น

- ระยะที่ 4 เป็นระยะที่วาดภาพโดยใช้วงกลมและเส้นโดยมีจุดมุ่งหมายหลักเป็นเค้าโครงของมนุษย์
- ระยะที่ 5 เป็นระยะที่ตั้งชื่อภาพที่ตนเองเขียนขึ้นเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ที่ต่อเนื่องกัน
- ระยะที่ 6 เป็นระยะที่ตั้งใจเขียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ในเวลาหนึ่ง งานที่วาดเด่นชัดขึ้นกล้าแสดงออก มีความเอาใจใส่มากขึ้นและมีรายละเอียด
- ระยะที่ 7 เป็นระยะการวาดภาพต่อเนื่องกัน แต่ความสัมพันธ์ของภาพชัดเจนขึ้นและสามารถดูออกและเข้าใจได้
- ระยะที่ 8 เป็นระยะวาดภาพสังเคราะห์บางส่วน แสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในภาพ
- ระยะที่ 9 เป็นระยะที่วาดภาพบริสุทธิ์เพียงภาพเดียว
- ระยะที่ 10 เป็นระยะที่วาดภาพผสมกันเป็นชุดๆ ต่างกัน
- ระยะที่ 11 เป็นระยะพัฒนาการวาดภาพเป็นชุดๆ ต่างกัน

(4) การประเมินผลวิชาศิลปศึกษา

ความมุ่งหมายในการประเมินผลวิชาศิลปศึกษามีหลายประการดังต่อไปนี้

(De Francesco, 1985:199 อ้างถึงใน อัญฐพหล คงพัฒน์, 2545)

1. เพื่อทำนายระดับผลการเรียนศิลปศึกษา
2. เพื่อประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในด้านความคิด การใช้และควบคุมกล้ามเนื้อ และความสามารภในการแสดงออกของนักเรียน
3. เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของนักเรียนและรับรองผลการเรียน
4. เพื่อวินิจฉัยอุปสรรคในการเรียนรู้ของนักเรียนทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ
5. เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องในการสอนของครูศิลปะ
6. เพื่อหาแนวทางปรับปรุงเป้าหมายการเรียนการสอน และวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนต่อไป

ดังนั้นการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา จึงมีความมุ่งหมายเพื่อประเมินผลพัฒนาการในด้านความคิด ทักษะการใช้และควบคุมกล้ามเนื้อ และความสามารภในการแสดงออกทางศิลปะของนักเรียน และเพื่อวินิจฉัยความแตกต่างในการเรียนของนักเรียนในด้านต่างๆ จากการเรียนวิชาศิลปศึกษารวมทั้งเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(5) หลักการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา

เดอ ฟรานเชสโก (De Francesco, 1985: 217, 214) ได้นำหลักการประเมินผล การศึกษาทั่วไป มาประยุกต์ใช้เป็นหลักการประเมินทางศิลปศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับ กระบวนการทางการศึกษาดังนี้

1. การประเมินผลควรกำหนดจุดประสงค์ในการประเมินและระบุสิ่งที่ต้องการประเมิน ให้ชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนบรรลุผลการเรียนในด้านใด เช่น ด้านผลงานหรือด้านกระบวนการ ทำงาน เป็นต้น โดยระบุสิ่งที่ต้องการเรียนในด้านใด เช่น ด้านผลงานจะประเมินเกี่ยวกับการ ใช้หลักการจัดภาพ กลวิธีการสร้างงานศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์และความเป็นต้นแบบ เป็นต้น เมื่อครูศิลปะสามารถเข้าใจจุดประสงค์ที่ชัดเจนได้ตรงกันแล้ว การจัดการเรียนการสอนและ การประเมินผล ก็จะมีผลสอดคล้องกันและเป็นแนวเดียวกันทุกชั้นเรียน

2. การประเมินผลควรประเมินให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน ได้แก่ พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสุนทรียภาพ ด้านการรับรู้ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกายและด้านสังคม

3. การประเมินผลควรสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยครู ศิลปะอาจนำนโยบายของโรงเรียนมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น นโยบายการรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดของโรงเรียน ครูศิลปะจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียน เห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาด และตั้งคำขวัญเพื่อเป็นหัวข้อให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมการเขียนภาพโปสเตอร์รณรงค์การรักษาความสะอาด หรือการเขียนภาพเกี่ยวกับการ รักษาความสะอาด เป็นต้น

4. การประเมินผลจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและดำเนินอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง โครงการประเมินผลควรกำหนดให้มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการให้ รวมทั้งมีการปรับปรุงกลวิธี และเครื่องมือในการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

5. การประเมินผลควรเป็นผลของความสัมพันธ์โดยส่วนรวมกับพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งหมายความว่า ครูไม่ควรประเมินผลเพียงคนเดียว แต่ควรให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมใน การประเมินผล เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และครูประจำวิชาอื่นๆ เป็นต้น ซึ่ง จะช่วยให้สามารถประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถนำผลการ ประเมินไปใช้ในการพิจารณาความถนัด และความสามารถของนักเรียนได้อย่างเที่ยงตรง

6. เครื่องมือประเมินผลทางศิลปศึกษา มีหลายประเภทที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ความก้าวหน้าของนักเรียนเช่น แบบสอบถาม แบบประเมินผลตนเอง เทปบันทึก การอภิปราย ภาพถ่ายสไลด์ผลงานของนักเรียน ซึ่งวิธีการบันทึกข้อมูลควรดำเนินการให้เหมาะสมเพื่อการ สื่อความหมายที่ชัดเจนเช่นแบบประเมินผลตนเองควรให้นักเรียนบันทึกด้วยวลีหรือถ้อยคำ เป็นต้น

7. กระบวนการประเมินต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอและแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนด้วยความสุขุม รอบคอบ ครูศิลปะควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิดในหลายๆ สถานการณ์ และไม่ควรรนำความคิดเห็นของครูอื่นๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา ยกเว้นหากพบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ ที่ตรงกัน ครูศิลปะก็จะสามารถทำนายกรณีศึกษาได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจในตัวนักเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงพฤติกรรมและเสริมประสบการณ์ทางศิลปะเพื่อพัฒนา นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

8. การประเมินผลต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปรับปรุงตนเองในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ โดยครูศิลปะต้องสังเกต บันทึก เปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับกลุ่มเพื่อนว่า มีส่วนร่วมช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามารถเป็นผู้นำ และเป็นผู้ตามได้ตามคุณสมบัติของบุคคลในสังคมประชาธิปไตยหรือไม่

9. การประเมินผลเพื่อสนับสนุนการวิจัย ทดลองและความก้าวหน้าทางศิลปศึกษา ซึ่งครูศิลปะควรดำเนินการวิจัย และทดลองทางศิลปศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ดังนั้นหลักการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา ควรดำเนินการโดยกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนและครอบคลุมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสุนทรียภาพ ด้านการรับรู้ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และมีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน โดยพิจารณาเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เหมาะสมและควรให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาอื่นๆ เป็นต้น เพื่อให้การประเมินผลมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งผลของการประเมินจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยทดลอง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาให้เป็นประสิทธิภาพต่อไป

(6) แนวทางในการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา

สุลักษณ์ ศรีบุรี (2529: 1) กล่าวว่า การประเมินผลวิชาศิลปศึกษาเป็นการวัดความเจริญงอกงามที่เกิดขึ้นจากการเรียน และการทำกิจกรรมศิลปะด้านการสังเกตจากพฤติกรรมและผลงานศิลปะของนักเรียน

ในแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เสนอแนะเทคนิคในการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา ที่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้นไว้ 2 ทาง ทางแรกคือการสังเกตพฤติกรรม ครูควรสังเกตตั้งแต่เริ่มเข้าสอนจนหมดเวลาและติดตามดูพัฒนาการ

ของเด็กในด้านพฤติกรรมการเรียน และอีกทางหนึ่งคือด้านการตรวจผลงาน ซึ่งควรพิจารณาตามขั้นพัฒนาการเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และความต้องการของเด็ก

จากแนวทางในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษาข้างต้น จึงกล่าวได้ว่าการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา ควรประเมินในด้านพฤติกรรม และผลงานศิลปะของนักเรียน แต่อย่างไรก็ตาม วิตร์น พิชญไพบูลย์ (2516: 85-87) ได้เสนอแนวทางในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษาว่า ควรพิจารณาในด้านพัฒนาการของนักเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งในด้านพัฒนาการของนักเรียน ได้แก่ การสร้างสรรค์ สุนทรียภาพ การรับรู้ อารมณ์ ร่างกาย สติปัญญา และสังคม และในด้านพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความนิยมในศิลปะ ทักษะ ทักษะและการนำไปใช้ ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวทางการประเมินผลทั้ง 2 ด้านนี้แล้วพบว่า การประเมินผลควรต้องพิจารณาทั้งในด้านพฤติกรรมของนักเรียนและผลงานของนักเรียน จึงจะสามารถมองเห็นคุณลักษณะต่างๆ ของการประเมินทั้ง 2 ด้านดังกล่าวได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวทางในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา ควรประเมินในด้านพฤติกรรมและผลงานของนักเรียน โดยการพิจารณาเกี่ยวกับพัฒนาการและพฤติกรรมทางศิลปะของนักเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชาศิลปะศึกษา วิตร์น พิชญไพบูลย์ (2516 : 85 – 88)

ในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษาการประเมินผลงานศิลปะของนักเรียนเป็นการประเมินด้านพัฒนาการทางศิลปะของนักเรียนที่มีความสำคัญ มีนักวิชาการศิลปะศึกษาได้เสนอแนวทางในการประเมินผลงานศิลปะไว้หลายแนวทางดังนี้ คือ

แนวทางในการประเมินผลงานศิลปะโดยแบ่งตามจำนวนนักเรียนมีดังนี้(Conrad, 1964 อ้างถึงใน อัญฐพล คงพัฒน์, 2545)

1. การประเมินผลกลุ่ม (Group Evaluation) การประเมินผลเป็นการอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับผลงานศิลปะของนักเรียน โดยนำผลงานไปจัดแสดงบนผนังหรือบอร์ดในห้องเรียน หรือสถานที่แสดงภาพอื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้สังเกตผลงานศิลปะได้อย่างสะดวก
2. การประเมินผลรายบุคคล (Individual Evaluation) เป็นการประเมินผลงานศิลปะของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการทำงานศิลปะครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถประเมินผลตนเองโดยการใช้เกณฑ์เดียวกันกับที่ครูใช้ประเมินผลงานนักเรียน และนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกัน แล้วอภิปรายผลการประเมินระหว่างครูและนักเรียน

นอกจากนั้น สุรศักดิ์ ดาบมาลา (2531: 60) ได้เสนอแนะแนวทางในการประเมินผลงานศิลปะของโวลฟ์ (Dennie Palmer Wolf) ไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำงานศิลปะเป็นรายบุคคล (Project) โดยครูให้คำแนะนำ เพื่อให้ นักเรียนปลดปล่อยความคิดของตนเองออกมาสู่งานศิลปะ (Microgenesis) ครูสังเกตและติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียนตั้งแต่เริ่มแรกจนสำเร็จผล ซึ่งครูที่ได้รับการฝึกมาอย่างดีจะสังเกตเห็นนักเรียนเกิดความหลายความคิด แล้วตัดสินใจเลือกความคิดที่เหมาะสมและดำเนินงานตามความคิดเห็น ซึ่งแต่ละชั้นตอนนักเรียนจะแสดงความสามารถของตนออกมา

2. แฟ้มศิลปะ (Portfolios) งานทุกชิ้นที่นักเรียนทำ ให้นักเรียนลงวันที่ไว้แล้ว เก็บเข้าแฟ้ม ไม่มีงานชิ้นใดโยนทิ้ง ครูควรให้นักเรียนเก็บเข้าแฟ้มเมื่อศึกษางานของนักเรียนในแฟ้มที่ทำมาตลอดปีหรือตลอดภาค ครูจะสังเกตเห็นการพัฒนาการทางศิลปะของนักเรียน (Microgenesis) จะมองเห็นปัญหาหรือแนวความคิดหลายประการของนักเรียน แล้วเลือกดำเนินการตามแนวความคิดนั้นในระยะยาวและจะสังเกตเห็นความสนใจของนักเรียนและทักษะของนักเรียนในหลายด้านอีกด้วย

3. การสัมภาษณ์ (Reflective Interview) เมื่อสิ้นภาคเรียน นักเรียนนำแฟ้มศิลปะของตนมาอธิบายให้ครูฟังทีละแผ่น บรรยายว่างานศิลปะชิ้นนี้เริ่มต้นอย่างไร มีข้อยุ่งยากที่ไหนและต่อไปจะทำอย่างไร ชั้นนี้เป็นการกระตุ้นให้เด็กมองดูว่ารูปแบบศิลปะของตนเป็นอย่างไร นักเรียนยังมีจุดอ่อนที่ตรงไหน จุดแข็งตรงไหนเป็นการทำให้นักเรียนเข้าใจงานศิลปะในส่วนรวมของตนได้ดีขึ้น

Eisner (1972) ยังได้เสนอแนะการประเมินผลงานศิลปะโดยใช้วิธีตัดสินเปรียบเทียบผลงานของนักเรียน 3 วิธี ดังนี้

1. การเปรียบเทียบกับตัวเอง เป็นการประเมินผลเพื่อให้รู้ถึงระดับความสามารถ อารมณ์ และความเข้าใจของนักเรียน ว่ามีความเจริญงอกงามเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยการเปรียบเทียบผลงานที่ทำเมื่อตอนต้นภาคเรียนกับผลงานในปลายภาคเรียน

2. การเปรียบเทียบในระดับชั้นเรียนเดียวกัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้ถึงระดับความสามารถ และการปฏิบัติงานของกลุ่ม

3. การเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เป็นการประเมินผลเปรียบเทียบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัตถุประสงค์การสอนและกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นๆ

(7) วิธีการประเมินผลวิชาศิลปศึกษาในชั้นเรียน

การประเมินผลวิชาศิลปศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ดังนั้น การประเมินผลจึงต้องมีความสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งเลิศ อานันท์นะ (2526) ได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลในชั้นเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะของวิชาศิลปศึกษา

2. ตีความและสร้างแบบประเมินผลให้ครอบคลุมจุดประสงค์ ในบางกรณีอาจจำเป็นต้องประเมินผลตามจุดสังคัยย่อยที่แยกแยะออกไปตามลักษณะของเนื้อหาและกิจกรรม

3. การตรวจผลงาน เป็นการพิจารณาถึงระดับความสามารถในการแสดงออกทางศิลปะครั้งหนึ่งๆ ไม่ใช่ข้อสรุปการตัดสินชี้ขาดว่าได้หรือตก หลักการตรวจผลงานศิลปะของเด็กประถมศึกษา ควรคำนึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ลักษณะรูปแบบ

3.2 เนื้อหาเรื่องราว

3.3 องค์ประกอบศิลป์

4. การสังเกตและการติดตามผล เนื่องจากธรรมชาติของศิลปะมีลักษณะที่ไม่แน่นอนและมีการเปลี่ยนแปลงสูง การประเมินผลปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียวย่อมขาดความเที่ยงตรงและไม่น่าเชื่อถือ ดังนั้นจำเป็นต้องอาศัยการสังเกตและการติดตามผลควบคู่กันไปด้วย โดยคำนึงถึงแนวทางต่อไปนี้

4.1 เพิ่มจำนวนการประเมินผลให้มากขึ้น

4.2 สังเกตและบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียนเป็นระยะๆ เสร็จแล้วสรุปผลประเมินรวบรวมเป็นผลการเรียนตลอดกาล

4.3 ติดตามผลการเรียนว่ามีพัฒนาการด้านต่างๆ มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

5. การวิจารณ์ผลงานศิลปะ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการประเมินผล ซึ่งเป็นการสรุปความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยการจัดกิจกรรมการวิจารณ์ให้มีการแสดงความคิดเห็น การชี้แนะ การเสนอข้อมูล เหตุผล ปัญหาและเบื้องหลังของการทำงาน ตลอดจนความในใจของผู้สร้างงาน การวิจารณ์ผลงานศิลปะเด็กเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวังโดยคำนึงถึงแนวทางที่สำคัญดังนี้

5.1 ส่งเสริมและให้กำลังใจเด็กทุกคนเท่าเทียมกัน

5.2 ยกย่องชมเชยในความสามารถของเด็กที่สร้างสรรค์ผลงานชิ้นด้วย

ตนเอง แม้ว่าผลงานนั้นจะประสบความสำเร็จเพียงเล็กน้อยก็ตาม

5.3 ละเว้นการวิจารณ์ในด้านส่วนตัว หรือขยายความผิดพลาดของเด็กให้ดูเป็นเรื่องใหญ่โตเกินจริง

5.4 ควรวิจารณ์ในแนวทางสร้างสรรค์ คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ได้ก็จะได้รับ หลีกเลี่ยงการวิจารณ์ในลักษณะตำหนิติเตียน สบประมาทและการย้ำเน้นแต่ในข้อผิดพลาด การประเมินวิชาศิลปะศึกษาในชั้นเรียน จึงควรดำเนินการให้สอดคล้อง และครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตร และสร้างเครื่องมือในการประเมินผลให้เหมาะสมและติดตามผล รวมทั้งควรจัดกิจกรรมการวิจารณ์ผลงานศิลปะให้นักเรียนได้มีการแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นวิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

(8) เครื่องมือในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา

นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร (2525: 159-174) ได้กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษาตามข้อเสนอแนะของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการว่า ครูควรสร้างแบบประเมินผลของนักเรียนด้วยตนเอง โดยใช้แนวทางของหลักสูตรประกอบกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ของตน เป็นเครื่องกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนและการประเมินผลโดยได้เสนอแนะเกี่ยวกับแบบประเมินผลในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. แบบประเมินผลงานศิลปะของนักเรียนแบบมาตราส่วนประเมินค่ามีลักษณะเป็นแบบประเมินผลงานศิลปะของนักเรียนในด้านคุณภาพของผลงาน เช่น เนื้อเรื่อง เส้น สี โดยครูเป็นผู้ประเมิน ส่วนแบบประเมินผลงานศิลปะของนักเรียนให้นักเรียนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งมีรายการในการประเมินเช่นเดียวกัน ในการประเมินของนักเรียนอาจใช้วิธีให้นักเรียนแลกเปลี่ยนผลงานกันแล้วประเมินผลงานของนักเรียนคนอื่น จากนั้นครูนำแบบสำรวจรายการที่ประเมินได้มาคำนวณคะแนนเฉลี่ยทั้งของครูและนักเรียนแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน หากมีคะแนนต่างกันมาก ครูควรพิจารณาทบทวนและถามเหตุผลของนักเรียน ให้นักเรียนพิจารณาใหม่หรือครูเองพิจารณาให้คะแนนของตนเองอีกครั้ง ซึ่งการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจะเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ทราบว่าปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอย่างไร ทั้งยังเป็นการฝึกให้รู้จักเห็นใจผู้อื่นและชื่นชมในผลงานที่ตีรวมทั้งการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. แบบประเมินความสามารถของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งใช้ประเมินในด้านความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง เช่น การทำงานเป็นผลสำเร็จ เป็นต้น

3. แบบประเมินคุณสมบัติของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ใช้ในการประเมินในด้านคุณสมบัติที่ดีต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนมุ่งให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนจากการเรียนวิชาศิลปะศึกษา เช่น ความเป็นอิสระ ความมีวินัย การรักษาความสะอาด เป็นต้น โดยแบบประเมินผลนี้จะใช้ได้ตลอดภาคเรียน เช่นเมื่อใดที่ครูผู้สอนเห็นคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของนักเรียนคนใดคนหนึ่งก็จะรีบบันทึกลงในแบบประเมินคุณสมบัตินี้ และครูควรสำรวจดูว่านักเรียนคนใดยังขาดคุณสมบัติใด ครูควรสนใจติดตามสังเกตหรือแก้ไขด้วยการอบรมสั่งสอนนักเรียนผู้นั้นให้มากยิ่งขึ้น

4. แบบรายงานประกอบคะแนนวิชาศิลปะศึกษาครูผู้สอนอาจรายงานให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบสถานการณ์เรียนรู้ของนักเรียน ด้วยวิธีบรรยายเป็นความเรียงหรือวิธีประเมินคุณสมบัติตามรายการที่ทำไว้

5. แบบบันทึกความคิดเห็น เป็นแบบบันทึกความคิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์ในการประเมินความสามารถผลงานและคุณสมบัติของนักเรียน โดยความคิดเห็นที่ครูเขียนบรรยายในแบบบันทึกนี้ จะบอกจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนได้อย่างชัดเจนว่าแบบสำรวจกายแบบบันทึกความคิดเห็นแบ่งออกได้เป็น 2 แบบคือ แบบบันทึกความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนดไว้และแบบบันทึกความคิดเห็นแบบบรรยาย ซึ่งการใช้แบบบันทึกความคิดเห็นนี้ สามารถนำมาใช้ได้ 2 แนวทางคือ

5.1 ครูผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการเขียนรายงานหรือการให้คะแนน เพื่อช่วยให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนตอนปลายปี

5.2 ใช้เป็นแบบรายงานให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตนเองดีขึ้น และนักเรียนกับผู้ปกครองจะได้ร่วมมือกันหาหนทางแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องได้อย่างถูกต้อง

6. แบบบันทึกผลงานศิลปะของนักเรียน เป็นแบบบันทึกความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานศิลปะของนักเรียน และเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินผลงานศิลปะของนักเรียน

7. แบบบันทึกเรื่องพิเศษของนักเรียนเฉพาะราย ซึ่งแบบบันทึกนี้จะช่วยให้ครูเขียนรายงานสรุปความคิดเห็นได้อย่างชัดเจนถูกต้อง เพราะเป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือความเห็นในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ที่เป็นต้นเหตุให้ครูมีความเห็นเช่นนั้น

8. ข้อสอบ เป็นเครื่องมือที่ช่วยประเมินด้านความรู้ของนักเรียนในเรื่องหลักการทางศิลปะและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปะ เช่น เรื่องของศิลปินมีชื่อ ความเข้าใจและความนิยมในศิลปะ เป็นต้น ลักษณะของข้อสอบอาจเป็นทั้งแบบอัตนัยและแบบปรนัยเช่นเดียวกับข้อสอบวิชาอื่น ๆ ความจำกัดของข้อสอบอยู่ที่ว่า ข้อสอบไม่อาจใช้วัดความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะ

และความงามของผลงานศิลปะได้ ครูผู้สอนจึงต้องใช้ข้อสอบร่วมกับเครื่องมืออื่น ๆ ที่กล่าวมา ในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา

สรุปเครื่องในการประเมินผลวิชาศิลปะศึกษา ควรเน้นเครื่องมือที่เป็นสังเกต พฤติกรรม หรือแบบตรวจผลงาน ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) หรือแบบสำรวจรายการ (Checklist) แบบรายงาน พฤติกรรม แบบบันทึกความคิดเห็น เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนควรพิจารณาเลือกเครื่องมือในการ ประเมินผลให้เหมาะสม นอกจากนั้นยังอาจเลือกใช้ข้อสอบเป็นเครื่องมือที่ช่วยประเมินด้าน ความรู้ทางศิลปะของนักเรียนร่วมกับเครื่องมือประเมินผลแบบอื่น ๆ เพื่อให้การประเมินผลวิชา ศิลปะศึกษา มีความสอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของวิชา และมีความครอบคลุมเหมาะสม

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนศิลปะพบว่าการเรียนการสอนวิชา ศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง2533) พบว่ามี ปัญหาอยู่หลายประการดังนี้ โดยสามารถสรุปปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการเรียนศิลปะศึกษา

แนวทางการประเมินผลสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2544	สภาพและปัญหาการเรียนศิลปะ ศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533)	ผู้วิจัย
1) ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	-	-
2) ประเมินผลพัฒนาการ ผู้เรียนครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	ครูใช้วิธีการประเมินผลโดยให้ความสำคัญ กับผลงานสำเร็จมากกว่าพฤติกรรม การ แสดงออกระหว่างปฏิบัติงาน	(มาลียา กองสุข, 2533) (นพดล สายทอง ยนต์, 2536) (รัตนารักษ์กุล พานิชย์, 2537)
แนวทางการประเมินผลสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตาม	สภาพและปัญหาการเรียนศิลปะ ศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น	ผู้วิจัย

หลักสูตรการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	พื้นฐาน พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)	
3) ใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย ด้วยการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง หรือให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนเป็นผู้ประเมินร่วมกัน	การประเมินขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของ ครู	(นพดล สายทอง ยนต์, 2536)
4) การประเมินผลต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและประเมินผลรวบยอด	ครูประเมินผลความรู้เดิมก่อนเรียน และ ความรู้ระหว่างเรียนน้อย	(อัศวพล เดชะ พหล, 2537)
	การประเมินผลไม่ต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนไม่ ทราบพัฒนาการของตนเอง	นพดล สายทอง ยนต์, 2536)
5) ไม่เน้นผลงานศิลปะเป็นตัวหลักในการกำหนด คุณภาพ ความสำเร็จของ ผู้เรียน	ครูใช้วิธีการประเมินผลโดยให้ความสำคัญ กับผลงานสำเร็จมากกว่าพฤติกรรม แสดงออกระหว่างปฏิบัติงาน	(มาลียา กองสุข, 2533) (รัตนา รักสกุล พานิชย์, 2537)
	<u>ปัญหาด้านอื่นๆ</u> ครูผู้สอนขาดความช่วยเหลือจากต้นสังกัดใน การสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน, ครูส่วนใหญ่สร้างแบบประเมินผลด้วยตนเองน้อย เนื่องจากใช้แบบประเมินผลจากกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษา	(กฤตศักดิ์ดา เรือน นาค, 2533)
	การประเมินผลของครูไม่มี เกณฑ์มาตรฐานที่ แน่นอน	(บัณฑิต ฆอรวม เดช, 2533)
	ครูขาดความรู้และหลักการในการวัดและ ประเมินผลที่ถูกต้อง	(บรรจง บุญการี, 2532)

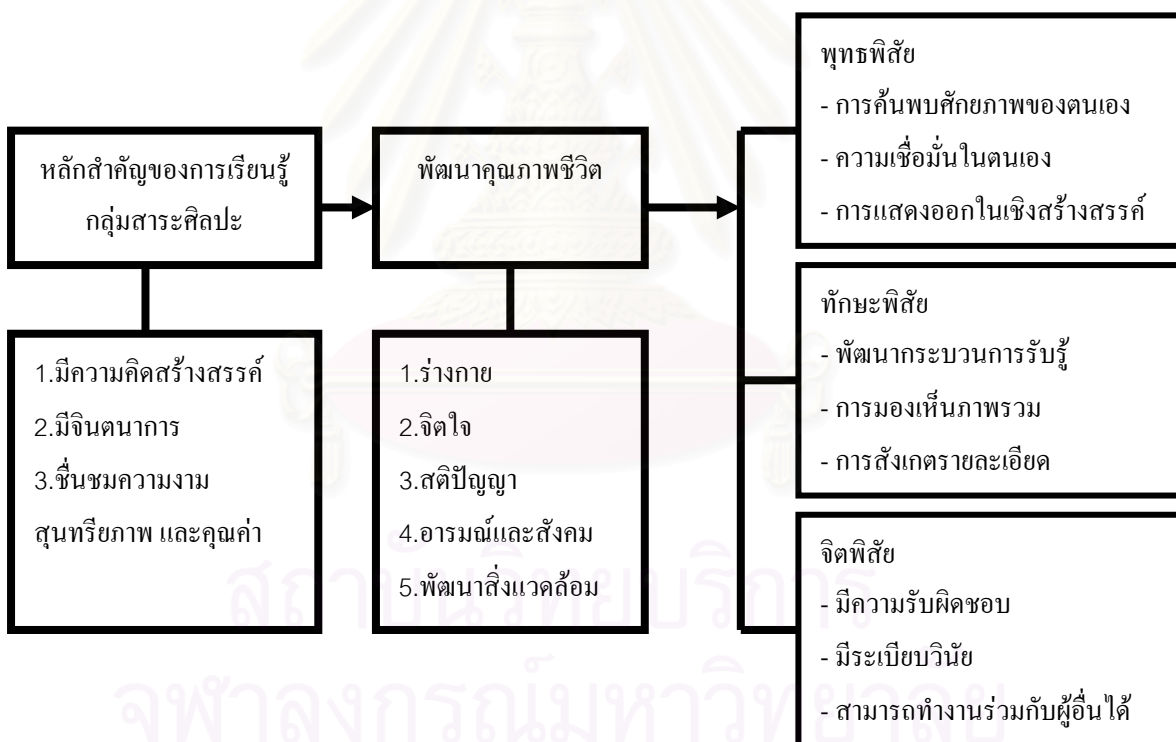
จากสภาพการดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงจำเป็นต้อง
หาแนวทางแก้ไขสภาพดังกล่าวเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น
กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 โดยมี
สาระสำคัญเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ดังนี้

(9) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2544)

ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริม ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบวนการเรียนรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญในสาระการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังแผนภาพนี้

แผนภาพที่ 1 สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

จากแผนภาพดังกล่าวสรุปว่า หลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ คือ การพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และชื่นชมคุณค่าในความงาม โดยเน้นการพัฒนาครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยวิธีการประเมินผล ควบคู่กันทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย

วิสัยทัศน์

การเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาว่าผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ ทัศนียภาพส่วนตัว มีทักษะ กระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาททางศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิริยาตอบสนองต่องานศิลปะ ช่วยให้มีมุมมองและเข้าใจโลกทัศน์กว้างไกล ช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจ มโนทัศน์ด้านอื่นๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้ เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ดัดแปลง จินตนาการ มีสุนทรีย์ภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจที่งดงาม สมาธิที่แน่นหนา สุขภาพกายและสุขภาพจิต มีความสมดุลเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตน และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว ผู้เรียนจะมีสภาพจิตใจที่งดงาม มีสุนทรีย์ภาพ มีรสนิยม รักความสวยงาม รักความเป็นระเบียบ มีการรับรู้อย่างพินิจพิเคราะห์ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพทางศิลปะ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่น พัฒนาการตนเองได้และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงาน มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เมื่อจบการศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6) ผู้เรียนจะมีคุณภาพดังนี้

1. สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกตทางศิลปะ ได้แก่ ทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิคให้เกิดผลตามความต้องการของตนเองและอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้ศัพท์เบื้องต้นทางศิลปะได้

2. รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทักษะธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถช่วยวิเคราะห์งานศิลปะและอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงามและความไพเราะของศิลปะได้
3. ระบุงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ในปัจจุบันมีผลหรือได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะได้
4. นำความรู้ทางศิลปะสาขาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
5. สนใจสร้างงานศิลปะ มีความสุขกับการทำงาน มั่นใจในการแสดงออก ยอมรับความสามารถของผู้อื่นตระหนักชื่นชมในคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนด้วย สมอง กาย ใจ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการจัดการให้ผู้เรียนขวนขวายหาความรู้ เพิ่มความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก และเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดสร้างแบบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจึงเพิ่มประสบการณ์การทำงานจริงตามสถานการณ์ให้มากยิ่งขึ้นตามช่วงชั้นปี

ในการจัดการเรียนรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์ให้เห็นคุณค่าของตนเอง เพื่อการแสดงออกอย่างอิสระ เพิ่มการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติได้จริง เพิ่มโครงงานตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีเสรีภาพในการเรียนและการแสวงหาความรู้ได้ตามความต้องการ

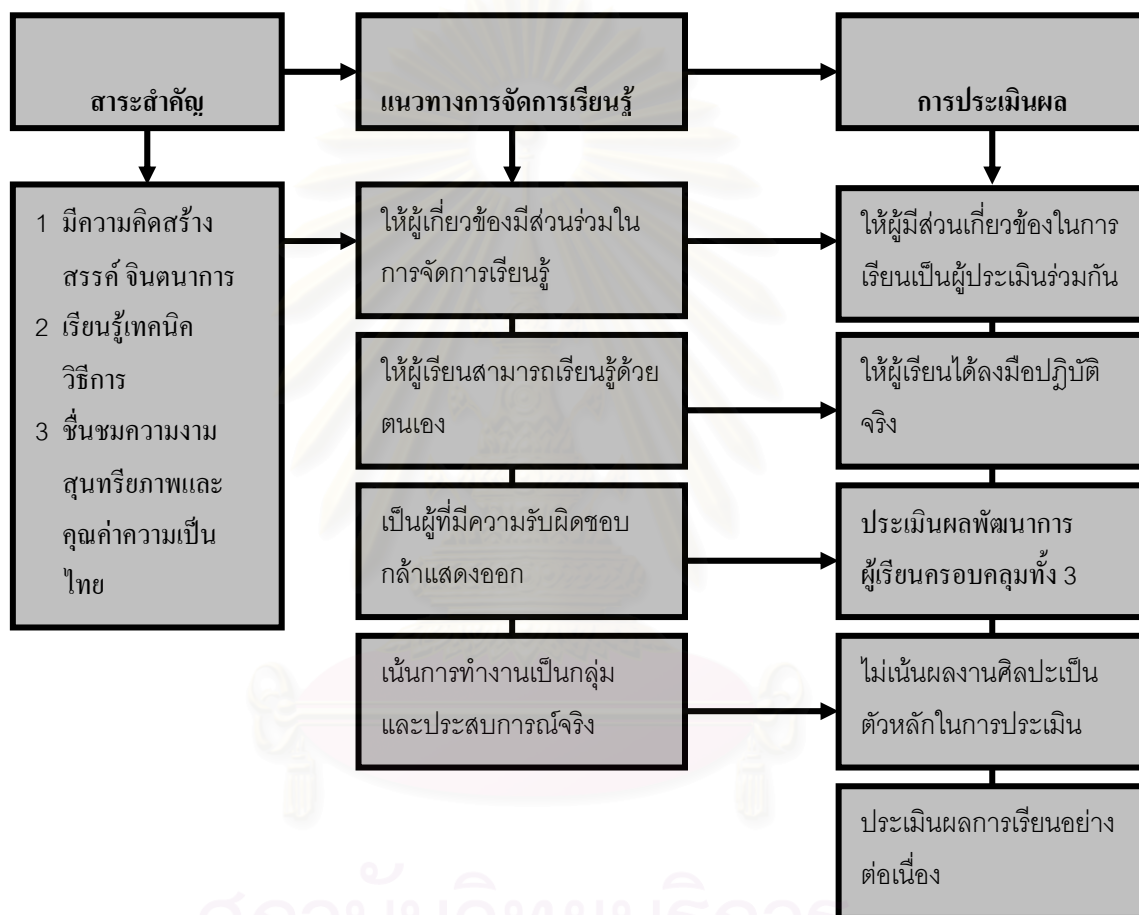
การวัดและประเมินผล

หลักการวัดและประเมินผลหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยมีตัวบ่งชี้แสดงคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการประเมินเกี่ยวกับด้านความรู้จะประเมินจากความรู้ที่พัฒนาแล้ว คือการนำความรู้ไปใช้และรวมทั้งการประเมินทักษะและการประเมินเจตคติผสมผสานกัน การประเมินตนเองจะเป็นแก่นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการประเมินอาจทำได้โดยจัดให้มีการประเมินร่วมกัน โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ให้กลุ่มเพื่อนนักเรียน ประเมินผู้เรียนและผู้สอนประเมินผู้เรียน แล้วนำการประเมินทุกส่วนมาสรุปเป็นการประเมินขั้น

สุดท้าย และการประเมินผลควรกระทำอย่างต่อเนื่อง คือประเมินผลระหว่างเรียน และประเมินผลรวบยอด ที่สำคัญจะไม่เน้นผลงานศิลปะเป็นตัวหลักในการกำหนดคุณภาพความสำเร็จของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2544)

จากหลักการ แนวทางการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สามารถสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

จากแผนภาพดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ คือการพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และชื่นชมคุณค่าในความงาม ด้วยการจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ

เรียนรู้ ด้านการประเมินผลเน้นการประเมินผลจากการปฏิบัติงานครอบคลุมด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย กระทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบแนวทางการจัดการเรียนการสอน กลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) กับสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)	สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
หลักการสำคัญ	หลักการสำคัญ
1 พัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์	1 ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ
2 รู้และตระหนักในคุณค่าทางศิลปะ	2 เรียนรู้เทคนิควิธีการ
3 เป็นผู้ที่รักความสวยงาม สะอาด มีรสนิยมที่ดี	3 ชื่นชมความงามสุนทรีย์ภาพและคุณค่าความเป็นไทย
แนวทางการจัดการเรียนรู้	แนวทางการจัดการเรียนรู้
1 ให้ผู้เรียนศึกษา สังเกต จากสถานการณ์จริง	1 ให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
2 เน้นกระบวนการคิด การแสดงออก	2 ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง
3 ฝึกความรับผิดชอบ	3 เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก
4 ยอมรับและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4 เน้นการทำงานเป็นกลุ่มและประสบการณ์จริง
5 มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานทางศิลปะ	

กลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)	สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
การประเมินผล 1 เน้นการประเมินผลการปฏิบัติงาน	การประเมินผล 1 ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง
2 ประเมินผลครอบคลุมพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย	2 ประเมินผลพัฒนาการผู้เรียนครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน
3 ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3 ประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง
4 เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงและตัดสิน ผลการเรียน	4 ไม่เน้นผลงานศิลปะเป็นตัวหลักใน การประเมิน
	5 ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียน เป็นผู้ประเมินร่วมกัน

จากแนวทางการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวพบว่า หลักสำคัญของหลักสูตรทั้งสองมีลักษณะใกล้เคียงกันในด้านของการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ชื่นชมคุณค่าของความงาม โดยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพิ่มการตระหนักในคุณค่าศิลปะไทยและการเรียนรู้เทคนิควิธีการในการทำงาน ด้านแนวทางการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริง เป็นผู้มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก ส่วนที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างจากหลักสูตรเดิม คือ การกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้แนวทางการจัดการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามสภาพจริง ด้านการประเมินผล เน้นการประเมินผลการปฏิบัติงาน ครอบคลุมพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัยอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่แตกต่างมีลักษณะใกล้เคียงกับแนวทางการเรียนรู้ คือให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาลียา กองสุข(2533) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น

ของครูศิลปะเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษา ในด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ประเมินผล การสร้างแบบทดสอบ วิธีการประเมิน การตัดสินผลการเรียน การส่งเสริมและ สนับสนุนครูศิลปะในเรื่องการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา กลุ่มประชากร คือ ครู ศิลปะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย พบว่า ครูศิลปะมีคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาอยู่ในระดับเห็น ด้วยในทุกๆด้านดังนี้ การปฏิบัติตามระเบียบประเมินผล การสร้างแบบทดสอบ วิธีการประเมิน การตัดสินผลการเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนครูศิลปะในเรื่องการประเมินผลการเรียนการสอน วิชาศิลปะศึกษา นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำคู่มือการประเมินผล ให้แก่ครูศิลปะอย่างทั่วถึง ควรเน้นวิธีการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

สมใจ สิทธิชัย (2536) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติงานวิชา ศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและนำเสนอเกณฑ์การประเมิน ภาคปฏิบัติ วิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 2) กลุ่มครูศิลปะระดับประถมศึกษา 3) กลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบ แบบ สังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานและด้านลักษณะนิสัย แบบตรวจผลงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ค่าสถิติแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) มีกรอบโครงสร้างการ ประเมิน 4 ด้าน ซึ่งเครื่องมือการประเมินและน้ำหนักคะแนนการประเมินแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้ 1) กรอบโครงสร้างด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เครื่องมือใน การประเมินคือ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ มีน้ำหนักคะแนนการประเมินร้อยละ 15 2) กรอบโครงสร้างด้านกระบวนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เครื่องมือในการประเมินคือ แบบสังเกตพฤติกรรมสร้างด้านกระบวนการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี มีน้ำหนักคะแนน การประเมินร้อยละ 30 3) กรอบโครงสร้างด้านผลการเขียนภาพระบายสี เครื่องมือในการ ประเมินคือ แบบตรวจผลงาน มีน้ำหนักคะแนนการประเมินร้อยละ 35 4) กรอบโครงสร้างด้าน ลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี เครื่องมือในการประเมินคือ แบบสังเกต พฤติกรรมด้านลักษณะนิสัย มีน้ำหนักคะแนนการประเมินร้อยละ 20

Natalie Johnson (2000) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการบูรณาการในครูผู้สอน ด้วยการศึกษาค้นข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากครู เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลCipp เป็น การประเมินที่เน้นวิธีการตัดสินใจของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินผลความต้องการของครู เกี่ยวกับการบูรณาการในการสอน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วน ร่วมจากการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น ครูผู้สอนที่เชี่ยวชาญเรื่องการบูรณาการจำนวน 4 คน ผู้บริหาร 2 คน นักเรียนที่จบการศึกษาจำนวน 8 คนและทำการสนทนากลุ่มกับนักเรียนที่จบ การศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูผู้สอนที่เชี่ยวชาญเรื่องการบูรณาการมีความต้องการ ในการเรียนรู้เทคนิคการบูรณาการในชั้นเรียน การให้ครูผู้สอนที่เชี่ยวชาญเรื่องการบูรณาการ เป็นผู้นำช่วยกระตุ้นความสนใจของครูในการเรียนรู้เรื่องการบูรณาการ ครูเชื่อมั่นในความสามารถ และชอบที่จะเรียนรู้จากครูผู้สอนที่เชี่ยวชาญเรื่องการบูรณาการ ส่วนข้อจำกัดในการพัฒนาการ เรียนรู้ของครูผู้สอนในการบูรณาการคือ งบประมาณและการดำเนินงานโดยขาดการวางแผน

Kavin D. Crehan, Rhoton Hudson และ Clark (2001) ได้ทำวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบ วิธีการให้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สํารวจวิธีการประเมินผล การปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบ ความเที่ยงและประสิทธิผลของการประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้วยวิธีการให้คะแนน 2 รูปแบบ คือรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบใกล้ชิด และรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบครอบงำ กลุ่มผู้ถูกประเมินเป็นนักเรียนเกรด 5 ใน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 200 คน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน ส่วนผู้ประเมินมีจำนวน 10 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 10 คน ซึ่งผู้ประเมินทั้ง 2 กลุ่มจะใช้วิธีการให้คะแนนที่แตกต่างกัน และแต่ละกลุ่มจะถูกฝึกวิธีการให้คะแนนการปฏิบัติงานแบบใกล้ชิด และแบบครอบงำตามวิธีการ ประเมินที่ได้รับ การประเมินผลการปฏิบัติงานในครั้งนี้เป็นการประเมินผลการเขียน โดยให้ผู้ถูก ประเมินจะถูกควบคุมให้อยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกันทั้ง 5 กลุ่ม ด้วยการให้ผู้ถูกประเมินเขียน สรุบทันทีหลังจากที่ได้อ่านบทความ แบบประเมินเป็นการให้คะแนนแบบ rubric มีระดับคะแนน 5 ช่วง แต่ละช่วงจะบรรยายระดับของความสามารถในการเขียนของผู้ถูกประเมิน หลังจากสิ้นสุด การทดลอง ผลการวิจัยพบว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการให้คะแนนแบบใกล้ชิด และแบบครอบงำ ไม่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านของความเที่ยง และค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งสอง รูปแบบ

Mink, Deborah V. (2002) ทำวิจัย เรื่องการประเมินผลการบูรณาการระหว่างวิชา คณิตศาสตร์และการประพันธ์ของนักเรียน: สภาพแวดล้อมและทัศนคติในการเรียน มี วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการสอนที่ส่งผลให้การบูรณาการระหว่างวิชาคณิตศาสตร์และการ

ประพันธ์ของนักเรียนจากสภาพแวดล้อมและทัศนคติในการเรียนประสบความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่าง คือครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับ 5 จำนวน 120 คน ใช้วิธีการวิจัยด้วยการให้นักเรียนอ่านบทความที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับวิธีการสอนที่จะพัฒนาให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับบทความนั้น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจการยอมรับสภาพแวดล้อมและทัศนคติในการเรียน ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกตและการปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการสอนเนื้อหาในจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ส่งผลให้สภาพแวดล้อมและทัศนคติในการเรียนบูรณาการระหว่างวิชาคณิตศาสตร์และการประพันธ์ของนักเรียนประสบความสำเร็จ ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า การยอมรับสภาพแวดล้อมกับความยากของเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) การกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2) การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ 3) การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งรายละเอียดการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดตัวบ่งชี้และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในการกำหนดตัวบ่งชี้และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์จำนวน 4 เรื่อง คือ การเขียนภาพระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การสร้างสรรค์วัสดุ จากนั้นจึงคัดเลือกกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดตัวบ่งชี้และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน โดยคัดเลือกจากกลุ่มประชากรจำนวน 3 แหล่งคือ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดให้วิธีการประเมินผลเป็นการประเมินร่วมกันจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ดังนั้นในขั้นตอนนี้ จึงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวบ่งชี้และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน โดยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มประชากรดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาคือ ครู นักเรียน ผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอ พระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลง

ไฟฟ้า โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม และโรงเรียนเทศบาลวัดแค แต่ละกลุ่มมีลักษณะดังนี้

1. ครู คือ กลุ่มผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ จาก 3 โรงเรียน จำนวน 3 คน
2. นักเรียน คือ กลุ่มผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ จาก 3 โรงเรียน จำนวน 323 คน
3. ผู้ปกครอง คือ บิดา มารดาหรือผู้ดูแลนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือก

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกดังนี้

1. ครูผู้สอน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นครูที่สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นักเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากขั้นตอนการศึกษาผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ประเมินหลายแหล่ง จึงต้องให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ (ดังในภาคผนวก ก) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม 1) กลุ่มเก่ง คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงกว่า 80 % จำนวน 3 คน 2) กลุ่มปานกลาง คือ นักเรียนที่มีผลการเรียน ระหว่าง 60-79 % จำนวน 3 คน และ 3) กลุ่มอ่อน คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 59 % จำนวน 3 คน โรงเรียนละ 9 คนจากทั้ง 3 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 27 คน
3. ผู้ปกครอง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยคัดเลือกผู้ปกครองนักเรียนที่มีความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จากทั้ง 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน รวมจำนวนผู้ปกครองทั้งสิ้น 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบครูแบบมีโครงร่าง และแนวทางการสนทนากลุ่มในผู้ปกครองและนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ครู ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 2) ด้าน

แหล่งประเมิน ประกอบด้วย 2.1 ผู้ประเมิน 2.2 ด้านประเมิน 2.3 ตัวบ่งชี้การประเมินผลการปฏิบัติงาน 3) ด้านการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน ประกอบด้วย 3.1 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน 3.2 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญ of ด้านประเมินผลการปฏิบัติงาน 3.3 การกำหนดความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านประเมิน 4) ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ (ดังในภาคผนวก ข)

2. แนวทางการสนทนากลุ่มนักเรียน ผู้วิจัยกำหนดประเด็นสนทนาจำนวน 4 ด้าน คือ

1) ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 2) ด้านแหล่งประเมิน 3) ด้านการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน 4) ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ (ดังในภาคผนวก ข)

3. แนวทางการสนทนากลุ่มผู้ปกครอง ผู้วิจัยกำหนดประเด็นสนทนาจำนวน 4 ด้านคือ

1) ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 2) ด้านแหล่งประเมิน ประกอบด้วย 3) ด้านการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน ประกอบด้วย) ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ (ดังในภาคผนวก ข)

ตารางที่ 3 โครงสร้างแบบสัมภาษณ์ครู

แบบสัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม	คำถาม	จำนวนข้อ	
1. ครู	1) ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	1.1 สภาพการเรียนการสอน	6	
		1.2 ปัญหาการเรียนการสอน	2	
		1.3 สภาพการประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	3	
		1.4 ปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์	2	
	2) ด้านแหล่งประเมิน ประกอบด้วย	2.1 ผู้ประเมิน	4	
		2.2 ด้านประเมิน	3	
		2.3 ตัวบ่งชี้การประเมินผลการปฏิบัติงาน	1	
	3) ด้านการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน	3.1 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.1.1	1
			3.1.2	1
		3.2 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญ of ด้านประเมินผลการปฏิบัติงาน การกำหนดความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านประเมิน	3.2.1	1
			3.2.2	1
	4) ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้	ความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบประเมิน	4	
	รวม			27

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดตัวบ่งชี้และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน โดยครูผู้สอนใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบรายบุคคล ส่วนนักเรียนและผู้ปกครองใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (focus group) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1 นัดหมายผู้ให้ข้อมูลเพื่อทำการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม โดยแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์ และระยะเวลาในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า 1 อาทิตย์ (ตั้งในภาคผนวก ก)

2 ดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มด้วยตนเอง มีผู้ช่วยสัมภาษณ์ในการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์และบันทึกเสียงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยกล้องวิดีโอโดยขั้นตอนการดำเนินงานมีรายละเอียดดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 รายละเอียดการดำเนินการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	วิธีการสุ่ม	เครื่องมือ	การเก็บรวบรวมข้อมูล	วันที่
ครูผู้สอน	โรงเรียนเทศบาล ป้อมแดงไฟฟ้า	1 คน	วิธีการเลือก แบบเจาะจง	แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง	การสัมภาษณ์ แบบรายบุคคล	12 พย. 46
	โรงเรียนเทศบาลวัดทรง ธรรม	1 คน				20 พย. 46
	โรงเรียนเทศบาลวัดแค	1 คน				27 พย. 46
นักเรียน	โรงเรียนเทศบาลป้อม แดงไฟฟ้า	9 คน	วิธีการเลือก แบบเจาะจง	แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง	การสนทนา กลุ่ม	13 พย. 46
	โรงเรียนเทศบาลวัดทรง ธรรม	9 คน				4 ธค. 46
	โรงเรียนเทศบาลวัดแค	9 คน				11 ธค. 46
ผู้ปกครอง	โรงเรียนเทศบาลป้อม แดงไฟฟ้า	9 คน	วิธีการเลือก แบบเจาะจง	แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง	การสนทนา กลุ่ม	23 พย. 46
	โรงเรียนเทศบาลวัดทรง ธรรม	9 คน				7 ธค. 46
	โรงเรียนเทศบาลวัดแค	9 คน				14 ธค. 46

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 ถอดเทปการสัมภาษณ์ครู การสนทนากลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม

2 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล 3 แหล่งคือ ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง ด้วยวิธีการสามเส้าเพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ แหล่งประเมิน การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนและรูปแบบเครื่องมือที่ใช้

3 สรุปสาระสำคัญจากข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ ในด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ แหล่งประเมิน การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน และรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ เพื่อใช้เป็นกรอบโครงสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ และปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผล จากการสัมภาษณ์ครู นักเรียนและผู้ปกครอง สามารถสรุปความสอดคล้องระหว่างแนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ความสอดคล้องระหว่างแนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลของครูและนักเรียน โรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

แนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	ปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลครู นักเรียน โรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น
ประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ กำหนดตัวบ่งชี้แสดงคุณภาพของผู้เรียน	ขาดเกณฑ์การประเมินผล การประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน
ประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริง ประเมินผลด้านทักษะและเจตคติผสมผสานกัน	ครูประเมินผลจากผลงาน
ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	ขาดข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องในผลงาน

แนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	ปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผล ครู นักเรียน โรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น
ประเมินผลแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการเรียน	ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
	ครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก
	ความสามารถของครูและนักเรียน
	นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการเตรียมอุปกรณ์ มาปฏิบัติงาน
	รูปแบบการประเมินในรูปข้อความและตัวเลข
	ต้องการผลการประเมินจากการปฏิบัติงาน

จากนั้นผู้วิจัย จึงได้กำหนดแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
ทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีรายละเอียดดังนี้

1 ประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ ข้อ1) สื่อความคิดจินตนาการ
ความรู้สึกร่วมประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ ข้อ2) สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามความ
สนใจ และข้อ3) เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย
และมีความรับผิดชอบ เนื่องจากรายการดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะของงานภาคปฏิบัติ
ผลงานที่เกิดขึ้นต้องสามารถวัดได้ มีความเป็นรูปธรรม สิ่งที่วัดเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากทักษะ
การปฏิบัติงานไม่ใช่ การวัดความรู้หรือความรู้สึกร่วมในการปฏิบัติงาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546)

2 กำหนดตัวบ่งชี้แสดงคุณภาพของผู้เรียนด้วยวิธีการตรวจให้คะแนนแบบรูบรีคส์
(rubric)

3 ประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริง

4 ประเมินผลด้านทักษะและเจตคติผสมผสานกัน กำหนดให้มีการประเมินผล 3
ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงานประกอบด้วย 1.1 การเตรียมและการเก็บรักษาอุปกรณ์ 1.2
กระบวนการทำงาน 2) ผลงาน และ3) คุณลักษณะนิสัย

5 ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นการประเมินแบบระหว่างเรียน
(formative evaluation) ผลจากการประเมินนำมาวินิจฉัยข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไข
ปรับปรุงร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน

6 ประเมินผลแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน 4 แหล่ง คือ ครู
นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง โดยจัดให้มีการประเมินร่วมกันให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ให้กลุ่ม
เพื่อนนักเรียนประเมินผู้เรียนและผู้สอนประเมินผู้เรียน แล้วนำผลการประเมินทุกส่วนมาสรุปเป็นการ
ประเมินขั้นสุดท้าย(กรมวิชาการ, 2544)

และสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามกรอบโครงสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้ดำเนินการกำหนดกรอบโครงสร้างการประเมินดังนี้

6.1.1 กำหนดกิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ในรายข้อที่ 2 คือ การสำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ และเหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเนื้อหาของงานทัศนศิลป์ประกอบด้วย การวาดภาพ การพิมพ์ภาพ การปั้น งานสร้างสรรค์ ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกกิจกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ 1) หน่วยการเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า 2) หน่วยการเรียนรู้การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว 3) หน่วยการเรียนรู้การปั้น เรื่อง การปั้นรูปทรงนูนสูง 4) หน่วยการเรียนรู้ การสร้างสรรค์วัสดุ เรื่อง พวงมะหวด

6.1.2 กำหนดวิธีการวัดการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติงานในห้องเรียนด้านการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะนิสัย ส่วนผลงาน ใช้วิธีการประเมินผลงานจากผลงานที่นักเรียนปฏิบัติ การใช้วิธีการสังเกตประเมินผลงานเนื่องจากวัดทักษะการปฏิบัติงาน คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง การใช้วิธีการสังเกตให้ข้อมูลที่มีความตรงเหมาะสมกับข้อมูลที่ได้จากการเห็นการปฏิบัติงานจริง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546)

6.1.3 กำหนดเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง ปรับปรุง การกำหนดระดับคุณภาพ 3 ระดับนั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประเมินผลในขณะปฏิบัติงาน ถ้ากำหนดระดับคุณภาพหลายระดับจะทำให้นักเรียนประเมินผลไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด

6.1.4 กำหนดวิธีการตรวจให้คะแนน ใช้วิธีการตรวจให้คะแนนแบบรูบริกส์ (rubric) มีรายละเอียดระดับคุณภาพการปฏิบัติงานในแบบประเมินผล ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประเมินคือ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ตัดสินระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานตรงกัน นอกจากนี้ระดับคุณภาพในแบบประเมิน ยังสามารถใช้เป็นแนวทางให้นักเรียนปฏิบัติงานได้คุณภาพตรงตามที่ได้คาดหวังและบอกรายละเอียดข้อบกพร่องที่เกิดจากการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักเรียน และ

แก้ปัญหาเรื่องครูไม่มีเวลาที่จะอธิบายรายละเอียดในการปฏิบัติงานให้นักเรียนเป็นรายบุคคล สามารถสรุปกรอบโครงสร้างการประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดังนี้

ตารางที่ 5 กรอบโครงสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ด้านประเมิน	หน่วยการเรียนรู้	เครื่องมือ	การตรวจให้คะแนน	วิธีการวัด	ผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน			
					ครู	ตนเอง	เพื่อน	ผู้ปกครอง
1. การปฏิบัติงาน 1.1 การเตรียมอุปกรณ์	ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ฟุ้งผิว การปั้นรูปทรงนูนสูง พวงมะหวด	แบบมาตรฐาน ประมาณค่า	รูบรีคส์ (rubric)	การสังเกต			✓	
				การสังเกต				✓
				การสังเกต	✓	✓		
1.2 กระบวนการทำงาน				การสังเกต	✓	✓		
2. ผลงาน	ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ฟุ้งผิว การปั้นรูปทรงนูนสูง พวงมะหวด	แบบมาตรฐาน ประมาณค่า	รูบรีคส์ (rubric)	การประเมินผลงาน	✓		✓	
3. คุณลักษณะนิสัย	ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ฟุ้งผิว การปั้นรูปทรงนูนสูง พวงมะหวด	แบบมาตรฐาน ประมาณค่า	รูบรีคส์ (rubric)	การสังเกต	✓		✓	

จากนั้นได้นำกรอบโครงสร้างการประเมินผลมาสร้างแบบประเมินผล โดยจัดทำแบบประเมินผลจำนวน 4 เล่ม ตามเนื้อหาในกิจกรรม คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ฟุ้งผิว การปั้นรูปทรงนูนสูง พวงมะหวด ในแบบประเมินผลประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ

1 เนื้อหาและกิจกรรมการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยหัวข้อ สาระนำรู้ อุปกรณ์การปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน คำแนะนำ ลักษณะผลงานที่ดี ประลองความรู้ และกิจกรรมการกำหนดให้แบบประเมินมีเนื้อหากิจกรรมอยู่ด้วยนั้น เพื่อต้องการแก้ปัญหาการเรียนการสอน

ของครูและนักเรียนคือ 1) ความสามารถของครูและนักเรียน ครูไม่มีประสบการณ์การสอนศิลปะ ไม่สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ ดังนั้นกำหนดเนื้อหากิจกรรมในแบบประเมิน และการวาดภาพขั้นตอนการปฏิบัติงานประกอบคำอธิบาย จะช่วยให้ครูและนักเรียนเข้าใจเนื้อหา กิจกรรมได้ง่ายขึ้น 2) ครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก การทำแบบประเมินที่ประกอบด้วยเนื้อหาและแบบประเมินในเล่มเดียวกัน ช่วยให้ครูนำไปสอนและประเมินผลได้อย่างสะดวก 3) นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการเตรียมอุปกรณ์มาปฏิบัติงาน แบบประเมินจึงมีรายละเอียดของอุปกรณ์ การปฏิบัติงาน นักเรียนสามารถตรวจสอบรายการอุปกรณ์ที่ต้องเตรียมมาปฏิบัติงานและนำมาอย่างถูกต้องตรงตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ

2 การประเมินผล ประกอบด้วยหัวข้อ สรุปผลการประเมิน ระดับคุณภาพในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นต่อผลงานของผู้ประเมิน และการประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน ผลงานคุณลักษณะนิสัย จากครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง ออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับอธิบายความคิดเห็นจากผู้ประเมินทั้งในด้านของจุดดีและข้อบกพร่องจากการปฏิบัติงาน เพื่อให้นักเรียนได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง และกำหนดผลการประเมินในรูปแบบข้อความและตัวเลข ตามความต้องการของผู้ปกครอง

จัดทำคู่มือแบบประเมินผล ประกอบด้วยหัวข้อ วัตถุประสงค์การประเมิน องค์ประกอบของเครื่องมือ ผู้ประเมินและวิธีการประเมิน การตรวจให้คะแนนและแผนการเรียนรู้ พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับลักษณะกิจกรรม วิธีการสอน เกณฑ์การประเมินและการประเมินผลการปฏิบัติงาน คู่มือดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้ครูที่ขาดความรู้ด้านการวัดและประเมินผลเข้าใจและยังสามารถประเมินผลได้ถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรง และความเที่ยง โดยมีรายละเอียดในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ด้านความตรงของแบบประเมิน

ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ ด้วยวิธีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ในแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ จำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ภูผาผืนผืน การปั้นรูปทรงสูง พวงมะหวด ทั้งด้าน การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่านตรวจสอบแบบประเมินในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนในแต่ละด้านของผู้ประเมินและรายการประเมิน ตัวบ่งชี้ รวมทั้งความเหมาะสมของรูบริคส์ (rubric) ที่จำแนกระดับคุณภาพในการปฏิบัติงาน 2 ท่าน มีคุณลักษณะด้านดังนี้

ท่านแรก เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ พุทธศักราช 2544 และมีความเชี่ยวชาญด้านศิลปะสำหรับเด็กประถมทั้งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ พุทธศักราช 2544

ท่านที่สอง เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนศิลปะระดับประถม มีความรอบรู้ด้านกิจกรรมการสอนศิลปะ มีประสบการณ์การสอนศิลปะในระดับชั้นประถมศึกษาและเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ พุทธศักราช 2544

วิธีการตรวจสอบความตรง

ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบรายการ(ดังในภาคผนวก ค) และแบบประเมินไปตรวจสอบความตรงกับผู้เชี่ยวชาญในด้าน ความเหมาะสมของเนื้อหา ตัวบ่งชี้ การกำหนดน้ำหนัก ความสำคัญของการให้คะแนนในแต่ละด้าน การจำแนกระดับคุณภาพในการปฏิบัติงาน และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 เล่ม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขความตรงของเครื่องมือในด้านตัวบ่งชี้ดังนี้

ผู้วิจัยกำหนดตัวบ่งชี้ในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานจำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์พื้นผิว การปั้นรูปทรงนูนสูง พวงมะหวด จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมในการประเมินผลการปฏิบัติงานนักเรียนได้จำนวนตัวบ่งชี้ทั้ง 4 เรื่อง จำนวนเรื่องละ 20 ตัว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 6 ตัวบ่งชี้การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ภาพวาดจากเรื่องเล่า	ภาพพิมพ์พื้นผิว	การปั้นรูปทรงนูนสูง	พวงมะหวด
การเตรียมอุปกรณ์	การเตรียมอุปกรณ์	การเตรียมอุปกรณ์	การเตรียมอุปกรณ์
1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์
2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์
การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์
1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด
2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา
การปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน
1 การออกแบบ	1 การออกแบบ	1 การออกแบบ	1 การออกแบบ

ภาพวาดจากเรื่องเล่า	ภาพพิมพ์หุ่นขี้ผึ้ง	การปั้นรูปทรงนูนสูง	พวงมะหวด
2 การร่างภาพ	2 การร่างภาพ	2 การออกแบบ	2 การพับกระดาษ
3 การจัดองค์ประกอบ	3 การจัดองค์ประกอบ	3 การเตรียมฐาน	3 การตัดกระดาษ
4 การระบายสี	4 การทาสี	4 การปั้น	4 การประกอบชิ้นงาน
5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด
6 การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน	6 การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน	6 การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน	6 การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน
ผลงาน	ผลงาน	ผลงาน	ผลงาน
1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของผลงาน	1 ขนาดสัดส่วน
2 ความคิดสร้างสรรค์	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 การใช้งาน
3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม
4 ความประณีตเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงาน	5 ความถูกต้องของผลงาน	5 ความถูกต้องของผลงาน	5 ความถูกต้องของผลงาน
คุณลักษณะนิสัย	คุณลักษณะนิสัย	คุณลักษณะนิสัย	คุณลักษณะนิสัย
1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง
3 การแสวงหาความรู้	3 การแสวงหาความรู้	3 การแสวงหาความรู้	3 การแสวงหาความรู้
4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
5 การตรงต่อเวลา	5 การตรงต่อเวลา	5 การตรงต่อเวลา	5 การตรงต่อเวลา

ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขความตรงของเครื่องมือในด้านตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1) การเตรียมอุปกรณ์ 2) การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ 3) การปฏิบัติงาน ในรายชื่อที่ 3 ให้ข้อความซ้ำซ้อนกับด้านการประเมิน จึงเปลี่ยนเป็นจาก 3) การปฏิบัติงาน เป็น 3) กระบวนการทำงาน
- ตัวบ่งชี้การประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน ในรายชื่อที่ 6 การปรับปรุงแก้ไข

การปฏิบัติงาน ไม่สามารถวัดได้ เนื่องจากลักษณะงานไม่ใช่งานออกแบบ แต่เป็นงานทัศนศิลป์ ที่ต้องการการแสดงผลทางด้านสุนทรียภาพมากกว่าการปรับปรุงแก้ไขผลงาน

3. ตัวบ่งชี้การประเมินผลด้านผลงานในรายชื่อที่ 5 ความถูกต้องของผลงาน มีข้อความไม่ชัดเจน แก้ไขเป็น ความถูกต้องตามข้อกำหนด

4. ตัวบ่งชี้การประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย ในรายชื่อที่ 3 การแสวงหาความรู้ ไม่สามารถประเมินผลได้ทุกกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมภาพวาดจากเรื่องเล่า การปั้น รูปทรงสูงและพวงมะหวด ไม่สามารถวัดความสามารถในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนได้ แต่สามารถนำมาใช้ในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์พื้นผิวได้ เนื่องจากการเลือกพื้นผิววัสดุที่หลากหลายในการดูพื้นผิว แสดงถึงการแสวงหาความรู้ของนักเรียน

5. ตัวบ่งชี้การประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย ในรายชื่อที่ 4 ความประณีต เรียบร้อย เหมาะสมกับแบบประเมินผลการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการปั้นรูปทรงสูง และพวงมะหวด ส่วนในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้ เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่าและภาพพิมพ์พื้นผิว แก้ไขเป็นความสะอาดเรียบร้อย หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับแบบประเมินให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งนำไปให้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืออีกครั้งได้แบบประเมินที่มีความตรงตามเนื้อหาประกอบด้วยตัวบ่งชี้ เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า 18 ตัว ภาพพิมพ์พื้นผิว 19 ตัว การปั้นรูปทรงสูง 18 ตัว พวงมะหวด 18 ตัว

2. ด้านความเที่ยงของแบบประเมิน

ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ 2 วิธีการ คือ การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินในครูผู้สอนและผู้ปกครอง ส่วนการตรวจสอบความเที่ยงแบบการวัดซ้ำใช้ในแหล่งประเมิน ของนักเรียนและเพื่อน

วิธีการตรวจสอบความเที่ยง

2.1 การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ผู้วิจัยนำนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 10 คน ให้ทดลองปฏิบัติงานตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดจำนวน 4 ชิ้น คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์พื้นผิว การปั้นรูปทรงสูง พวงมะหวด และให้ผู้ประเมินซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนในสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 ท่าน ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบความเที่ยงของผู้ประเมินดังนี้

2.1.1 การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินของครูผู้สอน ใช้วิธีการให้ครูประเมินผลการปฏิบัติงานในด้าน กระบวนการทำงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการให้คะแนนของผู้ประเมินทั้ง 3 คน

2.1.2 การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินของผู้ปกครอง ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองของนักเรียน 2 ท่าน ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ในขณะที่นักเรียนอยู่ที่บ้าน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานจำนวน 4 ชั้น ของครูผู้สอนและผู้ปกครองมาค่าความสอดคล้องระหว่างคะแนนของผู้ประเมิน ด้วยการหาค่าความสัมพันธ์จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงแบบการวัดซ้ำ ผู้วิจัยใช้วิธีการการตรวจสอบความเที่ยงแบบการวัดซ้ำ ด้วยการนำนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนและให้ทดลองปฏิบัติงานตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดจำนวน 4 ชั้น ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ดูพื้นผิว การปั้นรูปทรงสูง และพวงมะหวด เช่นเดียวกับการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบความเที่ยงแบบของผู้ประเมินดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำของนักเรียน ใช้วิธีการให้นักเรียนประเมินการปฏิบัติงานในด้านกระบวนการทำงาน

2.2.2 การตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำของเพื่อน ใช้วิธีให้สังเกตการปฏิบัติงานของเพื่อน และประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านการเตรียมอุปกรณ์ ผลงาน คุณลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน

ซึ่งระหว่างการปฏิบัติงานผู้วิจัยบันทึกภาพการปฏิบัติงานของนักเรียน ด้วยกล้องวิดีโอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลซ้ำหลังจากทิ้งช่วงระยะเวลาห่างจากการประเมินครั้งแรก 2 สัปดาห์ หลังจากได้ผลการประเมินทั้งสองครั้ง ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินมาหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทั้งสองครั้ง ด้วยการหาค่าความเที่ยงแบบการวัดซ้ำด้วยการประมาณค่าจากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

รายการประเมิน	แหล่งประเมิน			
	ครู	นักเรียน	เพื่อน	ผู้ปกครอง
1.ด้านการปฏิบัติงาน 1.1 การเตรียมอุปกรณ์			ความตรงตามเนื้อหา	
			ความเที่ยงแบบวัดซ้ำ	
การเก็บดูแลรักษา อุปกรณ์				ความตรงตามเนื้อหา
				ความเที่ยงแบบ ความสอดคล้อง ระหว่างผู้ประเมิน
1.2 กระบวนการทำงาน	ความตรงตามเนื้อหา	ความตรงตามเนื้อหา		
	ความเที่ยงแบบ ความสอดคล้อง ระหว่างผู้ประเมิน	ความเที่ยงแบบ วัดซ้ำ		
2.ด้านผลงาน	ความตรงตามเนื้อหา		ความตรงตามเนื้อหา	
	ความเที่ยงแบบ ความสอดคล้อง ระหว่างผู้ประเมิน		ความเที่ยงแบบ วัดซ้ำ	
3. ด้านคุณลักษณะนิสัย	ความตรงตามเนื้อหา		ความตรงตามเนื้อหา	
	ความเที่ยงแบบ ความสอดคล้อง ระหว่างผู้ประเมิน		ความเที่ยง แบบวัดซ้ำ	

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลังจากตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพในด้านของความตรงและความเที่ยงแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง กัน โดยกำหนดระยะเวลาในการสอนและประเมินผลระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลป้อมแดงไฟฟ้า โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม โรงเรียนเทศบาลวัดแคด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวนโรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 ครูผู้สอน ในขั้นตอนการทดลองใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือจำนวน 3 ชิ้น คือ 1) แผนการเรียนรู้ จำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว การปั้นรูปทรงสูงและพวงมะหวด 2) แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน 4 เรื่อง 3) คู่มือแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนขั้นตอนการสอบถามความคิดเห็นใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดประเด็นคำถามดังนี้ 1) ด้านรูปแบบ 2) ความสะดวกในการใช้งาน 3) ประสิทธิภาพในการประเมินผล และ 4) ประสิทธิผลในการพัฒนาผู้เรียน

2 นักเรียน ประกอบด้วยแบบประเมินผลการปฏิบัติงานจำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว การปั้นรูปทรงสูง พวงมะหวด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของครูผู้ใช้ หลังจากทดลองสอนและประเมินผลการปฏิบัติงานเสร็จทั้งสิ้นจำนวน 4 เรื่อง ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ทั้ง 3 ท่าน เกี่ยวกับรูปแบบ ความสะดวกในการใช้งาน ประสิทธิภาพในการประเมินผล และประสิทธิผล

ในการพัฒนาผู้เรียน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ทั้ง 4 เรื่องดังนี้

ตารางที่ 9 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรม	จำนวนคาบ	ระยะเวลา
โรงเรียนเทศบาลป้อมแดงไฟฟ้า	41 คน	การเขียนภาพระบายสี	ภาพวาดจากเรื่องเล่า	1 คาบ	9 กพ. 47
		การพิมพ์ภาพ	ภาพพิมพ์ถูพื้นผิว	1 คาบ	16 กพ. 47
		การปั้น	การปั้นรูปทรงนูนสูง	1 คาบ	23 กพ. 47
		การสร้างสรรค์วัสดุ	พวงมะหวด	1 คาบ	1 มี.ค. 47
โรงเรียนเทศบาลวัดทองธรรม	40 คน	การเขียนภาพระบายสี	ภาพวาดจากเรื่องเล่า	1 คาบ	18 กพ. 47
		การพิมพ์ภาพ	ภาพพิมพ์ถูพื้นผิว	1 คาบ	20 กพ. 47
		การปั้น	การปั้นรูปทรงนูนสูง	1 คาบ	25 กพ. 47
		การสร้างสรรค์วัสดุ	พวงมะหวด	1 คาบ	27 กพ. 47
โรงเรียนเทศบาลวัดแค	17 คน	การเขียนภาพระบายสี	ภาพวาดจากเรื่องเล่า	1 คาบ	13 กพ. 47
		การพิมพ์ภาพ	ภาพพิมพ์ถูพื้นผิว	1 คาบ	20 กพ. 47
		การปั้น	การปั้นรูปทรงนูนสูง	1 คาบ	24 กพ. 47
		การสร้างสรรค์วัสดุ	พวงมะหวด	1 คาบ	27 กพ. 47

การวิเคราะห์ข้อมูล

ถอดเทปการสัมภาษณ์และสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากครูผู้ให้ข้อมูล 3 คน เพื่อสรุปความคิดเห็นของครูผู้ให้แบบประเมินเกี่ยวกับรูปแบบ ความสะดวกในการใช้งาน ประสิทธิภาพในการประเมินผล และประสิทธิผลในการพัฒนาผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) กำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2) สร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 3) ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากการศึกษาวิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานจากการสัมภาษณ์ครู และสนทนากลุ่มนักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนในสังกัด การศึกษาส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพ ปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 2) ด้านแหล่งประเมิน 3) ด้านการกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน 4) ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

1.1 ด้านสภาพและปัญหาการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

1.1.1 ด้านสภาพการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ทัศนคติ ครูคิดว่าสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์เป็นวิชาที่นักเรียนชอบเรียน เนื่องจากเป็นงานภาคปฏิบัติ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียน นอกจากนี้ยังฝึก

ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออกทางความคิดของตนเองได้

เด็กชอบถ้าเป็นวิชาอื่นบางที่เขาก็จะเบื่อ แต่ถ้าเป็นศิลปะ เขาจะสนใจอยากทำ
คงเป็นงานปฏิบัติและเป็นงานที่เขาสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ

ครูโรงเรียนที่ 1

เด็กเขาชอบ ถ้าให้วาด เขาจะนั่งทำของเขาได้ มีประโยชน์นะช่วยให้เด็กเป็นคน
กล้าแสดงออกและก็มีจินตนาการ

ครูโรงเรียนที่ 3

หน้าที่ความรับผิดชอบ ครูมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อจำนวนชั่วโมงสอนมาก
โดยเฉลี่ย 26 คาบต่อสัปดาห์ สาเหตุที่ครูต้องรับผิดชอบต่อสอนจำนวนมากเนื่องจากจำนวนครูไม่
เพียงพอกับนักเรียน ครูบางท่านต้องรับผิดชอบต่อสอนหลายวิชาโดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก
ครูต้องรับผิดชอบต่อสอนทุกวิชาในสายชั้นที่ตนเองรับผิดชอบ

สอนเยอะมาก ทำให้ไม่ค่อยมีเวลา ส่วนใหญ่ว่างวันละ 1 ชั่วโมง การบ้านที่ต้อง
ตรวจก็มากแล้ว เวิร์ประจำวันอีก เวลาที่จะคิดทำสื่อการสอน หรือเตรียมกิจกรรมให้เด็ก
ไม่ต้องคิดเลย

ครูโรงเรียนที่ 1

พี่สอน 30 คาบต่อสัปดาห์ สอนทุกวิชา เป็นอย่างนี้มาตั้งนานแล้ว แต่ตอนนี้ก็มี
ครูภาษาอังกฤษมาช่วย 1 คน โรงเรียนเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ก็ต้องเป็นอย่างนี้ไม่ได้
ว่างหรอก ต้องนั่งอยู่กับเด็กตลอด

ครูโรงเรียนที่ 3

การจัดทำแผนการสอน ในโรงเรียนที่ 1 การจัดทำแผนการสอนครูจัดทำขึ้นโดย
ยึดกำหนดการสอนที่จัดทำร่วมกันจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและวางแผนการจัดกิจกรรม
ในชั้นเรียน จากประสบการณ์และความถนัดของตนเอง โรงเรียนที่ 2 จัดทำแผนการสอนด้วย
ตนเองโดยยึดจากแบบเรียน และคู่มือการจัดทำแผนการสอน โรงเรียนที่ 3 ครูไม่ได้จัดทำ
แผนการสอน เนื่องจากครูรับผิดชอบสอนหลายวิชา โดยโรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการ
สอนปีการศึกษาละ 1 วิชาในปีการศึกษา 2546 ครูโรงเรียนที่ 3 รับผิดชอบทำแผนการสอนวิชา
ภาษาไทย

การทำแผนการสอนจะยึดจากหลักสูตรสถานศึกษาที่ทำด้วยกันจากครูทั้ง 3

โรงเรียนว่าสอนเรื่องอะไรบ้าง ก็คาบ ส่วนกิจกรรมจะคิดเอง ตามความถนัด เพราะคิดว่า ถ้าเราสอนในสิ่งที่ตนเองทำได้ก็ก็จะสามารถถ่ายทอดให้นักเรียนเข้าใจได้

ครูโรงเรียนที่ 1

แผนการสอนที่ไม่ได้ทำ เพราะพี่สอนหลายวิชา ปีนี้พี่ทำวิชาภาษาไทย เขาให้ทำปีละวิชา จนกว่าจะครบ แล้วพี่เพิ่งย้ายมาอยู่ ป.4 ตอนอยู่ ป.1 ทำเกือบครบแล้วแต่พอย้าย ก็เลยต้องมาเริ่มต้นใหม่

ครูโรงเรียนที่ 3

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดจาก ประสิทธิภาพและความถนัดของครูเป็นหลัก ใช้สื่อประกอบการสอนน้อย ครูที่ไม่มีประสิทธิภาพ การสอนศิลปะ จัดกิจกรรมโดยศึกษาตัวอย่างจากหนังสือแบบเรียน การสอนใช้วิธีการสาธิตการปฏิบัติงานให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยตนเอง แต่จะสาธิตเฉพาะกิจกรรมที่ครูสามารถทำได้ดี บางกิจกรรมที่ครูไม่ถนัดจะใช้วิธีการให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียน หรือให้เพื่อนที่มีความสามารถเป็นผู้สอน

กิจกรรมส่วนใหญ่ก็สอดคล้องกับแผนการสอนแต่ไม่ถึงกับทั้งหมด โดยส่วนตัว ถนัดกับการคิดกิจกรรมให้นักเรียนเองไม่ยึดหนังสือเท่าไร เพราะบางครั้งรูปแบบกิจกรรมในหนังสือไม่เหมาะกับนักเรียน แต่ถ้าในด้านความรู้จะใช้หนังสือเรียนเป็นหลัก

ครูโรงเรียนที่ 1

เราไม่ได้เรียนมาด้านนี้ บางที่เราไม่สามารถทำให้เด็กดูได้ ก็ใช้วิธีการสั่งงานให้เขาทำ ว่าให้นักเรียนวาดภาพสัตว์ มีสัตว์อะไรบ้าง ก็ให้เขาวาดไป

ครูโรงเรียนที่ 2

กิจกรรมส่วนใหญ่พี่จะดูจากในหนังสือเรียน เขาจะมีบอกมาให้ทำอย่างไร อย่างการปั้นรูปสัตว์ เราก็จะบอกให้เด็กปั้น บางทีก็จะปั้นให้เขาดู เด็กเขาก็ปั้นตามบางคนก็ทำได้ดี อย่างปั้นจะเข้เขาก็ปั้นได้เหมือน ให้สีได้เหมือนจะเข้จริงๆ

ครูโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

ทัศนคติ นักเรียนโรงเรียนที่ 1 และ 3 ชอบเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์เนื่องจากชอบลักษณะของวิชาเป็นกิจกรรมที่ใช้ความคิด จินตนาการในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะและทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในระหว่างปฏิบัติงาน ส่วนนักเรียน

โรงเรียนที่ 2 ไม่ชอบเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ เนื่องจากรู้สึกว่าเป็นวิชาที่ยาก สถานที่เรียนไม่สะดวก และครูประจำวิชาเข้มงวดในการเรียน

ไม่ชอบเลย เพราะมันยาก สถานที่เรียนก็ร้อน ครูก็ดุ

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ชอบเรียน เพราะสนุก ครูไม่บังคับขอบวาดรูปและก็ปั้น

นักเรียนโรงเรียนที่ 3

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดกิจกรรมโดยยึดเนื้อหาจากหนังสือเรียน แบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมออกเป็น 4 ประเภท คือ การวาดภาพ ภาพพิมพ์ การปั้น และการสร้างสรรค์วัสดุ ในบางโรงเรียนกิจกรรมในชั้นเรียนจัดขึ้นจากความต้องการของครูผู้สอน วิธีการการสอนส่วนใหญ่ครูเป็นผู้สาธิตการปฏิบัติงานและให้นักเรียนปฏิบัติงานตามความคิดและจินตนาการของตนเอง นอกจากนี้ยังมีการนำเนื้อหาวิชาอื่นๆ บูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ส่วนใหญ่ครูจะพูด สอนและก็ทำให้ดู แล้วก็ให้ทำงานตามความคิดของนักเรียน
อย่างอิสระ แต่อย่าทำให้ง่ายจนเกินไป

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

1.2 ด้านปัญหาการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

หน้าที่ความรับผิดชอบ ครูมีหน้าที่ความรับผิดชอบมาก โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีขนาดเล็กครูรับผิดชอบสอนหลายวิชา ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมกิจกรรมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการสอนลดลง ประกอบกับเป็นช่วงระยะเวลาที่โรงเรียนเข้ารับการประเมินภายนอก ต้องเตรียมเอกสาร และจัดทำข้อมูลประกอบการประเมินจึงทำให้มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น

สอนเยอะมาก ทำให้ไม่ค่อยมีเวลา ส่วนใหญ่ว่างวันละ 1 ชั่วโมง การบ้านที่ต้องตรวจก็มากแล้ว เวิร์ประจำวันอีก เวลาที่จะคิดทำสื่อการสอน หรือเตรียมกิจกรรมให้เด็ก
ไม่ต้องคิดเลย

ครูโรงเรียนที่ 1

ความสามารถในการสอน ครูจบการศึกษาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอนทำให้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ไม่เต็มที่ ส่วนใหญ่จะสอนจากประสบการณ์ที่เคยเรียนหรือยึดจากหนังสือแบบเรียน

การสอนส่วนใหญ่ยึดจากหนังสือเรียน เป็นตัวอย่าง ถ้าส่วนไหนที่ครูอธิบายไม่ได้ก็จะให้นักเรียนที่เก่งทำให้เพื่อนดู

ครูโรงเรียนที่ 3

ผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียน เนื่องจากเป็นวิชาที่ผ่อนคลายความตึงเครียด ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และแสดงออกทางสุนทรียภาพ แต่มีปัญหาด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เช่น การเตรียมอุปกรณ์ การส่งผลงาน และความสนใจในการเรียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากทั้งความรับผิดชอบ การเอาใจใส่ของนักเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

เด็กชอบไม่เอาอุปกรณ์มา บางครั้งห้องหนึ่งเอามาแปดเก้าคน ทำงานก็ไม่ได้ เพราะไม่มีอุปกรณ์ พอถามก็บอกว่าลืม ไม่รู้จะแก้ปัญหาอย่างไร จนตอนหลังต้องเตรียมอุปกรณ์มาให้เอง

ครูโรงเรียนที่ 1

เด็กชอบพูดคุย ชอบเล่น บางคนก็ไม่เอาอุปกรณ์มา ลืมบ้าง ไม่มีเงินบ้าง เราก็พยายามให้เขามี แบ่งเอาจากเพื่อนในห้องแต่บางคนก็ไม่ยอมทำ

ครูโรงเรียนที่ 3

ห้องปฏิบัติงาน โรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติงานให้นักเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นห้องปฏิบัติงานแทน แต่ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้พื้นที่ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติทำให้ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรม

โรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติงานให้ เวลาที่ทำงานลำบากมาก กว่าที่เด็กที่เรียนชั้น 4 จะเดินลงมาล้างจานสีที่ชั้น 1 นักเรียนมีจำนวนมากยิ่งทำให้ห้องมีขนาดเล็กพื้นที่ใช้สอยก็ไม่สะดวก เพราะฉะนั้นเวลาที่ทำกิจกรรมจึงดูวุ่นวายและสร้างระเบียบให้กับเด็กไม่ได้ เพราะสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการสร้างนิสัย

ครูโรงเรียนที่ 1

โรงเรียนไม่มีห้องทำงานให้ ก็จะใช้พื้นที่บริเวณข้างล่าง เวลาทำงานเขาจะนั่งที่ม้านิน หรือบางคนก็อาจจะไปนั่งทำที่โรงอาหาร

ครูโรงเรียนที่ 2

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

ห้องปฏิบัติงาน โรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติงานให้นักเรียน จึงทำให้การเรียนการสอนไม่สะดวก

ไม่ชอบเรียน เพราะครูชอบให้นั่งตากแดด พอ 11 โมงแดดมันมา ก็จะมีร้อนมาก

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ความสามารถในการสอนของครู ครูผู้สอนไม่มีความรู้ด้านสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ การสอนส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ที่เคยเรียน ดังนั้นเมื่อครูต้องสอนในสิ่งที่ไม่ถนัด ทำให้การเรียนการสอนจึงไม่ประสบความสำเร็จ

บางครั้งครูก็อธิบายไม่รู้เรื่อง

ครูอธิบายนิดเดียวแล้วก็สั่งงาน

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ความเข้มงวดของครูผู้สอน ครูผู้สอนเข้มงวดนักเรียนในด้านของคุณลักษณะนิสัย เช่น ความรับผิดชอบในการทำงาน ความตั้งใจเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความกังวลและไม่สนุกกับการเรียน

ไม่ชอบเรียน เพราะครูดุมาก งานต้องส่งไม่ส่งก็โดน เวลาระบายสีก็ต้องระบายจนมองไม่เห็นกระดาษสีขาว

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

1.1 ด้านสภาพและปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์

1.2.1 ด้านสภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะด้านทัศนศิลป์

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

การประเมินผลครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลโดยครูเป็นผู้ประเมินจากผลงานของนักเรียน บางโรงเรียนมีการประเมินผลงานควบคู่กับคุณลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน เช่น การตรงต่อเวลา การรักษาความสะอาด ซึ่งการประเมินผลไม่มีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน แต่เป็นการประเมินโดยพิจารณาจากความรู้สึกและประสบการณ์ของครูผู้สอน บางโรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน แต่ไม่ได้ใช้ในการประเมินผลนักเรียนทุกครั้ง จะกำหนดเกณฑ์การประเมินเฉพาะกิจกรรมเรื่องการเขียนภาพระบายสี การพิมพ์ภาพ การกำหนดค่าของคะแนนเป็น

ตัวเลข บางโรงเรียนไม่ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน แต่ใช้วิธีการเซ็นชื่อตรวจสอบการส่งงานของนักเรียน

บางครั้งก็มีเกณฑ์ให้เขาว่า คะแนน 10 เต็ม ครูวัดจากรายการอะไรบ้าง ซึ่งก็คิดว่าดีเพราะเด็กเขาจะรู้ได้อย่างชัดเจนว่าข้อบกพร่องเขามาจากไหน

ครูโรงเรียนที่ 1

ส่วนใหญ่แล้วจะไม่ให้คะแนนจะใช้วิธีเซ็นชื่อเอา

ครูโรงเรียนที่ 2

เกณฑ์ พี่ไม่ได้บอกเขาหรอก ส่วนใหญ่เราจะดูจากความสวยงาม ความประณีต และก็การส่งงาน แล้วก็ให้คะแนนเขาไป บางทีเขาก็มีมาถามว่าทำไมได้คะแนนน้อย เราก็อธิบายเขาไป แต่ถ้ามีเกณฑ์บอกรายละเอียดก็น่าจะดีนะเขาจะได้รู้ข้อบกพร่องของเขา

ครูโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

การประเมินผลของครูโรงเรียนที่ 1 และ 3 ใช้วิธีการประเมินผลโดยการให้คะแนน ในโรงเรียนที่ 1 มีครูมีเกณฑ์การให้คะแนนเรื่องการเขียนภาพพระบายสี การพิมพ์ภาพ ส่วนครูโรงเรียนที่ 3 ไม่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ส่วนโรงเรียนที่ 2 ครูไม่ให้คะแนนแต่ใช้วิธีการตรวจผลงานด้วยการเซ็นชื่อกำกับลงบนผลงานนักเรียน

คิดว่าคะแนนที่ครูให้ก็ยุติธรรมดี บางครั้งสงสัยก็ถามครู ครูเขาก็จะบอกว่าทำไมถึงได้คะแนนน้อย

นักเรียนโรงเรียนที่ 3

ส่วนใหญ่ครูเขาจะเซ็นชื่อให้ เขาไม่ให้คะแนน บางครั้งก็อยากรู้ว่าทำแล้วได้คะแนนเท่าไร

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

การประเมินผลของครูใช้วิธีการให้คะแนนเป็นตัวเลขในโรงเรียนที่ 1 และ 3 ส่วนโรงเรียนที่ 2 ครูไม่ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน แต่เซ็นชื่อตรวจสอบการส่งงานของนักเรียน ผู้ปกครองพอใจในรูปแบบการประเมินผลของครู แต่ผู้ปกครองในโรงเรียนที่ 2 ต้องการให้ครูประเมินผลงานนักเรียนเพื่อให้ทราบถึงความสามารถของนักเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้น และต้องการให้ครูอธิบายข้อบกพร่อง เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขการทำงานของตนเอง

อยากให้ครูเขาให้คะแนนเด็กเราจะรู้ความสามารถของลูก ถ้าตรงไหนไม่ดีเราจะได้บอกเขาได้ว่า หนูต้องปรับปรุงตรงนี้นะ เขาจะได้ดีขึ้น

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 2

ครูเขาไม่ให้คะแนน แต่จะเซ็นชื่อในสมุดของเด็ก ก็เคยถามครูประจำชั้นว่าทำไมครูไม่ให้คะแนน ครูเขาก็บอกว่าครูที่สอนเขาไม่ยอมให้เด็กรู้คะแนนเพราะจะมาเปรียบเทียบกับว่าใครได้มากกว่าน้อยกว่าแล้วจะทำให้ทะเลาะกัน เราก็เข้าใจ

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 3

1.2.2 ด้านปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้

ทัศนศิลป์

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

การประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน การประเมินผลของครูใช้วิธีประเมินแบบอิงกลุ่ม โดยนำผลงานของนักเรียนเปรียบเทียบกับเพื่อนในห้อง แต่ในสภาพความเป็นจริงนักเรียนส่งงานในระยะเวลาที่ต่างกันการประเมินผลแบบอิงกลุ่มจึงไม่ได้มาตรฐาน และครูบางท่านไม่ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน แต่ตัดสินผลการประเมินจากความรับผิดชอบในการส่งงาน

ส่วนใหญ่งานจะแยกออกเป็นกองๆ ว่ากองไหนดีไม่ดี แล้วค่อยให้คะแนน แต่เด็กมักส่งงานไม่พร้อมกันทำให้บางครั้งผลงานคุณภาพเท่ากันแต่ไปอยู่ในกลุ่มแรกที่คุณภาพงานดีเลยทำให้งานได้คะแนนน้อยกว่ากลุ่มหลังๆ

ครูโรงเรียนที่ 1

ใช้วิธีการตรวจงานโดยให้ลายเซ็น ไม่ได้ให้คะแนน เพราะถ้าให้เป็นคะแนนเดี๋ยวเขาก็จะเปรียบเทียบกับเพื่อนทำให้มีปัญหา วิชาศิลปะเป็นวิชาที่ไม่ได้ซีเรียสอะไรก็เลยให้คะแนนค่อนข้างมาก ไม่ให้เด็กตกเพราะจะได้เป็นกำลังใจให้กับเด็ก

เวลาให้คะแนนเก็บ จะดูเอาว่าเด็กคนไหนส่งงาน มีความรับผิดชอบ ก็จะทำให้มาก คนไหนที่ไม่ส่งงานก็จะให้น้อย แต่จำได้นะว่าคนไหนส่งงานไม่ส่งงานเพราะเราสอนเขาจะจำได้

ครูโรงเรียนที่ 2

ขาดเกณฑ์การประเมินผล การประเมินผลของครูจะยึดจากความรู้สึกและประสบการณ์ของครู ไม่กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ทำให้คะแนนที่ได้ขาดความน่าเชื่อถือ

เวลาให้คะแนนไม่มีเกณฑ์บอกรายละเอียดเขาหรอก ไม่ได้ทำ แต่ถ้าทำก็น่าจะดีนะเขาจะได้รู้ว่าตรงไหนเขาทำได้ตรงไหนไม่ได้

ครูโรงเรียนที่ 3

ครูประเมินผลจากผลงาน ครูประเมินจากผลงานของนักเรียนมากกว่าการปฏิบัติงาน เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ทำให้ครูไม่มีเวลาในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักเรียน

นักเรียนมีจำนวนมาก ส่วนใหญ่เลยให้คะแนนจากผลงานเพราะเราใช้เวลาในการดูได้นานกว่าการทำงานในห้องเรียน

ครูโรงเรียนที่ 2

ขาดข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน ในการประเมินผลครูผู้สอนให้คะแนน โดยไม่บอกรายละเอียดของจุดดีและจุดบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักเรียน เนื่องจากครูมีภาระงานประกอบนักเรียนมีจำนวนมาก จึงไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นรายบุคคลได้

ขึ้นอยู่กับช่วงเวลามากกว่า ถ้ามีเวลามากพอก็อยากเขียนถ้าให้เด็กรู้ข้อบกพร่องของตนเองก็น่าจะช่วยส่งเสริมให้เขาพัฒนาตนเองมากขึ้น แต่บางทีก็ขึ้นอยู่กับเขาว่าเขาสนใจที่จะปรับปรุงการทำงานของตนเองหรือเปล่า

ครูโรงเรียนที่ 1

บางครั้งตรวจงานไม่ทัน ก็เลยให้แต่คะแนนว่าเขาได้เท่าไร ส่วนรายละเอียดอื่นๆ เช่นสิ่งที่เขาควรแก้ไขก็ไม่ได้เขียน

ครูโรงเรียนที่ 3

ขาดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เนื่องจากไม่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ขาดแนวทางในการประเมินผล และไม่เคยเข้ารับการอบรมทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

เราไม่ได้มีความรู้ด้านนี้ การที่จะให้มองเห็น เข้าใจการทำงานของเด็กบางครั้ง เราไม่รู้ เรายึดจากบทเรียน เวลาที่ให้คะแนนเราก็ให้ตามความรู้ที่เราเคยเรียนมา

ครูโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

ต้องการผลการประเมินจากการปฏิบัติงาน นักเรียนต้องการให้ครูประจำวิชาประเมินผลการทำงาน เพื่อให้รู้คุณภาพของผลงานตนเอง

ไม่ดี อยากให้ครูเขียนคะแนนให้ บางครั้งหนูไม่รู้คะแนนถ้ารู้คะแนนเราก็จะได้นำไปปรับปรุง

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ขาดข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน นักเรียนต้องการให้ครูบอกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน เนื่องจากต้องการนำข้อมูลไปปรับปรุงการทำงานของตนเอง

อยากให้ครูบอกว่าทำดีไม่ดีตรงไหนจะได้แก้ไขได้ถูก

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ขาดเกณฑ์การประเมินผล นักเรียนต้องการให้ครูกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและอธิบาย ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องในการทำงานของตนเองได้

ครูน่าจะบอกเกณฑ์เพื่อจะได้นำไปปรับปรุง

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ขาดข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน ผู้ปกครองต้องการให้ครูผู้สอนอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการทำงาน ofนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีความรู้ความสามารถด้านสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ เมื่อนักเรียนถามถึงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน ผู้ปกครองไม่สามารถอธิบายให้กับนักเรียนได้

อยากให้ครูเขียนอธิบายรายละเอียดให้ว่าเด็กทำไม่ดีตรงไหน เวลาที่เด็กกลับบ้านไป ผู้ปกครองดูสมุดก็จะรู้และคอยดูให้เขาทำงานให้ดีขึ้นได้

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 1

บางครั้งลูกมาถามแม่ทำไมหนูถึงได้ 6 คะแนน เราก็ตอบลูกไม่ถูกกว่าทำไม เพราะเราไม่ได้เรียนมา เราไม่มีความรู้ ถ้าครูที่สอนเขาจะรู้มากกว่าเรา

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 3

การประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 2 เห็นว่าการที่ครูไม่ให้คะแนนนักเรียนในการปฏิบัติงานแต่ละครั้งทำให้ครูไม่มีคะแนนเก็บ ดังนั้นคะแนนสรุปผลการเรียนปลายภาคเรียนจึงขาดความน่าเชื่อถือ

คิดว่า คะแนนไม่น่าเชื่อถือ เพราะครูเขาไม่ได้ให้คะแนนเวลาที่เด็กทำงานแต่ละครั้ง

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ตารางเปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการเรียนการสอนสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

รายการ	ครูผู้สอน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	สรุป
ด้านสภาพการเรียน การสอน	ทัศนคติ สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้าน ทัศนศิลป์เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ การแสดงออก และเป็น กิจกรรมที่ ผ่อนคลายความตึงเครียด ในการเรียนให้กับนักเรียน	ทัศนคติ ลักษณะของวิชาที่เป็น กิจกรรมที่ใช้ความคิด จินตนาการและ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดใน บางโรงเรียนไม่ชอบเรียนเนื่องจากรู้สึก ว่าเป็นวิชาที่ยาก สถานที่เรียนไม่ สะดวก และครูประจำวิชาเข้มงวดใน การเรียน		ทัศนคติ วิชาศิลปะเป็นวิชาที่ใช้ ความคิดในการสร้างสรรค์งาน ซึ่ง นอกจากจะได้รับความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด ยังช่วย ให้ได้ใช้จินตนาการและฝึกทักษะ ในการทำงานให้กับนักเรียน
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจัด กิจกรรมการสอนโดยยึดจาก ประสบการณ์และหนังสือแบบเรียน ใช้ สื่อการสอนน้อย การสอนใช้วิธีการ สาธิตให้ นักเรียนดูเป็นแบบอย่าง	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดกิจกรรมโดยยึดเนื้อหา จากหนังสือเรียน การสอนส่วนใหญ่ ครูเป็นผู้สาธิตการปฏิบัติงานและให้ นักเรียนปฏิบัติงานตามความคิดและ จินตนาการของตนเอง		การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนยึดเนื้อหาจากแบบเรียน ในการจัดกิจกรรม การสอนใช้ วิธีการสาธิตจากประสบการณ์ของ ตนเอง จากนั้นจึงมอบหมายงาน ให้นักเรียนปฏิบัติตามความคิดของ ตนเอง
	หน้าที่ความรับผิดชอบ ครูมีหน้าที่ ความรับผิดชอบมาก และครูบางท่าน ต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชา			หน้าที่ความรับผิดชอบ ครูมีหน้าที่ รับผิดชอบสอนหลายวิชา เนื่องจาก มีจำนวนครูไม่เพียงพอกับความ ต้องการ

รายการ	ครูผู้สอน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	สรุป
ด้านสภาพการเรียนรู้ การสอน	การจัดทำแผนการสอน ครูจัดทำ แผนการสอนจากประสบการณ์ ฝีมือ การจัดทำแผนการสอน และความถนัด ของ ตนเอง ในบางโรงเรียนไม่ได้จัดทำ แผนการสอน เนื่องจากครูทำแผนการ สอนวิชาอื่น			การจัดทำแผนการสอน ครูจัดทำ แผนการสอน โดยเนื้อหาที่ใช้ใน การจัดกิจกรรมยึดจากเนื้อหาใน แบบเรียน ฝีมือการจัดทำแผนการ สอน และจากประสบการณ์ ความ ถนัดของตนเอง ครูบางโรงเรียน ไม่ได้ทำแผนการสอนเนื่องจากสอน หลายวิชา
ด้านปัญหาในการเรียน การสอน	ความสามารถในการสอน ครูไม่ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่มีความรู้ด้าน ศิลปะ ส่วนใหญ่จะสอนจาก ประสบการณ์ของตนเอง	ความสามารถในการสอน ในบาง กิจกรรมครูอธิบายนักเรียนไม่เข้าใจ กิจกรรมส่วนใหญ่ให้นักเรียนปฏิบัติ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ครูผู้สอนบาง ท่านเข้มงวดกับนักเรียนในด้านของ ความรับผิดชอบในการทำงาน ทำให้นักเรียนเกิดความกังวลและไม่ สนุกกับการเรียน		ความสามารถของผู้สอนและ ผู้เรียน ครูไม่มีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอนการ สอนส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ ของตนเอง และครูเข้มงวดในการ ทำงานทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย
	ผู้เรียน นักเรียนขาดความรับผิดชอบใน การเรียนรู้ เช่น การเตรียมอุปกรณ์ การ ส่งผลงาน และไม่ตั้งใจเรียน	ผู้เรียน นักเรียนบางคนไม่ชอบเรียน เนื่องจากเป็นวิชาที่ไม่ถนัด		ผู้เรียน นักเรียนบางกลุ่มไม่ชอบ เรียนเนื่องจากไม่ถนัดด้านศิลปะ และนักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจเรียน

รายการ	ครูผู้สอน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	สรุป
ด้านปัญหาในการเรียนการสอน	ห้องปฏิบัติงาน โรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมจึงไม่สะดวก	ห้องปฏิบัติงาน สถานที่เรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เนื่องจากไม่มีห้องปฏิบัติงาน		ห้องปฏิบัติ ไม่มีห้องปฏิบัติงานเฉพาะ
	หน้าที่ความรับผิดชอบ ครูมีภาระงานมาก ประกอบกับเป็นช่วงเวลาที่โรงเรียนเข้ารับการประเมินภายนอก ทำให้ประสิทธิภาพในการสอนลดลง			หน้าที่ความรับผิดชอบ ครูมีหน้าที่ความรับผิดชอบมาก สอนหลายวิชาและเตรียมความพร้อมสำหรับรับการประเมินภายนอก
ด้านสภาพการประเมินผล	ผู้ประเมิน ครูเป็นผู้ประเมินผลทุกด้านของการปฏิบัติงาน	ผู้ประเมิน ครูเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน	ผู้ประเมิน ครูเป็นผู้ประเมินผลงาน	ผู้ประเมิน ครูเป็นผู้ประเมินผลงาน
	วิธีการประเมิน ใช้วิธีการประเมินผลจากผลงานของนักเรียนและคุณลักษณะนิสัยในการเรียน	วิธีการประเมิน ประเมินผลจากผลงานของนักเรียน ในบางโรงเรียนไม่ประเมินผลงาน	วิธีการประเมิน ประเมินผลจากผลงานของนักเรียนเป็นหลัก	วิธีการประเมิน ครูประเมินผลจากผลงานนักเรียนและคุณลักษณะนิสัยในการเรียน ในบางโรงเรียนประเมินจากการส่งงาน
	เกณฑ์การประเมิน ใช้การพิจารณาจากความรู้สึกและประสบการณ์ของครูผู้สอน ในบางโรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน แต่ไม่ได้ใช้ในการประเมินผลนักเรียนทุกครั้ง	เกณฑ์การประเมิน ขาดเกณฑ์การประเมินผล บางโรงเรียนมีเกณฑ์การประเมินผลการทำงานแต่เฉพาะบางชิ้นงาน	เกณฑ์การประเมิน ไม่มีเกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การประเมิน ไม่มีเกณฑ์ในการประเมินผล ส่วนใหญ่ตัดสินผลงานจากประสบการณ์และความรู้สึกส่วนตัว บางโรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์แต่ไม่ได้ใช้ตัดสินผลงานทุกครั้ง

รายการ	ครูผู้สอน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	สรุป
ด้านสภาพการประเมินผล	การกำหนดค่าของคะแนน เป็นตัวเลข บางโรงเรียนไม่ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน แต่ใช้วิธีการเห็นชื่อตรวจสอบการส่งงานของนักเรียน	การกำหนดค่าของคะแนน ให้คะแนนเป็นตัวเลข	การกำหนดค่าของคะแนน ให้คะแนนเป็นตัวเลข บางโรงเรียนไม่ให้คะแนนแต่ใช้วิธีการเห็นชื่อลงบนผลงานนักเรียน	การกำหนดค่าของคะแนน เป็นตัวเลข
ด้านปัญหาการประเมินผล	ขาดข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน ในการประเมินผลครูผู้สอนให้คะแนน แต่ไม่ได้บอกรายละเอียดของจุดดีและจุดอ่อนในผลงานของนักเรียน	ขาดข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน นักเรียนต้องการให้ครูบอกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน เนื่องจากต้องการนำข้อมูลไปปรับปรุงการทำงานของตนเอง	ขาดข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน ผู้ปกครองต้องการให้ครูผู้สอนอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักเรียน เพื่อนำไปแนะนำการทำงาน of นักเรียน	ขาดข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการทำงาน ครูไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานซึ่งทำให้นักเรียนไม่รู้ข้อบกพร่อง หรือจุดดีที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงการทำงาน
	ขาดเกณฑ์การประเมินผล การประเมินผลของครูจะยึดจากความรู้สึกของครูเป็นหลัก ไม่กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน	ขาดเกณฑ์การประเมินผล นักเรียนต้องการให้ครูบอกเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงาน		ขาดเกณฑ์การประเมินผล ครูผู้สอนไม่มีเกณฑ์ในการประเมินผลการตัดสินผลงานใช้ประสบการณ์และความรู้สึกส่วนตัว
	การประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ใช้วิธีประเมินแบบอิงกลุ่ม โดยวัดคุณภาพของงานจากนักเรียนในห้อง แต่ นักเรียนส่งงานในระยะเวลาที่ต่างกัน ทำผลการประเมินไม่ได้มาตรฐาน และครูบางท่านให้คะแนนนักเรียนโดยไม่มี การประเมินผล		การประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ครูไม่ให้คะแนนนักเรียนในการปฏิบัติงานแต่ครั้งทำให้ขาดความน่าเชื่อถือของคะแนน	การประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากครู ประเมินผลงานนักเรียนโดยอิงกลุ่ม ในกรณีที่นักเรียนส่งงานในเวลาที่แตกต่างกัน ทำให้ผลการประเมินไม่เที่ยงตรง และในบางโรงเรียนไม่มีการเก็บคะแนนจากการปฏิบัติงาน

รายการ	ครูผู้สอน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	สรุป
ด้านปัญหาการประเมินผล	ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เนื่องจากไม่มีประสบการณ์ความรู้และไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผล			ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลงานศิลปะ
	ครูประเมินผลจากผลงาน โดยไม่ได้ตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียน			ครูประเมินผลจากผลงาน ครูยึดประเมินผลจากตัวผลงานมากกว่าการปฏิบัติงานในชั้นเรียน
		ต้องการผลการประเมินจากการปฏิบัติงาน นักเรียนต้องการให้ครูประจำวิชาประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้รู้คุณภาพของผลงานตนเอง		ต้องการผลการประเมินจากการปฏิบัติงาน นักเรียนต้องการให้ครูประจำวิชาประเมินผลการปฏิบัติงาน
			รูปแบบการประเมิน ผู้ปกครองต้องการให้รูปแบบการประเมินผลเป็นรูปแบบข้อความและ ตัวเลข เนื่องจากเข้าใจได้ง่าย	รูปแบบการประเมิน ผู้ปกครองต้องการให้ประเมินผลในรูปแบบข้อความและตัวเลข

จากสภาพ ปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดงสามารถสรุปผลได้ดังนี้ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ส่วนใหญ่ขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนศิลปะ การทำแผนการสอนจัดทำขึ้นโดยยึดคู่มือการจัดทำแผนการสอนมากกว่าการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ครูไม่เตรียมกิจกรรมการสอนเนื่องจากมีภาระงานมาก กิจกรรมที่จัดขึ้นจะยึดจากหนังสือแบบเรียนและกิจกรรมที่ครูถนัด วิธีการสอนใช้การสาธิตการปฏิบัติงานให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความคิดของตนเอง ครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ เนื่องจากเป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียน ด้านการประเมินผลครูเป็นผู้ประเมินผล โดยประเมินจากผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นและคุณลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน ชาติเกณฑ์การประเมิน ให้คะแนนเป็นตัวเลข นักเรียนและผู้ปกครองยอมรับผลการประเมินของครูผู้สอน แต่ต้องการให้ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2) ด้านแหล่งประเมิน

2.1 ผู้ประเมิน

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ครูคิดว่าผู้ที่มีความมีส่วนร่วมในการประเมิน คือ ครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง เพราะเกิดจากความคิดของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน คะแนนที่ได้จากการประเมินมีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การให้นักเรียนประเมินตนเองทำให้ครูเข้าใจความคิดของนักเรียน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับ ครู ผู้ปกครอง นักเรียนมีกำลังใจและช่วยกระตุ้นการทำงานทำให้ผลงานของนักเรียนมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น แต่การประเมินจากหลายแหล่งอาจก่อให้เกิดปัญหาคือ 1) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับครู 2) นักเรียนประเมินผลงานของตนเองสูงเกินความเป็นจริง ผู้ประเมินมีมาตรฐานในการประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงานไม่เท่ากัน โดยครูเสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง กำหนดอัตราส่วนคะแนนที่นักเรียนประเมินผลงานของตนเองน้อย และกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ประเมินเข้าใจตรงกัน

การให้คะแนนจากหลายแหล่งน่าจะดี ถ้าให้เด็กประเมินงานของเขาเองบางครั้งครูก็อาจจะได้มุมมองใหม่ๆเพิ่มมากขึ้น เช่น เด็กบางคนอาจวาดภาพไม่สวยแต่เขาประเมินว่างานของเขาดี เราก็น่าจะรับฟัง เพราะเขาถ่ายทอดความคิดของเขาออกมาอย่างเต็มศักยภาพแล้ว ซึ่งตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการให้เด็กมีความคิด

สร้างสรรค์จินตนาการ อยากให้การทำงาน ศิลปะของเด็กเป็นการส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์มากกว่าที่จะเน้นการสร้างผลงานสวยๆ ตามความคิดของครูคนเดียว

ครูโรงเรียนที่ 1

ถ้าให้คนอื่นให้คะแนนด้วยน่าจะดี เพราะเป็นความคิดที่หลากหลายมาจาก
หลายๆแหล่ง คะแนนน่าจะเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น

ครูโรงเรียนที่ 2

ดี ช่วยให้เด็กมีกำลังใจในการทำงาน แม่ให้หนูเท่านี้ ครูให้เท่านี้ ทำให้ผลงานมี
คุณค่าเพิ่มมากขึ้น มีความภาคภูมิใจว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการให้คะแนน

ถ้าให้ครูคนเดียวก็เท่านั้น แต่ถ้าเขาไปให้ผู้ปกครองดู เพื่อนดู ก็จะเกิดการ
กระตุ้นให้มีความสนใจในการทำงานขึ้นไป จะเพิ่มความระมัดระวัง ความละเอียดก็จะ
ตามมา

บางที่ผู้ปกครองก็ไม่ให้ความร่วมมือ เด็กบอกแม่ไม่ว่าง ไม่อยู่ ตรงนี้ก็เป็นปัญหา
ที่ครูต้องเน้นย้ำกับผู้ปกครอง

ถ้าเราต้องอธิบายให้เด็ก หรือผู้ปกครองเข้าใจตรงกันว่า การให้คะแนนวัดจาก
อะไร สีสัน ความสวยงาม เพราะถ้าเข้าใจตรงกัน คะแนนจะน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น

ครูโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

จากการสัมภาษณ์นักเรียนโรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 3 มีความคิดเห็นตรงกันว่า
ผู้ที่ควรมีส่วนร่วมในการประเมิน คือ ครู เพื่อน นักเรียน และผู้ปกครอง แต่ควรให้อัตราส่วน
คะแนนที่นักเรียนประเมินผลงานของตนเองน้อย ส่วนโรงเรียนที่ 2 คิดว่าควรให้ครู เพื่อน และ
ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินแต่ไม่ควรให้นักเรียนประเมินตนเอง เนื่องจากนักเรียนอาจให้คะแนน
ตนเองสูงซึ่งจะทำให้คะแนนที่ได้ไม่น่าเชื่อถือ ในด้านของประโยชน์ที่เกิดจากการประเมิน
นักเรียนคิดว่าช่วยให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน ทั้งจากการประเมินผลงานตนเอง
และการประเมินผลงานของเพื่อน คะแนนมีความน่าเชื่อถือ และยังช่วยให้ผู้ปกครองรับทราบผล
การปฏิบัติงานรวมทั้งให้คำแนะนำแก่นักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาคุณลักษณะนิสัยในด้าน
การกล้าแสดงออก ความมีเหตุผล ความยุติธรรม

ดีเพราะคนอื่นจะได้มีส่วนร่วมในการให้คะแนน คะแนนน่าเชื่อถือ และเราก็จะรู้
ความแตกต่างพวกข้อบกพร่องของเพื่อน ก็สามารถเอามาเป็นสิ่งที่ต้องระวังได้

นักเรียนโรงเรียนที่ 1

ถ้าให้ประเมินตัวเองเราก็จะเอาเปรียบเพื่อน จะเอาก็คะแนนก็ได้

เพื่อนจะได้แสดงความคิดเห็นว่างานของเราดีหรือไม่ดี แล้วเราก็เอาไปปรับปรุงแก้ไขได้เวลาเอาไปให้พ่อแม่ตรวจ พ่อแม่จะได้รู้ว่าทำงานได้ดีหรือไม่ดีและก็บอกได้ว่าควรแก้ไขงานอย่างไร

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ให้คะแนนตัวเองก็ได้แต่ไม่ควรให้มากเกินไป แต่ถ้าเพื่อนชมว่าสวยจริงๆจะให้คะแนนมากก็ได้

นักเรียนโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ด้านของแหล่งประเมิน ผู้ปกครองคิดว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมิน คือ ครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง ซึ่งการประเมินจากหลายแหล่งมีส่วนช่วยให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้อของตนเองเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้รับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในมุมมองที่กว้างมากขึ้น เพิ่มความน่าเชื่อถือของคะแนน ในด้านคุณลักษณะนิสัยช่วยให้นักเรียนรู้จักการยอมรับ ได้แสดงความคิดเห็น ฝึกความเป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำงาน

ถ้าการผลงานเขาออกมาดี แล้วทุกคนให้คะแนนเขามากก็เป็นการให้กำลังใจเด็กแทนที่จะรู้สึกว่าคุณให้คะแนนมากอยู่คนเดียว เขาจะรู้สึกว่าคุณผลงานเขาเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

เด็กเขาจะได้มีสิทธิ มีเสียงเพิ่มมากขึ้น คิดว่าเป็นการฝึกความเป็นประชาธิปไตย คิดว่าน่าจะดี เช่นถ้าได้คะแนนมากเขาจะรู้ว่าคนอื่นให้มากเพราะอะไร คนที่ให้คะแนนต้องอธิบายด้วย เขาจะได้รู้มากขึ้น เพราะความคิดแต่ละคนไม่เหมือนกันและรู้จักการยอมรับ

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 1

เป็นการดูแลซึ่งกันระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ช่วยสร้างความสัมพันธ์ได้ เราคิดว่าลูกเราเป็นอย่างไร ตรงไหนดี ไม่ดี

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 2

คะแนนน่าเชื่อถือ เพราะมาจากหลายคน ให้ครูดู ให้ย่าดู ให้เพื่อนดู น่าจะยุติธรรมดี

บางครั้งพ่อแม่ไม่รู้ เราดูไม่เป็น บางทีลูกเอามาให้ดูเราตอบไม่ได้ ครูที่สอนจะรู้ดีที่สุดหรืออาจต้องบอกให้รู้เหมือนกันหมดว่าถ้าจะดูงานเด็กต้องดูจากอะไร ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ทำให้ได้

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 3

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับผู้ประเมินในการประเมินผล
การปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

แหล่งข้อมูล	แหล่งประเมิน	จุดดี	ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
ครู	ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง	ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินผล	อธิบายให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
		ครูเข้าใจความคิดของนักเรียน	นักเรียนประเมินผลงานของตนเองสูงเกินความจริง	กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนในการประเมินผลของนักเรียนน้อย
		เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	ผู้ประเมินมีมาตรฐานในการประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงานไม่เท่ากัน	กำหนดเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพให้เข้าใจตรงกัน
		กระตุ้นและเสริมสร้างกำลังใจในการทำงาน		
		ผลงานมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น		
นักเรียน	โรงเรียนที่ 1,3 ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง ส่วน โรงเรียนที่ 2 คิดว่า ไม่ควรให้ นักเรียน ประเมินผล	พัฒนาคูณลักษณะนิสัยในด้านการกล้าแสดงออก ความมีเหตุผล และความยุติธรรม	นักเรียนประเมินผลงานของตนเองสูงเกินความเป็นจริง	กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนที่นักเรียนประเมินผลงานของตนเองน้อย
		นักเรียนรู้ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน		
		คะแนนมีความน่าเชื่อถือ		
		ผู้ปกครองทราบผลการประเมินและมีส่วนช่วยให้คำแนะนำนักเรียน		

แหล่งข้อมูล	แหล่งประเมิน	จุดดี	ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
ผู้ปกครอง	ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง	พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน	นักเรียนประเมินผลงานของตนเองสูงเกินความเป็นจริง	ให้นำหนักความสำคัญของคะแนนที่นักเรียนประเมินผลงานของตนเองน้อย
		ได้รับความคิดเห็นในมุมมองที่กว้างมากขึ้น		
		พัฒนาคุณลักษณะนิสัยเช่น การรู้จักการยอมรับ กล้าแสดงความคิดเห็น ฝึกความเป็นประชาธิปไตย		
		เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน		
		ช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำงาน		
		เพิ่มความน่าเชื่อถือของคะแนน		

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับผู้ที่ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ได้ว่า ผู้ที่ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ คือ ครู นักเรียน เพื่อนผู้ปกครอง ซึ่งการประเมินผลจากบุคคลดังกล่าว มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียน โดยสามารถจำแนกประโยชน์ออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเรียนรู้การสอน คือ ช่วยให้ครูเข้าใจความคิดของนักเรียนต่อการปฏิบัติงาน ช่วยให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตนเอง ผลจากการประเมินมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดกำลังใจ เป็นแรงกระตุ้นในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป 2) ด้านคุณลักษณะนิสัย ช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีเหตุผล ยุติธรรม รู้จักการยอมรับ และมีความเป็นประชาธิปไตย 3) ด้านการประเมินผล ทำให้ผลการประเมินน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้นเพราะผลการประเมินมาจากความคิดเห็นของบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งจะทำให้ผลงานมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมิน ช่วยให้ครูเข้าใจความคิดของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ผู้ปกครองรับทราบผลการปฏิบัติงานของนักเรียน มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำซึ่งจะ

ส่งผลต่อสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง ในด้านของปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้ประเมิน คือ นักเรียนอาจประเมินตนเองอาจสูงเกินความเป็นจริง เนื่องจากต้องการได้คะแนนมากทำให้เกิดความลำเอียงในการประเมินผลได้ ปัญหาด้านความเข้าใจในการประเมินระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานที่อาจไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน และปัญหาที่เกิดจากการไม่ให้ความสำคัญร่วมมือจากผู้ปกครองในการประเมินผล ซึ่งมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนที่นักเรียนประเมินน้อย สร้างความเข้าใจในการประเมินระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานให้ตรงกัน อธิบายให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญและให้ความร่วมมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน

2.2 ด้านการประเมิน

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

การกำหนดด้านการประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ควรมีด้านการประเมินผล 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย โดยด้านที่ควรเพิ่มเติมจากการประเมินผลแบบเดิมที่วัดจากผลงาน และคุณลักษณะนิสัยของนักเรียน คือ การปฏิบัติงาน เนื่องจากการปฏิบัติงานของนักเรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งถ้าครูเพิ่มรายการประเมินผลด้านการปฏิบัติงานจะช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจและทำงานได้ถูกต้องตามกระบวนการ ช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องจากการปฏิบัติงานของนักเรียนได้ง่าย ช่วยให้ครูประเมินผลได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทำให้ผลงานของนักเรียนมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลทางอ้อมคือ ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน เพราะระหว่างประเมินผลครูต้องซักถามและพูดคุยถึงขั้นตอนปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน

ถ้าให้มีการประเมินผลหลายๆด้านก็จะดี เพราะถ้าเราดูแต่ผลงานบางครั้งมันไม่ยุติธรรมสำหรับเด็ก เด็กบางคนไม่เก่งศิลปะ แต่กระบวนการทำงานเขาทำได้ดี เพียงแต่การถ่ายทอดให้ออกมาเป็นผลงานยังไม่ได้ การประเมินการปฏิบัติงานตรงนี้จะช่วยให้การประเมินถูกต้องและเที่ยงตรงมากขึ้น

ครูโรงเรียนที่ 1

ควรให้มีการวัดการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เพราะถ้าเราสนใจ เด็กเขาก็จะมีกำลังใจว่า ครูกำลังดูเขาอยู่เขาก็จะตั้งใจทำงาน เป็นการช่วยตรวจสอบการทำงานของเขาด้วยว่าทำเองหรือเปล่า ทำถูกขั้นตอนใหม่ซึ่งจะช่วยให้เขารับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น

ครูโรงเรียนที่ 2

คิดว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานสำคัญ ถ้าประเมินในส่วนนี้ด้วย ผลงานของเด็กจะดีขึ้นเยอะ เพราะมันเป็นกระบวนการของมัน มีการวางแผนว่าการปั้นข้าง ต้องเริ่มจากการออกแบบ ปั้นโครงร่างก่อนถึงจะค่อยปั้นรายละเอียดค่อย

ครูโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

นักเรียนคิดว่าควรประเมินผลการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย โดยเพิ่มการประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน เนื่องจากการประเมินผลการปฏิบัติงานช่วยให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจขั้นตอนการทำงานเพิ่มมากขึ้น ช่วยตรวจสอบการทำงานของตนเอง และการประเมินผลหลายด้านทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานอย่างครอบคลุม

ควรให้คะแนนการปฏิบัติงานด้วยเพราะจะช่วยให้เรารู้ว่าเราทำถูกขั้นตอนหรือเปล่า

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ไม่ควรให้คะแนนผลงานอย่างเดียว เพราะบางคนอาจไม่เตรียมอุปกรณ์มาแล้วไปยืมเพื่อนหรือให้เพื่อนทำให้แล้วมาส่งครูก็อาจได้คะแนนเต็มได้

ครูจะได้สังเกตการทำงานของพวกเขา และบอกพวกเขาได้ว่าตรงไหนดีไม่ดีพวกเขาจะได้แก้ไข

นักเรียนโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองคิดว่าควรประเมินผลการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย เนื่องจากผลงานและคุณลักษณะนิสัยไม่สามารถแสดงประสิทธิภาพในการทำงานของนักเรียนได้อย่างแท้จริง เพราะการประเมินผลงานเป็นการประเมินในขั้นตอนสุดท้ายซึ่งครูไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติของนักเรียนได้ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนไม่ใช่ให้ผลดีในด้านของประสิทธิภาพในการวัด แต่ช่วยให้เด็กเรียนรู้จักขั้นตอนการทำงาน ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัย รวมทั้งครูยังสามารถบูรณาการคุณลักษณะนิสัยมาในการเรียนการสอนได้ด้วย

นอกจากทำให้เด็กรู้จักขั้นตอนการทำงานแล้วในบางขั้นตอนเช่นการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ ก็ช่วยฝึกให้เขารู้จักเก็บดูแลของของตัวเอง ก็ช่วยประหยัดเงินพ่อแม่ได้

เห็นด้วยนะคะ คิดว่านอกจากจะสอนในเรื่องของการทำงานเป็นขั้นตอนแล้วครูยังช่วยสอนเรื่องคุณลักษณะนิสัยอื่นๆเพิ่มเข้าไปได้

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 2

การดูผลงานเด็กอย่างเดียวไม่ดี ครูควรดูขั้นตอนการทำงานของเด็กด้วย เพราะการทำงานบอกให้ครูรู้ถึงความสามารถของเด็กได้

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 3

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับด้านการประเมินในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

แหล่งสัมภาษณ์	ด้านการประเมิน	ประโยชน์
ครู	การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย	นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามกระบวนการทำงาน
		ตรวจสอบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักเรียนได้ง่าย
		การประเมินผลได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง
		เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน
		ผลงานมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น
นักเรียน	การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย	รู้และเข้าใจขั้นตอนการทำงานเพิ่มขึ้น
		ประเมินผลครอบคลุมทุกด้าน
		ช่วยตรวจสอบการทำงานของตนเอง
		ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน
ผู้ปกครอง	การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย	เพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินผล
		ช่วยให้นักเรียนรู้จักขั้นตอนการทำงาน
		เสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน
		ช่วยบูรณาการการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับด้านการประเมินในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ได้ว่า ด้านการประเมินที่ควรกำหนดในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์มี 3 ด้านคือ การปฏิบัติงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย โดยการประเมินผลดังกล่าวช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเรียนการสอน พบว่า ช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องจากการปฏิบัติงานของนักเรียนได้ง่าย ครูประเมินผลได้ตรงสภาพความเป็นจริง ส่วนนักเรียนช่วยให้เกิดความเข้าใจสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงตามขั้นตอน ช่วยตรวจสอบการทำงานของตนเอง ทำให้ผลงานของนักเรียนมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น 2) ด้านคุณลักษณะนิสัย ช่วยฝึกให้นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน และครูยังสามารถบูรณาการคุณลักษณะนิสัยเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ได้ 3) ด้านการประเมินผล

ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินผลได้ตรงตามสภาพเพิ่มมากขึ้น 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนขณะประเมินผลการปฏิบัติงานในชั้นเรียน

2.3 ตัวบ่งชี้การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ผู้วิจัยแบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น 4 เรื่อง คือ 1) การเขียนภาพระบายสี 2) การพิมพ์ภาพ 3) การปั้น 4) การสร้างสรรค์วัสดุ โดยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนจาก 3 โรงเรียน ร่วมกันกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยจำแนกด้านการประเมินออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 1.1) การเตรียมและการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ 1.2) กระบวนการทำงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย ซึ่งรายละเอียดตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานมีดังต่อไปนี้ ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ด้านการประเมิน	หน่วยการเรียนรู้			
	การเขียนภาพระบายสี	การพิมพ์ภาพ	การปั้น	การสร้างสรรค์วัสดุ
1) การปฏิบัติงาน				
1.1 การเตรียมและการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์
- การเตรียมอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์
- การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด
	2 การเก็บดูแลรักษา	2 การเก็บดูแลรักษา	2 การเก็บดูแลรักษา	2 การเก็บดูแลรักษา
1.2 กระบวนการทำงาน	1 การออกแบบ	1 การออกแบบ	1 การนวดดิน	1 การทำโครงร่าง
	2 การร่างภาพ	2 การร่างภาพ	2 การออกแบบ	2 การพับกระดาษ
	3 การจัดองค์ประกอบ	3 การจัดองค์ประกอบ	3 การเตรียมฐาน	3 การตัดกระดาษ
	4 การระบายสี	4 การทาสีผิว	4 การปั้นโครงร่าง	4 การประกอบชิ้นงาน
	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด

ด้านการประเมิน	หน่วยการเรียนรู้			
	การเขียนภาพพระบาย สี	การพิมพ์ภาพ	การปั้น	การสร้างสรรค์วัสดุ
2) ผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของผลงาน	1 ขนาดสัดส่วน
	2 ความคิด สร้างสรรค์	2 ความคิด สร้างสรรค์	2 ความคิด สร้างสรรค์	2 การใช้งาน
	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม
	4 ความสะอาด เรียบร้อย	4 ความสะอาด เรียบร้อย	4 ความประณีต เรียบร้อย	4 ความประณีต เรียบร้อย
	5 ความถูกต้องของ ผลงานตาม ข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของ ผลงานตาม ข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของ ผลงานตาม ข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของ ผลงานตาม ข้อกำหนด
3) คุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
	2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง
	3 ความรับผิดชอบ ต่อการทำงาน	3 การแสวงหา ความรู้	3 ความรับผิดชอบ ต่อการทำงาน	3 ความรับผิดชอบ ต่อการทำงาน
	4 การตรงต่อเวลา	4 ความรับผิดชอบ ต่อการทำงาน	4 การตรงต่อเวลา	4 การตรงต่อเวลา
		5 การตรงต่อเวลา		

3) ด้านการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน

3.1 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน

การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน ผู้วิจัยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง กำหนดน้ำหนักความสำคัญจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยจำแนกผู้ประเมินออกเป็น 4 แหล่ง คือ ครู นักเรียน เพื่อนและผู้ปกครอง รายละเอียดผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินมีดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน
 สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

แหล่งประเมิน	ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน												รวม
	ครู				นักเรียน				ผู้ปกครอง				
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวม	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวม	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวม	
ครู	6	4	5	5	4.5	4.5	5	4.66	5.8	5	5.2	5.33	4.99
นักเรียน	2	2	2	2	2.8	2.2	2.8	2.6	2	2	2.6	2.2	2.26
เพื่อน	1	3	2	2	1.5	1.3	1.2	1.33	1.1	1.4	1	1.16	1.49
ผู้ปกครอง	1	1	1	1	1.2	2.0	1	1.4	1	1.2	1.2	1.26	1.22

จากตารางที่ 13 พบว่าครู, นักเรียนและผู้ปกครองกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน โดยให้น้ำหนักความสำคัญของครูมากที่สุดในอัตราส่วน 4.99 : 10 นักเรียนในอัตราส่วน 2.26 : 10 เพื่อนในอัตราส่วน 1.49 : 10 และผู้ปกครองในอัตราส่วน 1.22 : 10

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินในการประเมินผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์จากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง พบว่าน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนส่วนใหญ่ควรเป็นครูผู้สอน เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนมากที่สุด ส่วนผู้ประเมินที่ควรกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครอง เนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ลักษณะวิชา รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ส่วนนักเรียนไม่ควรให้มีส่วนในการกำหนดน้ำหนักคะแนนมาก เนื่องจากอยู่ในวัยเด็กมีวุฒิภาวะน้อย การให้คะแนนอาจเกิดความลำเอียง

3.2 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการประเมิน ผู้วิจัยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง กำหนดน้ำหนักความสำคัญจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยจำแนกด้านการประเมิน ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 1.1) การเตรียมและการเก็บดูแลรักษา อุปกรณ์ 1.2) กระบวนการทำงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย รายละเอียดผลการกำหนด น้ำหนักความสำคัญของการประเมินมีดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

รายการประเมิน	ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของรายการประเมิน												
	ครู				นักเรียน				ผู้ปกครอง				รวม
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวม	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวม	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวม	
1) การปฏิบัติงาน													
1.1 การเตรียมและ การเก็บดูแล รักษาอุปกรณ์	2	2	2	2	2.5	1.2	1.5	1.73	3.3	3.2	1.7	2.73	2.15
1.2 กระบวนการ ทำงาน	4	2	3	3	3	3.8	3.2	3.33	3.1	2	3.8	2.96	3.09
2) ผลงาน	2	3	3	2.66	2	2.5	2.7	2.4	1.5	1.4	2	1.63	2.23
3) คุณลักษณะนิสัย	2	3	2	2.33	2.5	2.5	2.6	2.53	2.1	3.4	2.5	2.66	2.5

จากตารางที่ 14 พบว่า ครู นักเรียนและผู้ปกครอง กำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมิน โดยให้น้ำหนักความสำคัญด้านการปฏิบัติงานในอัตราส่วน 5.24 : 10 แบ่งออกเป็น 1.1) การเตรียมและการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ในอัตราส่วน 2.15 : 10 1.2) กระบวนการทำงานในอัตราส่วน 3.09 : 10 ด้านผลงานในอัตราส่วน 2.23 : 10 ด้านคุณลักษณะนิสัยในอัตราส่วน 2.5 : 10

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมินในการประเมินผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์จากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง พบว่า การประเมินผลแบบเดิมครูผู้สอนใช้ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานนักเรียน 2 ด้าน คือ ผลงานและคุณลักษณะนิสัย ควรเพิ่มด้านการประเมินด้านการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากด้านการประเมินด้านการปฏิบัติงานมีประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ ช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ช่วยตรวจสอบขั้นตอนการทำงาน เสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดี ทำให้ผลงานของนักเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่วนประโยชน์ต่อ ครู คือ ประเมินผลได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องของนักเรียนและช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3.3 การกำหนดความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านการประเมิน

การกำหนดความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านการประเมินการปฏิบัติงานสาระการ
เรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ผู้วิจัยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง กำหนดความเหมาะสมระหว่างผู้
ประเมินกับด้านการประเมิน โดยแบ่งผู้ประเมินออกเป็น 4 แหล่ง คือ ครู นักเรียน เพื่อนและ
ผู้ปกครอง ส่วนด้านการประเมินแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) การปฏิบัติงาน 2) ผลงาน 3)
คุณลักษณะนิสัย ซึ่งรายละเอียดของผลการกำหนดความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับ
ด้านการประเมินมีดังนี้

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านการประเมินการปฏิบัติงาน
สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

รายการประเมิน	ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมิน										
	ครู			นักเรียน			ผู้ปกครอง			สรุป	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3		
1) การปฏิบัติงาน											
1.1 การเตรียมและการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน	ผู้ปกครอง รอง เพื่อน
1.2 กระบวนการทำงาน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู นักเรียน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู นักเรียน	ครู นักเรียน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู นักเรียน	
2) ผลงาน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู เพื่อน	ครู เพื่อน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู เพื่อน	ครู เพื่อน	ครู เพื่อน	ครู เพื่อน	
3) คุณลักษณะนิสัย	ครู เพื่อน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู นักเรียน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	เพื่อน นักเรียน	ครู เพื่อน	ครู นักเรียน	ครู นักเรียน	

จากตารางที่ 15 พบว่า ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านการประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ว่า ด้านที่ 1)การปฏิบัติงาน 1.1) การเตรียมและการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ควรให้ผู้ปกครอง และนักเรียนเป็นผู้ประเมิน 1.2) กระบวนการทำงานควรให้ครูและนักเรียนเป็นผู้ประเมินผล ด้านที่ 2) ผลงานควรให้ครูและเพื่อนเป็นผู้ประเมิน ส่วนด้านที่ 3) คุณลักษณะนิสัยควรให้ครูและนักเรียนเป็นผู้ประเมิน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมระหว่างผู้ประเมินกับด้านการประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ได้ว่า การประเมินผลส่วนใหญ่ควรยึดครูเป็นหลัก โดยประเมินผลด้านกระบวนการทำงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย เนื่องจากเป็นผู้จัดกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นมากที่สุด ด้านการประเมินอื่นๆ ให้บุคคลอื่นประเมินได้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรม เช่นนักเรียนอาจเป็นผู้ประเมินในด้านการเตรียมอุปกรณ์ คุณลักษณะนิสัยในการทำงานของเพื่อน ผู้ปกครองประเมินในด้านของการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดสามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนได้มากที่สุด

ผลงานครูน่าจะประเมิน เพราะเราเป็นคนสอนเด็ก เราจะรู้ว่าจากเกณฑ์ที่ให้มาเด็กอยู่ในระดับไหน

ครูโรงเรียนที่ 1

ถ้าเป็นนิสยาน่าจะให้เพื่อนประเมินเพราะทำงานอยู่ด้วยกันจะรู้ดีที่สุด

นักเรียนโรงเรียนที่ 3

ถ้าให้ผู้ปกครองมาประเมินการปฏิบัติงานของเด็ก เราจะไม่รู้เพราะไม่ได้อยู่ในห้องกับเขา ถ้าจะทำได้คงเป็นการดูพวกการเตรียม การเก็บอุปกรณ์ เพราะเราอยู่กับเขาที่บ้านก็จะเห็นอยู่ว่าลูกเป็นอย่างไร

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 1

ถ้าการปฏิบัติงาน ครูน่าจะรู้ดีที่สุด เพราะเป็นคนสอน อย่างผู้ปกครองนี้ เรียนมานานมากแล้ว ถ้าให้ประเมินก็ทำไม่ถูกเพราะไม่มีความรู้

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 2

4) ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าเป็นแบบประเมินควรมีรูปแบบที่ง่ายต่อการใช้งาน เช่นมีรายการตัวบ่งชี้จำนวนน้อย แต่สามารถวัดประสิทธิภาพในการทำงานได้ดี มีคำอธิบายรายละเอียดการใช้งานที่ชัดเจนใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ถ้าให้ผู้อื่นร่วมประเมินผล เช่น นักเรียน

ควรมีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อนนักเรียนเข้าใจได้ง่าย ประเมินผลได้ตรงตามสภาพ และสามารถสรุปผลการประเมินได้อย่างรวดเร็ว

ถ้ามีการแจกแจงรายละเอียดของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินก็จะดีมาก เพราะเด็กจะารู้ข้อบกพร่องของตัวเอง

ครูโรงเรียนที่ 1

แบบประเมินไม่ควรมียาการประเมินมากเกินไปจนความจำเป็น ควรมีเฉพาะตัวที่วัดประสิทธิภาพการทำงาน of นักเรียนจริงๆ จะได้ไม่เสียเวลา

ครูโรงเรียนที่ 2

ในการประเมินผลแบบประเมินต้องมีรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในการใช้งาน ถ้ามีรูปแบบที่ยุ่งยากซับซ้อนบางทีก็เสียเวลา และยังถ้าให้เด็กประเมินด้วย ถ้าเขาไม่เข้าใจก็ทำไม่ได้

ครูโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์นักเรียน

รูปแบบที่นักเรียนต้องการเป็นรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย มีภาพประกอบที่สวยงาม มีการอธิบายรายละเอียดข้อบกพร่องของนักเรียนจากการปฏิบัติงาน และมีการแยกตัวบ่งชี้การประเมินผลออกเป็นรายชื่อเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปแก้ไขจุดบกพร่องได้ง่าย

มีรูปแบบที่ง่ายไม่ยุ่งยาก ถ้าต้องคิดคะแนนมากๆ บางคนอาจทำผิดได้

นักเรียนโรงเรียนที่ 2

ถ้ามีรูปภาพที่สวยงามก็จะช่วยทำให้น่าสนใจ เด็กจะได้เอาไว้อ่าน

นักเรียนโรงเรียนที่ 3

ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองต้องการรูปแบบประเมินที่เข้าใจง่าย ต้องการให้ผลการประเมินในรูปแบบข้อความและตัวเลข เนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีอายุมากไม่เข้าใจรูปแบบการประเมินผลแบบตัวเลข การระบุผลการประเมินในรูปแบบข้อความช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น และต้องการให้ครูอธิบายรายละเอียดการทำงาน of นักเรียน เช่น ข้อดี ข้อบกพร่อง เพื่อผู้ปกครองจะนำไปช่วยในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน of นักเรียน

ถ้าจะให้ประเมินผู้ปกครองก็ทำได้แต่ควรจะเป็นแบบง่ายๆ ใช้เวลาไม่นาน

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 1

บางทีเวลาที่ครูให้คะแนน 6 หรือ 7 เราไม่รู้หรือว่ามันดีหรือไม่ดี อยากให้ครูเขียนมาเลยว่า ดีมาก ต้องปรับปรุง ไม่รู้หรือที่เราเรียนสมัยเก่า แต่ว่าแบบนี้เข้าใจง่ายดี

ผู้ปกครองโรงเรียนที่ 3

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

แหล่งสัมภาษณ์	ความต้องการด้านรูปแบบ	เหตุผล
ครู	มีตัวบ่งชี้ที่น้อย	เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการประเมิน แต่ควรเป็นตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพในการวัด
	ภาษาเข้าใจง่าย	เนื่องจากการประเมินจากหลายแหล่ง ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
	ง่ายต่อการใช้งาน	เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและประเมินผลได้ง่าย
	สรุปผลการประเมินได้รวดเร็ว	เพื่อลดระยะเวลาในการประเมินผล เหมาะกับสภาพความเป็นจริง
	มีคู่มืออธิบายการใช้งาน	เพื่อความสะดวกและความเข้าใจที่ตรงกัน
นักเรียน	มีรูปแบบที่เข้าใจง่าย	เพื่อความสะดวกและความเข้าใจในการประเมินผล
	มีภาพประกอบ	เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน
	มีพื้นที่สำหรับอธิบายผลการปฏิบัติงาน	เพื่อนำข้อบกพร่องไปแก้ไขในการปฏิบัติงาน
	มีรายการตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินผล	นักเรียนสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานได้ง่าย
ผู้ปกครอง	รูปแบบเข้าใจง่าย	เพื่อความสะดวกในการใช้งาน
	ผลการประเมินอยู่ในรูปแบบข้อความและตัวเลข	ผู้ปกครองบางคนไม่เข้าใจผลการประเมินในลักษณะของตัวเลข

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง พบว่าต้องการรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลที่ง่าย ไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน มีตัวบ่งชี้ในการประเมินผลจำนวนน้อย มีพื้นที่สำหรับอธิบายข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน มีภาพประกอบ ผลการประเมินอยู่ในลักษณะข้อความและตัวเลข มีคู่มือการใช้งานให้กับครูผู้สอน ซึ่งรูปแบบเครื่องมือดังกล่าว ช่วยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง เข้าใจ

สามารถประเมินผลได้สะดวก ช่วยให้ครู นักเรียนตรวจสอบข้อบกพร่องที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และแก้ไขได้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบ ประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน

จากการศึกษาแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้าน ทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการ ปฏิบัติงานโดยมีรูปแบบและแนวทางการประเมินผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์กรอบและแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

แนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	กรอบโครงสร้างการประเมิน
<p>1 ประเมินผลตาม มาตรฐานการเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์</p>	<p>1 มาตรฐานการเรียนรู้ศิลปะ ด้าน ทัศนศิลป์</p> <p>1 สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ</p> <p>2 สสำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศน ธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ ในการ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามความ สนใจ</p> <p>3. เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำ กิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ</p> <p>4 แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ ความงามด้วยวิธีการต่างๆ ตามความ สนใจ</p> <p>5 แสดงความคิดเห็น อธิบาย ความหมายของงาน ทัศนศิลป์ ทัศน ธาตุและความงามของศิลปะ</p>
	<p>กรอบโครงสร้างการประเมิน</p> <p>มาตรฐานสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการ ประเมินผล ด้านทักษะการปฏิบัติงานมีจำนวน 3 รายการคือ 1)สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ 2) สสำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ตามความสนใจ และ3) เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่าง เหมาะสม ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ</p> <p>ส่วนมาตรฐานและสาระการเรียนรู้รายการที่ 4- 8 ผู้วิจัยไม่นำมาใช้ในการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน เนื่องจากลักษณะมาตรฐานและสาระการ เรียนรู้ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน เพราะต้องเป็นงานที่สามารถวัดได้ มีความเป็น ธรรมชาติ</p>

แนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาระดับ พื้นฐานพุทธศักราช 2544		กรอบโครงสร้างการประเมิน
1 ประเมินผลตาม มาตรฐานการ เรียนรู้สาระ ทัศนศิลป์	6 นำความรู้และวิธีการทาง ทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่นๆและในชีวิตประจำวัน 7 รู้ความเป็นมาและความสำคัญของ ศิลปะในท้องถิ่นและศิลปะไทย 8 พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญา ของการสร้างงาน ทัศนศิลป์ สืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญา ไทยและสากล	สิ่งที่วัดเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากทักษะการ ปฏิบัติงานไม่ใช่ การวัดความรู้หรือความรู้สึกลงในการ ปฏิบัติงาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546) โดยเมื่อ จำแนกเป็นรายข้อจะพบว่า รายการที่ 4 และ 8 เป็นการประเมินผลทางด้าน สุนทรียศาสตร์ รายการที่ 5 ไม่เหมาะสมกับ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รายการที่ 6 ไม่ เหมาะสมกับลักษณะของงานปฏิบัติ รายการที่ 7 เป็นการวัดภาคความรู้
	<u>2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</u> 1 สร้างงานทัศนศิลป์ สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจ ด้วยวิธีการต่างๆ 2 สำรวจ และทดลองใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์ 3 ใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรม ทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสมและเก็บ รักษาวัสดุอุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์	<u>วัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัย</u> 1. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ที่ สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก และความ ประทับใจ 2. เพื่อให้นักเรียนสำรวจ และทดลองใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ 3. เพื่อให้นักเรียนใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงานทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม <u>วัตถุประสงค์ด้านจิตพิสัย</u> 1. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบ สนุกสนานเพลิดเพลิน 2. เพื่อให้นักเรียนยินดีที่จะปฏิบัติงานด้วยตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการสังเกต ทดลองและ แสวงหาความรู้จากการปฏิบัติงาน 4. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้ รับมอบหมาย
ประเมินผลจากการ ปฏิบัติงานจริง	<u>3 ด้านการประเมิน</u> การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย	การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการกำหนดภาระ งานในสถานการณ์จริงทำให้ผู้เรียนสามารถแสดง ทักษะการทำงานได้อย่างแท้จริง และเป็นการ ทดสอบที่ให้ความ

<p>ประเมินผลด้าน ทักษะและเจตคติ ผสมผสานกัน</p> <p>ประเมินผลอย่าง ต่อเนื่อง</p>		<p>ตรงมากที่สุด (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546) ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งด้านการประเมินผลการ ปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1)การ ปฏิบัติงาน 1.1 การเตรียมและการรักษาอุปกรณ์ 1.2 กระบวนการทำงาน 2)ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย โดยเน้นให้ประเมินผลผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม (กรมวิชาการ, 2545)</p>
<p>ประเมินผลแบบมี ส่วนร่วมจากผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการ เรียน</p>	<p>4 แหล่งประเมิน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียน</p>	<p>กำหนดให้การประเมินเกิดจากผู้มีส่วนร่วมใน การเรียน เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง โดยจัดให้มี การประเมินร่วมกัน ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ให้ กลุ่มเพื่อนนักเรียนประเมินผู้เรียนและผู้สอน ประเมินผู้เรียน แล้วนำผลการประเมินทุกส่วนมา สรุปเป็นการประเมินขั้นสุดท้าย(กรมวิชาการ, 2545)</p>
<p>กำหนดตัวบ่งชี้ แสดงคุณภาพของ ผู้เรียน</p>	<p>5 เครื่องมือ แบบมาตรฐานประมาณค่า รูบรีคส์ (rubric)</p>	<p>ใช้แบบมาตรฐานประมาณค่ารูบรีคส์(rubric) ประเมินผลงาน เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่มีตัว บ่งชี้แสดงคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการ ประเมิน (กรมวิชาการ, 2545) และการใช้รูบรีคส์ยังช่วยให้นักเรียนสามารถ ตัดสินคุณภาพของชิ้นงานได้อย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาและปรับปรุงการทำงาน ของนักเรียน ช่วยให้ครูตั้งความคาดหวังและ ตรวจสอบข้อผิดพลาดในการทำงาน รวมทั้งเป็น เครื่องมือที่ช่วยลดเวลาที่ใช้ในการประเมินผลงาน ของนักเรียน เพราะนักเรียนสามารถใช้เครื่องมือ ประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนได้(สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ, 2544)</p>

จากนั้นจึงดำเนินการสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์พร้อมทั้งและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1 การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

1.1 หลักสูตรและวัตถุประสงค์ของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์จากเอกสาร คู่มือการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 8 รายการ คือ 1) สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ 2) สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามความสนใจ 3) เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ 4) แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงามด้วยวิธีการต่างๆ ตามความสนใจ 5) แสดงความคิดเห็น อธิบายความหมายของงานทัศนศิลป์ ทัศนธาตุและความงามของศิลปะ 6) นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และในชีวิตประจำวัน 7) รู้ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่นและศิลปะไทย 8) พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานทัศนศิลป์ สืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นดังกล่าว ผู้วิจัยจำแนกมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่สามารถใช้วัดด้านทักษะการปฏิบัติงานได้ 3 รายการคือ 1) สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ 2) สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามความสนใจ และ 3) เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ

ส่วนมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่รายการที่ 4- 8 ผู้วิจัยไม่นำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เนื่องจาก มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ในรายการที่ 4 และ 8 เป็นการประเมินผลทางด้านสุนทรียศาสตร์ รายการที่ 5 ไม่เหมาะสมกับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รายการที่ 6 ไม่เหมาะสมกับลักษณะของงานปฏิบัติ รายการที่ 7 เป็นการวัดภาคความรู้

จากนั้นนำมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 รายการ มากำหนดวัตถุประสงค์ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ตามขอบเขตการวิจัยที่วัดผลการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน

ผลงานและคุณลักษณะนิสัย โดยผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัย มีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ด้านคุณลักษณะนิสัย

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	วัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัย	วัตถุประสงค์ด้านจิตพิสัย
มาตรฐานที่ ศ 1.1 1. สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการ ต่างๆ อย่างมั่นใจ	1. สร้างงานทัศนศิลป์ สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจ ด้วยวิธีการต่างๆ	1. เพื่อให้นักเรียนสร้าง ผลงานทัศนศิลป์ที่สื่อ ความคิด จินตนาการ ความรู้สึก และความ ประทับใจ	1. เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติงานด้วยความขึ้น ชอบ สนุกสนาน เพลิดเพลิน 2. เพื่อให้นักเรียนยินดีที่ จะปฏิบัติงานด้วยตนเอง
2. สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ใช้ ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการ ใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ตามความ สนใจ	2. สำรวจ และทดลองใช้ ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์	2. เพื่อให้นักเรียนสำรวจ และทดลองใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ ในการ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	2. เพื่อให้นักเรียนรู้จัก การสังเกต ทดลองและ แสวงหาความรู้จากการ ปฏิบัติงาน
3. เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรม ทัศนศิลป์ได้อย่าง เหมาะสมปลอดภัย และ มีความ รับผิดชอบ	3. ใช้วัสดุอุปกรณ์ใน การทำกิจกรรมทัศนศิลป์ ได้อย่างเหมาะสม และการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์	3. เพื่อให้นักเรียนใช้และ เก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงานทัศนศิลป์ ได้อย่างเหมาะสม	3. เพื่อให้นักเรียนมี ความรับผิดชอบต่องาน ที่ได้รับมอบหมาย

1.2 ตัวบ่งชี้ในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ จำนวน 4 เรื่อง คือ การเขียนภาพระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การสร้างสรรค์วัสดุ เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากนั้นได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ร่วมกับครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ จำนวน 3 ท่าน ได้ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการวัดการปฏิบัติงานครอบคลุมการประเมินผล ทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงาน ผลงานและคุณลักษณะนิสัย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ด้านการประเมิน	หน่วยการเรียนรู้			
	การเขียนภาพระบายสี	การพิมพ์ภาพ	การปั้น	การสร้างสรรค์วัสดุ
ด้านการปฏิบัติงาน	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์
●การเตรียมอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์
●การเก็บรักษาอุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด
	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา
●กระบวนการทำงาน	1 การออกแบบ	1 การออกแบบ	1 การนวดดิน	1 การทำโครงร่าง
	2 การร่างภาพ	2 การร่างภาพ	2 การออกแบบ	2 การพับกระดาษ
	3 การจัดองค์ประกอบ	3 การจัดองค์ประกอบ	3 การเตรียมฐาน	3 การตัดกระดาษ
	4 การระบายสี	4 การทาสีพื้นผิว	4 การปั้นโครงร่าง	4 การประกอบชิ้นงาน
	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของผลงาน	1 ขนาดสัดส่วน
	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 การใช้งาน
	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม
	4 ความสะอาดเรียบร้อย	4 ความสะอาดเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย
	5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด
ด้านคุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง
	3 ความรับผิดชอบต่องาน	3 การแสวงหาความรู้	3 ความรับผิดชอบต่องาน	3 ความรับผิดชอบต่องาน
	4 การตรงต่อเวลา	4 ความรับผิดชอบต่องาน	4 การตรงต่อเวลา	4 การตรงต่อเวลา
		5 การตรงต่อเวลา		

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	ด้านการประเมิน	หน่วยการเรียนรู้			
		การเขียนภาพระบายสี	การพิมพ์ภาพ	การปั้น	การสร้างสรรค์วัสดุ
1. เพื่อให้นักเรียนใช้และเก็บ รักษาวัสดุอุปกรณ์ ในการ ปฏิบัติงานทัศนศิลป์ได้อย่าง เหมาะสม	ด้านการปฏิบัติงาน	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์
		●การเตรียมอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์
	●การเก็บรักษาอุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด	1 การทำความสะอาด
		2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา	2 การดูแลเก็บรักษา
2. เพื่อให้นักเรียนสำรวจ และ ทดลองใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	●กระบวนการทำงาน	1 การออกแบบ	1 การออกแบบ	1 การนวดดิน	1 การทำโครงร่าง
		2 การร่างภาพ	2 การร่างภาพ	2 การออกแบบ	2 การพับกระดาษ
		3 การจัดองค์ประกอบ	3 การจัดองค์ประกอบ	3 การเตรียมฐาน	3 การตัดกระดาษ
		4 การระบายสี	4 การทาสีพื้นผิว	4 การปั้นโครงร่าง	4 การประกอบชิ้นงาน
		5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด	5 การตกแต่งรายละเอียด
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้าง ผลงานทัศนศิลป์ที่สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก และ ความประทับใจ	ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของภาพ	1 เนื้อหาของผลงาน	1 ขนาดสัดส่วน
		2 ความคิดสร้างสรรค์	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 ความคิดสร้างสรรค์	2 การใช้งาน
		3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม	3 ความสวยงาม
		4 ความสะอาดเรียบร้อย	4 ความสะอาดเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย	4 ความประณีตเรียบร้อย
		5 ความถูกต้องของผลงาน ตามข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของผลงานตาม ข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของผลงาน ตามข้อกำหนด	5 ความถูกต้องของผลงาน ตามข้อกำหนด

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ด้านคุณลักษณะนิสัยและตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ด้านคุณลักษณะนิสัย	ด้านการประเมิน	หน่วยการเรียนรู้			
		การเขียนภาพระบายสี	การพิมพ์ภาพ	การปั้น	การสร้างสรรค์วัสดุ
1. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบ สนุกสนาน	ด้านคุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
2. เพื่อให้นักเรียนยินดีที่จะปฏิบัติงานด้วยตนเอง		2 การปฏิบัติงานด้วย ตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วย ตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วย ตนเอง	2 การปฏิบัติงานด้วย ตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการสังเกต ทดลอง และแสวงหาความรู้จากการปฏิบัติงาน		-	3 การแสวงหาความรู้	-	-
4. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการงานที่ได้รับมอบหมาย		3 ความรับผิดชอบต่อการ ทำงาน	4 ความรับผิดชอบต่อการ ทำงาน	3 ความรับผิดชอบต่อการ ทำงาน	3 ความรับผิดชอบต่อการ ทำงาน
		4 การตรงต่อเวลา	5 การตรงต่อเวลา	4 การตรงต่อเวลา	4 การตรงต่อเวลา

1.3 น้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินและด้านการประเมิน

การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการประเมินผู้วิจัยแบ่งการกำหนดน้ำหนักความสำคัญออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) น้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน 2) น้ำหนักความสำคัญ of ด้านการประเมิน โดยกำหนดน้ำหนักความสำคัญจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน วิธีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ข้อมูล จากครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อให้การกำหนดน้ำหนักความสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน นำมาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากนั้นนำค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่ได้มาปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการประเมิน ซึ่งผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินและด้านการประเมินที่ปรับให้เหมาะสมกับการประเมินมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 น้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน

ผู้ประเมินในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 4 แหล่ง คือ ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง ซึ่งผลการปรับค่าน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน

ผู้ประเมิน	น้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน	
	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความสำคัญ	ค่าเฉลี่ยการปรับน้ำหนักความสำคัญ
ครู	4.99	5
นักเรียน	1.49	1.5
เพื่อน	2.26	2.5
ผู้ปกครอง	1.22	1

1.3.2 น้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมิน

ผู้วิจัยแบ่งด้านประเมินออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การเตรียมการเก็บรักษาอุปกรณ์ และกระบวนการทำงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย ซึ่งผลการปรับค่าน้ำหนักความสำคัญของด้านประเมินมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมิน

ด้านการประเมิน	น้ำหนักความสำคัญของด้านการประเมิน	
	ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก ความสำคัญ	ค่าเฉลี่ยการปรับ น้ำหนักความสำคัญ
การปฏิบัติงาน		
1) การเตรียมและ เก็บรักษาอุปกรณ์	2.15	2
2) กระบวนการทำงาน	3.09	3
ผลงาน	2.23	2.5
คุณลักษณะนิสัย	2.50	2.5

จากการปรับค่าน้ำหนักการให้คะแนนของผู้ประเมินและด้านการประเมิน ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินและด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินและด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ด้านการประเมิน	ผู้ประเมิน				รวม
	ครู	นักเรียน	เพื่อน	ผู้ปกครอง	
การปฏิบัติงาน					
1) การเตรียมและ เก็บรักษาอุปกรณ์			1	1	2
2) การปฏิบัติงาน	1.5	1.5			3
ผลงาน	2		0.5		2.5
คุณลักษณะนิสัย	1.5		1		2.5
รวม	5	1.5	2.5	1	10

1.4 วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวัด 2 วิธี คือ การสังเกตและการประเมินผลงาน โดยใช้วิธีการสังเกตในการประเมินด้านการปฏิบัติงานและด้านคุณลักษณะนิสัย ส่วนการประเมินผลงานใช้ในการประเมินผลงานของนักเรียน ซึ่งรายละเอียดของวิธีการวัดของผู้ประเมินมีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์วิธีการวัดผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ด้านการประเมิน	วิธีการวัดการปฏิบัติงาน			
	ครู	นักเรียน	เพื่อน	ผู้ปกครอง
การปฏิบัติงาน			การสังเกต	การสังเกต
1) การเตรียมและ เก็บรักษาอุปกรณ์				
2) กระบวนการทำงาน	การสังเกต	การสังเกต		
ผลงาน	ประเมิน ผลงาน		ประเมิน ผลงาน	
คุณลักษณะนิสัย	การสังเกต	การสังเกต	การสังเกต	

1.5 เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน

เครื่องมือในการประเมินผลใช้แบบมาตราประมาณค่า ด้วยวิธีการให้คะแนนแบบ
รูบริกส์ (rubric) กำหนดระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง
ปรับปรุง การใช้วิธีการให้คะแนนแบบรูบริกส์ (rubric) เนื่องจากวิธีการดังกล่าวเหมาะสมกับ
ลักษณะของงานปฏิบัติ เพราะช่วยให้ผู้สอนสามารถประเมินผลได้ง่าย และผู้เรียนสามารถ
ตรวจสอบจุดดีและจุดบกพร่องในการปฏิบัติงานได้ โดยมีรายละเอียดของระดับคุณภาพใน
แต่ละตัวบ่งชี้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้ การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านการปฏิบัติงาน ●การเตรียมอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น
	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น
●การเก็บรักษา อุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น
	2 การดูแลเก็บรักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสมทุกครั้ง	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมบางครั้ง	ไม่เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์
●กระบวนการทำงาน	1 การออกแบบ	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างคร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ออกแบบผลงาน
	2 การร่างภาพ	ลงน้ำหนักของดินสอเบา มีรายละเอียดตรงชัดเจน	ลงน้ำหนักของดินสอเข้มหรือรายละเอียดไม่ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดินสอเข้มและไม่มีรายละเอียด
	3 การจัดองค์ประกอบ	จัดองค์ประกอบภาพได้สมดุล มีจุดเด่น	ขาดความสมดุล หรือไม่มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบภาพขาดความสมดุล และไม่มีจุดเด่น
	4 การระบายสี	ระบายสีตรงกับความเป็นจริง มีน้ำหนักอ่อนแก่	ระบายสีผิดจากความ เป็นจริง หรือไม่มีน้ำหนักอ่อนแก่	ระบายสีผิดจากความเป็นจริง และไม่ มีน้ำหนักอ่อนแก่
	5 การตกแต่งรายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานอย่างสมบูรณ์ และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานแต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดในผลงานและทำไม่ประณีตเรียบร้อย

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	เนื้อหาของภาพตรงกับเนื้อเรื่อง มีความชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกับเนื้อเรื่องหรือไม่ชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง และไม่ชัดเจน
	2 ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ
	3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานสวยงามพอใช้ แต่ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องหรือ การให้สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องและ การให้สีไม่น่าสนใจ
	4 ความสะอาดเรียบร้อย	ผลงานสะอาด ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสะอาด แต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสกปรกและไม่เรียบร้อย
	5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด	ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนดทุกข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดบางข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
ด้านคุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลินบางช่วงของการปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติงาน
	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน
	3 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน
	4 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและไม่ส่งผลงาน

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้
การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านการปฏิบัติงาน ●การเตรียมอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น
	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น
●การเก็บรักษาอุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น
	2 การดูแลเก็บรักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสมทุกครั้ง	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมบางครั้ง	ไม่เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์
●กระบวนการทำงาน	1 การออกแบบ	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างคร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ออกแบบผลงาน
	2 การร่างภาพ	ลงน้ำหนักของดินสอเบา มีรายละเอียดตรงชัดเจน	ลงน้ำหนักของดินสอเข้มหรือรายละเอียดไม่ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดินสอเข้มและไม่มีรายละเอียด
	3 การจัดองค์ประกอบ	จัดองค์ประกอบภาพได้สมดุล มีจุดเด่น	ขาดความสมดุลหรือไม่มีจุดเด่น	ขาดความสมดุลและไม่มีจุดเด่น
	4 การฉลุพื้นผิว	ฉลุพื้นผิวจนมีลวดลายปรากฏชัดเจนและเรียบร้อย	ฉลุพื้นผิวแรงหรือเบาเกินไปจนเห็นลวดลายไม่ชัดเจนหรือไม่เรียบร้อย	ฉลุพื้นผิวแรงหรือเบาเกินไปจนเห็นลวดลายไม่ชัดเจนและไม่เรียบร้อย
	5 การตกแต่งรายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานอย่างสมบูรณ์และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานแต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดในผลงานและทำไม่ประณีตเรียบร้อย

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	ภาพถ่ายทอดเรื่องราวและ มีความชัดเจน	ภาพถ่ายทอดเรื่องราวแต่ไม่ชัดเจน	ภาพไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจและไม่ชัดเจน
	2 ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ
	3 ความสวยงาม	ขนาดสัดส่วนถูกต้อง มีพื้นผิววัสดุที่หลากหลาย การให้สีดูน่าสนใจ	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องแต่พื้นผิววัสดุไม่หลากหลาย หรือการให้สีไม่น่าสนใจ	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องพื้นผิววัสดุไม่หลากหลาย และ การให้สีไม่น่าสนใจ
	4 ความสะอาดเรียบร้อย	ผลงานสะอาด ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสะอาด แต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสกปรกและไม่เรียบร้อย
	5 ความถูกต้องของผลงานข้อกำหนด	ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนดทุกข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดบางข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
ด้านคุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลินบางช่วงของการปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติงาน
	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน
	3 การแสวงหาความรู้	สังเกตและทดลองเทคนิคใหม่ๆระหว่างปฏิบัติงาน	สังเกตแต่ไม่ทดลองเทคนิคใหม่ๆระหว่างปฏิบัติงาน	ไม่สังเกตและทดลองเทคนิคใหม่ๆระหว่างปฏิบัติงาน
	4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน
	5 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและไม่ส่งผลงาน

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้
การปั้น เรื่อง การปั้นนูนสูง

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านการปฏิบัติงาน ●การเตรียมอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น
	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น
●การเก็บรักษาอุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น
	2 การดูแลเก็บรักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสมทุกครั้ง	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมบางครั้ง	ไม่เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์
●กระบวนการทำงาน	1 การนวดดิน	นำกระดาษมารองปั้นและนวดดินน้ำมันจนนิ่ม	ไม่นำกระดาษมารองปั้นหรือไม่นวดดินน้ำมัน	ไม่นำกระดาษมารองปั้นและไม่นวดดินน้ำมัน
	2 การออกแบบ	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างคร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ออกแบบผลงาน
	3 การเตรียมฐาน	ปั้นฐานรองรับมีขนาดเหมาะสม และปั้นก่อนสร้างผลงาน	ปั้นผลงานก่อน หรือ ฐานรองรับมีขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป	ไม่ปั้นฐานรองรับผลงาน
	4 การปั้น	ปั้นโครงร่างหลักจนได้สัดส่วนที่เหมาะสมแล้ว จึงปั้นรายละเอียดประกอบชิ้นงาน	ปั้นโครงร่างหลักและปั้นรายละเอียดประกอบชิ้นงาน	ปั้นดินน้ำมันโดยไม่คำนึงถึงลำดับขั้นตอน
	5 การตกแต่งรายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานอย่างสมบูรณ์และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานแต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดในผลงานและทำไม่ประณีตเรียบร้อย

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของผลงาน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวและ มีความชัดเจน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวแต่ไม่ชัดเจน	ผลงานไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจและไม่ชัดเจน
	2 ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ
	3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานสวยงาม พอใช้ แต่ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง หรือ การให้สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องและ การให้สีไม่น่าสนใจ
	4 ความประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมันประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมันประณีตเรียบร้อยบางส่วน	เนื้อดินน้ำมันมีรอยยับไม่ประณีตเรียบร้อย
	5 ความถูกต้องของผลงานข้อกำหนด	ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนดทุกข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดบางข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
ด้านคุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน	สนุกสนาน เพลิดเพลินบางช่วงของการปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติงาน
	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน
	3 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน
	4 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและไม่ส่งผลงาน

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินและคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การ
สร้างสรรค์วัสดุ เรื่อง พวงมะหวด

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านการปฏิบัติงาน ●การเตรียมอุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น
	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น
●การเก็บรักษาอุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น
	2 การดูแลเก็บรักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสมทุกครั้ง	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมบางครั้ง	ไม่เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์
●กระบวนการทำงาน	1 การทำโครงร่าง	ตัดขนาดกระดาษได้สัดส่วนเหมาะสมและประณีต	ตัดขนาดกระดาษได้สัดส่วนเหมาะสมแต่มีรอยยับหรือขาด	ตัดขนาดกระดาษไม่ได้สัดส่วนและมีรอยยับหรือขาด
	2 การพับกระดาษ	พับกระดาษถูกต้องและกึ่งรอยอย่างประณีตเรียบร้อย	พับกระดาษผิดหลายครั้งจนเกิดรอยยับ	พับกระดาษผิดและไม่กึ่งรอยพับให้เรียบร้อย
	3 การตัดกระดาษ	ตัดกระดาษตรงตามรอยและเส้นกระดาษคม	ตัดกระดาษตรงตามรอยแต่ขอบกระดาษเป็นขุยไม่เรียบร้อย	ตัดกระดาษไม่ตรงและขอบกระดาษเป็นขุยไม่เรียบร้อย
	4 การประกอบชิ้นงาน	ประกอบชิ้นส่วนถูกต้องและตรงตามขั้นตอนครบทุกชิ้น	ประกอบชิ้นส่วนถูกต้องแต่ไม่ตรงตามขั้นตอนบางชิ้น	ประกอบชิ้นส่วนไม่ถูกต้องและไม่ตรงตามขั้นตอน
	5 การตกแต่งรายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานอย่างสมบูรณ์และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานแต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดในผลงานและทำไม่ประณีตเรียบร้อย

ด้านการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ด้านผลงาน	1 ขนาดสัดส่วน	สัดส่วนของการตัดกระดาษและความยาวของกระดาษกับที่จับเหมาะสม	สัดส่วนของการตัดกระดาษหรือความยาวของกระดาษกับที่จับไม่เหมาะสม	สัดส่วนของการตัดกระดาษและความยาวของกระดาษกับที่จับไม่เหมาะสม
	2 การใช้งาน	การยึดระหว่างกระดาษกับที่จับมีความคงทนและกระดาษไม่ขาดง่าย	การยึดระหว่างกระดาษกับที่จับไม่คงทนหรือกระดาษขาดง่าย	การยึดระหว่างกระดาษกับที่จับไม่คงทนและกระดาษขาดง่าย
	3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาดเหมาะสม สีสันท่าสนใจ	พอใช้ แต่ขนาดสัดส่วนถูกต้องแต่การให้สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องและ การให้สีไม่น่าสนใจ
	4 ความประณีตเรียบร้อย	การติดกาว การตัดกระดาษและการประกอบชิ้นส่วนประณีตเรียบร้อย	การติดกาว การตัดกระดาษหรือการประกอบชิ้นส่วนไม่เรียบร้อย	การติดกาว การตัดกระดาษและการประกอบชิ้นส่วนไม่เรียบร้อย
	5 ความถูกต้องของผลงานข้อกำหนด	ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนดทุกข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดบางข้อ	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
ด้านคุณลักษณะนิสัย	1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลินบางช่วงของการปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติงาน
	2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน
	4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน
	5 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและไม่ส่งผลงาน

1.6 การกำหนดวิธีการตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนจากแบบประเมินใช้วิธีการให้คะแนนแบบรูบริกส์(scoring rubric) จากระดับคุณภาพในแบบประเมิน จำนวน 3 ระดับ คือ ดี ปานกลางและปรับปรุง จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแปลเป็นคะแนนดิบตามช่วงของคะแนนที่ผู้วิจัยกำหนด

2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ความตรง

ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปตรวจสอบความตรงกับผู้เชี่ยวชาญได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขความตรงของเครื่องมือในด้านของตัวบ่งชี้และภาษาในแบบประเมิน

2.2 ความเที่ยง

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินในครูผู้สอนและผู้ปกครอง และตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือแบบวัดซ้ำในนักเรียน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้จะแยกนำเสนอเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอน ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงานงานของผู้ปกครอง และส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอน

2.2.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ทั้ง 3 ท่าน จำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพพิมพ์พื้นผิว ภาพวาดจากเรื่องเล่า การปั้นรูปทรงนูนสูง และพวงมะหวิด ผลปรากฏว่า เรื่องการปั้นรูปทรงนูนสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด อยู่ระหว่าง .915-959 รองลงมาคือ เรื่องพวงมะหวิดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง .860-897 เรื่องภาพพิมพ์พื้นผิวค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .787-874 และเรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด อยู่ระหว่าง .686-919

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

เรื่อง	ผู้ประเมิน		
	1	2	3
ภาพวาดจากเรื่องเล่า	1	.689	.919
	2		.803
	3		
ภาพพิมพ์รูปนิ้ว	1	.787	.874
	2		.757
	3		
การปั้นรูปทรงสูง	1	.959	.915
	2		.936
	3		
พวงมะหวด	1	.897	.860
	2		.890
	3		

2.2.1. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สามารถจำแนกรายการประเมินการปฏิบัติงานได้จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการทำงาน 2) ด้านผลงาน 3) ด้านคุณลักษณะนิสัย เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนทั้ง 3 ด้านได้ผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 3 ท่าน เมื่อจำแนกตามด้านการประเมินผล จำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์รูปนิ้ว การปั้นรูปทรงสูง และพวงมะหวด ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 3 ท่าน เมื่อจำแนกตามด้านการประเมินผล ด้านกระบวนการทำงาน ด้านผลงาน ด้านคุณลักษณะนิสัย เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะนิสัยสูงที่สุดอยู่ระหว่าง .721-.919 ด้านผลงานอยู่ระหว่าง .757-.813 ด้านกระบวนการอยู่ระหว่าง .251-.812 เรื่อง ภาพพิมพ์รูปนิ้วมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะนิสัยสูงที่สุด อยู่ระหว่าง .761-.910 ด้านผลงานอยู่

ระหว่าง .710-.795 ด้านกระบวนการอยู่ระหว่าง .526-.958 เรื่องการปั้นรูปทรงนูนสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะนิสัยสูงที่สุดอยู่ระหว่าง.833-.922 ด้านผลงานอยู่ระหว่าง .773-.913 ด้านกระบวนการอยู่ระหว่าง .753-.849 และเรื่องพวงมะหวดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะนิสัยสูงที่สุด อยู่ระหว่าง.785-.894 ด้านผลงานอยู่ระหว่าง .757-.907 ด้านกระบวนการอยู่ระหว่าง .718-.829

ตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล

ด้านการประเมิน	ภาพวาดจากเรื่องเล่า			ภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว			การปั้นรูปทรงนูนสูง			พวงมะหวด		
	ผู้ประเมิน			ผู้ประเมิน			ผู้ประเมิน			ผู้ประเมิน		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
กระบวนการทำงาน	1	.251	.812	.526	.958		.753	.849		.718	.757	
	2		.578		.602			.797			.829	
	3											
ผลงาน	1	.813	.757	.722	.795		.825	.773		.757	.792	
	2		.963		.710			.913			.907	
	3											
คุณลักษณะนิสัย	1	.721	.919	.761	.809		.873	.838		.894	.785	
	2		.730		.910			.922			.893	
	3											

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ในการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ปกครอง

ผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ปกครองจำนวน 2 ท่าน ในรายการประเมินผลด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินผล ในรายการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ของนักเรียน ทั้ง 4 เรื่อง มีระดับดี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .667-.802 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง ภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ .802 รองลงมา คือ เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ.789 เรื่องการปั้นรูปทรงนูนสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747 ส่วนเรื่อง พวงมะหวด มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์น้อยที่สุดเท่ากับ .667

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ในการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ปกครอง ในรายการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ของนักเรียน

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	ค่าสัมประสิทธิ์
1 ภาพวาดจากเรื่องเล่า	.789
2 ภาพพิมพ์ภูพื้นผิว	.802
3 การปั้นรูปทรงสูง	.747
4 พวงมะหวด	.667

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ในการตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำของนักเรียนจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.2.3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบประเมินผลการปฏิบัติงานจำนวน 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ภูพื้นผิว การปั้นรูปทรงสูง และ พวงมะหวด พบว่า อยู่ในระดับดี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .816-.911 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ .911 รองลงมาคือ เรื่องการปั้นรูปทรงสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .894 เรื่องพวงมะหวด มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ .890 ส่วนเรื่องภาพพิมพ์ภูพื้นผิว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดเท่ากับ .816

ตารางที่ 33 ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ในการตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำของนักเรียนจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	ค่าสัมประสิทธิ์
1 ภาพวาดจากเรื่องเล่า	.911
2 ภาพพิมพ์ภูพื้นผิว	.816
3 การปั้นรูปทรงสูง	.894
4 พวงมะหวด	.890

2.2.3.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ

นักเรียน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การเตรียมอุปกรณ์ และกระบวนการทำงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 เรื่อง เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล มีค่าอยู่ระหว่าง .651-.924 โดยแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน เรื่องการปั้นรูปทรงสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของรายการประเมินผลการปฏิบัติงานสูงที่สุด มีค่าอยู่ระหว่าง.706-.924 รายการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านกระบวนการทำงาน มีค่าเท่ากับ.924 ด้านคุณลักษณะนิสัยมีค่าเท่ากับ.848 ด้านการเตรียมอุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ .816 ด้านผลงานมีค่าเท่ากับ .706 รองลงมาคือแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน เรื่องพวงมะหวด มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .655-.914 เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง.651-.881 ส่วนเรื่องภาพพิมพ์พื้นผิว มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ น้อยที่สุด มีค่าอยู่ระหว่าง.651-.744

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน เมื่อจำแนกตามรายการประเมินผล

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	ด้านการประเมิน	ค่าสัมประสิทธิ์
1 ภาพวาดจากเรื่องเล่า	การเตรียมอุปกรณ์	.881
	กระบวนการทำงาน	.651
	ผลงาน	.873
	คุณลักษณะนิสัย	.749
2 ภาพพิมพ์พื้นผิว	การเตรียมอุปกรณ์	.655
	กระบวนการทำงาน	.744
	ผลงาน	.655
	คุณลักษณะนิสัย	.651
3 การปั้นรูปทรงสูง	การเตรียมอุปกรณ์	.816
	กระบวนการทำงาน	.924
	ผลงาน	.706
	คุณลักษณะนิสัย	.848
4 พวงมะหวด	การเตรียมอุปกรณ์	.655
	กระบวนการทำงาน	.652
	ผลงาน	.851
	คุณลักษณะนิสัย	.914

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. ประสิทธิภาพของแบบประเมิน

1.1 ด้านรูปแบบ

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลพบว่า มีรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย สวยงาม น่าใช้ แต่ขนาดของพื้นที่ที่ใช้วาดภาพในแบบประเมินมีขนาดเล็กเกินไป มีการจำแนกคุณลักษณะที่ต้องการประเมินชัดเจน ทำให้การประเมินผลงานสะดวกเป็นลำดับขั้นตอน ส่วนการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินมีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

รูปแบบก็ไม่ยากจนเด็กเขาเข้าใจ ควรอธิบายแบบประเมินและทดลองให้เด็กเขาไปดูที่บ้านก่อนจะช่วยให้การประเมินสะดวกขึ้นมาก

ครูโรงเรียนที่ 1

ทุกอย่างก็ดูเหมาะสม ไม่ต้องแก้อะไร ถ้าให้เพิ่มเติมก็ขนาดของกระดาษเล็กไป แต่ก็ไม่เป็นปัญหาเพราะให้เด็กวาดแยกลงในกระดาษต่างหากได้

ครูโรงเรียนที่ 2

รูปแบบสวยดี น่าใช้ ให้นักเรียนดูเขาจะตื่นเต้นกัน ก็ช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กได้ บางคนเขาก็เอาไปบรรยายสิ

ครูโรงเรียนที่ 3

1.2 ด้านการใช้งาน

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การนำแบบประเมินมาใช้ในการประเมินผลทำได้สะดวก นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจรูปแบบประเมิน การประเมินผลทำได้ง่ายไม่ซับซ้อนเพราะมีการกำหนดคะแนนดิบในแบบประเมิน และการออกแบบเครื่องมือให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการปฏิบัติงานควบคู่กับการประเมินผลการปฏิบัติงานช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานจากเนื้อหาในแบบประเมินผลได้ ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้แบบประเมินมี 2 รายการคือ 1) ระยะเวลา เนื่องจากบางกิจกรรมใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานประกอบกับนักเรียนมีจำนวนมากมาก ทำให้ครูผู้สอนประเมินผลด้านกระบวนการทำงาน ไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด คะแนนที่ได้จึงไม่น่าเชื่อถือ 2) การประเมินผล ถ้าในกิจกรรมการเรียนการสอนต้องประเมินผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง จะทำให้นักเรียนเกิดความกังวลในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีคะแนนเข้ามาตัดสินผลการปฏิบัติงาน โดยครูเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เรื่องระยะเวลาว่าควรปรับด้านประเมินกระบวนการทำงานให้เพื่อนประเมิน

แทนครูเนื่องจากเพื่อนสามารถตรวจสอบขั้นตอนการทำงานของนักเรียนได้ตลอดเวลา ส่วนปัญหาด้านการประเมินผล ครูผู้สอนเสนอแนะว่า ควรใช้แบบประเมินผล 1 เรื่องต่อหน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดให้การประเมินผลเป็นการเรียนรู้ ด้วยการฝึกให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนที่กำหนด มีการตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงการทำงานจนสามารถพัฒนาเป็นองค์ความรู้ รวมทั้งให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น ยอมรับและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุและผล แต่ไม่ใช่เป็นการประเมินผล เพื่อการตรวจสอบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานหรือทดสอบความสามารถของนักเรียน

ระยะเวลาในการทำกิจกรรมน้อย บางเรื่องประเมินไม่ทัน ถ้าแก้ไขด้วยการปรับความเหมาะสมของรายการประเมินกับผู้ประเมิน น่าจะง่ายขึ้น

การใช้แบบประเมินผลดีนะ เด็กเขาจะรู้ว่าตัวเองทำงานบกพร่องตรงไหนสามารถแก้ไขได้ตรงจุด แต่การประเมินผลทุกครั้งในชั่วโมงเรียนบางครั้งอาจทำให้เด็กกังวล เหมือนมาจับผิด ต้องตรวจสอบทุกครั้งก็อาจทำให้ขาดสุนทรีย์ภาพในการทำงาน ซึ่งถ้าเปลี่ยนเป็นประเมิน 1 ครั้งต่อ 1 เรื่อง โดยอธิบายให้เขาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินก็จะดีมาก

ครูโรงเรียนที่ 1

การใช้งานก็สะดวกดี ไม่มีปัญหาอะไร

ครูโรงเรียนที่ 2

1.3 ความน่าเชื่อถือของคะแนน

คะแนนที่ได้จากประเมินผลมีน่าเชื่อถือ เพราะมาจากความคิดเห็นของหลายบุคคล การตนเองของนักเรียนก็มีข้อเสีย คือ นักเรียนบางคนอาจประเมินการปฏิบัติงานของตนเองสูง เนื่องจากต้องการให้ตนเองได้คะแนนมาก ครูผู้สอนจึงเสนอแนะให้ไม่นำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินมาเป็นคะแนนที่ใช้ตัดสินผลการเรียน แต่ควรใช้แบบประเมินผลเพื่อเป็นการฝึกกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนประเมินผลได้ตรงตามความเป็นจริงเพิ่มมากขึ้น

การประเมินผลก็ดี คะแนนน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้นเพราะมาจากหลายแหล่ง พอได้ผลมาเขาก็จะดีใจกัน มีการถามกันว่าได้เท่าไร ซึ่งใครได้น้อยก็จะบอกให้เขาดูข้อผิดพลาดจากรายการที่ประเมิน

ครูโรงเรียนที่ 2

เขาก็ประเมินผลกันได้ ดินะการมีระดับคุณภาพกำกับในแบบประเมินทำให้เด็ก ประเมินได้ตรงมากขึ้น แต่คงมีบ้างบางคนที่ให้คะแนนตัวเองมาก แต่น้ำหนักคะแนนเขาก็ น้อยอยู่คงไม่มีผลมากเท่าไร

ครูโรงเรียนที่ 3

2 ประสิทธิภาพของแบบประเมิน

ด้านประสิทธิภาพของแบบประเมิน พบว่า ช่วยให้ครูนักเรียนได้ทราบถึงจุดบกพร่อง จากการปฏิบัติงานของนักเรียนและจุดเน้นที่ครูควรอธิบายเพิ่มเติมจากการสอน ซึ่งแบบประเมิน ดังกล่าวเป็นเหมือนกระจกที่ช่วยสะท้อนให้นักเรียนมองเห็นภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ได้ จากการประเมินช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นสารสนเทศในการวินิจฉัยนักเรียนเป็น รายบุคคล สามารถใช้เป็นแนวทางกำหนดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและ ความต้องการของนักเรียนได้ และช่วยให้นักเรียนรู้แนวทางปรับปรุง พัฒนา การปฏิบัติงานของ ตนเองได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ประสิทธิภาพจากแบบประเมินในด้านของการประเมินผลแล้วแบบ ประเมินยังให้ประสิทธิภาพในด้านคุณลักษณะนิสัย คือ นักเรียนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพิ่ม มากขึ้น เนื่องจากมีการประเมินผลการทำงานจากผู้ประเมินหลายแหล่ง ช่วยให้นักเรียนกล้า แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อน มีเหตุผลและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

แบบประเมินดินะ ช่วยให้ผู้รู้ข้อบกพร่องของนักเรียน ปกติเวลาที่ให้คะแนนจะ ตรวจในภาพรวม พอใช้แบบประเมินแล้ว ทำให้รู้ว่าต้องอธิบายให้เขาปรับปรุงงาน ตรงไหน เช่นเด็กบางคนวาดภาพดี แต่การจัดภาพยังไม่ดี พอให้เขาปรับปรุงผลงาน ออกมาดีขึ้น เด็กก็รู้สึกดี

ครูโรงเรียนที่ 1

เด็กเขาตั้งใจนะ เห็นมาหอบของมาพะรุงพะรัง พี่ก็ถามเอาอะไรมากัน เขาก็บอก เขาของมาทำงานศิลปะ วันนั้นสอนเรื่องปั้น เตรียมขวด กระดาษหนังสือพิมพ์มา ถ้า ปกติไม่เตรียมมาหรอก ดูแล้วก็ดีเหมือนกัน

ครูโรงเรียนที่ 2

เด็กเขาตั้งใจให้คะแนนก็ไม่มีปัญหา ทุกคนยอมรับคะแนนที่ได้ บางคนสงสัย ทำไม่ได้ก็น้อยก็มีการถามกันเขาก็บอกเหตุผล เด็กเขาก็กล้าแสดงออกมากขึ้นแล้วก็ทำให้ เป็นคนมีเหตุผล เพราะถ้าจะให้คะแนนเพื่อนน้อยต้องมีเหตุผลบอกว่างานไม่ดีเพราะ อะไร

ครูโรงเรียนที่ 3

ตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

เครื่องมือ	ข้อดี	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ประสิทธิภาพของแบบประเมิน	มีความสวยงาม น่าใช้	ขนาดของพื้นที่ที่ใช้วาดภาพในแบบประเมินมีขนาดเล็กเกินไป	ควรวาดภาพลงในกระดาษวาดเขียน
	ประเมินผลได้ง่าย เนื่องจากมีการระบุระดับคุณภาพในเครื่องมือ	ประเมินผลไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด	กำหนดแหล่งประเมินในคุณลักษณะแต่ละรายการให้น้อยลง เพื่อความสะดวกในการประเมิน
	รูปแบบเข้าใจได้ง่าย มีการจำแนกคุณลักษณะที่ต้องการประเมินชัดเจน	ถ้าใช้ในการประเมินผลทุกครั้ง นักเรียนจะเกิดความกังวลในการปฏิบัติงาน	ควรเลือกใช้แบบประเมิน 1 เรื่องต่อหน่วยการเรียนรู้
	คะแนนน่าเชื่อถือเนื่องจากมาจากความคิดของผู้ประเมินหลายคน	นักเรียนบางคนอาจประเมินการปฏิบัติงานของตนเองสูงเกินความเป็นจริง	ควรใช้แบบประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ปรับปรุงการทำงานมากกว่าการประเมินเพื่อทดสอบความสามารถนักเรียน
ประสิทธิผลของแบบ	นักเรียนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการประเมินผลการทำงานจากผู้ประเมินหลายคน		
	นักเรียนรู้ข้อบกพร่องในการทำงานของตนเอง ทำให้ปรับปรุงแก้ไขได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง		
	พัฒนาคุณลักษณะนิสัยด้านการแสดงออก การมีเหตุผล และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น		

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ได้ว่า แบบประเมินมีประสิทธิภาพดี มีรูปแบบที่สวยงาม น่าใช้ เข้าใจได้ง่าย เนื่องจากมีการจำแนกคุณลักษณะตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพในที่ต้องการประเมินในเครื่องมือชัดเจน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวทำให้ใช้งานสะดวกและมีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ด้านประสิทธิผลของแบบประเมิน ช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องในการทำงานของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ในด้านคุณลักษณะนิสัยทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ด้านข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้เครื่องมือ พบว่าควรปรับรายการประเมินด้านกระบวนการทำงานให้นักเรียนประเมินผลแทนครู ควรใช้แบบประเมิน 1 เรื่องต่อหน่วยการเรียนรู้และไม่ควรใช้แบบประเมินผลตัดสินผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะช่วยให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ ลดปัญหาด้านความกังวลขณะปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาการประเมินผลงานสูงเกินความเป็นจริง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ช่วงชั้นที่สอง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) กำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (2) สร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ (3) ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 มีเป้าหมายเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นครู นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวน 57 คนในโรงเรียน 3 แห่งที่สังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอ พระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ในแต่ละโรงเรียนจะเลือกครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 1 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ครูสอน 9 คน และผู้ปกครองของนักเรียนคนนั้น 9 คน เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยประเด็นคำถาม 4 ด้าน คือ 1) สภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ 2) ผู้ประเมิน แหล่งข้อมูล และตัวบ่งชี้การประเมินผลการปฏิบัติงาน 3) การกำหนดน้ำหนักคะแนน 4) รูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มครูผู้สอนใช้วิธีการสัมภาษณ์ ส่วนนักเรียนและผู้ปกครองใช้วิธีการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสร้างข้อสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามประเด็นของข้อคำถาม

ระยะที่ 2 เป็นการสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากสารสนเทศที่ได้จากระยะที่ 1 และศึกษาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 คน ตรวจสอบความเที่ยง 2 ประเภท คือ ความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่าง

ผู้ประเมินกลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครอง 13 คน และความเที่ยงแบบวัดซ้ำในกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 10 คน

ระยะที่ 3 เป็นการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครู 3 คนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 98 คน ในโรงเรียนสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานจำนวน 4 ชุด และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุปตามประเด็นของข้อคำถาม

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ลักษณะของแบบประเมินประกอบด้วย 3 มิติ คือ 1) สิ่งที่ประเมินครอบคลุม 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย 2) งานศิลปะที่ใช้ในการประเมินมี 4 ประเภท คือ การวาดภาพ ภาพพิมพ์ การปั้น และการสร้างสรรค์วัสดุ 3) ผู้ประเมินแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง โดยมีตัวบ่งชี้และอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนน ในการประเมินดังนี้

1.1 ในงานแต่ละด้านมีตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติงาน จำนวน 9 ตัว ด้านผลงาน จำนวน 5 ตัว ด้านคุณลักษณะนิสัย จำนวน 4-5 ตัว ซึ่งเมื่อรวมจำนวนตัวบ่งชี้ทั้งหมดใน 4 งาน มีตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 73 ตัว

1.2 อัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนด้านรายการประเมิน ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย มีค่าเท่ากับ 5:2.5:2.5 ส่วนอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนด้านผู้ประเมิน ประกอบด้วย ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 5:1.5:2.5:1

2 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการ พัฒนาการปฏิบัติงานด้านศิลปะของนักเรียน โดยมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

2.1 สิ่งที่มีงวัดในแบบประเมินครอบคลุม 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงาน ผลงาน และ คุณลักษณะนิสัย

2.2 งานที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียนประกอบด้วย 1) การเขียนภาพระบายสี 2) การพิมพ์ภาพ 3) การปั้น 4) การประดิษฐ์จากเศษวัสดุ โดยเนื้อหาที่

เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า เรื่องภาพพิมพ์ดูพื้นผิว เรื่องการปั้นรูปทรงสูง และเรื่องพวงมะหวิด

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็นมาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง ปรับปรุง แบ่งออกเป็น 4 ชุด ในแต่ละชุดประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมและแบบประเมินผลงาน ใช้วิธีการให้คะแนนแบบ scoring rubric

2.4 ผู้ประเมินประกอบด้วยครู นักเรียน เพื่อนและผู้ปกครอง

2.5 การให้คะแนนแบ่งอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนการประเมินด้านรายการประเมิน คือ การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย เท่ากับ 5:2.5:2.5 ส่วนอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนการประเมินด้านผู้ประเมิน ประกอบด้วย ครู นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 5:1.5:2.5:1

2. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลมีประสิทธิภาพดี ครูผู้ทดลองใช้แบบประเมินยอมรับว่า แบบประเมินมีรูปแบบที่สวยงามน่าใช้ วิธีการประเมินและการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ เพราะมาจากความคิดของผู้ประเมินหลายแหล่ง การจำแนกรายการประเมิน ตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพในเครื่องมือ ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลได้สะดวก นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ด้านประสิทธิผลของเครื่องมือ พบว่าแบบประเมินผลช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องจากการทำงานของนักเรียนทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ในด้านคุณลักษณะนิสัยฝึกให้นักเรียนมีเหตุผล กล้าแสดงออก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้เครื่องมือ พบว่าไม่ควรประเมินผลการปฏิบัติงานนักเรียนทุกครั้ง เนื่องจากนักเรียนจะมีความกังวลถ้าได้รับการประเมินทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนขาดสุนทรียภาพในการปฏิบัติงาน และควรปรับให้ผู้ประเมินผลประเมินเพียง 1-2 ด้าน ส่วนปัญหาด้านนักเรียนประเมินผลงานสูงเกินความเป็นจริง ควรแก้ไขด้วยการให้นักเรียนใช้แบบประเมินผล เพื่อการเรียนรู้ ปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง มากกว่าการตรวจสอบความสามารถนักเรียน ซึ่งจะให้นักเรียนประเมินผลใกล้เคียงกับความเป็นจริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การกำหนดตัวบ่งชี้และน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1.1 ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนพบว่า เรื่องที่ 1) ภาพ

วาดจากเรื่องเล่า มี 18 ตัวบ่งชี้ เรื่องที่ 2) ภาพพิมพ์ญี่ปุ่นมีจำนวน 19 ตัวบ่งชี้ เรื่องที่ 3) การปั้นรูปทรงสูง มีจำนวน 18 ตัวบ่งชี้ เรื่องที่ 4) พวงมะหวด มีจำนวน 18 ตัวบ่งชี้ ซึ่งการกำหนดตัวบ่งชี้ดังกล่าว เป็นสิ่งที่ระบุผลความสำเร็จ หรือผลที่คาดหวังของการปฏิบัติ (performance outcome) (สุวิมล ว่องวานิช, 2546) นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สามารถตรวจสอบ และควบคุมการปฏิบัติงานของตนเองได้อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ที่กำหนดให้การประเมินผล ต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีตัวบ่งชี้ (Benchmark) แสดงคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐาน(กรมวิชาการ, 2545)

1.2 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1.2.1 น้ำหนักความสำคัญของการประเมิน พบว่าอัตราส่วนด้านการปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย มีค่าเท่ากับ 5:2.5:2.5 โดยการปฏิบัติงานมีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์เป็นวิชาภาคปฏิบัติ และการปฏิบัติงานยังเป็นการแสดงออกถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตนารักษ์กุลพานิชย์(2537) ว่าควรประเมินผลในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน เนื่องจากเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของวิชาที่เน้นการเรียนภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

1.2.2 น้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมิน พบว่าอัตราส่วนผู้ประเมินในครูผู้สอนนักเรียน เพื่อนและผู้ปกครองมีค่าเท่ากับ 5:1.5:2.5:1 โดยครูเป็นผู้ที่ควรมีส่วนในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนมากที่สุด เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์และเป็นผู้จัดกิจกรรมการสอน ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ที่เข้าใจ เป้าหมายวิธีการเรียนการสอนและการประเมินมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพีระพงษ์ กุลพิศาล (2531) ว่าครูศิลปะเป็นผู้ที่วัดและประเมินผลได้เหมาะสมที่สุด เพราะครูจะเข้าใจ พัฒนาการทางการสร้างสรรค์และสุนทรียภาพของเด็กได้ดี ส่วนผู้ปกครองค่าน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้ที่อยู่ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติงาน จึงกำหนดให้ประเมินผลด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ ซึ่งผู้ปกครองสามารถตรวจสอบได้ขณะที่นักเรียนอยู่บ้าน

2. การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีจำนวน 8 รายการคือ 1) สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมั่นใจ 2) สรรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์

งานทัศนศิลป์ตามความสนใจ 3) เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ 4) แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงามด้วยวิธีการต่างๆ ตามความสนใจ 5) แสดงความคิดเห็น อธิบายความหมายของงานทัศนศิลป์ ทัศนธาตุและความงามของศิลปะ 6) นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆและในชีวิตประจำวัน 7) ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่นและศิลปะไทย 8) พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานทัศนศิลป์ สืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล แต่ผู้วิจัยคัดเลือกมาตรฐานสาระการเรียนรู้รายการที่1-3 มาใช้ในการประเมิน เนื่องจากรายการดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะของงานภาคปฏิบัติ ที่เป็นการพิจารณาความสามารถของบุคคลในการทำงานตามจุดมุ่งหมายในลักษณะของรูปธรรม โดยวิธีการประเมินผลจะพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น (สมใจ สิทธิชัย, 2537) และสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวาณิช(2546) ที่กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติงานผลงานที่เกิดขึ้นต้องสามารถวัดได้ ความเป็นรูปธรรม สิ่งที่วัดเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากทักษะการปฏิบัติงานไม่ใช่ การวัดความรู้หรือความรู้สึกในการปฏิบัติงาน

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมิน คือ ครู นักเรียน เพื่อนและผู้ปกครอง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอัฐสุพล คงพัฒน์(2545) และชาติตรี ถนอมวงษ์(2545) การประเมินผลควรเป็นไปตามสภาพจริงและมีการประเมินโดย ครูเป็นผู้ประเมินผล นักเรียนประเมินตนเอง ครูนักเรียนประเมินร่วมกัน และผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินในบางครั้ง ซึ่งการกำหนดให้ มีผู้ประเมินที่หลากหลายจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของคะแนน สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิมล ว่องวาณิช (2546) ว่าผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือเพราะมาจากความคิดของผู้ประเมินหลายแหล่ง ซึ่งการประเมินจากบุคคลหลายฝ่ายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการวัดการปฏิบัติงาน คือ การกำหนดผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งข้อมูลอาจไม่ได้มาจากตัวผู้สอนเพียงแหล่งเดียว บางครั้งอาจต้องเก็บข้อมูลจากเพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนที่ทำงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายซึ่งจะทำให้ผลการประเมินที่ถูกต้องเที่ยงตรง และยังมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดศักยภาพของสูงสุด

สิ่งที่ประเมินจำแนกออกเป็นการปฏิบัติงาน ผลงานและคุณลักษณะนิสัยสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนารักสกุลพานิชย์(2537) ควรมีการประเมินด้าน จิตพิสัยควบคู่กับผลงาน วิธีการประเมินผลใช้การสังเกต เนื่องจากการวัดทักษะการปฏิบัติงาน คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง การใช้วิธีการสังเกตให้ข้อมูลที่มีความตรงเหมาะสมกับข้อมูลที่ได้จากการเห็นการปฏิบัติงานจริง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546) และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครพล เดชะ

พหุล (2537) ว่าวิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน คือ การตรวจผลงานและการสังเกตดูกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบประมาณค่า rubric มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง ปรับปรุง ใช้วิธีการตรวจให้คะแนนแบบ (scoring rubric) สอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2546) ว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนที่พิจารณาจากกระบวนการทำและคุณภาพของงาน เกณฑ์ประเมินสร้างขึ้นจากมิติความสำคัญ (rubric) ของคุณลักษณะด้านต่างๆ ของผลงาน

การสรุปผลการประเมินแบ่งระดับของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง และปรับปรุง เนื่องจากต้องการให้สอดคล้องกับการแบ่งระดับคุณภาพในแบบประเมิน แต่การสรุปผลประเมินควรกำหนดข้อความในเชิงบวก เพราะจะช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นควรแบ่งระดับคะแนนในการสรุปผลประเมินออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง

การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าว จึงเป็นเครื่องมือที่ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของครู นักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนในสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ แบบประเมินดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริงสอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย(2544) เป็นการประเมินทักษะความรู้ความสามารถ ที่จะต้องใช้ในโลกความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นจริงตามธรรมชาติ เพื่อแสดงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีการรวบรวมสารสนเทศจากผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มและทุกคนด้วยวิธีการที่หลากหลาย นำมาวิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบ เปรียบเทียบ ให้ได้ผลการประเมินซึ่งสะท้อนภาพที่แท้จริงของผู้ถูกประเมิน และทุกฝ่ายเห็นพ้องกัน ผลการประเมินทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัดเจนในงานที่ทำ และจุดประกายความคิดได้แนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานต่อไปด้วย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ในด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ในครูและผู้ปกครอง ความเที่ยงแบบวัดซ้ำในนักเรียน ผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินในครูและผู้ปกครอง และผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดซ้ำในนักเรียนทั้ง 4 เรื่อง อยู่ในระดับดี เนื่องจากรูปแบบของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานมีการระบุระดับคุณภาพการปฏิบัติงานในการตัดสินผล ช่วยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจตัดสินผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกัน แต่การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินในครูผู้สอน เมื่อแยกตามด้านการประเมินพบว่า แบบประเมินเรื่องสภาพแวดล้อมเรื่องเล่า ด้านกระบวนการทำงานมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ .251 เมื่อผู้วิจัยนำแบบประเมินผล

มาตรวจสอบ พบว่ามีจำนวนตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 5 รายการคือ 1) การออกแบบ 2) การร่างภาพ 3) การจัดองค์ประกอบ 4) การระบายสี และ 5) การตกแต่งรายละเอียด จึงนำคะแนนที่ได้จากแต่ละตัวบ่งชี้มาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวบ่งชี้ข้อ 3) การจัดองค์ประกอบ และ 4) การระบายสี มีค่าต่ำสุด โดยมีค่าเท่ากับ .299 และ .064 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากตัวบ่งชี้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะทางศิลปะ ซึ่งถ้าครูผู้สอนที่เป็นผู้ประเมินมิได้เป็นครูที่เชี่ยวชาญหรือลึกซึ้งกับหลักการด้านศิลปะ อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินได้ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2546) ที่ว่า เครื่องมือวัดทักษะการทำงานมักมีค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในค่อนข้างต่ำ เพราะโดยธรรมชาติของรายข้อที่ปรากฏไม่ได้วัดคุณลักษณะเดียวกัน ซึ่งเมื่อผู้วิจัยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของตัวบ่งชี้จากผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความตรงตามเนื้อหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงในคู่มือการใช้งาน โดยเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลด้านกระบวนการทำงานในตัวบ่งชี้การจัดองค์ประกอบ และการระบายสี ในคู่มือประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้ครูผู้สอนศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อให้ผลการประเมินถูกต้องเที่ยงตรง แต่เมื่อดูในภาพรวมพบว่าแบบประเมินผล เรื่องภาพวาดจากเรื่องเล่า มีค่าความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินระหว่าง .689 -.919 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

3 การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 1) ด้านประสิทธิภาพของแบบประเมินพบว่าเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลมีประสิทธิภาพดี วิธีการประเมินสะดวก การใช้ภาษาเข้าใจง่าย การจำแนกตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพในรูปริคส์ (rubric) ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลได้สะดวก สอดคล้องกับสมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544) ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนตัดสินคุณภาพชิ้นงานอย่างมีเหตุผลและช่วยลดเวลาที่ใช้ในการประเมินผลงานนักเรียน เพราะนักเรียนสามารถประเมินผลงานตนเองและเพื่อนได้ แต่มีข้อจำกัดในด้านความหลากหลายของแบบประเมิน เนื่องจากมีรูปแบบการประเมินผลเพียงรูปแบบเดียว ซึ่งการประเมินด้านการเตรียมและการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์สามารถใช้แบบตรวจสอบรายการประเมิน เพราะจะช่วยให้เกิดสะดวกและรวดเร็วเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับปัญหาจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ด้านประสิทธิภาพของเครื่องมือว่า ประเมินผลไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด 2) ด้านประสิทธิผลของเครื่องมือ พบว่าแบบประเมินผลช่วยในการตรวจสอบข้อบกพร่องจากการทำงานของนักเรียน ทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง สอดคล้องกับความคิดของสมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544) ว่า รูปริคส์ (rubric) ช่วยให้นักเรียนได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดเด่นและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขในชิ้นงานตนเอง ในด้านคุณลักษณะนิสัยฝึกให้นักเรียนมีเหตุผล กล้าแสดงออก รับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่น และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับความคิดของ Lowenfeld and Brittain (1982) กล่าวว่า การประเมินผลทางศิลปศึกษา ก่อให้เกิดพัฒนาการทางสุนทรียภาพคือ ชื่นชมความงามของศิลปะ สามารถแสดงความคิดเห็น บรรยายหรือให้เหตุผลตามหลักการทางศิลปะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และพัฒนาการทางสังคม คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เข้าใจและยอมรับการแสดงออกของผู้อื่น 3) ข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้เครื่องมือ ให้ผู้ประเมินผลประเมินเพียง 1-2 ด้าน เนื่องจากครูผู้สอนประเมินผลบางกิจกรรมไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรทัย สวัสดิ์แดง (2542) ครูผู้สอนไม่มีเวลาสังเกตพฤติกรรมระหว่างปฏิบัติกิจกรรม และ กฤตศักดิ์ เรือนนาค (2533) ครูผู้สอนไม่สามารถประเมินผลตามที่กำหนดได้เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ที่สนใจใช้แบบประเมินควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบประเมินจากคู่มือ ในด้านของกิจกรรม วิธีการประเมิน ตัวอย่างการตรวจให้คะแนนแบบรูบริกส์ (rubric) รวมทั้งระดับคุณภาพในการปฏิบัติงาน พร้องทั้งอธิบายให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน เพื่อความสะดวกในการประเมิน และให้ผลการประเมินถูกต้องตามความเป็นจริง ทั้งนี้ครูผู้สอนยังสามารถปรับระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสภาพ ความต้องการของนักเรียนและครูผู้สอนในสถานการณ์ต่างๆได้

1.2 ในกรณีที่ไม่มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาเพราะบางกิจกรรมใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมาก หรือในกรณีที่ครูต้องประเมินผลนักเรียนจำนวนมาก ครูสามารถปรับจำนวนด้านให้น้อยลง แต่ยังคงกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนไว้ในอัตราส่วนเดิม

1.3 การประเมินผลพัฒนาการ ครูผู้สอนสามารถประเมินผลพัฒนาการของนักเรียน ด้วยการนำคะแนนที่ได้การประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 เรื่อง มาวัดพัฒนาการของนักเรียนดังตัวอย่างในภาคผนวก ง

1.4 ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์สามารถนำแบบประเมินไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยปรับตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับลักษณะงาน ซึ่งมีรายละเอียดของตัวบ่งชี้ที่ควรปรับดังนี้ แบบประเมินเรื่องสภาพวาดจากเรื่องเล่าและการปั้นรูปทรงสูงสามารถนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในการประเมินผลได้ทุกรายการ แบบประเมินเรื่องภาพ

พิมพ์ภูพื้นผิวนำตัวบ่งชี้ไปใช้ได้ทุกรายการยกเว้น ตัวบ่งชี้การประเมินผลกระบวนการทำงาน รายการที่ 4 การภูพื้นผิว ควรเปลี่ยนให้สอดคล้องกับเทคนิควิธีการพิมพ์ภาพที่ครูผู้สอนกำหนด แบบประเมินเรื่องพวงมะหวด นำตัวบ่งชี้ด้านการเตรียม การเก็บรักษาอุปกรณ์ และคุณลักษณะนิสัยไปใช้ ส่วนด้านกระบวนการทำงานควรปรับให้เหมาะสมกับงานที่กำหนด โดยยึดการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนการทำงาน การลงมือทำงาน และการตกแต่งผลงาน

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน ผู้วิจัยศึกษาจากลักษณะของงานทั้ง 4 เรื่อง คือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ภูพื้นผิว การปั้นรูปทรงสูง พวงมะหวด และการปฏิบัติงานในวงจรเดมิ่ง(PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข แต่เนื่องจากลักษณะงานที่กำหนดทั้ง 4 เรื่อง เป็นงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการและความรู้สึก สามารถประเมินผลได้ 2 ด้าน คือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ แต่ในด้านของการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข ไม่สามารถวัดได้ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นในการฝึกกระบวนการทำงานให้กับนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปให้ พัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านงานออกแบบ ซึ่งลักษณะของงานออกแบบมีกระบวนการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานครบตามวงจรเดมิ่ง (PDCA) โดยใช้เครื่องมือแบบมาตรฐานค่า รูบรีคส์(rubric) ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวจะช่วยประเมินผลการปฏิบัติงานที่ตรงสภาพความเป็นจริงและฝึกกระบวนการทำงานในด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการพัฒนาการปฏิบัติงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2.2 การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนของครู นักเรียน เพื่อนและผู้ปกครอง ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเกณฑ์และคุณภาพที่คาดหวังทั้งจากการประเมินตนเองและการประเมินผลจากผู้อื่น ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวจะทำให้สามารถค้นพบแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนจากรูปแบบการประเมินผล

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤตศักดิ์ดา เรือนนาค. (2533). *ความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2544). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- คำรณ หล้าเจริญสุข. (2536). *ความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาติรี ธนอมวงษ์. (2545). *การจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูต้นแบบตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่องกระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การประเมินและการประกัน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นพดล สายทองยนต์. (2536). *ปัญหาการสอนวิชาศิลปะศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครูศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรมล ตีรณसार. (2525). *ศิลปะกับครูประถม*. กรุงเทพมหานคร: ตีรณसार.
- บันลือ ขอรวมเดช. (2533). *สภาพปัญหาการสอนศิลปะภาคปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2540). *การวิจัยทางการวัดผลและการประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พีแอนด์บี พลับลิชชิง.
- พิภพ ปิติ. (2533). *ปัญหาและความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- พิมพ์พร อรุณอร่ามอัมพร. (2544). *การพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล: การศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลียา กองสุข. (2533). *ความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา รักสกุลพานิชย์. (2537). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนแขนงวิชาทัศนศิลป์ หลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ลัดดาวัลย์ ชี้อตรง. (2540). *การพัฒนาแบบประเมินประเมินผลผลงานการสอนของครูประถมศึกษา: การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดหนองหมู จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์. (2524). *ความเข้าใจในศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมใจ สิทธิชัย. (2533). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติงานวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง*.
 เชียงใหม่: The knowledge center.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 6.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). *วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า*. กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์
 แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. (2544). *ชุดปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่
 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เล่มที่ 3 การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง*. เอกสารลำดับที่
 48/2544. สุรินทร์: สำนักงานหน่วยศึกษานิเทศก์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้
 จริง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ.2542*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร:
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การวัดทักษะการปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช, บรรณาธิการ. (2546). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนอ ภิมจิตรผ่อง. (2542). *การประเมินผลภาคปฏิบัติ*. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบัน
 ราชภัฏ อุบลราชธานี.
- อรทัย สวัสดิ์แดง. (2542). *ปัญหาการสอนศิลปะศึกษาของครูศิลปะศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนต้น: ในสังกัดโรงเรียนกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัศวพล เดชะพูล. (2537). *สภาพและปัญหาการสอนวิชาศิลปะในกลุ่มวิชาเลือกเสรี ระดับมัธยม
 ศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัฐิพล คงพัฒน์. (2545). การศึกษาการจัดการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Chambers, B. A. (2002). Inequity in the performance evaluation process; How you rate me affects how I rate you. *Journal of Personnel Evaluation in Education*. 162: 103.
- Charles, D. (1998). The aesthetically testable object. *Art Education Policy Review* 99, 3.
- Crehan, K.D., Hudson, R., and Clark. (2001). A comparison of two scoring strategies for performance assessments. *Journal of Educational Research Quarterly*. 25, 2: 52.
- Cruickshank, D. R., Bainer, D. L., and Metcalf, K. K. (1999). *The act of teaching*. 2 nd ed. New York: McGraw-Hill.
- Johnson, N. (2000). *Evaluation of technology integration in a teacher education*. Retrieved 3/05/04 from <http://www.edu.iastate.edu/elps/Capstone-Johnson.htm>.
- Mink, D.V. (2002). *Evaluation of mathematics program which integrates children's literature: classroom environment an attitudes*. Retrieved 3/05/04 from <http://www.adt.curtin.edu.au/theses/available/adt-WCU20031013.115442.htm>.
- Schon, D. A. (1990). *Educating the reflective practitioner*. New York: Jossey-Bass.
- Stephen, C. (2001). The analysis of performance art. *Performance Research*. 6, 133.
- Valli, L., and Rennert-Ariev, P. (2002). New standards and assessments?: Curriculum transformation in teacher education. *Journal of Curriculum Studies*. 34, 201.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 0-2218-2578

ที่ ศธ 0512.6(2702)/

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินผล

เรียน อาจารย์ทินกร บัวพูล

เนื่องจาก นางสาววิทิตา ชื่นอรมณี รหัสประจำตัว 458 37795 27 นิสิตหลักสูตร
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา (นอกเวลาราชการ) ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “การพัฒนาแบบ
ประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจะต้อง
จัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ที่สร้างขึ้นจากการ
สัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดการศึกษาส่วน
ท้องถิ่น อำเภอพระประแดง ประกอบด้วย แบบประเมินผลการปฏิบัติงานจำนวน 4 เรื่อง
คือ การเขียนภาพระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

ในการนี้ภาควิชาฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะตรวจสอบ
ความตรงตามเนื้อเรื่อง (content validity) และตรวจสอบความชัดเจนของภาษาของแบบวัด
ดังกล่าว ยังผลให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพสูง ภาควิชาฯ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบวัดของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบวัดของนิสิตด้วย
ภาควิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา

บันทึกข้อความ

วันที่

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารหมายเลข 1 สรุปสาระสำคัญของโครงการวิจัย

เอกสารหมายเลข 2 โครงสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบตรวจความ
เหมาะสมของการกำหนดน้ำหนักการประเมินและแบบตรวจตรงเชิงเนื้อหา
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารหมายเลข 3 ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วยดิฉัน น.ส.วิทิตา ชื่นอารมณฺ์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย
การศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแบบประเมินผลการ
ปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา
สุวรรณเขตนิคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีสาระตามเอกสารหมายเลข 1

ดิฉันได้สร้างเครื่องมือ เพื่อการวิจัย โดยการนิยาม กำหนดน้ำหนักความสำคัญของ
โครงสร้าง และตัวบ่งชี้ในการวัด ซึ่งในขั้นตอนต่อไปจำเป็นต้องศึกษาคุณภาพเครื่องมือในด้าน
ความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของรูปแบบการวัดดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

ดิฉันของความกรุณาท่านโปรดพิจารณาและชี้แนะดังนี้

1 ความเหมาะสมของการกำหนดน้ำหนักของการประเมินและความตรงเชิงเนื้อหา
(Content validity) ของเครื่องมือ คือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้าน
ทัศนศิลป์จำนวน 4 เรื่อง (เอกสารหมายเลข 2)

2 รูปแบบและภาษาที่ใช้ในแบบประเมินในเครื่องมือ (เอกสารหมายเลข 3)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิทิตา ชื่นอารมณฺ์)

นิสิตภาควิชาวิจัยการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ 01-6556506

โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

วันที่

เรียน ผู้ปกครอง.....

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์การเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เนื่องจากดิฉัน นางสาววิทิตา ชื่นอารมณย์ อาจารย์สอนวิชาศิลปศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2 ซึ่งตามหลักสูตรได้กำหนดให้ผลิตทำวิทยานิพนธ์ก่อนจบการศึกษา ดิฉันสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและจากประสบการณ์การทำงานดิฉันพบว่า การประเมินผลงานวิชาศิลปศึกษาของครูผู้สอนมักประเมินผลโดยตัดสินจากผลงานของนักเรียนเป็นหลัก ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนในขั้นสุดท้าย แต่ในการทำงานของนักเรียนมีกระบวนการที่สามารถแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ที่ครูผู้สอนควรนำมาใช้ในการประเมินผลร่วมกับผลงานของนักเรียน จากแนวคิดดังกล่าวดิฉันจึงนำมาเป็นประเด็นในการศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ด้วยการสร้างแบบประเมินผลงานสำเร็จรูปที่สามารถประเมินทั้งกระบวนการทำงานและผลงานของนักเรียน เพื่อให้คะแนนที่ได้จากการประเมินเป็นค่าที่บอกถึงระดับความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ในส่วนของแบบประเมินผลที่ดิฉันสร้างขึ้น ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้การประเมินผลเกิดจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน นอกเหนือจากครู เช่น นักเรียน เพื่อน หรือผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ดิฉันได้สอบถามความต้องการนักเรียนที่มีความพร้อมและสมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ดิฉันนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 9 คน โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (จำนวน 9 คน) เกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา ความต้องการเกี่ยวกับการประเมินผล หรือการคัดเลือกผู้ประเมินผลการทำงาน of นักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างแบบประเมิน ซึ่งบุคลากรของท่านแจ้งว่ามีความสนใจและต้องการเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนั้นดิฉันจึงขอความอนุเคราะห์ผู้ปกครองให้อนุญาตให้นักเรียนและท่านเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาและการศึกษาของเด็กไทย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(นางสาววิทิตา ชื่นอารมณย์)

หมายเหตุ นักเรียนเข้าร่วมการสัมภาษณ์ในวันที่ เวลา น.

ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมการสัมภาษณ์ในวันที่ เวลา น.

อาจารย์วิทิตา ชื่นอารมณย์ โทรศัพท์ 01-6556506

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ครู
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง
เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ตอนที่ 1 รายละเอียดข้อมูลการสัมภาษณ์

ครั้งที่..... วันที่..... เวลา ..... สถานที่.....

ผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รายการคำถาม

1. ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

สภาพและปัญหาการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

- 1.1 ท่านสำเร็จการศึกษาด้านศิลปะศึกษาหรือมีประสบการณ์การสอนด้านศิลปะศึกษาหรือไม่.....
- 1.2 ท่านสอนวิชาใดบ้าง จำนวนคาบของสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ที่ท่านรับผิดชอบสอนอยู่มีจำนวนเท่าใด.....
- 1.3 ท่านจัดทำกำหนดการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์หรือไม่ มีวิธีการทำอย่างไร...
- 1.4 ท่านวางแผนการทำงานและดำเนินการจัดทำกำหนดการสอนอย่างไร.....
- 1.5 ท่านมีรูปแบบวิธีการการสอนในชั้นเรียนอย่างไร.....
- 1.6 กิจกรรมในชั้นเรียนที่ท่านนำมาใช้มีลักษณะเป็นอย่างไร (ยกตัวอย่าง).....
- 1.7 ท่านประสบปัญหาใดบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ในชั้นเรียนของท่าน
 ผู้สอน.....
 นักเรียน.....
- 1.8 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของท่านมีจุดดีและจุดอ่อนในด้านใดบ้าง.....

การประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

- 1.9 ท่านมีรูปแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนของท่านอย่างไร.....
- 1.10 เกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของท่านกำหนดขึ้นจากสิ่งใด.....
- 1.11 ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนท่านประสบปัญหาในด้านใดบ้าง.....
- 1.12 ท่านคิดว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานของท่านมีจุดดี หรือสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการประโชยชน์ต่อนักเรียนของท่านอย่างไร.....
- 1.13 ท่านคิดว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานของท่านมีจุดอ่อน ที่เป็นปัญหาต่อพัฒนาการทางการเรียนของนักเรียน ของท่านอย่างไร.....

- 1.14 ท่านประสบปัญหาใดบ้างในการประเมินผลสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ในชั้นเรียนของท่าน
- ผู้สอน.....
- นักเรียน.....

2. ด้านแหล่งประเมิน

- 2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบัน ครูผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผล ถ้าให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย เช่นนักเรียน ผู้ปกครอง ท่านคิดว่าดีหรือไม่ดี อย่างไร.....
- 2.2 ถ้ามีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ท่านคิดว่าใครควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนบ้าง เพราะเหตุใด.....
- 2.3 ท่านคิดว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้แหล่งประเมินที่หลากหลายก่อให้เกิดผลดีอย่างไร
- ก) ผู้เรียน.....
- ข) การเรียนรู้.....
- ค) ความน่าเชื่อถือของคะแนน.....
- 2.4 ท่านคิดว่ารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้แหล่งประเมินที่หลากหลายมีจุดอ่อนด้านใดบ้าง.....
- 2.5 ในการปฏิบัติงานของนักเรียนจะมีกระบวนการทำงานที่เป็นขั้นตอน เช่น ..... ท่านคิดว่าถ้าครูผู้สอนประเมินผลการปฏิบัติงานโดยให้น้ำหนักความสำคัญของคะแนนที่ผลงานของนักเรียนเป็นหลัก ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร.....
- 2.6 ถ้าการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน เพิ่มน้ำหนักความสำคัญกับคะแนนของขั้นตอนการปฏิบัติงาน ท่านคิดว่าดีหรือไม่ เพราะเหตุใด.....
- 2.7 นอกเหนือจากการขั้นตอนปฏิบัติงานและผลงานแล้ว ท่านคิดว่าควรมีการประเมินด้านอื่นๆ ควบคู่กับการปฏิบัติงานและผลงานอีกหรือไม่ เพราะอะไร.....
- 2.8 ในกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์จะแบ่งกิจกรรมออกเป็น 4 ด้าน คือ การวาดภาพ การปั้น การพิมพ์ภาพ การประดิษฐ์ ท่านคิดว่ากิจกรรมเหล่านี้มีตัวบ่งชี้อะไรที่ควรนำมาเป็นรายการในการวัดประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนักเรียน

การประเมินผล การปฏิบัติงาน	รายการตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการทำงาน			
	การวาดภาพ	การปั้น	การพิมพ์ภาพ	การประดิษฐ์
การปฏิบัติงาน	1.	1.	1.	1.
ผลงาน	2	2	2	2
คุณลักษณะนิสัย	3.	3.	3.	3.

3. ด้านการกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน

3.1 จากรายการประเมินที่ท่านคิดว่าควรใช้ในการประเมินการปฏิบัติงาน ถ้าให้ท่านกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนในด้านของ การปฏิบัติงาน ผลงานและคุณลักษณะนิสัย จาก 10 คะแนน ท่านคิดว่า ควรมีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการให้คะแนนเท่าไร เพราะ

อะไร.....

3.2 จากความคิดเห็นของท่านที่ว่าบุคคลต่อไปนี้.....ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ท่านคิดว่าการกำหนดน้ำหนักความสำคัญการให้คะแนนของผู้ประเมินแต่ละแหล่งควรเป็นเท่าใด.....
เพราะเหตุใด.....

3.3 ท่านคิดว่าใครควรเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติงานในด้านใดต่อไปนี้ เพราะเหตุใด

ก) ด้านการปฏิบัติงาน

.....

ข) ด้านผลงาน

.....

ค) ด้านคุณลักษณะนิสัย

.....

4. ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้

4.1 ท่านต้องการให้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างไรบ้างเพราะเหตุใด

ก).....

ข).....

4.2 ท่านต้องการให้รูปแบบการให้คะแนนของนักเรียนอยู่ในรูปแบบใด ตัวเลข สัญลักษณ์

- ข้อความ เพราะเหตุใด.....
- 4.3 ถ้าท่านต้องประเมินผลด้าน(การปฏิบัติงาน ผลงาน คุณลักษณะนิสัย) ท่านคิดว่า ท่าน
ต้องการรูปแบบการประเมินผลอย่างไร เพราะเหตุใด.....
- ก) มาตรฐานค่า
- ข) ตรวจสอบรายการ
- ค) rubric
- 4.4 ท่านคิดว่าการประเมินผลที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ควรมีรูปแบบอย่างไร.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ครู
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง
เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

ตอนที่ 1 รายละเอียดข้อมูลการสัมภาษณ์

ครั้งที่..... วันที่..... เวลา ..... สถานที่.....

ผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการคำถาม

4. ด้านรูปแบบแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

4.1 ท่านคิดว่าแบบประเมินผลการปฏิบัติงานมีรูปแบบที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร.....

4.2 สิ่งใดในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ท่านคิดว่าดีและเหมาะสมกับการประเมินผลการปฏิบัติงานมากที่สุด.....

4.3 ท่านคิดว่ารูปแบบของแบบประเมินผลการปฏิบัติงานควรปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง.....

4.4 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบแบบประเมินผลการปฏิบัติงานบ้างหรือไม่อย่างไร.....

2 ด้านการใช้งาน

2.1 ท่านนำแบบประเมินผลไปใช้งานอย่างไร.....

2.2 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานช่วยให้ท่านประเมินผลได้สะดวกขึ้นหรือไม่อย่างไร.....

2.3 ท่านคิดว่าแบบประเมินผลช่วยให้ท่านประเมินผลการปฏิบัติงานนักเรียนได้สะดวกขึ้นเนื่องจากสิ่ง

ใด.....

2.4 ท่านมีปัญหาในด้านการใช้แบบประเมินผลหรือไม่อย่างไร.....

2.5 นักเรียนมีปัญหาในด้านการใช้แบบประเมินผลหรือไม่อย่างไร.....

2.6 ผู้ปกครองมีปัญหาในด้านการใช้แบบประเมินผลหรือไม่อย่างไร.....

2.7 มีสิ่งใดบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบประเมินผลใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น.....

3. ด้านประสิทธิภาพในการประเมินผล

3.1 แบบประเมินผลช่วยให้ผลการประเมินน่าเชื่อถือหรือไม่.....

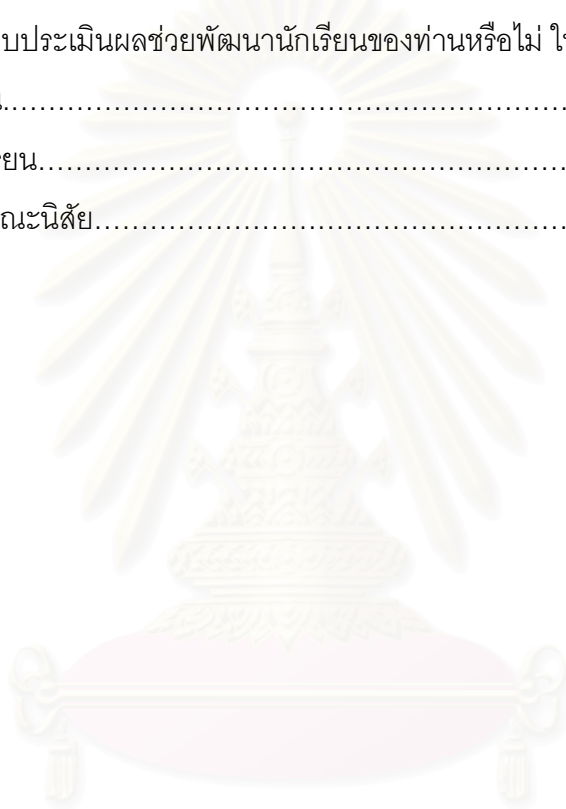
3.2 แบบประเมินผลมีความตรงตามเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่.....

- 3.3 ท่านคิดว่าแบบประเมินผลมีประสิทธิภาพในการประเมินผลหรือไม่ เพราะเหตุใด.....
- 3.4 ท่านคิดว่ามีสิ่งใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขในแบบประเมิน เพื่อให้สามารถประเมินผลได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น.....

4. ด้านประสิทธิผลในการพัฒนาผู้เรียน

- 4.1 ท่านคิดว่าแบบประเมินผลช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของท่านหรือไม่อย่างไร.....
- 4.5 ท่านคิดว่าแบบประเมินผลช่วยพัฒนาการประเมินผลของท่านหรือไม่อย่างไร.....
- 4.6 ท่านคิดว่าแบบประเมินผลช่วยพัฒนานักเรียนของท่านหรือไม่ ในด้านใดบ้าง.....
- ด้านการเรียน.....
- ด้านผลการเรียน.....
- ด้านคุณลักษณะนิสัย.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง

เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

รายละเอียดข้อมูลการสนทนากลุ่ม

ครั้งที่..... วันที่..... เวลา ..... สถานที่.....

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม(focus group)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....

ก) ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. แนะนำตัวผู้วิจัยและผู้ช่วยที่จัดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์
1. ผู้วิจัยชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
1. อธิบายให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเข้าใจขอบเขตและขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม
1. ขออนุญาตบันทึกเสียงและจัดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ข) ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์
2. ด้านแหล่งประเมิน
3. ด้านการกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน
4. ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้

ค) ขั้นตอนปิดการสัมภาษณ์

1. ขอความร่วมมือในการตรวจสอบข้อสรุปจากการสัมภาษณ์
2. แสดงความขอบคุณและมอบของที่ระลึก

แนวทางการสนทนากลุ่มผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง
เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

รายละเอียดข้อมูลการสนทนากลุ่ม

ครั้งที่..... วันที่..... เวลา ..... สถานที่.....

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม(focus group)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....

ก) ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. แนะนำตัวผู้วิจัยและผู้ช่วยที่จัดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
3. อธิบายให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเข้าใจขอบเขตและขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม
4. ขออนุญาตบันทึกเสียงและจัดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ข) ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์
2. ด้านแหล่งประเมิน
3. ด้านการกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน
4. ด้านรูปแบบเครื่องมือที่ใช้

ค) ขั้นตอนปิดการสัมภาษณ์

1. ขอความร่วมมือในการตรวจสอบข้อสรุปจากการสัมภาษณ์
2. แสดงความขอบคุณและมอบของที่ระลึก

รายการสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(content validity) แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

โปรดพิจารณารายการตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์และพิจารณาว่ามีความเหมาะสมของตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพในการวัด โดยทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องที่มีความหมายตรงกับความคิดเห็นของท่านในกรณีที่ ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาเขียนข้อเสนอแนะเหล่านั้นลงในช่องว่างข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านการ ปฏิบัติงาน ●การเตรียม อุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานทุกชิ้น				
	2 ความถูกต้องของ อุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียม ถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียม ถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ ถูกต้องทุกชิ้น				
●การเก็บรักษา อุปกรณ์	1 การทำความสะอาด สะอาด	ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่างเรียบร้อย ทุกชิ้น	ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่างเรียบร้อย บางชิ้น	ไม่ทำความสะอาด อุปกรณ์ทุกชิ้น				
	2 การดูแลเก็บ รักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุก ชิ้นอย่างถูกต้องและ เหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์บาง ชิ้นอย่างถูกต้องและ เหมาะสม	ไม่เก็บรักษาและดูแล อุปกรณ์				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
●กระบวนการ ทำงาน	1 การออกแบบ	ออกแบบผลงานลงบน กระดาษอย่างละเอียด ชัดเจน	ออกแบบผลงานลงบน กระดาษอย่างคร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ ออกแบบผลงาน				
	2 การร่างภาพ	ลงน้ำหนักของดินสอ เบาและรายละเอียด ตรงกับแบบ	ลงน้ำหนักของดินสอ เข้มหรือรายละเอียดไม่ ตรงกับแบบ	ลงน้ำหนักของดินสอ เข้มและรายละเอียดไม่ ตรงกับแบบ				
	3 การจัด องค์ประกอบ	จัดองค์ประกอบภาพ ได้สมดุล มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบภาพ ขาดความสมดุล หรือไม่มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบภาพ ขาดความสมดุล และ ไม่มีจุดเด่น				
	4 การระบายสี	ระบายสีตรงกับความเป็นจริง มีน้ำหนักอ่อน แก่	ระบายสีผิดจากความ เป็นจริง หรือไม่มี น้ำหนักอ่อนแก่	ระบายสีผิดจากความ เป็นจริง และไม่มี น้ำหนักอ่อนแก่				
	5 การตกแต่ง รายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดใน ผลงานอย่างสมบูรณ์ และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดใน ผลงานแต่ไม่ประณีต เรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานและทำไม่ ประณีตเรียบร้อย				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
●การปฏิบัติงาน	6 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานและปรับปรุงแก้ไข	ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานแต่ไม่ปรับปรุงแก้ไข	ไม่ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานและไม่ปรับปรุงแก้ไข				
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	เนื้อหาของภาพตรงกับเนื้อเรื่อง มีความชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง หรือไม่ชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง และไม่ชัดเจน				
	2 ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิควิธีการใหม่ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิควิธีการใหม่ๆ				
	3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องหรือ การให้สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องและ การให้สีไม่น่าสนใจ				
	4 ความประณีตเรียบร้อย	ผลงานสะอาด ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสะอาด แต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสกปรกและไม่เรียบร้อย				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านผลงาน	5 ความถูกต้องของผลงาน	ผลงานถูกต้องตามคำสั่ง	ผลงานไม่ถูกต้องตามคำสั่งบางส่วน	ผลงานไม่ถูกต้องตามคำสั่ง				
ด้านคุณลักษณะ นิสัย	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลิน บางช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการ ปฏิบัติงาน				
	2 การปฏิบัติงาน ด้วย ตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน				
	3 การแสวงหา ความรู้	สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆระหว่าง ปฏิบัติงาน	สังเกตแต่ไม่ทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน	ไม่สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน				
	4 ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่ บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การเขียนภาพระบายสี เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านคุณลักษณะ นิสัย	5 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและ ตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้า กว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและ ไม่ส่งผลงาน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์ถูพื้นผิว

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านการ ปฏิบัติงาน ●การเตรียม อุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น				
	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น				
●การเก็บรักษา อุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น				
	2 การดูแลเก็บรักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	ไม่เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์				
●กระบวนการ ทำงาน	1 การออกแบบ	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างคร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ออกแบบผลงาน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์ภูมิม้วน

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
● กระบวนการ ทำงาน	2 การร่างภาพ	ลงน้ำหนักของดินสอเบาและรายละเอียดตรงกับแบบ	ลงน้ำหนักของดินสอเข้มหรือรายละเอียดไม่ตรงกับแบบ	ลงน้ำหนักของดินสอเข้มและรายละเอียดไม่ตรงกับแบบ				
	3 การจัดองค์ประกอบ	จัดองค์ประกอบภาพได้สมดุล มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบภาพขาดความสมดุล หรือไม่มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบภาพขาดความสมดุล และไม่มีจุดเด่น				
	4 การทึบพื้นผิว	ทึบพื้นผิวจนมีลวดลายปรากฏชัดเจนและเรียบร้อย	ทึบพื้นผิวแรงหรือเบาเกินไปจนเห็นลวดลายไม่ชัดเจนหรือไม่เรียบร้อย	ทึบพื้นผิวแรงหรือเบาเกินไปจนเห็นลวดลายไม่ชัดเจนและไม่เรียบร้อย				
	5 การตกแต่งรายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานอย่างสมบูรณ์และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานแต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดในผลงานและทำไม่ประณีตเรียบร้อย				
	6 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานและปรับปรุงแก้ไข	ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานแต่ไม่ปรับปรุงแก้ไข	ไม่ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานและไม่ปรับปรุงแก้ไข				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์กึ่งพื้นผิว

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของภาพ	ภาพถ่ายทอด เรื่องราวและ มีความ ชัดเจน	ภาพถ่ายทอดเรื่องราว แต่ไม่ชัดเจน	ภาพไม่สามารถ ถ่ายทอดเรื่องราวให้ เข้าใจและไม่ชัดเจน				
	2 ความคิด สร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและ เทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการ ใหม่ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการ ใหม่ๆ				
	3 ความสวยงาม	ขนาดสัดส่วนถูกต้อง มีพื้นผิววัสดุที่ หลากหลาย การให้สี ดูน่าสนใจ	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง แต่พื้นผิววัสดุไม่ หลากหลาย หรือ การ ให้สีไม่น่าสนใจ	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง พื้นผิววัสดุไม่ หลากหลาย และ การ ให้สีไม่น่าสนใจ				
	4 ความประณีต เรียบร้อย	ผลงานสะอาด ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสะอาด แต่ไม่ ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสกปรกและไม่ เรียบร้อย				
	5 ความถูกต้องของ ผลงาน	ผลงานถูกต้องตาม คำสั่ง	ผลงานไม่ถูกต้องตาม คำสั่งบางส่วน	ผลงานไม่ถูกต้องตาม คำสั่ง				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การพิมพ์ภาพ เรื่อง ภาพพิมพ์กึ่งพื้นผิว

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านคุณลักษณะ นิสัย	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลิน บางช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการ ปฏิบัติงาน				
	2 การปฏิบัติงาน ด้วย ตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วยตนเอง บางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน				
	3 การแสวงหา ความรู้	สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆระหว่าง ปฏิบัติงาน	สังเกตแต่ไม่ทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน	ไม่สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน				
	4 ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่ บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน				
	5 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและ ตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้า กว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและ ไม่ส่งผลงาน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การบ้าน เรื่อง การบ้านสูง

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านการ ปฏิบัติงาน ●การเตรียม อุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการ การปฏิบัติงานครบ ทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานทุกชิ้น				
	2 ความถูกต้องของ อุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียม ถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้อง บางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ ถูกต้องทุกชิ้น				
●การเก็บรักษา อุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่าง เรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์ อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาด อุปกรณ์ทุกชิ้น				
	2 การดูแลเก็บ รักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ ทุกชิ้นอย่างถูกต้อง และเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้น อย่างถูกต้องและ เหมาะสม	ไม่เก็บรักษาและดูแล อุปกรณ์				
●กระบวนการ ทำงาน	1 การนัดดิน	นำกระดาษมารอง ปั้นและนัดดิน น้ำมันจนนิ่ม	ไม่นำกระดาษมารอง หรือไม่นัดดินน้ำมัน	ไม่นำกระดาษมารอง ปั้นและไม่นัดดิน น้ำมัน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การบ้าน เรื่อง การบ้านสูง

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
● กระบวนการ ทำงาน	2 การออกแบบ	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงานลงบนกระดาษอย่างคร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ออกแบบผลงาน				
	3 การเตรียมฐาน	พื้นฐานรองรับมีขนาดเหมาะสม และปักก่อนสร้างผลงาน	พื้นฐานรองรับมีขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป	ไม่ปักฐานรองรับผลงาน				
	4 การปัก	ปักโครงร่างหลักจนได้สัดส่วนที่เหมาะสมแล้วจึงปักรายละเอียดประกอบชิ้นงาน	ปักโครงร่างหลักและปักรายละเอียดประกอบชิ้นงาน	ปักดินน้ำมันโดยไม่คำนึงถึงลำดับขั้นตอน				
	5 การตกแต่งรายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานอย่างสมบูรณ์และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดในผลงานแต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดในผลงานและทำไม่ประณีตเรียบร้อย				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การบ้าน เรื่อง การปั้นนูนสูง

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
● กระบวนการทำงาน	6 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานและปรับปรุงแก้ไข	ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานแต่ไม่ปรับปรุงแก้ไข	ไม่ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานและไม่ปรับปรุงแก้ไข				
ด้านผลงาน	1 เนื้อหาของผลงาน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวและ มีความชัดเจน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวแต่ไม่ชัดเจน	ผลงานไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจและไม่ชัดเจน				
	2 ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิควิธีการใหม่ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิควิธีการใหม่ๆ				
	3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องหรือ การให้สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องและ การให้สีไม่น่าสนใจ				
	4 ความประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมัน ประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมันประณีตเรียบร้อยบางส่วน	เนื้อดินน้ำมันมีรอยยับ ไม่ประณีตเรียบร้อย				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การปั้น เรื่อง การปั้นนูนสูง

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านผลงาน	5 ความถูกต้องของผลงาน	ผลงานถูกต้องตามคำสั่ง	ผลงานไม่ถูกต้องตามคำสั่งบางส่วน	ผลงานไม่ถูกต้องตามคำสั่ง				
ด้านคุณลักษณะ นิสัย	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลิน บางช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการ ปฏิบัติงาน				
	2 การปฏิบัติงาน ด้วย ตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน				
	3 การแสวงหา ความรู้	สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆระหว่าง ปฏิบัติงาน	สังเกตแต่ไม่ทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน	ไม่สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน				
	4 ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่ บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การบ้าน เรื่อง การบ้านสูง

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านคุณลักษณะ นิสัย	5 การตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและ ตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จแต่ช้า กว่าเวลาที่กำหนด	ปฏิบัติงานไม่เสร็จและ ไม่ส่งผลงาน				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การสร้างสรรค์วิสดู เรื่อง พวงมะหวด

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านการ ปฏิบัติงาน ●การเตรียม อุปกรณ์	1 จำนวนอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น				
	2 ความถูกต้องของอุปกรณ์	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น				
●การเก็บรักษา อุปกรณ์	1 การทำความสะอาด	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น				
	2 การดูแลเก็บรักษา	เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	ไม่เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์				
●กระบวนการ ทำงาน	1 การทำโครงร่าง	ตัดขนาดกระดาษได้สัดส่วนเหมาะสมและประณีต	ตัดขนาดกระดาษได้สัดส่วนเหมาะสมแต่มีรอยยับหรือขาด	ตัดขนาดกระดาษไม่ได้สัดส่วนและมีรอยยับหรือขาด				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การสร้างสรรค์วิสดู เรื่อง พวงมะหวด

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
●กระบวนการ ทำงาน	2 การพับ กระดาษ	พับกระดาษถูกต้อง และกรีดรอยอย่าง ประณีตเรียบร้อย	พับกระดาษผิดหลาย ครั้งจนเกิดรอยยับ	พับกระดาษผิดและไม่ กรีดรอยพับให้เรียบร้อย				
	3 การตัด กระดาษ	ตัดกระดาษตรงตาม รอยและเส้นกระดาษ คม	ตัดกระดาษตรงตาม รอยแต่ขอบกระดาษ เป็นขุยไม่เรียบร้อย	ตัดกระดาษไม่ตรงและ ขอบกระดาษเป็นขุยไม่ เรียบร้อย				
	4 การประกอบ ชิ้นงาน	ประกอบชิ้นส่วน ถูกต้องและตรงตาม ขั้นตอนครบทุกชิ้น	ประกอบชิ้นส่วน ถูกต้องแต่ไม่ตรงตาม ขั้นตอนบางชิ้น	ประกอบชิ้นส่วนไม่ ถูกต้องและไม่ตรงตาม ขั้นตอน				
	5 การตกแต่ง รายละเอียด	ตกแต่งรายละเอียดใน ผลงานอย่างสมบูรณ์ และประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียดใน ผลงานแต่ไม่ประณีต เรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียดใน ผลงานและทำไม่ประณีต เรียบร้อย				
	6 การปรับปรุง แก้ไขการ ปฏิบัติงาน	ตรวจสอบข้อบกพร่อง ของงานและปรับปรุง แก้ไข	ตรวจสอบข้อบกพร่อง ของงานแต่ไม่ปรับปรุง แก้ไข	ไม่ตรวจสอบข้อบกพร่อง ของงานและไม่ปรับปรุง แก้ไข				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การสร้างสรรค์วิสต์ เรื่อง พวงมะหวด

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้าน ผลงาน	1 ขนาดสัดส่วน	สัดส่วนของการตัด กระดาษและความ ยาวของกระดาษกับที่ จับเหมาะสม	สัดส่วนของการตัด กระดาษหรือความยาว ของกระดาษกับที่จับไม่ เหมาะสม	สัดส่วนของการตัด กระดาษและความยาว ของกระดาษกับที่จับไม่ เหมาะสม				
	2 การใช้งาน	การยี่ดระหว่าง กระดาษกับที่จับมี ความคงทนและ กระดาษไม่ขาดง่าย	การยี่ดระหว่างกระดาษ กับที่จับไม่คงทนหรือ กระดาษขาดง่าย	การยี่ดระหว่างกระดาษ กับที่จับไม่คงทนและ กระดาษขาดง่าย				
	3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาด เหมาะสม สีสัน น่าสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาด สัดส่วนถูกต้องแต่ การให้ สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาด สัดส่วนไม่ถูกต้องและ การให้สีไม่น่าสนใจ				
	4 ความประณีต เรียบร้อย	การติดกาว การตัด กระดาษและการ ประกอบชิ้นส่วน ประณีตเรียบร้อย	การติดกาว การตัด กระดาษหรือการประกอบ ชิ้นส่วนไม่เรียบร้อย	การติดกาว การตัด กระดาษและการ ประกอบชิ้นส่วนไม่ เรียบร้อย				

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้และคุณภาพของการปฏิบัติงานหน่วยการเรียนรู้การสร้างสรรค์วิสดู เรื่อง พวงมะหวด

รายการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	เหมาะสม ม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
ด้านผลงาน	5 ความถูกต้องของผลงาน	ผลงานถูกต้องตามคำสั่ง	ผลงานไม่ถูกต้องตามคำสั่งบางส่วน	ผลงานไม่ถูกต้องตามคำสั่ง				
ด้านคุณลักษณะ นิสัย	1 ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	สนุกสนานเพลิดเพลิน บางช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เบื่อหน่ายต่อการ ปฏิบัติงาน				
	2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน	ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองบางขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผลงานด้วย ตนเองทุกขั้นตอน				
	3 การแสวงหา ความรู้	สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆระหว่าง ปฏิบัติงาน	สังเกตแต่ไม่ทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน	ไม่สังเกตและทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน				
	4 ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาด บริเวณที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์แต่ บริเวณที่ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน				

ภาคผนวก ค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ _____ ทัศนศิลป์ _____ ชั้น _____ ประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ _____ 2 _____
เรื่อง _____ การเขียนภาพระบายสี(ภาพวาดจากเรื่องเล่า) _____ เวลา _____ 1 _____ ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภาพวาดจากเรื่องเล่า คือ การวาดภาพจากการฟังนิทาน เรื่องราว หรือประสบการณ์ของผู้อื่น เนื้อหาของเรื่อง อาจเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การประกอบอาหาร การเดินทาง ความช่วยเหลือของคน ในสังคม หรืออาจเป็นเรื่องราวจากจินตนาการที่ผู้เล่าสร้างสรรค์ขึ้น

2. จุดประสงค์ปลายทาง

- 2.1 เพื่อให้ นักเรียนสามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ตามความคิด จินตนาการ ความรู้สึกประทับใจ
- 2.2 เพื่อให้ นักเรียนสำรวจ และทดลองใช้เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
- 2.3 เพื่อให้ นักเรียนใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม

3. จุดประสงค์นำทาง

- 3.1 เพื่อให้ นักเรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวจากการฟังได้
- 3.2 เพื่อให้ นักเรียนสามารถตกแต่งภาพวาดอย่างสร้างสรรค์และถูกต้องตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
- 3.3 เพื่อให้ นักเรียนสามารถวาดภาพได้ถูกต้องตามขั้นตอน
- 3.4 เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ในการวาดภาพได้

4. เนื้อหาสาระ

- 4.1 นิทานเรื่อง วันหนึ่ง
- 4.2 หลักการวาดภาพ
- 4.3 ขั้นตอนการวาดภาพ
- 4.4 ลักษณะผลงานภาพวาดที่ดี

5. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

5.1 หนังสือนิทาน

6. ลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนจุดประสงค์ นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
	<u>ขั้นนำ</u> 1 ครูนำเข้าสู่บทเรียน ด้วยการพูดถึงการอ่าน หนังสือในห้องสมุด	1 นักเรียนแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่ นักเรียนอ่าน	-
	2 ครูเล่านิทานเรื่องวัน หนึ่ง ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียน จินตนาการเรื่องราวที่ ครูเล่าเป็นภาพในใจ	2 นักเรียนฟังนิทานและ จินตนาการเรื่องราวที่ครู เล่าเป็นภาพในใจ	-
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ถ่ายทอดเรื่องราวจากการ ฟังได้	3 ครูทบทวนเรื่องราว ของนิทานที่นักเรียนเล่า ด้วยการซักถามนักเรียน	3 นักเรียนช่วยกันลำดับ เรื่องราวและสรุปสาระ ประโยชน์ที่ได้จากการฟัง	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ตกแต่งภาพวาดอย่าง สร้างสรรค์และถูกต้องตาม หลักการจัดองค์ ประกอบศิลป์	4 ครูแจกสมุดงานให้ นักเรียน	4 นักเรียนอ่านเนื้อหาใน สมุดงานเกี่ยวกับ หลักการวาดภาพและ ลักษณะของภาพวาดที่ดี	-
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ วาดภาพได้ถูกต้องตาม ขั้นตอน	5 ครูให้นักเรียนสรุป ขั้นตอนการวาดภาพ	5 นักเรียนสรุปขั้นตอน การวาดภาพตามความรู้ ที่ได้รับจากการอ่าน หนังสือ	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ เลือกใช้และเก็บรักษา อุปกรณ์ในการวาดภาพได้	6 ครูสังเกตการ ปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำ	6 นักเรียนปฏิบัติงาน และซักถามข้อสงสัย ขณะปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน และ คุณลักษณะ นิสัย

7. การวัดผลหลังเรียน

7.1 ผลงาน

7.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์

8. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

10. บันทึกผลหลังสอน

10.1 ผลการสอน .....

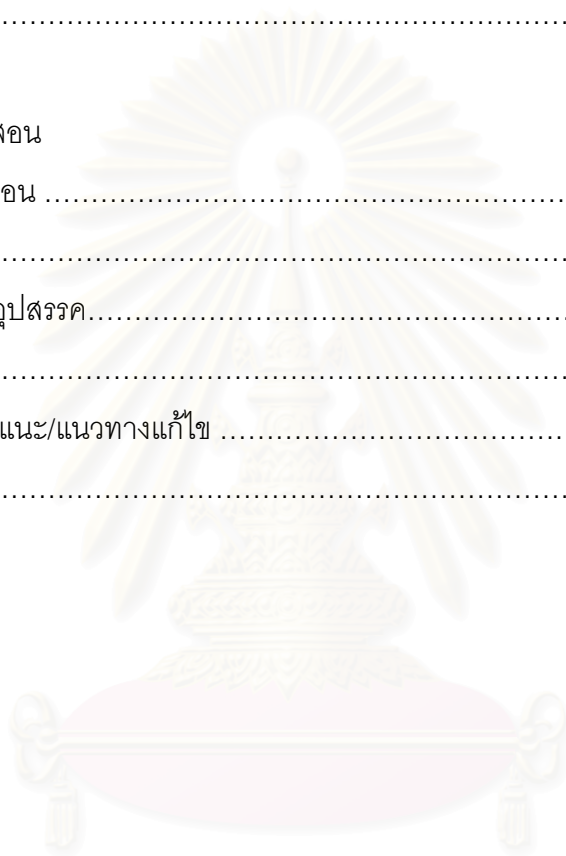
.....

10.2 ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

10.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข .....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ _____ ทัศนศิลป์ _____ ชั้น _____ ประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
เรื่อง _____ การพิมพ์ภาพ(ภาพพิมพ์ลวดลาย) เวลา _____ 1 _____ ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภาพพิมพ์ลวดลาย คือ ภาพพิมพ์ที่ใช้ส่วนนูนของแม่พิมพ์เป็นส่วนที่ทำให้เกิดภาพ เมื่อวางกระดาษบางๆ ทาบลงบนเหรียญที่มีส่วนนูนใช้ดินสอถูบนกระดาษ ส่วนนูนบนพื้นผิวไม่ว่าจะเป็นภาพ ลวดลาย ตัวอักษรจะดันกระดาษให้สัมผัสกับดินสอเกิดเป็นภาพพิมพ์ขึ้น ภาพที่ปรากฏจะตรงกับแม่พิมพ์ หรือวัสดุผิวหน้าที่ใช้เป็นแม่พิมพ์ ไม่กลับด้านซ้ายเป็นขวาเหมือนกับแม่พิมพ์ทั่วไป

2. จุดประสงค์ปลายทาง

- 2.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ตามความคิด จินตนาการ ความรู้สึกประทับใจ
- 2.2 เพื่อให้นักเรียนสำรวจ และทดลองใช้เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
- 2.3 เพื่อให้นักเรียนใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม

3. จุดประสงค์นำทาง

- 3.1 เพื่อให้นักเรียนเลือกพื้นผิวของแม่พิมพ์ได้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงาน
- 3.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถพิมพ์ภาพพิมพ์ลวดลาย ได้
- 3.3 เพื่อให้นักเรียนพิมพ์ภาพได้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- 3.4 เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ในการพิมพ์ภาพได้

4. เนื้อหาสาระ

- 4.1 ความหมายและลักษณะของภาพพิมพ์ลวดลาย
- 4.2 วัสดุที่ใช้ในการพิมพ์
- 4.3 ขั้นตอนการพิมพ์
- 4.4 ลักษณะผลงานที่ดี

5. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

5.1 ตัวอย่างภาพที่เกิดจากพื้นผิววัสดุ

5.2 วัสดุอุปกรณ์ในการพิมพ์

6. ลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนจุดประสงค์ นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
	<u>ขั้นนำ</u> 1 ครูนำผลงาน ภาพวาดให้นักเรียนดู	1 นักเรียนแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับภาพวาด	การตอบคำถาม
	2 ครูให้นักเรียนช่วย คิดว่าถ้าต้องการ ภาพวาดในลักษณะ เดียวกันจำนวนมาก ต้องทำอย่างไร	2 นักเรียนแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการ ต่างๆ	
	<u>ขั้นสอน</u> 3 ครูยกตัวอย่าง ผลงานภาพพิมพ์ พื้นผิวให้นักเรียนดู	3 นักเรียนแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ภาพพิมพ์พื้นผิว	การตอบคำถาม
	4 ครูให้นักเรียน ช่วยกันคิดวิธีการทำ ภาพพิมพ์พื้นผิว	4 นักเรียนช่วยกันคิด วิธีการทำภาพพิมพ์ พื้นผิว	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ปั้นรูปทรงสูงได้ถูกต้อง ตามขั้นตอน	<u>ขั้นสรุป</u> 5 ครูสาธิตขั้นตอนการ ทำภาพพิมพ์พื้นผิว ให้นักเรียนดูเป็น ตัวอย่าง	5 นักเรียนสังเกตวิธีการ ทำภาพพิมพ์พื้นผิวและ สรุปขั้นตอนการทำงาน	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ถ่ายทอดจินตนาการของ ตนเองผ่านการปั้นรูปทรง สูงได้	6 ครูให้นักเรียน ช่วยกันคิดลักษณะ ผลงานทำภาพพิมพ์ พื้นผิวที่ดี	6 นักเรียนสรุปลักษณะ ผลงานทำภาพพิมพ์ พื้นผิวที่ดี	-

ขั้นตอนจุดประสงค์ นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อให้ นักเรียนทดลอง สร้างสรรค์เทคนิค วิธีการ ในการปั้นตามความ ต้องการของตนเองได้ ● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ เลือกใช้และเก็บรักษา อุปกรณ์ในการปั้นได้ 	7 ครูมอบหมายให้ นักเรียนเลือกวัสดุที่มี พื้นผิวน่าสนใจและ สร้างผลงานภาพพิมพ์ ฉลุพื้นผิวคนละ 1 ชิ้น	7 นักเรียนเลือกวัสดุที่มี พื้นผิวน่าสนใจและสร้าง ผลงานภาพพิมพ์ฉลุพื้นผิว	
	8 ครูสังเกตการ ปฏิบัติงานของ นักเรียนพร้อมทั้งให้ คำแนะนำ	8 นักเรียนปฏิบัติงาน และซักถามข้อสงสัย ขณะปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน และคุณลักษณะ นิสัย

7. การวัดผลหลังเรียน

7.1 ผลงาน

7.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์

8. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

9. บันทึกผลหลังสอน

10.1 ผลการสอน .....

.....

10.2 ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

10.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข .....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ _____ ทัศนศิลป์ _____ ชั้น _____ ประถมศึกษาปีที่ 4 _____ ภาคเรียนที่ _____ 2 _____
เรื่อง _____ การปั้น(การปั้นรูปทรงนูนสูง) _____ เวลา _____ 1 _____ ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การปั้น รูปทรงนูนสูง เป็นงานปั้นที่สูงจากพื้นพอประมาณ มองเห็นได้ด้านตรงและด้านข้าง ความสวยงามของการปั้นแบบนูนสูงดูได้จากความสูงต่ำของรูปปั้น ซึ่งจะมีการลดหลั่นของความสูงต่ำให้มีความสมดุลและเหมาะสมกัน จึงทำให้เกิดความสวยงามขึ้น นอกจากนี้ยังรวมถึงความประณีตเรียบร้อยในการปั้นด้วย

2. จุดประสงค์ปลายทาง

- 2.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ตามความคิด จินตนาการ ความรู้สึกประทับใจ
- 2.2 เพื่อให้นักเรียนสำรวจ และทดลองใช้เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
- 2.3 เพื่อให้นักเรียนใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม

3. จุดประสงค์นำทาง

- 3.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถปั้นรูปทรงนูนสูงได้ถูกต้องตามขั้นตอน
- 3.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดจินตนาการของตนเองผ่านการปั้นรูปทรงนูนสูงได้
- 3.3 เพื่อให้นักเรียนทดลองสร้างสรรค์เทคนิค วิธีการในการปั้นตามความต้องการของตนเองได้
- 3.4 เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ในการปั้นได้

4. เนื้อหาสาระ

- 4.1 ความหมายและลักษณะงานปั้นรูปทรงนูนสูง
- 4.2 วัสดุที่ใช้ในการปั้น
- 4.3 ขั้นตอนการปั้น
- 4.4 ลักษณะผลงานที่ดี

5. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

- 5.1 ตัวอย่างงานปั้นรูปทรงนูนสูง

5.2 วัสดุอุปกรณ์ในการปั้น

6. แผนป้ายแสดงขั้นตอนการปั้น

7. ลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนจุดประสงค์ แนวทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
	<u>ขั้นนำ</u> 1 ครูนำผลงาน ภาพวาดและการปั้น ในลักษณะตัวอย่าง เดียวกันให้นักเรียนดู	1 นักเรียนบอกความ แตกต่างระหว่าง ผลงานทั้ง 2 ชนิด	การตอบคำถาม
	<u>ขั้นสอน</u> 2 ครูอธิบายลักษณะ ของการปั้นชนิดต่างๆ (นูนต่ำ นูนสูง และ ลอยตัว) พร้อมทั้ง ยกตัวอย่างผลงาน	2 นักเรียนจำแนก ลักษณะของการปั้น ตามตัวอย่างผลงาน	การตอบคำถาม
	3 ครูนำตัวอย่าง ผลงานการปั้นนูนสูง ให้นักเรียนดู	3 นักเรียนสังเกตและ แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การปั้นนูนสูง	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ปั้นรูปทรงนูนสูงได้ถูกต้อง ตามขั้นตอน	<u>ขั้นสรุป</u> 4 ครูสาธิตขั้นตอน การปั้นให้นักเรียนดู เป็นตัวอย่าง	4 นักเรียนสังเกต วิธีการปั้นและสรุป ขั้นตอน, ลักษณะ ผลงานปั้นนูนสูงที่ดี	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ถ่ายทอดจินตนาการของ ตนเองผ่านการปั้นรูปทรง นูนสูงได้	5 ครูให้นักเรียนจับคู่ กับเพื่อนที่ต้องการ เพื่อปั้นใบหน้าเพื่อน รูปทรงนูนสูง	5 นักเรียนจับคู่กับ เพื่อนที่ต้องการเพื่อปั้น ใบหน้าเพื่อนรูปทรงนูน สูง	-

ขั้นตอนจุดประสงค์ นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อให้ นักเรียนทดลอง สร้างสรรค์เทคนิค วิธีการ ในการปั้นตามความ ต้องการของตนเองได้ ● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ เลือกใช้และเก็บรักษา อุปกรณ์ในการปั้นได้ 	6 ครูสังเกตการ ปฏิบัติงานของ นักเรียนพร้อมทั้งให้ คำแนะนำ	6 นักเรียนปฏิบัติงาน และซักถามข้อสงสัย ขณะปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน และคุณลักษณะ นิสัย

8. การวัดผลหลังเรียน

7.1 ผลงาน

7.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....
 .....

10. บันทึกผลหลังสอน

10.1 ผลการสอน .....

.....

10.2 ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

10.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข .....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ _____ ทัศนศิลป์ _____ ชั้น _____ ประถมศึกษาปีที่ 4 _____ ภาคเรียนที่ _____ 2 _____
เรื่อง _____ การสร้างสรรค์วัสดุ(พวงมะหวด) _____ เวลา _____ 1 _____ ชั่วโมง

---

1. สาระสำคัญ

ภาพแขวน เป็นการนำเอาวัสดุมาห้อยหรือแขวนกับฐานที่อยู่ตอนบน สามารถหมุนได้ รอบตัวเมื่อเกิดการเคลื่อนไหว การออกแบบจึงต้องคำนึงถึงความสมดุล การจัดช่องว่าง การใช้สี และความสวยงาม

2. จุดประสงค์ปลายทาง

2.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างผลงานทัศนศิลป์ตามความคิด จินตนาการ ความรู้สึก
ประทับใจ

2.2 เพื่อให้นักเรียนสำรวจ และทดลองใช้เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

2.2 เพื่อให้นักเรียนใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่าง
เหมาะสม

3. จุดประสงค์นำทาง

3.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเศษวัสดุมาสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดคุณค่าทางความงามและ
ประโยชน์ใช้สอยได้

3.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถประดิษฐ์พวงมะหวดได้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน

3.3 เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ในการปั้นได้

4. เนื้อหาสาระ

4.1 ความหมายการประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

4.2 ระวังติและความเป็นมาของการทำพวงมะหวด

4.2 วัสดุที่ใช้ในการทำพวงมะหวด

4.3 ขั้นตอนการทำพวงมะหวด

4.4 ลักษณะผลงานที่ดี

5. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

5.1 ตัวอย่างทำพวงมะหวิด

5.2 วัสดุอุปกรณ์ในการทำพวงมะหวิด

5.3 ภาพประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของท้องถิ่น

6. ลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนจุดประสงค์ นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
	<u>ขั้นนำ</u> 1 ครูถามถึงลักษณะ ชุมชนที่นักเรียน อาศัย	1 นักเรียนอธิบายถึง ลักษณะชุมชนที่ นักเรียนอาศัย	
	2 ครูอธิบาย ประวัติศาสตร์ของ เมืองพระประแดง เกี่ยวกับสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ การ ประกอบอาชีพและ การสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมของชาว มอญ	2 นักเรียนฟังและ ซักถามข้อสงสัย	
	<u>ขั้นสอน</u> 3 ครูนำพวงมะหวิด ให้นักเรียนดู	3 นักเรียนสังเกตและ แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ พวงมะหวิด	การตอบคำถาม
● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ประดิษฐ์พวงมะหวิดได้ ถูกต้องตามขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน	<u>ขั้นสรุป</u> 4 ครูสาธิตขั้นตอน การทำพวงมะหวิด ให้นักเรียนดูเป็น ตัวอย่าง	4 นักเรียนสังเกตวิธีการ ทำพวงมะหวิดและสรุป ขั้นตอน, ลักษณะพวง มะหวิดที่ดี	การตอบคำถาม

ขั้นตอนจุดประสงค์ นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผลระหว่าง เรียน
	ผู้สอน	ผู้เรียน	
<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ นำเศษวัสดุมาสร้างสรรค์ ผลงานให้เกิดคุณค่าทาง ความงามและประโยชน์ใช้ สอยได้ ● เพื่อให้ นักเรียนสามารถ เลือกลงและเก็บรักษา อุปกรณ์ในการปั้นได้ 	6 ครูสังเกตการ ปฏิบัติงานของ นักเรียนพร้อมทั้งให้ คำแนะนำ	6 นักเรียนปฏิบัติงาน และซักถามข้อสงสัย ขณะปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงาน และคุณลักษณะ นิสัย

7. การวัดผลหลังเรียน

7.1 ผลงาน

7.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์

8. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

9. บันทึกผลหลังสอน

10.1 ผลการสอน .....

.....สถาบันวิทยบริการ.....

10.2 ปัญหา/อุปสรรค.....

.....จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....

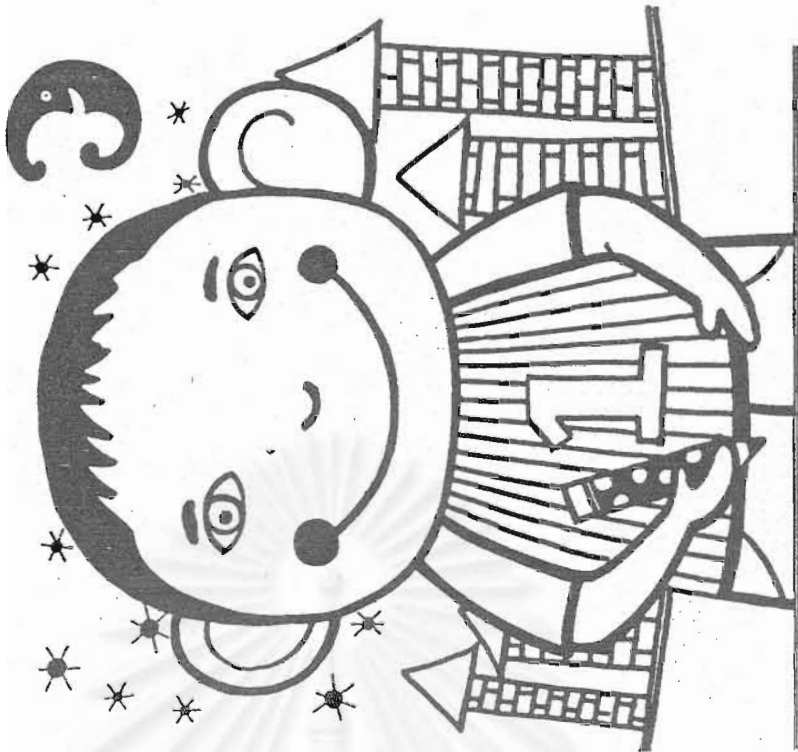
10.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข .....

.....

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ผู้พิการ

ดาวจากเรื่องเล่า

.....
พจนานุกรมผู้พิการ การเขียนบทละครบทกวี สาระการเรียนรู้ผู้พิการ ด้านสังคมศิลป
ศิลปะและดนตรี ปีที่ ๓ ใช้วิธีเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากเรื่องที่เป็น ประสบการณ์จริงและการปฏิบัติ

ล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

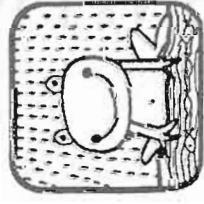
ภาพวาดจากเรื่องเล่า

❖ ๓ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙

ภาพวาดจากเรื่องเล่า คือ การวาดภาพจากการฟังนิทาน เรื่องราว หรือประสบการณ์ของผู้อื่น เนื้อหาของเรื่องอาจเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การประกอบอาหาร การเดินทาง ความช่วยเหลือของคนในสังคม หรืออาจเป็นเรื่องราวจากจินตนาการที่ผู้เล่าสร้างสรรค์ขึ้น ดังนั้นภาพวาดจากเรื่องเล่าจึงเป็นภาพที่ถ่ายทอดความรู้สึก ความประทับใจของผู้วาดที่ได้รับจากบทกวี

❖ หลักการจัดองค์ประกอบ

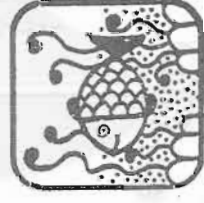
- 1 จุดเด่นหรือจุดสนใจ ควรให้ภาพมีจุดเด่นเพียงจุดเดียวและรายละเอียดของภาพไม่ควรกระจาย
- 2 ความสมดุล รายละเอียดของภาพทั้ง 2 ด้านควรจัดให้ไม่น่าหนักสมดุลกัน
- 3 ขนาดของภาพ ต้องเหมาะสมกับกรอบไม่มีขนาดใหญ่หรือเล็กมากเกินไป

จุดสนใจ

ความสมดุล

ขนาดภาพ

❖ หลักการระบายสี

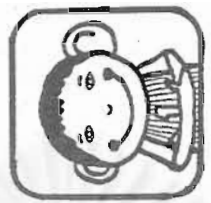
- 1 ใช้สีตามธรรมชาติของภาพ เช่น ใช้สีแดงระบายภาพหงายทศชาติ
- 2 ระบายสีโดยระยะเวลาใกล้เคียงกัน โดยระบายสีน้ำหนักอ่อนระยะเวลาใกล้เคียงกัน น้ำหนักเข้มระยะเวลาใกล้เคียงกัน
- 3 สีของภาพควรสัมพันธ์กันเป็นหลัก ถ้าภาพสีอ่อนพื้นหลังควรสีเข้ม ถ้าภาพสีเข้มพื้นหลังควรสีอ่อน

❖ จุดประสงค์การปฏิบัติงาน

- 1 กระดาษวาดเขียน
- 2 สีไม้
- 3 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

❖ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ฟังเรื่องราวที่ผู้เล่าตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบอย่างตั้งใจ ฟังเรื่องราวที่ผู้เล่าตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบอย่างตั้งใจพยายามจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง เช่น เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับใคร ทำสิ่งใด เกิดเหตุการณ์ขึ้นบ้าง ระหว่างฟังเรื่องที่ผู้เล่าบรรยายควรจินตนาการเรื่องราวให้เป็นภาพในความคิด เพราะจะช่วยให้จำเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น
2. เลือกเนื้อเรื่องตอนที่นักเรียนชื่นชอบ และประทับใจมากที่สุด แต่เนื้อหาของเนื้อเรื่องตอนนั้นควรเป็นเรื่องราวที่มีสถานภาพคล้ายความเป็นภาพวาดได้

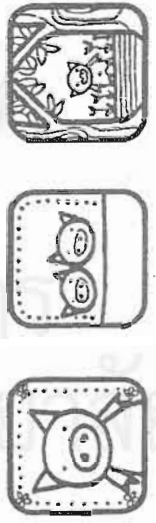
3. ออกแบบภาพเนื้อเรื่องตอนที่นักเรียนเขียนชื่อ
ลงบนกระดาษ อย่ายึดค่านึงถึงการจัดองค์
ประกอบของภาพ เช่น จุดเด่น ความสมดุล
ขนาดสัดส่วนให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ
4. หลังจากนั้นทำภาพลงบนกระดาษวาดเขียน
ตามที่นักเรียนออกแบบ ด้วยดินสอเบาๆ
พร้อมทั้งตกแต่งรายละเอียดเพิ่มเติมให้ภาพ
5. ลงสีตามสภาพความเป็นจริง อย่ายึด ลงสี
หนักอ่อนในระยะเวลาที่อยู่ใกล้และลงน้ำหนักเข้ม
ระยะที่อยู่ใกล้ด้วย ภาพจะได้สวยงามขึ้น
6. ตรวจสอบผลงานอีกครั้งก่อนส่ง หากพบข้อ
บกพร่อง อย่ายึดแก้ไขผลงานให้ดีขึ้น

❖ **ลักษณะผลงานที่ดี**

- 1 เนื้อหาของภาพถ่ายทอดได้ตรงกับเรื่องราวที่ได้จากการฟัง
- 2 การจัดภาพถูกต้องตรงตามหลักการจัดองค์ประกอบ คือมีความสมดุล จุดสนใจ
และขนาดของภาพมีความเหมาะสม
- 3 ผลงานมีสีสันสวยงามตามธรรมชาติ มีระยะใกล้และมีความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาพแต่ละพื้นหลัง

❖ **ประเด็นความรู้**

ผู้เรียน ภาพใดต่อไปนี้ดีที่สุด

ภาพใดต่อไปนี้ไม่มีน้ำหนักของภาพสมดุล

ภาพใดต่อไปนี้มีความเหมาะสมกับภาพ

❖ **กิจกรรม**

ผู้สร้าง ให้นักเรียนฟังเรื่องราวจากผู้สอนและนำเสนอหาคอนเท้น์ที่ประทับใจมาวาดเป็นภาพ
พร้อมทั้งระบายสีลงในหน้ากระดาษ

ขั้นตอนการออกแบบ

ชื่อผลงาน.....

❖ การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงเป็น 3 ส่วน คือ 1) ด้านการปฏิบัติงานมี 2 รายการคือ การเตรียมเก็บข้อมูลรายบุคคล และการปฏิบัติงาน 2) ด้านผลงาน 3) ด้านคุณลักษณะนิสัย โดยมีครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน หลังจากนี้ทุกคนประเมินผลการปฏิบัติงานแล้ว ให้นักเรียนนำคะแนนที่ได้กรอกลงในตารางเพื่อส่งผลการประเมิน

❖ สรุปผลผลการประเมิน

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			รวม
	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	
1) การปฏิบัติงาน				
การเตรียมข้อมูล				
การเก็บรักษาอุปกรณ์				
การปฏิบัติงาน				
2) ผลงาน				
3) คุณลักษณะนิสัย				
รวม				

❖ ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน

ดีมาก (10-9 คะแนน) ปานกลาง (8-7 คะแนน) ปรับปรุง (6-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นต่อผลงาน

ครู.....

นักเรียน.....

❖ **ข้อบัญญัติ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเตรียมอุปกรณ์
ข้อชี้แจง ให้เปรียบเทียบจำนวนและความถูกต้องของอุปกรณ์ ที่เพื่อนนำมาใช้ในการปฏิบัติงานครั้งนี้ พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 จำนวนอุปกรณ์		เตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น
2 ความถูกต้อง		อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องบางส่วน	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนคะแนนรวมทั้งเปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้คะแนนทำจากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของเพื่อน**

.....

.....

.....

❖ **ข้อบัญญัติ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเก็บรักษาอุปกรณ์
ข้อชี้แจง ขอความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมาธิการเก็บรักษา อุปกรณ์การทำงานของบุตรหลานท่าน พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุตรหลานท่านมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การทำความสะอาด		ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาด สะอาด อุปกรณ์ทุกชิ้น
2 การดูแลเก็บรักษา		เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	ไม่เก็บรักษา และดูแลอุปกรณ์
รวม				

จากนั้นให้ท่านนำคะแนนรวมทั้งเปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้คะแนนทำจากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของผู้ปกครอง**

.....

.....

.....

❖ **ตอนที่ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
คำสั่ง ให้ครูผู้สอนประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การออกแบบ		ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างคร่าวๆ ไม่ ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ ออกแบบผลงาน
2 การถ่ายภาพ		ลงน้ำหนักของดิน สอเบาและราย ละเอียดชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มหรือราย ละเอียดไม่ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มและราย ละเอียดไม่ชัดเจน
3 การจัดองค์ประกอบ		จัดองค์ประกอบ ภาพได้สมดุล มี จุดเด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความ สมดุล หรือไม่มี จุดเด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความ สมดุล และไม่มี จุดเด่น
4 การระบายสี		ระบายสีตรงกับ ความเป็นจริง มี น้ำหนักอ่อนแก่	ระบายสีผิดจาก ความเป็นจริง หรือ ไม่มีน้ำหนักอ่อน แก่	ระบายสีผิดจาก ความเป็นจริง และไม่มีน้ำหนัก อ่อนแก่
5 การตกแต่ง รายละเอียด		ผลงานมีราย ละเอียดมากและ ประณีตเรียบร้อย	ผลงานไม่มีราย ละเอียดหรือไม่ ประณีตเรียบร้อย	ผลงานไม่มีราย ละเอียดและไม่มี ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้ทำน้กคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมที่นักเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเดิม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)
 0.5 (5-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็น ของครู**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

❁ ข้อที่ 1 แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
สำคัญ : ให้นักเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง หรือทั้งกรจากคะแนนลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การออกแบบ		ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างละเอียดชัด เจน	ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างคร่าวๆ ไม่ ชัดเจน	ปรับปรุงโดยไม่ ออกแบบผลงาน
2 การร่างภาพ		ลงน้ำหนักของดิน สอเบาและวาง ละเอียด ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มหรือวาง ละเอียดไม่ ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มและวาง ละเอียดไม่ ชัดเจน
3 การจัดองค์ ประกอบ		จัดองค์ประกอบ ภาพได้สมดุล มี จุดเด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความ สมดุล หรือไม่มีจุด เด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความ สมดุล และไม่มี จุดเด่น
4 การระบายสี		ระบายสีตรงกับ ความเป็นจริง มี น้ำหนักอ่อนแก่	ระบายสีผิดจาก ความเป็นจริง หรือ ไม่มีน้ำหนักอ่อน แก่	ระบายสีผิดจาก ความเป็นจริง และไม่มีน้ำหนัก อ่อนแก่
5 การตกแต่ง รายละเอียด		ผลงานมีรายละเอียดมากและ ประณีตเรียบร้อย	ผลงานไม่มีรายละเอียดหรือ ประณีตเรียบร้อย	ผลงานไม่มีรายละเอียด ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)

0.5 (5-1 คะแนน)

❁ ความคิดเห็นของนักเรียน

.....

.....

.....

❖ ข้อที่ 2 แบบประเมินผลด้านผลงาน
คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินคุณภาพของผลงานที่นักเรียนปฏิบัติ พร้อมทั้งกรอก
 คะแนนลงในช่องว่างนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 เนื้อหาของภาพ		เนื้อหาของภาพตรงกัน เนื้อเรื่อง มีความชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกัน เนื้อเรื่อง หรือ ไม่ชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกัน เนื้อเรื่อง และ ไม่ชัดเจน
2 ความคิดสร้างสรรค์		ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบดี ๆ หรือ ไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิม ๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ
3 ความสวยงาม		ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาดสัดส่วน ไม่ถูกต้อง หรือ การให้สีไม่ น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วน ไม่ถูกต้อง และ การให้สี ไม่ น่าสนใจ
4 ความสะอาดเรียบร้อย		ผลงานสะอาด ประณีต เรียบร้อย	ผลงานสะอาด แต่ไม่ประณีต เรียบร้อย	ผลงานสกปรก และไม่ เรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด		ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 2 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลภาพประเมิน
 คะแนนดิบ 2 (15-13 คะแนน) 1.5 (12-9คะแนน)
 1 (8-5 คะแนน) 0.5 (4-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของคุณ

.....

.....

.....

.....

❖ **ข้อ ๒2** แบบประเมินผลงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลคุณภาพของตนเองที่เห็นปฏิบัติ หรือทำกิจกรรม
คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ	
		ดี (3)	พอใช้ (2)
1 เนื้อหาของภาพ		เนื้อหาของภาพตรงกับเนื้อหาเรื่อง มีความชัดเจน	เนื้อหาของภาพไม่ตรงกับเนื้อหาเรื่อง และไม่ชัดเจน
2 ความคิดสร้างสรรค์		ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิควิธีการใหม่ๆ
3 ความสวยงาม		ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง และการให้สีไม่น่าสนใจ
4 ความสะอาดเรียบร้อย		ผลงานสะอาด ประณีต เรียบร้อย	ผลงานสกปรก และไม่เรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด		ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม			

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมซ้ำกันให้คะแนนที่ได้จากคะแนนเดิม 0.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลภาพประเมิน

คะแนนเดิม 0.5 (15-8 คะแนน) 0.25 (7-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็น ของเพื่อน**

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๓ แบบประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย

ให้ผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนและปฏิบัติกิจกรรมในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความสนใจ สนใจฟัง สนใจคิด		ปฏิบัติตามด้วย ความสนใจ สนใจ สนใจฟัง	สนใจฟัง สนใจฟัง สนใจฟัง	ไม่สนใจฟัง ไม่สนใจฟัง
2 การปฏิบัติตน ด้วยตนเอง		ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองบาง ขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติตาม งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 ความรับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน		จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด ระมัดระวัง ที่ปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์ แต่บริเวณที่ ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บ อุปกรณ์และ ทำความสะอาด สะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน
4 การตรงต่อ เวลา		ปฏิบัติตาม เสร็จและตรง ต่อเวลา	ปฏิบัติตามเสร็จ แต่ช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ไม่ปฏิบัติตาม เสร็จและไม่ส่ง ผลงาน
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมที่นักเรียนได้
คะแนนทำใบจากคะแนนเดิม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนเดิม 1.5 (12-9 คะแนน) 1 (8-5 คะแนน)
 0.5 (4-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของคุณ

.....
.....
.....
.....

ข้อ 3 แบบประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย
ข้อ 3 นี้ใช้เปรียบเทียบประจักษ์คุณลักษณะนิสัยของเพื่อนขณะปฏิบัติ หรือห่างไกล
 คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความสนุก สนทนาเพลิดเพลิน		ปฏิบัติงานด้วย ความสนุก สนทนา เพลิดเพลิน	สนทนา เพลิดเพลินบาง ช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เบื้องต้น การปฏิบัติงาน
2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง		ปฏิบัติงานผลงาน ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติงานผลงาน ด้วยตนเองบาง ขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติตาม งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 ความรับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน		จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด ระมัดระวังบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์ แต่บริเวณที่ ปฏิบัติงานไม่ ระมัดระวังเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บ อุปกรณ์และ ทำความสะอาด ระมัดระวัง ที่ปฏิบัติงาน
4 การตรงต่อ เวลา		ปฏิบัติงาน เสร็จและตรง ต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จ แต่ช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ปฏิบัติงานไม่ เสร็จและไม่ส่ง ผลงาน
รวม				

จากนี้ให้นำไปใช้เปรียบเทียบคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมก่อนได้
 คะแนนหน้าจากคะแนนเดิม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (12-7 คะแนน) 0.5 (6-1 คะแนน)

ความคิดเห็น ของเพื่อน

.....
 .....
 .....
 .....

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน สาระการเรียนรู้ศิลปะ

ภาพพิมพ์ ๒ สี

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ภาพพิมพ์ ศิลปะ ดนตรี ดนตรี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดจันทาราม กรุงเทพมหานคร

จุฬาลง

ภาพพิมพ์ผิว

❖ สารบัญ

ภาพพิมพ์ผิว คือ ภาพพิมพ์ที่ใช้น้ำมันของแม่พิมพ์เป็นส่วนที่ทำให้เกิดภาพ เนื่องจากระยะเวลาที่ยาวนานหรือยืดยาวจนใช้ดินสอแบบกระดาษ ส่วนน้ำมันผิวไม่จำเป็นภาพ ลวดลาย ตัวอักษรระดับกระดาษให้สัมผัสกับดินสอเกิดเป็นภาพพิมพ์ขึ้น ภาพที่ปรากฏจะตรงกับแม่พิมพ์ หรือวัสดุผิวหน้าที่ใช้เป็นแม่พิมพ์ ไม่กลับด้านซ้ายเป็นขวาเหมือนกับแม่พิมพ์ทั่วไป

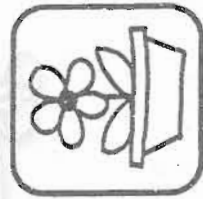
มีหลักฐานว่า ประเทศจีนรู้จักทำภาพพิมพ์ไม้พิมพ์ดี ด้วยกระดาษทรายเงินไว้บนหิน ใครที่ต้องการทำรายดั่งกล่าวก็จะนำกระดาษมาวางบนหินด้วยตัวหนังสือคุณแล้วใช้สีลงบนกระดาษ

❖ อุปกรณ์การปฏิบัติงาน

1. กระดาษวาดเขียน
2. สีไม้
3. วัสดุผิวลวดลายพื้นผิว เช่น สายจุกสาน ผ้าปูโต๊ะ กระเบื้อง
4. ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

❖ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

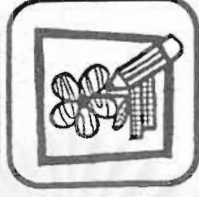
1. ออกแบบภาพวาดลงบนกระดาษ ควรให้ภาพมีเนื้อหาลึกซึ้งน่าสนใจ และอย่าลืมคำนึงถึงการจัดองค์ประกอบของภาพ เช่น จุดเด่น ความสมดุล ขนาดสัดส่วนด้วย

2. ร่างภาพลงบนกระดาษเขียนตามที่นักเรียนออกแบบ ด้วยดินสอเบาพร้อมตัดและระบายละเอียดเพิ่มเติมให้ภาพสมบูรณ์

3. เลือกพื้นผิวของวัสดุที่ต้องการ ด้านนักเรียนสามารถเลือกพื้นผิวให้เหมาะสมกับภาพวาดเช่นเลือกพื้นผิวไม้บริเวณภาพที่เป็นโต๊ะ จระเข้ให้ภาพดูสวยงาม เหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

4. นำกระดาษวางทับลงบนพื้นผิวของวัสดุ ใช้สีไม้ถูลงบนกระดาษเบาๆ จนปรากฏลวดลายชัดเจน จากนั้นเลือกพื้นผิวใหม่และใช้สีไม้ถูในลักษณะเดิมจนครบทั้งภาพ

5. ตกแต่งรายละเอียดด้วยสีไม้ในส่วนที่ยังไม่เรียบร้อย

6. ตรวจสอบผลงานอีกครั้งก่อนส่ง หากพบข้อบกพร่อง อย่ลังเลที่จะมาทำงานให้ดีขึ้น

❖ คำแนะนำ

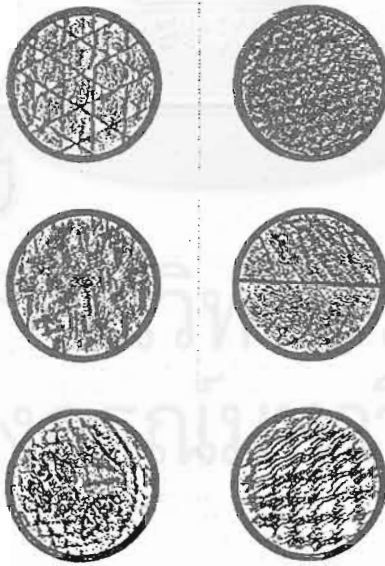
นักเรียนสามารถสร้างพื้นผิวของตัวเองได้ เช่น นำกระดาษ กุ้งลวดติดมาพิมพ์ให้มีรอยย่นหรือพับ เมื่อนำกระดาษมาวางทับและใช้สีไม้ก็จะเกิดลวดลายที่ดูแปลกตา ถ้านักเรียนวาดภาพที่มีขนาดเล็กลง อาจทำให้มองไม่เห็นลวดลายที่เกิดจากภาพ ดังนั้นเพื่อให้ลวดลายปรากฏชัดเจนควรวาดภาพให้มีขนาดใหญ่มากกว่า

❖ ลักษณะผลงานที่ดี

1. ภาพที่เห็นปรากฏผลงายที่เกิดจากกากรูขี้เตา
2. การจัดการรูขี้เตาตรงตามหลักการจัดองค์ประกอบ มีความสมดุล จุดสนใจ และขนาดของภาพมีความเหมาะสม
3. ผลงานมีสีสันสวยงามตามธรรมชาติ มีระยะใกล้ไกลและมีความสัมพันธ์ระหว่างภาพและพื้นหลัง

❖ ประเด็นความรู้

นักเรียนลองคิดว่าภาพที่ปรากฏสิ่งต่างเกิดขึ้นจากพื้นผิววัสดุชนิดใด

❖ กิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพและเลือกพื้นผิวของวัสดุที่จะนำมาทำภาพพิมพ์ที่พื้นผิว โดยใช้กระดาษขดกึ่งแสงในกระดาษให้สวยงาม

❖ การประเมินผล

การประเมินผลกากรูขี้เตาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านกากรูขี้เตาที่มี 2 รายการคือ การเตรียม, เก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ และการปฏิบัติงาน 2) ด้านผลงาน 3) ด้านคุณลักษณะนิสัย โดยมีครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครองเป็นผู้ให้คะแนน หลังจากทีทุกประเมินผลกากรูขี้เตาแล้ว ให้นักเรียนนำคะแนนที่ได้กรอกลงในตารางเพื่อสรุปผลการประเมิน

❖ สรุปผลกากรูขี้เตาประเมิน

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			รวม
	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	
1) การปฏิบัติงาน				
การเตรียมอุปกรณ์				
การเก็บรักษาอุปกรณ์				
การปฏิบัติงาน				
2) ผลงาน				
3) คุณลักษณะนิสัย				
รวม				

❖ ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน

ดีมาก (10-9 คะแนน) ปานกลาง (8-7 คะแนน) ปรับปรุง (6-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นต่อผลงาน

ครู .....

.....

นักเรียน .....

.....

❖ **ตอนที่ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเก็บรักษาอุปกรณ์
ดัชนีชี้แจง ของความตระหนักรู้ของผู้ปกครองตรวจสอบการดูแลและการเก็บรักษา อุปกรณ์การ
 ทำงานของบุตรหลานท่าน พร้อมทั้งการขอคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็น
 จริงของบุตรหลานท่านมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การทำความสะอาด สะอาด		ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่างเรียบร้อย ร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่างเรียบร้อย ร้อยบางชิ้น	ไม่ทำความสะอาด สะอาด อุปกรณ์ทุกชิ้น
2 การดูแลเก็บ รักษา		เก็บรักษาอุปกรณ์ ทุกชิ้นอย่างถูกต้อง และเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์ บางชิ้นอย่างถูกต้อง และเหมาะสม	ไม่เก็บรักษา และดูแล อุปกรณ์
รวม				

จากนั้นให้นำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้
 คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของผู้ปกครอง**

.....

.....

.....

❖ **ตอนที่ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเตรียมอุปกรณ์
ดัชนีชี้แจง ให้นำเรียนตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของอุปกรณ์ ที่เพื่อนนำมาใช้ใน
 การปฏิบัติงานครั้งนี้ พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง
 มากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 จำนวนอุปกรณ์		เตรียมอุปกรณ์ ในการปฏิบัติ งานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงาน บางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงาน ทุกชิ้น
2 ความถูกต้อง		อุปกรณ์ที่ เตรียมถูกต้อง ทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียม ถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่ เตรียมไม่ถูกต้อง ทุกชิ้น
รวม				

จากนั้นให้นำนักเรียนคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้
 คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของเพื่อน**

.....

.....

.....

❖ ตอนที่ 1 แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
สำคัญ ให้ผู้สอนประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

สำหรับครู

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การออกแบบ		ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างคร่าวๆ ไม่ ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่มี ออกแบบผลงาน
2 การวางภาพ		ลงน้ำหนักของดิน สอเบาและกาย ละเอียดชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มหรือสว ละเอียดไม่ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มและสว ละเอียดไม่ชัดเจน
3 การจัดองค์ประกอบ		จัดองค์ประกอบ ภาพได้สมดุล มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความสม ดุล หรือไม่มีจุด เด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความสม ดุลและไม่มีจุดเด่น
4 การใช้พื้นที่		พื้นที่ว่างมีขนาด ลายปรากฏชัดเจน และเรียบร้อย	พื้นที่ว่างหรือ เบาเกินไปจนเห็น รอยลายไม่ชัดเจน หรือไม่เรียบร้อย	พื้นที่ว่างหรือ เบาเกินไปจนเห็น รอยลายไม่ชัดเจน และไม่เรียบร้อย
5 การตกแต่งรายละเอียด		ตกแต่งสว ละเอียดในผลงาน อย่างสมบูรณ์และ ประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งสว ละเอียดในผลงาน แต่ไม่ประณีตเรียบ ร้อย	ไม่ตกแต่งสว ละเอียดใน ผลงานและทำไม่ ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้ท่านนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่บันทึกเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)
 0.5 (5-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

❖ ตัวอย่างที่ 1 แบบประเมินผลด้านกาปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลกาปฏิบัติงานของตนเอง พร้อมทั้งกาคะแนนลงใน
 ช่องว่างนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การออกแบบ		ออกแบบผลงาน ลงบนกระดาษ อย่างละเอียด ชัดเจน	ออกแบบผลงาน บนกระดาษอย่าง คร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่มี ออกแบบผลงาน
2 การร่าง ภาพ		ลงน้ำหนักของดิน สอเบาและราย ละเอียดชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มหรือราย ละเอียดไม่ชัดเจน	ลงน้ำหนักของดิน สอเข้มและราย ละเอียดไม่ชัดเจน
3 การจัด องค์ประกอบ		จัดองค์ประกอบ ภาพได้สมดุล มี จุดเด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความสม ดุล หรือไม่มีจุดเด่น	จัดองค์ประกอบ ภาพขาดความสม ดุล และไม่มีจุดเด่น
4 การจุด สี		จุดสีมีความมีลวด ลายปรากฏชัด เจนและเรียบร้อย	จุดสีมีความมีลวด ลายไปจนเห็นลวด ลายไม่ชัดเจนหรือ ไม่เรียบร้อย	จุดสีมีความมีลวด ลายไปจนเห็นลวด ลายไม่ชัดเจนและ ไม่เรียบร้อย
5 การตกแต่ง รายละเอียด		ตกแต่งราย ละเอียดในส งานอย่าง สมบูรณ์และ ประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานแต่ไม่ ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งราย ละเอียดใน ผลงานและทำไม่ ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนหาคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนเขียนได้
 คะแนนทำจากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)
 0.5 (5-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของนักเขียน

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๒๒ แบบประเมินผลดำเนินงาน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินผลคุณภาพของผลงานที่นักเรียนปฏิบัติ หรือทั้งกลุ่ม
คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 เนื้อหาของภาพ		ภาพถ่ายทอดเรื่องราวและมีความชัดเจน	ภาพถ่ายทอดเรื่องราวพอเข้าใจและไม่ชัดเจน	ภาพไม่สมบูรณ์ถ่ายทอดเรื่องราวไม่ชัดเจน
2 ความคิดสร้างสรรค์		ผลงานมีรูปแบบแปลกใหม่	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิคแปลกใหม่	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่
3 ความสวยงาม		ขนาดสัดส่วนถูกต้องมีสีสันสวยงาม	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องแต่พื้นผิวสีสันไม่สวยงาม	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องพื้นผิวสีสันไม่สวยงาม
4 ความสะอาดเรียบร้อย		ผลงานสะอาด ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสะอาด แต่ไม่ประณีตเรียบร้อย	ผลงานสกปรกและไม่เรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด		ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดบางส่วน	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม				

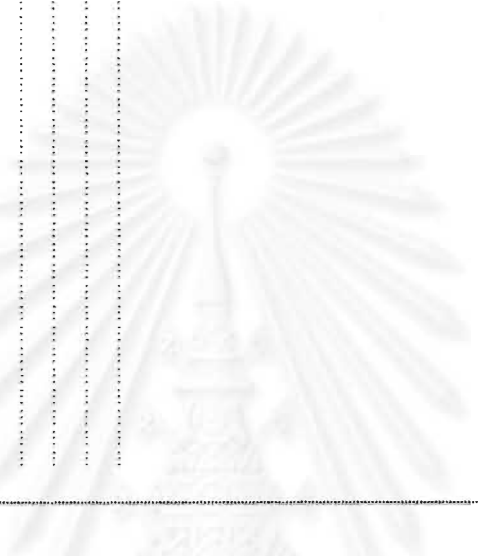
จากนี้ให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนดีว่านักเรียนได้คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 2 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมินคะแนนดัง
 คะแนนดี 2 (15-13 คะแนน) 1.5 (12-9 คะแนน)
 คะแนนดี 1 (8-5 คะแนน) 0.5 (4-1 คะแนน)

ความคิดเห็นของคุณ

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ	
		ดี (3)	พอใช้ (2)
1 เนื้อหาของภาพ	คะแนน	ภาพถ่ายทอดเงาขาวและมีความชัดเจน	ภาพถ่ายทอดเงาขาวแต่ไม่ชัดเจน
2 ความคิดสร้างสรรค์	คะแนน	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบต่างๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่
3 ความสวยงาม	คะแนน	ขนาดสัดส่วนถูกต้อง มีพื้นผิววัสดุที่หลากหลาย การให้สีดูน่าสนใจ	ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง พื้นผิววัสดุไม่หลากหลาย การให้สีไม่น่าสนใจ
4 ความสะอาดเรียบร้อย	คะแนน	ผลงานสะอาด ประณีต เรียบร้อย	ผลงานสะอาดแต่ไม่ประณีต เรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงานชิ้นกำหนด	คะแนน	ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม			

❖ คู่มือประเมินผลงาน

ให้นักเรียนประเมินคุณภาพของผลงานที่เพื่อนปฏิบัติ พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนต้นว่านักเรียนได้คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 0.5 คะแนนให้นำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 0.5 (15-8 คะแนน) 0.25 (7-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็น ของเพื่อน

.....

.....

.....

.....

❖ **ข้อที่ 3. แบบประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย**
 ความสำเร็จ ให้อุทิศตนประมีนคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนและปฏิบัติ พร้อมทั้ง
 ภาระคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความสนใจ สนทนาคิดพิจารณา	ปฏิบัติตามด้วยความสนใจ สนทนา พิจารณา คิดพิจารณา	สนทนาคิด พิจารณา ปฏิบัติตาม ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองบ้าง ขั้นตอน	สนทนาคิด พิจารณา ปฏิบัติตาม ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองบ้าง ขั้นตอน	เป็นนายต่อ การปฏิบัติตาม ไม่ปฏิบัติตาม งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
2 การปฏิบัติตาม ด้วยตนเอง	ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติตาม ด้วยตนเองบ้าง ขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติตาม งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 การแสวงหา ความรู้	มีการสังเกต และทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่างปฏิบัติ งาน	มีการสังเกต และทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่างปฏิบัติ งาน	มีการสังเกตแต่ ไม่ทดลอง เทคนิคใหม่ๆ ระหว่างปฏิบัติ งาน	ไม่สังเกตและ ทดลองเทคนิค ใหม่ๆ ระหว่าง ปฏิบัติงาน
4 ความรับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน	จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด สะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด สะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์ แต่บริเวณที่ ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บ อุปกรณ์และ ทำความสะอาด ทำ สะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
5 การตรงต่อ เวลา		ปฏิบัติงาน เสร็จและตรง ต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จ แต่ช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ปฏิบัติงานไม่ เสร็จและไม่ส่ง ผลงาน
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปทอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)

0.5 (5-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของครู**

.....

.....

.....

.....

❖ **ข้อ 3. แบบประเมินผลคำปรึกษา**
 คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลคุณลักษณะนิสัยของตนเองและปฏิบัติ พร้อมทั้งกรอก
 คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ	
		ดี (3)	พอใช้ (2)
1 ความสนใจ สนทนาเพื่อแลกเปลี่ยน		ปฏิบัติงานด้วยความสนใจ สนทนาเพื่อแลกเปลี่ยน	เพื่อนำข้อคิดเห็นมาช่วยกันปฏิบัติ
2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง		ปฏิบัติงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติตามงานที่ได้รับมอบหมาย
3 การส่งมอบความรู้		มีการส่งมอบและทดลองเทคนิคใหม่ ๆ ระหว่างปฏิบัติงาน	ไม่ส่งมอบและทดลองเทคนิคใหม่ ๆ ระหว่างปฏิบัติงาน
4 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน		จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดที่ปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ	
		ดี (3)	พอใช้ (2)
5 การตรงต่อเวลา		ปฏิบัติงานเสร็จและตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จและตรงต่อเวลา
รวม			

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมที่บันทึกเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (15-8 คะแนน) 0.5 (7-1 คะแนน)

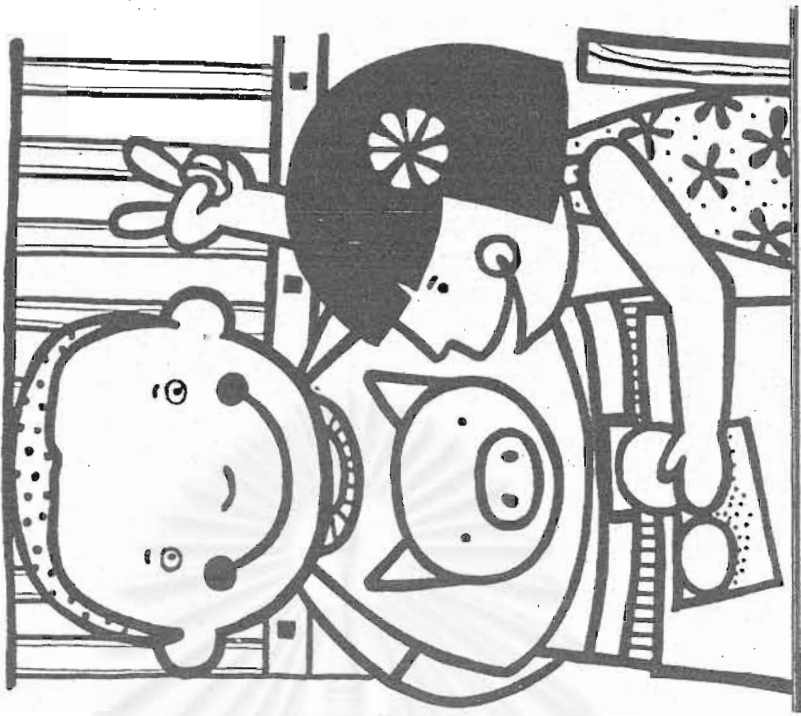
❖ **ความคิดเห็น ของ เฝื่อน**

.....
 .....
 .....

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ตารางการเรียนรู้ศิลปะ

การปั้นรูปทรงสูง

หน่วยการเรียนรู้ หรือ การปั้น ตารางการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจังหวัดการศึกษาศาสตร์สงขลา เทศบาลเมืองพระแสง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การปั้นรูปทรงสูง

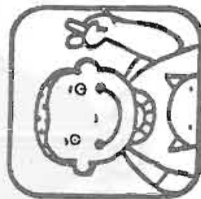
❖ สาธารณรัฐ

การปั้น คือ การนำเอาวัสดุที่สามารถจับยึดเป็นก้อนเป็นแท่ง เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน กระดาษเหนียว มานวด บีบ คลึง พอก ขูด ขีด วัลดูนั้นให้มีรูปร่างต่างตามต้องการ รูปปั้นจะมีลักษณะเป็น 3 มิติ คือมีความกว้าง ความยาว ความลึก ต่างจากรูปวาดที่มี 2 มิติ คือ ความกว้าง และความยาว

งานปั้นรูปทรงสูง เป็นกรปั้นที่มีฐานรองรับและมีส่วนที่พุ่งสูงขึ้นมาจากแผ่นหลังมากกว่าครึ่ง สามารถแสดงความตื่น ลึก หนาได้ตามสภาพความเป็นจริง มีลักษณะแตกต่างจากรูปทรงลอยตัว ตรงที่มองเห็นได้เฉพาะด้านหน้าและด้านข้างเท่านั้น และมีความสูงจากรูปร่างมากกว่ารูปทรงมุมต่ำ เช่น ลวดลายปูนปั้น บ้านไม้แกะสลัก บริเวณฐานอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

❖ อุปกรณ์การปฏิบัติงาน

1. กระดาษรองปั้น
2. ดินน้ำมัน
3. ไม้ปลายแหลม
4. ขวดน้ำ หรือท่อพลาสติก
5. ดินสอด ขางลบ ไม้บรรทัด กระดาษ

❖ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

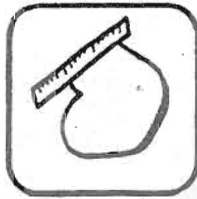
1. สังเกตใบหน้าเพื่อน และทรงผมของเพื่อน พยายามหาจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์

2. ออกแบบภาพใบหน้าเพื่อนและเครื่องแต่งกายลงในกระดาษ

3. นำกระดาษมาวางดินน้ำมันพร้อมทั้งขนาดดินน้ำมันให้เต็ม

4. นำขวดน้ำหรือท่อพลาสติกกลิ้งดินน้ำมันให้เป็นแผ่นบางๆ หนาประมาณ 0.5 เซนติเมตร

5. ใช้มีดหรือที่ตัดแผ่นดินน้ำมันให้เป็นรูปทรงที่สังเกตรูปร่างของกลม หัวใจ เพื่อใช้เป็นฐาน

6. นำดินน้ำมันส่วนในหน้าเพื่อนตามภาพที่ออกแบบในขั้นตอนที่ 2 สูงประมาณ 1

เซนติเมตรและนำไปติดที่ฐานของหัว และปั้นลำตัวเป็นลำตัวที่ต้อง

7. จากนั้นปั้นรายละเอียดของใบหน้าเพื่อน เช่น ตา จมูก ปาก เส้นผ่าให้คมและตกแต่งให้สวยงาม

8. ตรวจสอบผลงานอีกครั้งก่อนส่ง หากพบข้อบกพร่อง อย่างลืมแก้ไขผลงานให้ดีขึ้น

❖ คำแนะนำ

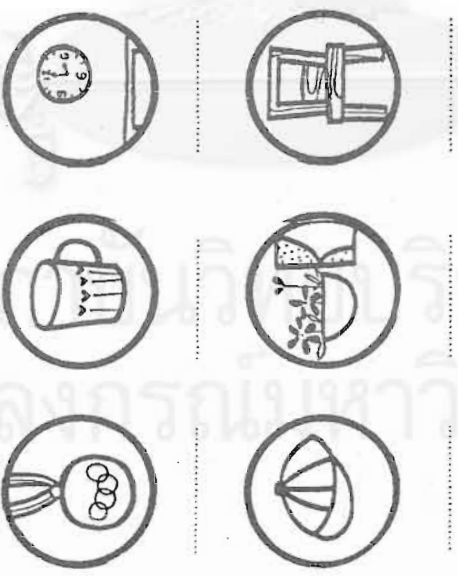
การปั้นดินน้ำมันควรแยกเป็นสี เก็บใส่ถุงหรือห่อกระดาษ อย่าเก็บรวมกันกัน เพราะจะทำให้สีผสมกันกลายเป็นสีอื่นได้ และควรล้างมือให้สะอาดด้วย

❖ **ลักษณะผลงานที่ดี**

1. ผลงานมีส่วนที่ผู้เรียนมาจากฐานไม่มากหรือเล็กน้อยเกินไป ถูกต้องตามรูปแบบการปั้นสูง
2. หัวของต้นน้ำงั้นประดับเรียบร้อย
3. การเลือกใช้สีมีความสวยงาม น่าสนใจ

❖ **ประสงค์ของความรู้**

ภาพที่ปรากฏผู้ฝึกทำได้บ้างที่เป็นผลงานเป็นแบบสูงช่วยภาคเรื่องหมายเหตุให้หน่อย

❖ **กิจกรรม**

คำสั่ง ให้นักเรียนจับคู่เพื่อน และปั้นใบหน้าของเพื่อนด้วยดินน้ำมันในลักษณะบนสูง

❖ **การประเมินผล**

การประเมินผลการทำงานแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติงานมี 2) ภายนอก การเตรียม, เก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ และการปฏิบัติงาน 3) ด้านผลงาน 3) ด้านคุณลักษณะนิสัย โดยมีครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครองเป็นผู้ให้คะแนน หลังจากทั้งหมดประเมินผลการทำงานแล้ว ให้นักเรียนนำคะแนนที่ได้กรอกลงในตารางเพื่อสรุปผลการประเมิน

❖ **สรุปผลการประเมิน**

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			รวม
	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	
1) การปฏิบัติงาน				
การเตรียมอุปกรณ์				
การเก็บรักษาอุปกรณ์				
การปฏิบัติงาน				
2) ผลงาน				
3) คุณลักษณะนิสัย				
รวม				

❖ **ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน**

ดีเยี่ยม (10-9 คะแนน) ปานกลาง (8-7 คะแนน) ปรับปรุง (6-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นต่อผลงาน**

ครู.....
 .....
 นักเรียน.....
 .....

❖ **ข้อบ่งชี้ที่ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเตรียมบุคลากร
ข้อชี้แจง ให้นำกร้อยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของอุปกรณ์ ที่ขออนำมาใช้ใน
 การปฏิบัติงานครั้งนี้ พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง
 มากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ	
		ดี (3)	พอใช้ (2)
1 จำนวนอุปกรณ์		เตรียมอุปกรณ์ในกรปฏิบัติงานจนครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกชิ้น
2 ความถูกต้อง		อุปกรณ์ที่เตรียมถูกต้องทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียมไม่ถูกต้องทุกชิ้น
รวม			

จากนั้นให้นำกร้อยคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้
 คะแนนทำไจากคะแนนเดิม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของเพื่อน**

.....

.....

.....

.....

❖ **ข้อบ่งชี้ที่ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเก็บรักษาอุปกรณ์
ข้อชี้แจง ขอความกรุณาท่านผู้ปกครองตรวจสอบการดูแลและการเก็บรักษา อุปกรณ์การ
 ทำงานของบุตรหลานท่าน พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็น
 จริงของบุตรหลานท่านมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ	
		ดี (3)	พอใช้ (2)
1 การทำความสะอาด		ทำความสะอาดอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยทุกชิ้น	ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น
2 การดูแลเก็บรักษา		เก็บรักษาอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์บางชิ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม
รวม			

จากนั้นให้นำกร้อยคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้
 คะแนนทำไจากคะแนนเดิม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของผู้ปกครอง**

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 1 แบบประเมินผลคำขอร้องปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
 คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินผลกรปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ข้อใช้ (2)	ข้อปรับปรุง (1)
1 การทบทวน		ไม่นำกระดาษของ นักเรียนและนวดคิน น้ำม้วนจนเต็ม	ไม่นำกระดาษมา รองพื้นหรือไม่ทวน คินม้วน	ไม่นำกระดาษมา รองพื้นและไม นวดคินม้วน
2 การออก แบบ		ออกแบบผลงาน บนกระดาษอย่าง ละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงาน บนกระดาษอย่าง คร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ ออกแบบผลงาน
3 การเตรียม ฐาน		มีฐานรองรับมี ขนาดเหมาะสม และมั่นคงแข็งแรง สวยงาม	มีผลงานก่อน หรือ ฐานรองรับมีขนาด ใหญ่หรือเล็กเกินไป	ไม่มีฐานรองรับ ผลงาน
4 การขึ้น		มีโครงร่างหลักจน ได้สัดส่วนที่เหมาะสม จนแต่จึงมีมลาย ละเอียดประกอบขึ้น งาน	มีโครงร่างหลัก และบันทึยละเอียด ประกอบชิ้นงาน	ปั้นคินน้ำม้วนโดย ไม่คำนึงถึงลำดับ ขั้นตอน
5 การตกแต่ง รายละเอียด		ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานแต่ไม่ สมบูรณ์และ ประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานแต่ไม่ ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียด ละเอียดไม่ผล งานและทำไม่ ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้ทำหน้าคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนคินนักเรียนที่ได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)

0.5 (5-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็น ของ ครู

.....

.....

.....

.....

❖ **ตอนที่ 1** แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
 คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลการทำงานของตนเอง พร้อมทั้งยกข้อเด่นลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

คำบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การงาน ดี		นำกระดาษมากรอง พื้นและขอบด้าน หน้าให้เสมอกัน	ไม่นำกระดาษมา รองพื้นหรือไม่สอด ดินน้ำมัน	ไม่นำกระดาษมา รองพื้นและไม่ สอดดินน้ำมัน
2 การออกแบบ		ออกแบบผลงาน บนกระดาษอย่าง ละเอียดชัดเจน	ออกแบบผลงาน บนกระดาษอย่าง คร่าวๆ ไม่ชัดเจน	ปฏิบัติงานโดยไม่ ออกแบบผลงาน
3 การเตรียม ฐาน		เป็นฐานทรงรีมี ขนาดเหมาะสม และมั่นคงก่อนสร้าง ผลงาน	เป็นผลงานก่อน หรือ ฐานทรงรีมีขนาด ใหญ่หรือเล็กเกินไป	ไม่เป็นฐานทรงรี ผลงาน
4 การปั้น		เป็นโครงร่างหลักจน ได้สัดส่วนที่เหมาะสม แล้วจึงปั้นรายละเอียด ประอบขึ้น งาน	เป็นโครงร่างหลัก และปั้นรายละเอียด ประกอบชิ้นงาน	ปั้นดินน้ำมันโดย ไม่คำนึงถึงลำดับ ขั้นตอน
5 การตกแต่ง รายละเอียด		ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานอย่าง สมบูรณ์และ ประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานแต่ไม่ ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งรายละเอียด โดยขาด งานและทำไม่ ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้
 คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)
 0.5 (5-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของนักเรียน**

.....

.....

.....

.....

.....

❖ ตอนที่ 2 แบบประเมินผลด้านผลงาน

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบประเมินผลคุณภาพของงานที่นักเรียนปฏิบัติ พร้อมหักออก

คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 เนื้อหาของผลงาน		ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวและมีความคิดริเริ่ม	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวแต่ไม่ชัดเจน	ผลงานไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจและไม่ชัดเจน
2 ความคิดสร้างสรรค์		ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิมๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ
3 ความสวยงาม		ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การใส่สี สุนัขสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องหรือการใส่สีไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนส่วนไม่ถูกต้อง และการใช้สีไม่น่าสนใจ
4 ความประณีตเรียบร้อย		เนื้อดินน้ำมันประณีต เรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมันประณีตเรียบร้อยบางส่วน	เนื้อดินน้ำมันมีรอยย่นไม่ประณีตเรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงานข้อกำหนด		ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนคิดว่านักเรียนได้คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 2 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 2 (15-13 คะแนน) 1.5 (12.9 คะแนน)

1 (8-5 คะแนน) 0.5 (4-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของคุณ

.....

.....

.....

.....

ส่วนประกอบ

❖ ข้อบัญญัติ 2 แบบประเมินผลดำเนินงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลคุณภาพของผลงานที่เพื่อนปฏิบัติ พร้อมทั้งถอดคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 เนื้อหาของเนตงาน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวและมีความชัดเจน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวแต่ไม่ชัดเจน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจและไม่ชัดเจน	ผลงานถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจและไม่ชัดเจน
2 ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบและเทคนิคแปลกใหม่ น่าสนใจ	ผลงานมีรูปแบบใหม่ ๆ หรือไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิม ๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ	ผลงานมีรูปแบบเดิม ๆ และไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ
3 ความสวยงาม	ผลงานสวยงาม ขนาดสัดส่วนถูกต้อง การให้สีดูน่าสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้องหรือการให้สีดูไม่น่าสนใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง และการให้สีไม่น่าสนใจ
4 ความประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมัน ประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมัน ประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมันไม่ประณีตเรียบร้อย	เนื้อดินน้ำมันไม่ประณีตเรียบร้อย
5 ความถูกต้องของผลงานชื่อ กำหนด	ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนคิดบวกนักเรียนได้คะแนนทำใบจากคะแนนเต็ม 0.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมินคะแนนดิบ 0.5 (15-8 คะแนน) 0.25 (7-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็น ของเพื่อน

.....

.....

.....

.....

ข้อ 3 แบบประเมินผลดำเนินงานคุณลักษณะนิสัย
 คำนึงให้ผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนขณะปฏิบัติ หรือทั้ง
 กรอคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความสนุก สนทนาเพื่อแลกเปลี่ยน		ปฏิบัติงานด้วย ความสนุก สนทนา เพื่อแลกเปลี่ยน	สนุกสนาน เพื่อแลกเปลี่ยน ช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เมื่อนำมาคุย การปฏิบัติงาน
2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง		ปฏิบัติงาน ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติงาน ด้วยตนเองบาง ขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติ งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 ความรับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน		จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด สะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์ แต่บริเวณที่ ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บ อุปกรณ์และ ทำความสะอาด สะอาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน
4 การตรงต่อ เวลา		ปฏิบัติงาน เสร็จและตรง ต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จ แต่ช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ปฏิบัติงานไม่ เสร็จและไม่ส่ง ผลงาน
รวม				

จากนั้นให้นำนักเรียนมาคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนต้นจำนักเรียนได้
 คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 1.5 (12-9 คะแนน) 1 (8-5 คะแนน)
 0.5 (4-1 คะแนน)

❁ ความคิดเห็นของคุณครู

.....
 .....
 .....

ข้อ 3 แบบประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย
คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลคุณลักษณะนิสัยของเพื่อนขณะปฏิบัติ พร้อมทั้งการออก
 คะแนนลงในช่องว่างนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความสนุก สนทนาพลัดพลัด		ปฏิบัติงานด้วย ความสนุก สนทนา พลัดพลัด	สนทนา พลัดพลัดบ้าง ช่วงของการ ปฏิบัติงาน	เพื่อนไม่ค่อย การปฏิบัติงาน
2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง		ปฏิบัติงานผลงาน ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติงานผลงาน ด้วยตนเองบาง ขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติผล งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 ความรับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน		จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด ระจาดบริเวณที่ ที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์ แต่บริเวณที่ ปฏิบัติงานไม่ ระจาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บ อุปกรณ์และ ทำความสะอาด ระจาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน
4 การตรงต่อ เวลา		ปฏิบัติงาน เสร็จและตรง ต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จ แต่ช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ปฏิบัติงานไม่ เสร็จและไม่ส่ง ผลงาน
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่กำหนดไว้
 คะแนนที่ได้จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลภาพประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (12-7 คะแนน) 0.5 (6-1 คะแนน)

❁ ความคิดเห็นของเพื่อน

.....

.....

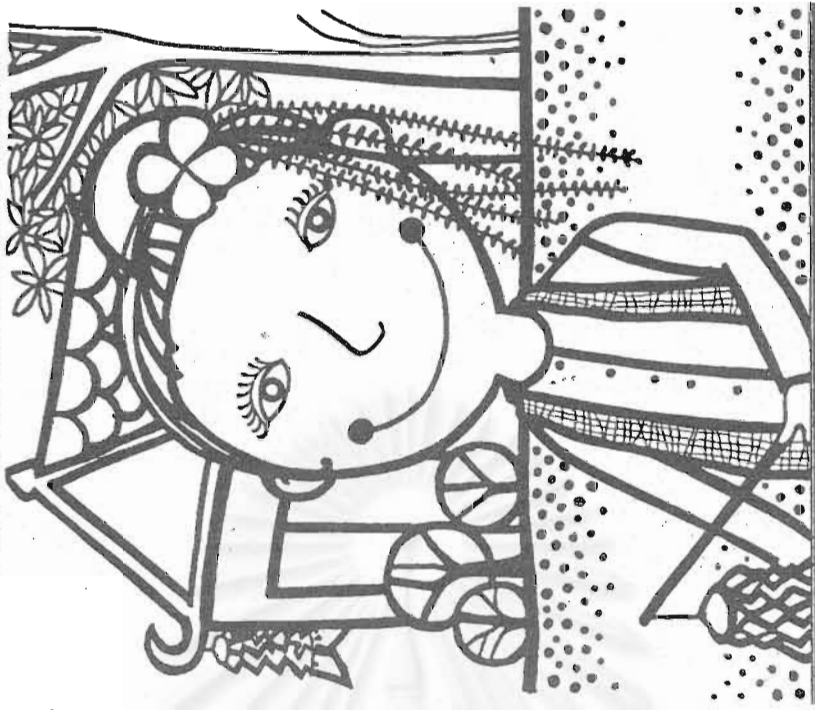
.....

.....

พวงมะหวด

.....
 หน่วยงานเรียนรู้ (ชื่อ) วิทยาลัยการอาชีพ..... ภาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ..... เทศบาลเมืองพระประแดง

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พวงมโหรี

❖ สาธารณฯ

ภาพเขื่อน เป็นการนำเอาวัสดุหรือแวนกับฐานที่อยู่ตอนบน สามารถหมุนได้รอบตัวเมื่อเกิดการเคลื่อนไหว การออกแบบจึงต้องคำนึงถึงความสมดุล การจัดช่องว่าง การใช้สี และความสวยงาม ภาพเขื่อนที่นักเรียนเห็นโดยส่วนมากใช้เป็นการตกแต่งสถานที่ให้เกิดความสวยงาม นอกจากนี้ภาพเขื่อนบางชนิดเมื่อถูกลมพัดก็ทำให้เกิดเสียงที่ไพเราะชวนฟังอีกด้วย

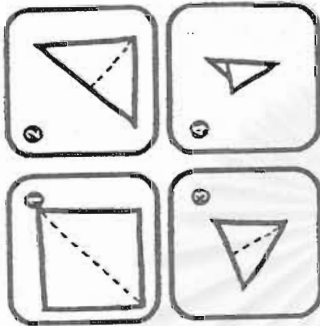
ภาพเขื่อนเป็นอาคารที่สร้างขึ้นตามลึฏปะภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นมาแต่โบราณกาล เช่นเดียวกับในสมัยที่ชาวอมรอุรพพมาอยู่เมืองพระประแดง ผู้นำทัพ คือ ท่านสมุหปราบพยัญชชา เป็นพ่อค้าเข้ามาใน มีหน้าที่คุมกองทหารที่คอยรักษาน้ำล้อมปราการ ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อเห็นทหารและครอบครัวที่ข้ามมาจากมอญไม่มีธงฉิ่ง จึงแบ่งบ้านออกเป็นฝ่ายๆ ให้กมณาคะแหม ทำข้าวแก้ออด ขนมจาก ขยายแก่คนมอญและคนไทยเพื่อสร้างรายได้เงินเงินแก่ครอบครัว ส่วนแม่บ้านมอญที่มีความรู้ในเรื่องของงานกระดาษก็ให้พวกทงมะหลอด ธงกระดาษ ดอกไม้กระดาษไปใช้ในงานประเพณีต่างๆ ของชาวมอญ และพวกมะหลอดก็เป็นภาพเขื่อนที่นำมาใช้ตกแต่งในงานพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานบวช งานขึ้นเจ้าพระยา โดยจะติดรอบๆ เขื่อนพระอุโบสถเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ให้ทราบว่ามีงานประเพณีและใช้ตกแต่งสถานที่ให้เกิดความสวยงาม

❖ จุดประสงค์การเรียนรู้

1. กระดาษแก้วฟู่น
2. กรรไกร
3. ไม้ยาว 30 เซนติเมตร
4. กระดาษแข็ง
5. เชือก
6. ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

❖ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

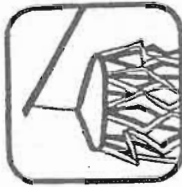
- 1 ตัดกระดาษแก้วเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 30x30 เซนติเมตร
- 2 ทับกระดาษแก้วเป็นรูปดังต่อไปนี้

3. นำกรรไกรมาตัดกระดาษให้ตามรูปแบบ โดยเน้นช่องว่างประมาณ 1 นิ้ว

4. ตัดกระดาษแข็งเป็นรูปวงกลมขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร

5. นำกระดาษแข็งวางตรงจุดกึ่งกลางของกระดาษแก้วฟู่นและกลัดเข้ากับกระดาษแข็งให้เข้าที่พอดี

6. นำเชือกม้วนคดเป็นรูปรอยจากด้านในของกระดาษแข็งให้ออกมทางด้านนอก

- 7. นำปลายเชือกผูกกับปลายไม้ เพื่อใช้เป็นกึ่งของหมวด
- 8. ตรวจสอบความคงทนของผลงานอีกครั้งก่อนส่ง หากพบข้อบกพร่อง อย่าลืมแก้ไขผลงานให้ดีขึ้น

❖ ฝึกประสบการณ์ที่ 3

- 1. มีขนาดสัดส่วนเหมาะสม
- 2. มีความคงทนแข็งแรงใช้งานได้จริง ไม่ขาดง่าย

❖ คำแนะนำ

ให้นำพวงมะหวิดหลายๆ สีมารวมกันก็จะได้พวงมะหวิดขนาดใหญ่ที่มีสีสันสวยงามมากยิ่งขึ้น

นอกจากกระดาษแข็งแล้วนักเรียนสามารถนำกระดาษชนิดอื่นๆ เช่น กระดาษของขรุขระที่มีสี 2 ด้าน หรือวัสดุเหลือใช้ เช่น ถุงพลาสติกเก่าทดลองสร้างสรรค์ผลงานดูก็ได้พวงมะหวิดที่มีรูปแบบที่แตกต่างออกไป

การทำภาพของพวงมะหวิดเป็นสิ่งสวยงามสมดุ เพื่อให้ภาพไม่เสียหายไปด้านใดด้านหนึ่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลงานพวงมะหวิดจากกระดาษแข็งที่ส่ง ให้รูปแบบที่สวยงาม

❖ การประเมินผล

การประเมินผลการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติงาน
2) ด้านการเตรียมตัวนักเรียน, เก็บข้อมูล, รักษาอุปกรณ์ และการทำงาน 2) ด้านผลงาน 3) ด้านคุณลักษณะนิสัย โดยมีครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครองเป็นผู้ให้คะแนน หลังจากที่คุณประเมินผลการปฏิบัติงานแล้ว ให้นักเรียนนำคะแนนที่ได้กรอกลงในตารางเพื่อสรุปผลการประเมิน

❖ สรุปผลการประเมิน

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			
	ครู	นักเรียน	เพื่อน	ผู้ปกครอง
1) การปฏิบัติงาน				
การเตรียมอุปกรณ์				
การเก็บรักษาอุปกรณ์				
การทำงาน				
3) คุณลักษณะนิสัย				
รวม				

❖ ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน

- ดีมาก (10-9 คะแนน) ปานกลาง (8-7 คะแนน) ปรับปรุง (6-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นต่อผลงาน

ครู.....

นักเรียน.....

❖ ตอนที่ 1 แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเตรียมความพร้อม
คำชี้แจง ให้นักเรียนตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของอุปกรณ์ ที่เพื่อนนำมาใช้ในการ
 การปฏิบัติงานครั้งนี้ พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง
 มากที่สุด

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 จำนวนอุปกรณ์		เตรียมอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน งานครบทุกชิ้น	ขาดอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงาน บางชิ้น	ขาดอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงาน ทุกชิ้น
2 ความถูกต้อง		อุปกรณ์ที่ เตรียมถูกต้อง ทุกชิ้น	อุปกรณ์ที่เตรียม ถูกต้องบางชิ้น	อุปกรณ์ที่ เตรียมไม่ถูก ตั้งทุกชิ้น
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนเต็ม 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของเพื่อน

.....

.....

.....

❖ ตอนที่ 1 แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-การเตรียมความพร้อม
คำชี้แจง ขอความกรุณาทำแบบสำรวจตรวจสอบการดูแลและการเก็บรักษา อุปกรณ์การ
 ทำงานของบุตรหลานของท่าน พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็น
 จริงของบุตรหลานท่านมากที่สุด

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การทำความสะอาด		ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่างเรียบร้อย ทุกทุกชิ้น	ทำความสะอาด อุปกรณ์อย่างเรียบร้อย บ่อยๆ	ไม่ทำความสะอาด สะอาด อุปกรณ์ทุกชิ้น
2 การดูแลเก็บ รักษา		เก็บรักษาอุปกรณ์ ทุกชิ้นอย่างถูกต้อง ดีและเหมาะสม	เก็บรักษาอุปกรณ์ บางชิ้นอย่างถูกต้อง ดีและเหมาะสม	ไม่เก็บรักษา และดูแล อุปกรณ์
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนเต็ม 1 (6-4 คะแนน) 0.5 (3-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของผู้อื่น

.....

.....

.....

ข้อค้นพบที่ 1 แบบประเมินผลด้านการปฏิบัติงาน-กระบวนการทำงาน
 สำเร็จ ซึ่งให้ข้อมูลต่อประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งบอกคะแนนลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การทำ โครงงาน		ตัดสินใจวิเคราะห์ ได้สัดส่วนเหมาะสม และประณีต	ตัดสินใจได้ เหมาะสมแต่ มีรอยยับหรือขาด	ตัดสินใจไม่ได้ เหมาะสมหรือ ยับหรือขาด
2 การฟัง กระดาษ		ฟังกระดาษถูกต้อง และกรีดรอยอย่าง ประณีตเรียบร้อย	ฟังกระดาษผิด หลายครั้งจนเกิด รอยยับ	ฟังกระดาษผิด และไม่กรีดรอย พับไม่เรียบร้อย
3 การตัด กระดาษ		ตัดกระดาษตรง ตามรอยและเส้น กระดาษคม	ตัดกระดาษตรง ตามรอยแต่ขอบ กระดาษเป็นหยุ่ย ไม่เรียบร้อย	ตัดกระดาษไม่ ตรงและขอบ กระดาษเป็นหยุ่ย ไม่เรียบร้อย
4 การ ประกอบชิ้น งาน		ประกอบชิ้นส่วนถูก ต้องและตรงตามชิ้น ตอนครบทุกชิ้น	ประกอบชิ้นส่วน ถูกต้องแต่ไม่ตรง ตามชิ้นตอนบาง ชิ้น	ประกอบชิ้นส่วน ไม่ถูกต้องและไม่ ตรงตามชิ้นตอน
5 การตกแต่ง รายละเอียด		ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานอย่าง สมบูรณ์และ ประณีตร้อยร้อย	ตกแต่งรายละเอียด ละเอียดในผล งานแต่ไม่ ประณีตร้อยร้อย	ไม่ตกแต่งราย ละเอียดในผล งานและทำไม่ ประณีตร้อยร้อย
รวม				

จากนั้นให้ทำน้ำหนักคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนดิบว่านักเรียนได้
 คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)
 0.5 (5-1 คะแนน)

ข้อคิดเห็นของคุณ

.....

.....

.....

.....

.....

❖ **ข้อที่ 1** แบบประเมินผลสัมฤทธิ์งาน-กระบวนการทำงาน
 ผู้เขียนฯ ให้นักเรียนประเมินผลการทำงานของตนเอง พร้อมทั้งกรอกคะแนนลงใน
 ช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 การทำ โครงงาน		จัดทำโครงงาน ได้สัดส่วนเหมาะสม และประณีต	จัดทำ โครงงานได้สัดส่วน เหมาะสมแต่ มีข้อบกพร่องหรือขาด ประณีต	ปรับปรุง จัดทำ โครงงานไม่ได้สัดส่วน และไม่มีรอย ยับหรือขาด
2 การพบ กระดาษ		พบกระดาษถูกต้อง และกรีดรอยอย่าง ประณีตเรียบร้อย	พบกระดาษผิด หลายครั้งจนเกิด รอยยับ	พบกระดาษผิด และไม่กรีดรอย พับให้เรียบร้อย
3 การตัด กระดาษ		ตัดกระดาษตรง ตามรอยและเส้น กระดาษคม	ตัดกระดาษตรง ตามรอยแต่ขอบ กระดาษเป็นหยุ่ ไม่เรียบร้อย	ตัดกระดาษไม่ ตรงและขอบ กระดาษเป็นหยุ่ ไม่เรียบร้อย
4 การ ประกอบชิ้น งาน		ประกอบชิ้นส่วนถูก ต้องและตรงตามชิ้น ประกอบทุกชิ้น	ประกอบชิ้นส่วน ถูกต้องแต่ไม่ตรง ตามชิ้นตอนบาง ชิ้น	ประกอบชิ้นส่วน ไม่ถูกต้องและไม่ ตรงตามขั้นตอน
5 การทอ แต่งราย ละเอียด		ตกแต่งรายละเอียด ในผลงานอย่าง สมบูรณ์และ ประณีตเรียบร้อย	ตกแต่งราย ละเอียดในผล งานแต่ไม่ ประณีตเรียบร้อย	ไม่ตกแต่งราย ละเอียดในผล งานและทำไม่ ประณีตเรียบร้อย
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนที่บันทึกเรียนได้
 คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1.5 (15-11 คะแนน) 1 (10-6 คะแนน)
 คะแนน 1.5 (15-11 คะแนน) 0.5 (6-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของนักเรียน**

.....

.....

.....

.....

ข้อค้นพบที่ 2 แบบประเมินผลดำเนินงาน

หัวข้อที่ 2 ให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลงานที่นักเรียนปฏิบัติ พร้อมทั้งยก

คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ขนาดลัด ส่วน		ลัดส่งของ การ ติดกระดาษ และ ความยาวของ กระดาษกับที่ จับเหมาะสม	ลัดส่งของ การ ติดกระดาษหรือ ความยาวของ กระดาษกับที่ จับไม่เหมาะสม	ลัดส่งของ การ ติดกระดาษและ ความยาวของ กระดาษกับที่ จับ ไม่เหมาะสม
2 การใช้งาน		การยี่ตรงหน้า กระดาษกับที่ จับมีความคง ทนและกระดาษ ไม่ขาดง่าย	การยี่ตรงหน้า กระดาษกับที่ จับไม่คงทนหรือ กระดาษขาดง่าย	การยี่ตรงหน้า กระดาษกับที่จับ ไม่คงทนและ กระดาษขาดง่าย
3 ความสวยงาม		ผลงานสวยงาม ขนาดเหมาะสม สีสันน่าสนใจ	ผลงานสวยงาม แต่ขนาดลัดส่วน ถูกตั้งแต่ การ ให้สีไม่ปกคลุมใจ	ผลงานไม่สวยงาม ขนาดลัด ส่วนไม่ถูกต้อง และ การให้สีไม่ น่าสนใจ
4 ความ ประณีต เรียบร้อย		การติดกา การ ติดกระดาษและ การประกอบชิ้น ส่วนประณีต เรียบร้อย	การติดกา การ ติดกระดาษหรือ การประกอบชิ้น ส่วนไม่เรียบร้อย	การติดกา การ ติดกระดาษและ การประกอบชิ้น ส่วนไม่เรียบร้อย

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
5 ความถูกต้อง ของผลงาน ข้อ กำหนด		ผลงานถูกต้อง ตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูก ต้องตามข้อ กำหนดบางส่วน	ผลงานไม่ถูกต้อง ตามข้อกำหนด
รวม				

จากนี้ให้นักเรียนทำคะแนนที่เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้

คะแนนทำได้จากคะแนนเต็ม 2 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน

คะแนนดิบ 2 (15-13 คะแนน) 1.5 (12-9 คะแนน)

1 (8-5 คะแนน) 0.5 (4-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็น ของครู

.....

.....

.....

.....

สำหรับเพื่อ

❖ **ข้อบัญญัติ 2 แบบปรับระเบียบมาตรฐานผลงาน**
สำคัญ ให้นำระเบียบประเมินคุณภาพของผลงานที่เพื่อปฏิบัติ หรือบังคับ
 คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 อนาคตดี ส่วน		สัดส่วนของการตัดสินใจและการตัดสินใจที่ดี	สัดส่วนของการตัดสินใจและการตัดสินใจที่ดี	สัดส่วนของการตัดสินใจและการตัดสินใจที่ดี
2 การใช้งาน		การมีทิศทางที่ชัดเจนและมีความรับผิดชอบ	การมีทิศทางที่ชัดเจนและมีความรับผิดชอบ	การมีทิศทางที่ชัดเจนและมีความรับผิดชอบ
3 ความสวยงาม		ผลงานสวยงามและน่าสนใจ	ผลงานสวยงามและน่าสนใจ	ผลงานสวยงามและน่าสนใจ
4 ความประณีตเรียบร้อย		การตัดสินใจและการตัดสินใจที่ดี	การตัดสินใจและการตัดสินใจที่ดี	การตัดสินใจและการตัดสินใจที่ดี

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
5 ความถูกต้องของผลงานข้อกำหนด		ผลงานถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด	ผลงานไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
รวม				

จากนั้นให้นำนักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนต้นฉบับนักเรียนได้
 คะแนนที่ได้จากคะแนนเต็ม 0.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดี 0.5 (15-8 คะแนน) 0.25 (7-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของเพื่อ**

.....

.....

.....

.....

1 สำหรับกรร

❖ **ข้อบทที่ 3** แบบประเมินผลตัวบุคคลของวิชาชีพ
คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนขณะปฏิบัติ พร้อมทั้ง
 กรอกคะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความสนุกสนาน สนใจเพลิดเพลิน		ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	สนุกสนาน เพลิดเพลินบ้าง ซึ่งของการ ปฏิบัติงาน	เป็นหน่วยต่อ การปฏิบัติงาน
2 การปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง		ปฏิบัติงานลงงาน ด้วยตนเองทุก ขั้นตอน	ปฏิบัติงานลงงาน ด้วยตนเองบาง ขั้นตอน	ไม่ปฏิบัติงานลง งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงาน		จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด ระชาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน อย่างเรียบร้อย	จัดเก็บอุปกรณ์ แต่บริเวณที่ ปฏิบัติงานไม่ สะอาดเรียบร้อย	ไม่จัดเก็บ อุปกรณ์และ ทำความสะอาด ระชาดบริเวณ ที่ปฏิบัติงาน
4 การตรงต่อ เวลา		ปฏิบัติงาน เสร็จและตรง ต่อเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จ แต่ช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ปฏิบัติงานไม่ เสร็จและไม่ส่ง ผลงาน
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนนำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมว่านักเรียนได้
 คะแนนเท่าใดจากคะแนนเต็ม 1.5 คะแนนและนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลการประเมิน
 คะแนนดิบ 1.5 (12-9 คะแนน) 1 (8-5 คะแนน)
 คะแนน 1.5 (12-9 คะแนน) 0.5 (4-1 คะแนน)

❖ **ความคิดเห็นของครู**

.....

.....

.....

.....

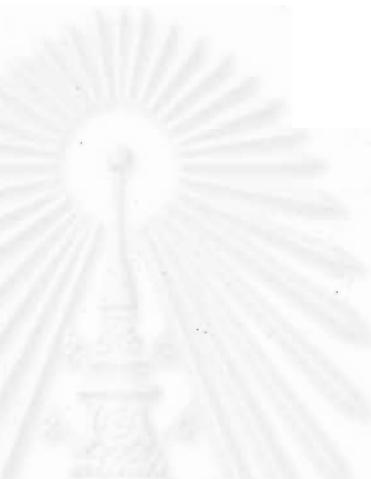
ข้อ 3 แบบประเมินผลด้านคุณลักษณะนิสัย
 คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินผลคุณลักษณะนิสัยของตนเองตามแบบประเมินที่แนบมา
 คะแนนเต็ม 100 คะแนน

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1 ความซื่อสัตย์สุจริต		ปฏิบัติตามด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต เสมอมา	ปฏิบัติตาม แต่บางครั้ง ก็ขาดความซื่อสัตย์สุจริต	ปรับปรุง แต่ยังไม่ ปฏิบัติตาม
2 การปฏิบัติงานด้วยตนเอง		ปฏิบัติตาม ด้วยตนเอง อย่างเต็มที่	ปฏิบัติตาม แต่บางครั้ง ก็ขาดความ รับผิดชอบ	ไม่ปฏิบัติตาม งานด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน
3 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน		รับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน อย่างเต็มที่	รับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน แต่บางครั้ง ก็ขาดความ รับผิดชอบ	ไม่รับผิดชอบ ต่อการ ปฏิบัติงาน
4 การตรงต่อเวลา		ตรงต่อเวลา ทุกครั้ง	ตรงต่อเวลา แต่บางครั้ง ก็ขาดความ ตรงต่อเวลา	ไม่ตรงต่อเวลา เลย
รวม				

จากนั้นให้นักเรียนทำคะแนนรวมที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนเดิมที่นักเรียนได้
 คะแนนทำจากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และนำไปกรอกลงในตารางสรุปผลภาพประเมิน
 คะแนนดิบ 1 (12-7 คะแนน) 0.5 (6-1 คะแนน)

❖ ความคิดเห็นของเพื่อน

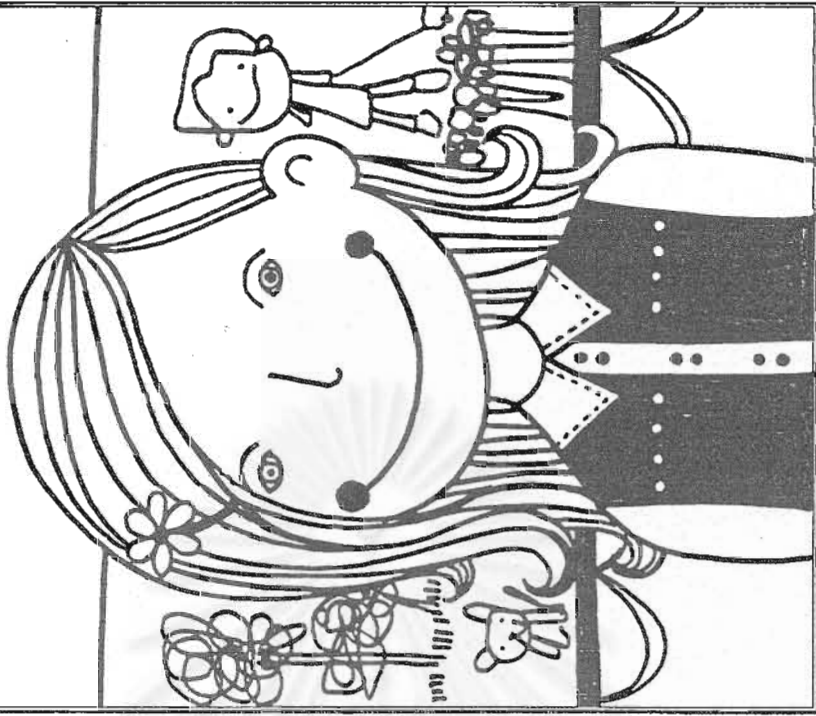
.....
 .....
 .....
 .....

คู่มือ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

ทางการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนในสังกัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

❖ คู่มือ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

สาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

❖ วัตถุประสงค์

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1 เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนในด้านของการทำงาน ผลงาน และคุณลักษณะนิสัย
- 2 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติงานของนักเรียน
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถตรวจสอบขั้นตอน ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและนำมาแก้ไขปรับปรุงการทำงานของตนเองได้
- 4 เพื่อให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการประเมินผล มาปรับปรุงกระบวนการทำงาน จนสามารถพัฒนาเป็นองค์ความรู้ผู้ของตนเองได้

❖ องค์ประกอบของเครื่องมือ

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ประกอบด้วย เนื้อหาจำนวน 4 เรื่องคือ ภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ภูมิทัศน์ การปั้นรูปทรงสูง พวงมะหวด

❖ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน เรื่อง ภาพวาดจากเรื่องเล่า

คะแนนเต็มทั้งหมด 10 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที แบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การปฏิบัติงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงาน มีจำนวนทั้งหมด 14 ข้อ คะแนนเต็ม 5 คะแนน แบ่งรายการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การเตรียมอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน เพื่อเป็นผู้ประเมิน
- 1.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน
- 1.3 กระบวนการทำงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 3 คะแนน
  - ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
  - นักเรียนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน

หมายเหตุ ในการประเมินผลด้านกระบวนการทำงาน ผู้ประเมินควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับระดับคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้ โดยเฉพาะด้านการจัดองค์ประกอบและการระบายสี จากแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านศิลปะ

ตอนที่ 2 ผลงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 2 คะแนน
เพื่อนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 0.5 คะแนน

ตอนที่ 3 คุณลักษณะนิสัย มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
ครู ประเมินผล จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
เพื่อนประเมินผล จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน

❖ **แบบประเมินผลการทำงาน เรื่อง ภาพพิมพ์คู่พื้นผิว** ❖

คะแนนเต็มทั้งหมด 10 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที แบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การปฏิบัติงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงาน มีจำนวนทั้งหมด 14 ข้อ คะแนนเต็ม 5 คะแนน แบ่งรายการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การเตรียมอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน เพื่อเป็นผู้ประเมิน
- 1.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน
- 1.3 กระบวนการทำงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 3 คะแนน

ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
 นักเรียนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน

ตอนที่ 2 ผลงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
 ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 2 คะแนน
 เพื่อนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 0.5 คะแนน

ตอนที่ 3 คุณลักษณะนิสัย มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
 ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
 เพื่อนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน

❖ **แบบประเมินผลการทำงาน เรื่อง การปั้นรูปทรงสูง** ❖

คะแนนเต็มทั้งหมด 10 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที แบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การปฏิบัติงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงาน มีจำนวนทั้งหมด 14 ข้อ คะแนนเต็ม 5 คะแนน แบ่งรายการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การเตรียมอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน เพื่อเป็นผู้ประเมิน
- 1.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน
- 1.4 กระบวนการทำงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 3 คะแนน

ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
 นักเรียนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน

ตอนที่ 2 ผลงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
 ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 2 คะแนน
 เพื่อนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 0.5 คะแนน

ตอนที่ 3 คุณลักษณะนิสัย มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
 ครู ประเมินผล จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
 เพื่อนประเมินผล จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน

❖ **แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน เรื่อง พงษ์มะหวด ❖**

คะแนนเต็มทั้งหมด 10 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที แบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การปฏิบัติงาน 2) ผลงาน 3) คุณลักษณะนิสัย

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงาน มีจำนวนทั้งหมด 14 ข้อ คะแนนเต็ม 5 คะแนน แบ่งรายการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

1.1 การเตรียมอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน เพื่อนเป็นผู้ประเมิน

1.2 การเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน

1.3 กระบวนการทำงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 3 คะแนน

ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
 นักเรียนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน

ตอนที่ 2 ผลงาน มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
 ครู ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 2 คะแนน
 เพื่อน ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 0.5 คะแนน

ตอนที่ 3 คุณลักษณะนิสัย มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ คะแนนเต็ม 2.5 คะแนน
 ครู ประเมินผล จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 1.5 คะแนน
 เพื่อน ประเมินผล จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ผลรวม	รวม	10		10		10	
		คะแนน	ข้อ	คะแนน	ข้อ	คะแนน	ข้อ
ตอนที่ 3 ผลรวม	รวม	2.5	10	2.5	10	2.5	10
	คะแนน	1	1	1	1	1	1
	จำนวนข้อ	4	4	4	4	4	4
	ผู้ประเมิน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน
	คะแนน	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
ตอนที่ 2 ผลรวม	รวม	4	4	4	4	4	4
	คะแนน	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
	จำนวนข้อ	5	5	5	5	5	5
	ผู้ประเมิน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน
	คะแนน	2	2	2	2	2	2
ตอนที่ 1 การปฏิบัติงาน	รวม	5	5	5	5	5	5
	คะแนน	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
	จำนวนข้อ	5	5	5	5	5	5
	ผู้ประเมิน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน
	คะแนน	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
	จำนวนข้อ	5	5	5	5	5	5
	ผู้ประเมิน	ครู	ครู	ครู	ครู	ครู	ครู
	คะแนน	1	1	1	1	1	1
	จำนวนข้อ	2	2	2	2	2	2
	ผู้ประเมิน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน	เพื่อน
รวม	รวม	1	1	1	1	1	1
	จำนวนข้อ	2	2	2	2	2	2
รวม	รวม	2	2	2	2	2	2
	จำนวนข้อ	2	2	2	2	2	2
รวม	รวม	2	2	2	2	2	2
	จำนวนข้อ	2	2	2	2	2	2

โรงเรียนบ้านบึงประแสร์

❖ ผู้ประเมินและวิธีการประเมิน

การประเมินผลการปฏิบัติงานสามารถเรียนรู้ที่คลังศิลป์ ในครั้งนี้เป็นภาระประเมินผลโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาระเรียน ประกอบด้วย ครู นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง โดยให้มีคชอบประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดในโครงร่างการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ในหน้าที่ 8) ซึ่งผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- 1 ครู, หนಾಯถึง ครูผู้สอนและการเรียนรู้ที่คลังศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2 นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนและการเรียนรู้ที่คลังศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 3 เพื่อน หมายถึง นักเรียนที่ครูผู้สอนกำหนดให้จับคู่กับเพื่อนจำนวน 2 คน
- 4 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้ดูแลนักเรียนที่เรียนและการเรียนรู้ที่คลังศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ส่วนวิธีการประเมินผลให้ครูผู้สอนศึกษาแผนการเรียนรู้ ผู้มีผลการประเมินผลแบบประเมินผล จำนวน 4 เรื่อง คือภาพวาดจากเรื่องเล่า ภาพพิมพ์ที่ดูพื้นผิว การปั้นรูปทรงสูง ทวงมะหวด จากนั้นให้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน นักเรียน ตามวิธีการประเมินดังนี้

1. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลแบบบูรวิคส์ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาระเรียน พร้อมทั้งอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการประเมินผล
2. ก่อนทำการประเมินผลครูผู้สอนควรอธิบายและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้นักเรียนทราบล่วงหน้า 1 สัปดาห์ โดยในแบบประเมินมีรายละเอียดของสาระน่ารู้ อุปกรณ์

ขั้นตอนการปฏิบัติงานและการประเมินผล ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวจะช่วยให้มีการเรียนรู้เข้าใจลักษณะกิจกรรมและวิธีการประเมินผลเพิ่มเติมมากขึ้น

3. ครูผู้สอนกำหนดให้นักเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานตามรายละเอียดในแบบประเมิน
4. ครูผู้สอนอธิบายงานที่ต้องปฏิบัติตามรายละเอียดขั้นตอนแผนการเรียนรู้
5. ก่อนปฏิบัติงาน ให้ประเมินผลด้านภาระเตรียมอุปกรณ์โดยให้เพื่อนประเมินลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. ขณะปฏิบัติงานให้ครูผู้สอนสังเกตกระบวนการทำงานนักเรียนและนักเรียนสังเกตกระบวนการทำงานของตนเอง หลังจากเวลาผ่านไป 30 นาที ให้ครูและนักเรียนประเมินกระบวนการทำงานลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน (ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลอาจปรับเปลี่ยนเวลาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงได้)
7. จากนั้นให้ครูผู้สอนและเพื่อนสังเกตคุณลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานของนักเรียนพร้อมทั้งประเมินลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. หลังจากปฏิบัติงานเสร็จ ให้นักเรียนนำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ให้ครูและเพื่อนประเมินผลด้านผลงานลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
9. จากนั้น ให้นักเรียนนำแบบประเมินไปให้ผู้ปกครองประเมินผลด้านการเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์และรับทราบผลการประเมินของนักเรียนที่บ้าน
10. เมื่อนักเรียนได้คะแนนจากรายการประเมินผลทุกด้าน ให้รวบรวมคะแนนที่ได้รับลงในตารางสรุปผลการประเมิน

หลังจากการตรวจให้คะแนนด้านภาวะเตรียมอุปกรณ์ ผลรวมของคะแนนได้ 5 คะแนน ให้นำคะแนนที่ได้ไปเทียบกับคะแนนเต็ม โดยคะแนนที่ได้อยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 6 - 4 คะแนน ได้คะแนนเต็มเท่ากับ 1 คะแนน คะแนนที่ได้จากการตรวจให้คะแนนแต่ละด้านให้นำไปรวมในตารางสรุปผลการให้คะแนนดังตัวอย่างต่อไปนี้

❖ ตารางสรุปผลการประเมิน

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			รวม
	ครู	นักเรียน	เพื่อน	
1) การปฏิบัติงาน			1	1
การเตรียมอุปกรณ์				
การเก็บรักษาอุปกรณ์				
การปฏิบัติงาน				
2) ผลงาน				
3) คุณลักษณะนิสัย				
รวม				

❖ ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน

ดีมาก (10-9 คะแนน)   ปานกลาง (8-7 คะแนน)   ปานกลาง (6-1 คะแนน)

จากนั้นให้สรุปคะแนนดีจากผลการตรวจให้คะแนนว่า การปฏิบัติงาน
ของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพใด

ภาคผนวก ง

สถาบันวิทยบริการ
วาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างแบบประเมินพัฒนาการการปฏิบัติงาน

ด.ญ.นิ่ม ได้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 เรื่องจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ดังนี้ เรื่องที่ 1 ภาพวาดจากเรื่องเล่า 5 คะแนน เรื่องที่ 2 ภาพพิมพ์ภูพื้นผิว 7 คะแนน เรื่องที่ 3 การปั้นรูปทรงสูง 6 คะแนน เรื่องที่ 4 พวงมะหวด 9 คะแนน

$$\text{ด.ญ.นิ่ม ได้คะแนนพัฒนาการ} = \frac{100 \text{ s} (\text{คะแนนครั้งหลัง} - \text{คะแนนครั้งแรก})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนครั้งแรก})}$$

รายชื่อ	คะแนนการปฏิบัติงาน				คะแนนพัฒนาการ				ผลการประเมิน
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 1-2	เรื่องที่ 2-3	เรื่องที่ 3-4	เฉลี่ย	
ด.ญ.นิ่ม	5	7	6	9	40	-33	75	27.3	ผ่าน

จากตารางพบว่า ด.ญ.นิ่มได้คะแนนพัฒนาการการปฏิบัติงาน 27.3 คะแนนเมื่อเทียบจาก 100 คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาการ โดยคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยตั้งแต่ 25 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์(Stone, 2002: อ้างถึงในอรุณพร เรื่องตระกูล, 2546: 137)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววิทิตา ชื่นอารมณฺ์ เกิดวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2518 จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอก ศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2545 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 5 สอนศิลปศึกษา โรงเรียนเทศบาลป้อม แฉลงไฟฟ้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย